

*Analiza perspektywicznego rynku docelowego –
Ameryki Południowej
wraz z analizą określenia potencjalnych
partnerów handlowych*

Opracowano przez DC CENTRUM Sp. z o.o.

Poznań, październik 2022

SPIS TREŚCI

WSTĘP.....	5
ARGENTYNA	6
1. Analiza rynku	7
2. Analiza trendów z określeniem perspektyw dla rynku Argentyny.....	10
3. Aspekty dostępu do rynku danego kraju oraz procedury w zakresie podejmowania działalności inwestycyjnej.....	14
4. Analiza konkurencji oraz potencjalnych partnerów handlowych / kontrahentów.....	19
BOLIWIA.....	23
1. Analiza rynku	24
2. Analiza trendów z określeniem perspektyw dla rynku Boliwii.....	26
3. Aspekty dostępu do rynku danego kraju oraz procedury w zakresie podejmowania działalności inwestycyjnej.....	30
4. Analiza konkurencji oraz potencjalnych partnerów handlowych / kontrahentów.....	35
BRAZYLIA.....	39
1. Analiza rynku	40
2. Analiza trendów z określeniem perspektyw dla rynku Brazylii.....	43
3. Aspekty dostępu do rynku danego kraju oraz procedury w zakresie podejmowania działalności inwestycyjnej.....	46
4. Analiza konkurencji oraz potencjalnych partnerów handlowych / kontrahentów.....	50
CHILE	55
1. Analiza rynku	56
2. Analiza trendów z określeniem perspektyw dla rynku Chile	58
3. Aspekty dostępu do rynku danego kraju oraz procedury w zakresie podejmowania działalności inwestycyjnej.....	61
4. Analiza konkurencji oraz potencjalnych partnerów handlowych / kontrahentów.....	65
EKWADOR	69
1. Analiza rynku	70
2. Analiza trendów z określeniem perspektyw dla rynku Ekwadoru	71
3. Aspekty dostępu do rynku danego kraju oraz procedury w zakresie podejmowania działalności inwestycyjnej.....	73
4. Analiza konkurencji oraz potencjalnych partnerów handlowych / kontrahentów.....	76

GUJANA FRANCUSKA.....	78
1. Analiza rynku	79
2. Analiza trendów z określeniem perspektyw dla rynku Gujany Francuskiej	80
GUJANA.....	81
1. Analiza rynku	82
2. Analiza trendów z określeniem perspektyw dla rynku Gujany	84
3. Aspekty dostępu do rynku danego kraju oraz procedury w zakresie podejmowania działalności inwestycyjnej.....	87
4. Analiza konkurencji oraz potencjalnych partnerów handlowych / kontrahentów.....	91
KOLUMBIA	93
1. Analiza rynku	94
2. Analiza trendów z określeniem perspektyw dla rynku Kolumbii.....	95
3. Aspekty dostępu do rynku danego kraju oraz procedury w zakresie podejmowania działalności inwestycyjnej.....	98
4. Analiza konkurencji oraz potencjalnych partnerów handlowych / kontrahentów.....	102
PARAGWAJ	105
1. Analiza rynku	106
2. Analiza trendów z określeniem perspektyw dla rynku Paragwaju	108
3. Aspekty dostępu do rynku danego kraju oraz procedury w zakresie podejmowania działalności inwestycyjnej.....	110
4. Analiza konkurencji oraz potencjalnych partnerów handlowych / kontrahentów.....	115
PERU.....	117
1. Analiza rynku	118
2. Analiza trendów z określeniem perspektyw dla rynku Peru.....	121
3. Aspekty dostępu do rynku danego kraju oraz procedury w zakresie podejmowania działalności inwestycyjnej.....	125
4. Analiza konkurencji oraz potencjalnych partnerów handlowych / kontrahentów.....	128
SURINAM	130
1. Analiza rynku	131
2. Analiza trendów z określeniem perspektyw dla rynku Surinamu	132
3. Aspekty dostępu do rynku danego kraju oraz procedury w zakresie podejmowania działalności inwestycyjnej.....	134
4. Analiza konkurencji oraz potencjalnych partnerów handlowych / kontrahentów.....	135

TRYNIDAD I TOBAGO	137
1. Analiza rynku	138
2. Analiza trendów z określeniem perspektyw dla rynku Trynidadu i Tobago	140
3. Aspekty dostępu do rynku danego kraju oraz procedury w zakresie podejmowania działalności inwestycyjnej.....	143
4. Analiza konkurencji oraz potencjalnych partnerów handlowych / kontrahentów.....	145
URUGWAJ	147
1. Analiza rynku	148
2. Analiza trendów z określeniem perspektyw dla rynku Urugwaju.....	149
3. Aspekty dostępu do rynku danego kraju oraz procedury w zakresie podejmowania działalności inwestycyjnej.....	152
4. Analiza konkurencji oraz potencjalnych partnerów handlowych / kontrahentów.....	155
WENEZUELA	157
1. Analiza rynku	158
2. Analiza trendów z określeniem perspektyw dla rynku Wenezueli.....	161
3. Aspekty dostępu do rynku danego kraju oraz procedury w zakresie podejmowania działalności inwestycyjnej.....	161
PODSUMOWANIE	164

WSTĘP

W ramach dokumentu pn. „Analiza perspektywicznego rynku docelowego – Ameryki Południowej wraz z analizą określenia potencjalnych partnerów handlowych” przeprowadzono pogłębioną analizę perspektywicznego rynku docelowego Ameryki Południowej, w celu maksymalizacji szans rozwoju gospodarczego i inwestycyjnego powiatu pilskiego na wskazanym rynku. Opracowanie analizy jest odpowiedzią na potrzeby w zakresie konieczności pogłębienia wiedzy na temat docelowych rynków zagranicznych, niezbędnej do zdobycia nowych rynków oraz pozyskania partnerów / inwestorów.

Analiza zawiera opis rynku, w tym gospodarki i wymiany handlowej, charakterystykę rynków perspektywicznych ze wskazaniem powiązania w obszarach Inteligentnych Specjalizacji dla Wielkopolski, wyszczególnienie aspektów dostępu do rynku oraz listę konkurentów i potencjalnych kontrahentów dla następujących krajów:

- Argentyna,
- Boliwia,
- Brazylia,
- Chile,
- Ekwador,
- Gujana Francuska,
- Gujana,
- Kolumbia,
- Paragwaj,
- Peru,
- Surinam,
- Trynidad i Tobago,
- Urugwaj,
- Wenezuela.

Analiza została przeprowadzona w oparciu o najnowsze dostępne dane źródłowe, z uwzględnieniem zarówno danych ze źródeł krajowych jak i zagranicznych, pochodzących od instytucji, organizacji i firm konsultingowych.

ARGENTYNA

Republika Argentyńska

República Argentina

STOLICA	Buenos Aires
USTRÓJ POLITYCZNY	republika
JĘZYK URZĘDOWY	hiszpański
POPULACJA (SIERPIEŃ 2022)	46 245 668
POZYCJA NA ŚWIECIE POD WZGLĘDEM POPULACJI	32.
POWIERZCHNIA LĄDOWA (km²)	2 736 690
WALUTA	peso argentyńskie (ARS)
PKB (2021)	491,49 mld USD
PKB - per capita (2021)	12 391 USD
PKB (PPP) - per capita (2021)	21 507 USD
HDI - Wskaźnik rozwoju społecznego (2022)	0,845 (very high)
RZĄDOWA STRONA WWW	https://www.argentina.gob.ar/

1. Analiza rynku

1.1. Szanse i zagrożenia potencjalnej współpracy gospodarczej i inwestycyjnej

Perspektywy gospodarcze w Argentynie pozostają trudne, ponieważ pandemia COVID-19 wywarła dodatkową presję na gospodarkę, która w regresji jest od 2018. Kraj odnotował jednak dodatni wzrost PKB (o 10,3%) w 2021 roku po raz pierwszy od trzech lat. Należy mieć na uwadze, że wzrost nastąpił po wyjątkowo niekorzystnym gospodarczo roku 2020, dlatego inne wskaźniki zapewniają szersze spojrzenie na zmagające się z trudnościami środowisko gospodarcze. Wskaźnik ubóstwa utrzymuje się na wysokim poziomie 37,3%, a inflacja osiągnęła wartość 50,9% pod koniec 2021 roku. W październiku 2022 roku inflacja sięga blisko 80%.¹

Firmy i konsumenci są ograniczeni przez szeroki zestaw kontroli handlu, finansów, kapitału, cen i wymiany walut. Obecny program tego kraju z Międzynarodowym Funduszem Walutowym wymaga dyscypliny fiskalnej w celu otrzymania wypłat. Ponadto występująca w rządzie Argentyny niezgoda polityczna wpłynęła na pogorszeniu zaufania w relacjach rynkowych

Dodatkowo w celu ochrony krajowej produkcji przed importem i zachowania rezerw walutowych, rząd Argentyny nakłada bariery importowe i obciążenia regulacyjne, które niekorzystnie wpływają na zagraniczne produkty i usługi. Importerzy doświadczają opóźnień lub odmów wydania licencji na import towarów pośrednich i nakładów oraz napotykać na surowe ograniczenia w dostępie do waluty obcej w celu płacenia za importowane towary lub usługi.

Na rynek argentyński wpływają również bieżące wydarzenia na świecie. Rosnąca inflacja na całym świecie skłoniła producentów argentyńskich do żądania większej ilości dolarów od Banku Centralnego w celu importu takiej samej ilości dóbr pośrednich. Dodatkowo wojna rosyjsko-ukraińska wpłynęła na ceny związane z międzynarodowymi usługami logistycznymi oraz surowcami rolnymi i energetycznymi.

Inne wyzwania biznesowe obejmują uporczywą i systemową korupcję, brak spójności regulacyjnej, słabą ochronę praw własności intelektualnej, nieefektywne procedury celne i prawne, słabą infrastrukturę, kosztowną siłę roboczą oraz ograniczoną dostępność finansowania.

W 2021 r. Argentyna znalazła się na 148. miejscu w rankingu wolności gospodarczej Heritage. Uzyskała 52,7 na 100 punktów i tym samym znalazła się w grupie państw określonych jako „mostly unfree” w kontekście wolności gospodarczej. Jest to również jeden z gorszych wyników w obu Amerykach (Argentyna zajęła 26. miejsce na 32 ujęte w badaniu państwa). W zestawieniu „Doing

¹ <https://businessinsider.com.pl/gospodarka/kryzys-w-argentynie-inflacja-i-stop-y-procentowe-blisko-80-proc/qtxn69p>

Business 2020”, przygotowanym przez Bank Światowy, Argentyna zajęła 126. miejsce na 190 państw.

Powody, dla których firmy powinny rozważyć eksport do Argentyny:

- Argentyna jest krajem bogatym w surowce o ogromnym potencjale dalszego rozwoju. Kraj posiada drugie co do wielkości złoża gazu łupkowego i czwarte co do wielkości złoża ropy łupkowej na świecie, a także obfite zasoby energii słonecznej i wiatrowej.
- Argentyna ma trzecie co do wielkości potwierdzone rezerwy litu, po Chile i Australii, i oczekuje się, że stanie się wiodącym eksporterem w ciągu następczej dekady. Ponad 70% sprawdzonych zasobów litu w Argentynie nie zostało jeszcze eksploatowanych.
- Do dalszego rozwoju krytycznych sektorów gospodarki, takich jak energetyka, górnictwo, technologie informacyjne i komunikacyjne, infrastruktura i rolnictwo, potrzebne są pozakrajowe ekspertyzy, technologia i sprzęt.
- Kraj jest zdolny do technologii cyfrowych, z dużą penetracją Internetu i rozpowszechnianiem smartfonów.

1.2. Główne sektory gospodarki z wyszczególnieniem najważniejszych produktów

Argentyna jest państwem rolniczym, jednakże w ostatnich latach dostrzega się wyraźny wzrost znaczenia przemysłu i sektora usług. Jednocześnie coraz mniejszy udział w PKB Argentyny ma przemysł.

Jedną z ważniejszych gałęzi gospodarki Argentyny była do tej pory turystyka, jednak wybuch pandemii wirusa COVID-19 i wprowadzone przez rząd restrykcje, zakazujące m.in. obcokrajowcom podróży do Argentyny w celach turystycznych, doprowadziły do załamania tego sektora. Skutki pandemii dotkliwie dotknęły również przemysł środków transportu i przemysł górniczy ze względu na ograniczenia w dostępie do siły roboczej, wzrost cen surowców i komponentów, wzrost kosztów pracy oraz pogłębiającą się inflację.

Sektory gospodarki powiązane z Inteligentnymi Specjalizacjami Województwa Wielkopolskiego:

- Biosurowce i żywność dla świadomych konsumentów:

Argentyńskie rolnictwo opiera się na hodowli bydła i owiec. Argentyna jest również jednym z największych producentów zboża i olejów roślinnych. Coraz większe znaczenie nabierają obecnie uprawy roślin plantacyjnych: bawełny, trzciny cukrowej, tytoniu oraz owoców cytrusowych - przede wszystkim pomarańczy i cytryny. Ponadto kraj słynie z produkcji wina – jest jego 5. największym

producentem na świecie z produkcją na poziomie 15 mln hektolitrów. Ważnym sektorem gospodarki jest także przetwórstwo żywności.

- Wnętrza przyszłości:

Należy również zwrócić uwagę na fakt, że Argentyna jest mocno zalesionym krajem. Lasy stanowią ok. 22% powierzchni kraju. Pozyskiwane drewno przeznaczone jest głównie na budulec. Z drewna bardzo twardego drzewa kebraczo pozyskuje się taninę, garbnik używany do garbowania skór oraz w przemyśle chemicznym i farmaceutycznym. Argentyna jest największym producentem i eksporterem taniny na świecie (95%).

- Przemysł jutra / Wyspecjalizowane procesy logistyczne:

Kraj posiada bogate złoża surowców mineralnych i energetycznych. Największe znaczenie w przemyśle energetycznym ma wydobycie ropy naftowej. Argentyna zajmuje pod tym względem trzecie miejsce w Ameryce Południowej. Obfite są również złoża gazu ziemnego i uranu. Są tu także znaczne zasoby berylu, bardzo cenionego w przemyśle elektronicznym.

W przemyśle przetwórczym główne znaczenie ma przemysł maszynowy, w tym produkcja samochodów, w której Argentyna zajmuje drugie miejsce w Ameryce Południowej.

1.3. Handel zagraniczny prezentujący główne kierunki importu globalnego

Zgodnie z informacjami Polskiej Agencji Inwestycji i Handlu w pierwszych czterech miesiącach 2022 r. Argentyna odnotowała rekordowe wyniki eksportu i importu. Tylko w kwietniu 2022 r. wartość importu do Argentyny wzrosła o 47,3% w stosunku do kwietnia 2021 r. Głównymi krajami pochodzenia importu w pierwszych czterech miesiącach 2022 r. były Chiny (22,8%), Brazylia (19,1%), Stany Zjednoczone (9,6%), Niemcy (3,7%) i Paragwaj (2,8%). Zgodnie z prognozami Banku Światowego, w 2022 r. Argentyna odnotuje wzrost gospodarczy w wysokości 3,6%.

Argentyna importuje dobra kapitałowe, produkty półprzetworzone, paliwa, części samochodowe, samochody dostawcze, sprzęt rolniczy. Najwięcej argentyńskiego importu w 2021 r. pochodziło z Chin (20%), Brazylii (20%), USA (9%), Paragwaju (6%), Niemiec (4%), a także Tajlandii (3%), Indii (2%), Boliwii (2%), Meksyku (2%) i Włoch (2%).

W ostatnich latach, dzięki eksportowi produktów rolno-spożywczych i utrzymującej się wysokiej cenie soi na światowym rynku, Argentyna odnotowuje dodatni bilans handlowy.

Od lat Polska utrzymuje ujemne saldo wymiany handlowej z Argentyną. Z perspektywy polskich przedsiębiorców, ratyfikacja umowy o wolnym handlu między Unią Europejską a krajami Wspólnego Rynku Południa (Mercosur²) może być momentem przełomowym w kontaktach gospodarczych z Argentyną z uwagi na zniesienie części barier i uproszczenie wymagań importowych. Z uwagi na przerwanie światowych łańcuchów dostaw szacuje się, że na rynku argentyńskim pojawi się zapotrzebowanie na import energii i nawozów rolniczych.

2. Analiza trendów z określeniem perspektyw dla rynku Argentyny

2.1. Branże perspektywiczne szczególnie istotne dla przedsiębiorstw działających w ramach inteligentnych specjalizacji Województwa Wielkopolskiego

Poniżej opisano perspektywiczne argentyńskie branże szczególnie istotne dla przedsiębiorstw działających w ramach RIS województwa wielkopolskiego:

1) Sektor rolniczy

Dotyczy RIS: biosurowce i żywność dla świadomych konsumentów
przemysł jutra

Argentyna ma ugruntowany lokalny przemysł wytwórczy, który produkuje maszyny rolnicze i materiały do produkcji. Sektor składa się z około 730 firm i był jedną z pierwszych branż, które rozwinęły się w kraju, ze względu na dominującą rolę rolnictwa w gospodarce. Według lokalnych statystyk krajowa produkcja maszyn i urządzeń rolniczych stanowi około 80% całkowitego popytu.

Najlepsze perspektywy występują w następujących branżach związanych z Wielkopolskimi Inteligentnymi Specjalizacjami:

- części i komponenty do maszyn rolniczych,
- genetyka zwierząt,
- żywność pochodzenia naturalnego.

2) Sektor technologii informacyjno-komunikacyjnych

Dotyczy RIS: rozwój oparty na ICT

Według *Argentine Investment Agency* rozszerzenie zasięgu komórkowego i szerokopasmowego Internetu w Argentynie stanowi możliwość inwestycji o wartości 5 miliardów dolarów. Penetracja

² Mercosur lub Mercosul (Wspólny Rynek Południa) – międzynarodowa organizacja gospodarcza powołana w roku 1991 traktatem z Asunción. Należą do niej: Argentyna, Brazylia, Paragwaj, Urugwaj.

telefonii komórkowej jest wysoka, ale zasięg nie jest jednolity w całym kraju i często jest słaby ze względu na niewystarczający zasięg wieży komórkowej. Argentyński rząd planuje wzmożone inwestowanie w infrastrukturę ulepszającą długo opóźnione wdrażanie FTTH (Fiber to the Home).

Najlepsze perspektywy występują w następujących branżach związanych z Wielkopolskimi Inteligentnymi Specjalizacjami:

- infrastruktura telekomunikacyjna: wdrożenie i rozbudowa sieci 4G i LTE; rozbudowa szerokopasmowego dostępu do Internetu; rozszerzenie transmisji danych/szerokopasmowych i treści w sieciach komórkowych; usługi satelitarne;
- usługi informatyczne: wdrażanie, zarządzanie i konserwacja sieci i starszych aplikacji; outsourcing rozwoju oprogramowania;
- bezpieczeństwo cybernetyczne: cyberbezpieczeństwo w sektorach bankowości, energetyki (ropa i gaz), telekomunikacji, produkcji oraz handlu detalicznego.

3) Sektor energii odnawialnej

Dotyczy RIS: przemysł jutra

Od 2016 r. w Argentynie dofinansowuje się projekty dotyczące odnawialnych źródeł energii, aby pokrywać z nich minimum 20% krajowego zapotrzebowania na energię do 2025 roku. W ramach programu RenovAr podjęto się realizacji 154 projektów dotyczących zwiększenia mocy z OZE. Głównymi dostawcami rozwiązań związanych z zieloną energią są firmy z Europy oraz Chin.

Kolejna runda programu RenovAr obejmuje projekty na małą skalę rozmieszczone w całym kraju, przyczyniając się do bardziej zdecentralizowanej i federalnej infrastruktury wytwarzania energii elektrycznej.

Produkcja energii ze źródeł odnawialnych, takich jak biogaz, biomasa, wiatr i energia słoneczna, wzrosła odpowiednio o 42,5%, 30,4%, 28,4% i 52,3%.

Najlepsze perspektywy występują w następujących branżach związanych z Wielkopolskimi Inteligentnymi Specjalizacjami:

- zarządzanie wytwarzaniem i zużywaniem energii,
- tworzenie sieci dla energii odnawialnej,
- wytwarzanie energii ze źródeł odnawialnych,
- magazynowanie energii.

4) Sektor technologii medycznych

Dotyczy RIS: nowoczesne technologie medyczne
rozwój oparty na ICT
przemysł jutra

Wydatki na opiekę zdrowotną w Argentynie tradycyjnie stanowią ok. 9-10% PKB i są jednymi z najwyższych w regionie. Argentyński rynek sprzętu i urządzeń medycznych jest zdominowany przez import, który stanowi około 70-85% całego rynku. Rynek importu wyniósł około 555 milionów dolarów w 2021 r. i przewiduje się, że w 2022 r. osiągnie około 603 miliony dolarów.

Oczekuje się, że stan zagrożenia sanitarnego, który rząd Argentyny ogłosił pod koniec 2019 r. w obliczu pandemii COVID-19 do 31 grudnia 2022 r., zostanie przedłużony w 2023 r. Zgodnie z tym statusem rząd Argentyny zapewnił zwolnienie z ceł przywozowych dla produkty związane ze zwalczaniem pandemii. Rząd Argentyny ma również uprawnienia do dokonywania bezpośrednich zakupów materiałów eksploatacyjnych, sprzętu, urządzeń, produktów farmaceutycznych, innych nakładów do użytku medycznego oraz usług.

Rząd argentyński i niektóre międzynarodowe pożyczki z wielostronnych banków rozwoju będą nadal zapewniać finansowanie programów rządowych, szczególnie skoncentrowanych na podstawowej opiece zdrowotnej, opiece nad matką i infrastrukturze opieki zdrowotnej w ramach ogólnokrajowego planu powszechnego ubezpieczenia zdrowotnego. Plan ten kładzie nacisk na wydajność, dostępność i modernizację za pomocą technologii e-zdrowia.

Najlepsze perspektywy występują w następujących branżach związanych z Wielkopolskimi Inteligentnymi Specjalizacjami:

- specjalistyczny sprzęt i urządzenia medyczne, w tym do kardiochirurgii,
- produkty dentystyczne,
- implanty ortopedyczne,
- technologie e-zdrowia,
- produkty technologiczne średniej i wysokiej klasy.

Należy mieć na uwadze, że wszystkie importowane produkty medyczne wymagają uprzedniej rejestracji przez doświadczonego importera sprzętu medycznego w argentyńskiej agencji regulacyjnej ds. żywności, leków i sprzętu medycznego ANMAT.

5) Sektor infrastruktury i środowiska

Dotyczy RIS: wnętrza przyszłości
wyspecjalizowane procesy logistyczne

Ogólna infrastruktura i sektory budowlane w Argentynie doświadczyły silnego skurczenia się podczas pandemii. Od połowy 2022 roku zauważyć można, że budownictwo mieszkaniowe powoli zaczyna się odradzać. W krótkim okresie rząd Argentyński koncentruje się na projektach infrastrukturalnych na małą skalę – w zakresie 20 milionów dolarów – oferujących możliwości lokalnym firmom w dążeniu do tworzenia lokalnych miejsc pracy, a także innych projektach przetargowych i nagrodzonych w ramach poprzedniej administracji. Priorytetowe obszary robót publicznych obejmują budownictwo socjalne w dużej skali, porty, drogi, kolej i wodociągi. Projekty rządowe o najwyższym priorytecie obejmują budowę rurociągów do transportu węgłowodorów, modernizację kolei.

Najlepsze perspektywy występują w następujących branżach związanych z Wielkopolskimi Inteligentnymi Specjalizacjami:

- produkcja mebli,
- nowe zastosowanie technologii i materiałów,
- profesjonalizacja kadr w zakresie planowania przestrzennego.

2.2. Wykaz instytucji otoczenia biznesu

W poniższej tabeli przedstawiono wybrane instytucje otoczenia biznesu działające w Argentynie powiązane z Wielkopolskimi Inteligentnymi Specjalizacjami.

Tabela 1. Przegląd instytucji otoczenia biznesu w Argentynie

RIS	NAZWA IOB	DANE KONTAKTOWE
Biosurowce i żywność dla świadomych konsumentów	Puratos Innovation Center	Strona internetowa: https://www.puratos.com.ar/es Adres e-mail: argentinainfo@puratos.com Numer kontaktowy: 114 727-7200 Adres: Argentina, Saavedra 2557, El Talar, Provincia de Buenos Aires
Wnętrza przyszłości	Finanzi S.R.L.	Strona internetowa: https://finanzi-srl.negocio.site Adres e-mail: clientes@linkfinancial.eu Numer kontaktowy: 291 480-4480 Adres: Argentina, Belgrano 377, B8000 IJG, Provincia de Buenos Aires
Przemysł jutra	Espacio Idearte	Strona internetowa: https://espacio-idearte.negocio.site Adres e-mail: idearte.uio@live.com Numer kontaktowy: 291 441-1981 Adres: Argentina, Brown 639, B8000 Bahía Blanca, Provincia de Buenos Aires

Wyspecjalizowane procesy logistyczne	UIA - Union Industrial Argentina	Strona internetowa: https://www.uia.org.ar/ Adres e-mail: prensa@uia.org.ar Numer kontaktowy: 114 124-2300 Adres: Argentina, Av. de Mayo 1147, C1085ABB CABA
Rozwój oparty na ICT	Unidigital	Strona internetowa: https://unidigital.com/en/ Adres e-mail: contacto@unidigital.com Numer kontaktowy: 115 031-4434 Adres: Argentina, Juana Manso 1180, C1107 CABA
Rozwój oparty na ICT	NorthROBOTICS	Strona internetowa: https://www.roboticaparachicos.com/ Adres e-mail: info@roboticaparachicos.com Numer kontaktowy: 115 028-1238 Adres: Argentina, Int. Tomkinson 3371, San Isidro., Bs Aires, AR.
Nowoczesne technologie medyczne	L.I.F.E Argentina	Strona internetowa: https://www.lifeargentina.org/ Adres e-mail: info@lifeargentina.org Numer kontaktowy: 116 359-2260 Adres: Argentina, Peña 2121 Recoleta – Capital Federal
Nowoczesne technologie medyczne	AAED	Strona internetowa: https://aaedolor.org/aa/ Adres e-mail: secretaria@aaedolor.org Numer kontaktowy: 114 477-6143 Adres: Argentina, Avda. Córdoba 1646 Piso 9º Ofic. N° 252

Źródło: opracowanie własne na podstawie analizy desk research

3. Aspekty dostępu do rynku danego kraju oraz procedury w zakresie podejmowania działalności inwestycyjnej

3.1. Bariery i utrudnienia administracyjne w eksporcie i współpracy gospodarczej

Obroty handlowe z Argentyną powinny być analizowane w szerszym kontekście wynikającym z faktu przynależności Argentyny do ugrupowania regionalnego dążącego do ustanowienia wspólnego rynku (Mercosur).

Eksport do Argentyny do końca 2015 r. napotykał na bariery, zarówno taryfowe, jak i pozataryfowe. W szczególności należały do nich: wysokie obciążenia celne, rygorystyczne przepisy sanitarne i weterynaryjne, zakaz importu niektórych towarów oraz kontyngenty i licencje importowe. Szeroko były stosowane licencje importowe, a importerzy muszą uzyskać każdorazowo zezwolenie na import. Administracja rządu prezydenta M. Macri od grudnia 2015 r. wprowadza istotne zmiany w polityce handlowej, znosząc większość ww. ograniczeń.

Importerzy muszą ubiegać się o pozwolenia na import (NAL) dla 1 500 z 10 200 kategorii importowanych produktów. NAL są stosowane głównie do maszyn, części samochodowych i towarów konsumpcyjnych, w tym tekstyliów, obuwia, sprzętu AGD, komputerów i telefonów komórkowych. Od grudnia 2019 r. rząd argentyński skrócił ważność pozwoleń ze 180 dni do 90 dni i wskazał, że rozpatrywanie wniosków o pozwolenia na przywóz wymagałoby więcej czasu ze względu na potrzebę bardziej szczegółowego przeglądu takich wniosków. Importerzy muszą również

uzyskać zgodę banku centralnego na dostęp do rynku walutowego w celu dokonywania płatności po zatwierdzeniu licencji importowej, co może powodować dodatkowe opóźnienia.

3.2. Wymagania dostępu do rynku

Argentyna poddaje przywóz automatycznym lub nieautomatycznym licencjom, które są zarządzane za pośrednictwem kompleksowego systemu monitorowania importu (SIMI) ustanowionego w grudniu 2015 r. przez argentyńską agencję podatkową (AFIP). System SIMI wymaga elektronicznego przekazywania szczegółowych informacji o towarach, które mają być sprowadzone do Argentyny. Po przesłaniu informacji odpowiednie argentyńskie agencje rządowe rozpatrują wnioski za pomocą „Systemu pojedynczego okienka dla handlu zagranicznego” (*Ventanilla Única de Comercio Exterior*, VUCE). Wymogi dotyczące automatycznego licencjonowania importu dotyczą około 85% argentyńskiego planu taryfowego. Licencje są wymagane dla każdej transakcji importowej i są sprawdzane przez AFIP. Bank Centralny wymaga zgody AFIP na przyznanie importerom dostępu do rynku walutowego.

Rząd argentyński wymaga świadectwa pochodzenia i konsularności w przypadku importu obejmującego (ale nie wyłącznie) towary konsumpcyjne, tekstylia, odzież i obuwie, maszyny drukarskie i obrabiarki. Konsularyzacja lub uwierzytelnienie przez urząd konsularny jest wymagane dla każdego kraju, z którego pochodzi zintegrowany komponent. Aby otrzymać stawkę taryfową MFN na dany produkt, świadectwo pochodzenia musi być poświadczone przez ambasadę lub konsulat Argentyny lub być opatrzone pieczęcią „*US Chamber of Commerce*”. Rezolucja 60/2018, przyjęta w październiku 2018 r., zniósła wymóg świadectwa pochodzenia dla towarów podlegających środkom antidumpingowym lub ochronnym, w zamian za to wymaganie przysięgniętego oświadczenia online o niepreferencyjnym pochodzeniu.

Zdecydowanie zaleca się, aby wszyscy eksporterzy współpracowali z argentyńskim agentem celnym lub spedytorem mającym ugruntowaną relację z brokerem przed wysyłką towarów do Argentyny.

3.3. Obowiązujące regulacje celne

Regulacje celne występujące w Argentynie nie odbiegają od powszechnie przyjętych standardów. Nie wolno wwozić żywności, nasion, jedzenia dla zwierząt itp. Bezczłowo można wwieźć podróży bagaż osobisty o wartości do 300 USD oraz dodatkowo nowe rzeczy o wartości do 300 USD, nabyte w argentyńskiej strefie wolnocłowej. Przy wyjeździe na lotnisku można odzyskać podatek VAT od większości zakupionych na terenie Argentyny towarów o wartości ponad 70 ARS (minimalna kwota na jednym rachunku) w sklepach włączonych do systemu Global Refund. Dodatkowo, w styczniu 2017 r. weszły w życie rozporządzenia nr 3971 i 566/2016 regulujące automatyczny zwrot podatku

VAT za opłaty za usługi i zakwaterowanie realizowane zagranicznymi kartami kredytowymi w Argentynie. Wiele punktów usługowych i sklepów oferuje rabaty przy płatności gotówką. Dozwolony jest wwóz i wywóz gotówki w kwocie nie przekraczającej 9.999 USD lub jej równowartości w innych walutach.

3.4. Funkcjonujący system podatkowy, opłaty, licencje, wymagane pozwolenia

Argentyna podpisała umowy o unikaniu podwójnego opodatkowania z: Niemcami, Australią, Belgią, Boliwią, Brazylią, Kanadą, Chile, Chinami, Danią, Zjednoczonymi Emiratami Arabskimi, Hiszpanią, Finlandią, Francją, Włochami, Japonią, Luksemburgiem, Meksykiem, Norwegią, Królestwem Niderlandów, Katar, Wielką Brytanią, Turcją, Rosją, Szwecją i Szwajcarią. Od 2019 r. w ministerstwach spraw zagranicznych Polski i Argentyny trwają prace nad projektem umowy o unikaniu podwójnego opodatkowania pomiędzy Polską a Argentyną.

Według wskaźnika *Doing Business 2020*³ czas poświęcony na rozliczenie i płatności podatków wynosi łącznie 312 godzin w ciągu roku. W Polsce czas ten wynosi 334 godzin rocznie, można zatem wywnioskować, że argentyński system podatkowy jest mniej zawiły.

Za pobór podstawowych podatków i obowiązkowych świadczeń pieniężnych nakładanych na dochody, własność i konsumpcję odpowiedzialne są władze kraj, prowincji i samorządów. Instytucjami nadzorującymi i pobierającym świadczenia są:

- na poziomie państwa – Federalna Administracja Dochodów Publicznych - Administración Federal de Ingresos Públicos (AFIP),
- na poziomie prowincji - prowincjonalne urzędy podatkowe oraz urząd podatkowy miasta Buenos Aires, które funkcjonują w ramach określonych na poziomie prowincji przez ustawy i regulacje,
- na poziomie samorządów – samorzady, które są odpowiedzialne na nakładanie i pobór podatków specjalnych.

Podatki państwowe występujące w Argentynie opisano w Tabeli 2.

³ Raport „Doing Business 2020” Comparing Business Regulation in 190 Economies, Economy Profile Argentina, World Bank Group

Tabela 2. Wykaz podatków występujących w Argentynie

RODZAJ PODATKU	SZCZEGÓŁY
Podatek dochodowy	<ul style="list-style-type: none"> • Opodatkowaniu podlegają wszystkie przychody, również te z zysków kapitałowych. • Przedsiębiorstwa zarejestrowane w Argentynie są zobowiązane do opodatkowania przychodów z działalności wykonywanej poza krajem. • Obowiązek dotyczy: obywateli Argentyny, obcokrajowców stale zamieszkujących Argentynę, spółek akcyjnych i innych rodzajów spółek oraz lokalnych oddziałów zagranicznych przedsiębiorstw. • Deklaracja podatkowa jest przedstawiana raz w roku. • Stawki: <ul style="list-style-type: none"> – 35% rocznych przychodów - dotyczy firm krajowych oraz oddziałów firm zarejestrowanych w Argentynie – 0-30% w zależności od rocznych przychodów – dotyczy osób fizycznych
VAT	<ul style="list-style-type: none"> • Jest naliczany na każdym etapie obrotu towarami i usługami. • Produkty importowane są objęte podatkiem VAT na tych samych warunkach, co produkty u usługi krajowe. • Produkty eksportowane nie są objęte podatkiem VAT. • Stawki: <ul style="list-style-type: none"> – 21% - podstawowa stawka VAT – 10,5% – obniżona stawka podatku VAT
Podatek od mienia	<ul style="list-style-type: none"> • Osoby mieszkające na terytorium Argentyny są zobowiązane co roku do zapłaty podatku od mienia (posiadanych aktywów). • Osoby zamieszkujące poza Argentyną są zobowiązane do zapłaty podatków jedynie od aktywów posiadanych w Argentynie. • Stawki: <ul style="list-style-type: none"> – Od 0,25% do 1,5% – Maksymalna stawka wynosi 2,25%
Podatki specjalne (akcyza)	<ul style="list-style-type: none"> • Jest to osobny rodzaj podatków nakładany na niektóre grupy produktów o różnych stawkach i sposobach ich zapłaty. • Zwykle ten rodzaj podatku leży w gestii producenta lub importera alkoholu, papierosów i towarów luksusowych. • Stawka jest zależna od rodzaju grup produktów
Podatek od transakcji bankowych	<ul style="list-style-type: none"> • Transakcje bankowe wykonywane w instytucjach podlegających prawu Ley de Entidades Financieras są objęte tym podatkiem. • 0,6% - stawka podstawowa
Podatek od dochodu brutto	<ul style="list-style-type: none"> • Wszystkie prowincje oraz miasto Buenos Aires pobierają podatek od dochodu brutto od wszystkich przedsiębiorstw działających w handlu, przemyśle, rolnictwie i finansach. • Płatności należy dokonywać przez cały rok co miesiąc lub dwa miesiące. W niektórych jednostkach administracyjnych istnieją specjalne zwolnienia z tego podatku. • Stawka: Od 1,5% do 5% – w zależności od obszaru działalności oraz regionu, w którym wykonywana jest działalność
Podatki od nieruchomości	<ul style="list-style-type: none"> • Wymaga się od posiadaczy nieruchomości uiszczenia corocznie podatku, którego wysokość jest ustalana zgodnie z prawem na podstawie oszacowania wartości nieruchomości. • Podatek od nieruchomości jest naliczany zgodnie z wartością ziemi i budynków, bez względu na sytuację finansową płatnika. • Stawka jest ustalana na poziomie prowincji

Źródło: opracowanie własne na podstawie Raportu PAIH Grupa PFR „Rynki zagraniczne: Argentyna”

3.5. Dostęp do rynku pracy, świadczenie usług i zatrudnienie obywateli

Zatrudnienie obcokrajowców: W Argentynie nie ma żadnych ograniczeń związanych z pracą obcokrajowców, pod warunkiem, że spełniają oni wymogi urzędu migracyjnego, tzn. posiadają wizę do pracy i ważne zezwolenie na pobyt w kraju (są rezydentami). Pobyt ten może być stały, tymczasowy lub przejściowy. Firmy, zatrudniające obcokrajowców, którzy są naukowcami lub absolwentami szkół wyższych i będą pracować w kraju krócej niż dwa lata, mogą wystąpić o zwolnienie z płacenia znacznej części ubezpieczeń społecznych dla tych pracowników. W celu założenia firmy obcokrajowiec musi mieć pobyt stały lub tymczasowy na terytorium Argentyny. Nie ma restrykcji, co do obywatelstwa dyrektorów firm, ale muszą oni posiadać stały adres zamieszkania w Argentynie.

3.6. Wykaz najważniejszych wydarzeń targowych

W poniższej tabeli przedstawiono wybrane wydarzenia targowe odbywające się w Argentynie powiązane z Wielkopolskimi Inteligentnymi Specjalizacjami.

Tabela 3. Przegląd wydarzeń targowych odbywających się w Argentynie

RIS	NAZWA WYDARZENIA	DANE KONTAKTOWE
Biosurowce i żywność dla świadomych konsumentów	FITHEP CENTRO Expoalimentaria	Strona internetowa: https://www.fithep-expoalimentaria.com.ar/ Adres e-mail: info@publitec.com.ar Numer kontaktowy: 116 009-3067 Adres: Argentina, Av. Costanera Rafael Obligado 1221, C1425 CABA - Centro Costa Salguero
Biosurowce i żywność dla świadomych konsumentów	Expoagro Argentina	Strona internetowa: https://www.expoagro.com.ar/ Adres e-mail: ventas@exponenciar.com.ar Numer kontaktowy: 115 128-9800 Adres: Argentina, RN9, KM225, San Nicolas, Buenos Aires - Autódromo De San Nicolás
Wnętrza przyszłości	FITECMA	Strona internetowa: https://fitecma.com.ar/en/home-english/ Adres e-mail: fitecma@asora.org.ar Numer kontaktowy: 115 235-0011 Adres: Argentina, Av. Costanera Rafael Obligado 1221, C1425 CABA - Centro Costa Salguero
Przemysł jutra	Automechanika Buenos Aires	Strona internetowa: https://automechanika.ar.messefrankfurt.com/buenosaires/ Adres e-mail: automechanika@argentina.messefrankfurt.com Numer kontaktowy: 117 078-4800 Adres: Argentina, Av. Sarmiento 2704, C1425 CABA - La Rural Trade Center
Wyspecjalizowane procesy logistyczne	Expo Logisti-k	Strona internetowa: https://www.expologisti-k.com.ar/ Adres e-mail: eventos@expotrade.com.ar Numer kontaktowy: 114 779-5300 Adres: Argentina, Av. Sarmiento 2704, C1425 CABA - La Rural Trade Center

Wyspecjalizowane procesy logistyczne	Expo Transporte	Strona internetowa: https://www.expotransporte.com.ar/ Adres e-mail: transporte@expotrade.com.ar Numer kontaktowy: 114 779-5300 Adres: Argentina, Av. Sarmiento 2704, C1425 CABA - La Rural Trade Center
Rozwój oparty na ICT	Busworld Latin America	Strona internetowa: https://busworldlatinamerica.org/en Adres e-mail: comercial@busworldlatinamerica.com.ar Numer kontaktowy: 117 078-4800 Adres: Argentina, Av. Sarmiento 2704, C1425 CABA - La Rural Trade Center
Nowoczesne technologie medyczne	ExpoMedical	Strona internetowa: https://www.expomedical.com.ar/ Adres e-mail: info@expomedical.com.ar Numer kontaktowy: 9112 604-6431 Adres: Argentina, Av. Costanera Rafael Obligado 1221, C1425 CABA - Centro Costa Salguero
Nowoczesne technologie medyczne	Expo Farmacia	Strona internetowa: https://www.revistadosis.com.ar/ Adres e-mail: info@focusmedia.com.ar Numer kontaktowy: 114 878-3628 Adres: Argentina, Av. Costanera Rafael Obligado 1221, C1425 CABA - Centro Costa Salguero

Źródło: opracowanie własne na podstawie analizy desk research

4. Analiza konkurencji oraz potencjalnych partnerów handlowych / kontrahentów

4.1. Wykaz kluczowych konkurentów

W poniższej tabeli przedstawiono wykaz kluczowych konkurentów z Argentyny szczególnie istotnych dla przedsiębiorstw działających w ramach Wielkopolskich Inteligentnych Specjalizacji.

Tabela 4. Kluczowi konkurenci z Argentyny powiązani z Wielkopolskimi Inteligentnymi Specjalizacjami

RIS	NAZWA KONKURENTA	DANE KONTAKTOWE
Biosurowce i żywność dla świadomych konsumentów	Cerveza Quilmes	Strona internetowa: https://www.quilmes.com.ar/ Adres e-mail: atencionclientes@quilmes.com.ar Numer kontaktowy: 011 4349-1700 Adres: Argentina, Av. 12 de Octubre, Gran Canaria, Quilmes, Provincia de Buenos Aires
Biosurowce i żywność dla świadomych konsumentów	Arcor	Strona internetowa: https://www.arcor.com/en/ Adres e-mail: arcor@arcor.com Numer kontaktowy: 0351 420-8200 Adres: Argentina, Blvr. Chacabuco 1160, X5000IIL X5000IIL, Córdoba
Biosurowce i żywność dla świadomych konsumentów	Bernesa	Strona internetowa: https://www.bernesa.com/web/BERNESA.php Adres e-mail: mail@bernesa.com Numer kontaktowy: 011 4282-5161 Adres: Argentina, C. Molina Arrotea 2151, B1832JLK Lomas de Zamora, Provincia de Buenos Aires
Wnętrza przyszłości	Mc Paper's Argentina	Strona internetowa: www.mcpapers.com.ar Adres e-mail: libreria.mcpaper@yahoo.com.ar Numer kontaktowy: 011 4717-0204 Adres: Argentina, Calle s/n, Mozart, B1619 Garin, Provincia de Buenos Aires

Wnętrza przyszłości	Celulosa Argentina SA	Strona internetowa: http://www.celulosaargentina.com.ar/ Adres e-mail: info@celulosaargentina.com.ar Numer kontaktowy: 03487 42-5800 Adres: Argentina, Aristóbulo del Valle 594, B2800ADL Zárate, Provincia de Buenos Aires
Wnętrza przyszłości	Schmittten Argentina SRL	Strona internetowa: https://www.facebook.com/schmittten.argentina/ Adres e-mail: industria@schmittten.com.ar Numer kontaktowy: 0341 481-2647 Adres: Argentina, R. J. Babbini 3063, S2000 Rosario, Santa Fe
Przemysł jutra	Leyden Capacitores	Strona internetowa: http://www.leyden.com.ar/ Adres e-mail: info@leyden.com.ar Numer kontaktowy: 0800 333-5393 Adres: Argentina, Anchoris 235, C1280AAE CABA
Przemysł jutra	Cadieel	Strona internetowa: http://www.cadieel.org.ar/ Adres e-mail: marketing@cadieel.org.ar Numer kontaktowy: 011 4322-0651 Adres: Argentina, Av. Córdoba 950 Piso 4, C1054 AAV, Buenos Aires
Przemysł jutra	IAR METAL SRL & WOBRON	Strona internetowa: http://www.iarmetal.com/es/home Adres e-mail: info@iarmetal.com Numer kontaktowy: 011 4844-5900 Adres: Argentina, Calle 94 (Alsina) N° 5512, B1650DXB, Provincia de Buenos Aires
Wyspecjalizowane procesy logistyczne	MERCATOR TRANSPORT ARGENTINA	Strona internetowa: http://www.mercatortransport.com/ Adres e-mail: operaciones@mercatortransport.com Numer kontaktowy: 011 5368-2200 Adres: Argentina, Los Crisantemos 392, B1669 Pilar, Provincia de Buenos Aires
Wyspecjalizowane procesy logistyczne	Del Mundo Courier	Strona internetowa: https://delmundocourier.com/ Adres e-mail: ventas@delmundocourier.com Numer kontaktowy: 011 7009-6520 Adres: Argentina, Bernardo de Irigoyen 190, C1072AAD CABA
Wyspecjalizowane procesy logistyczne	Courier en Argentina - IBC inc.	Strona internetowa: https://www.ibcinc.com.ar/ Adres e-mail: ventas@ibcinc.com.ar Numer kontaktowy: 011 4381-7575 Adres: Argentina, Bartolomé Mitre 1612, C1037 CABA
Rozwój oparty na ICT	Telecom Argentina	Strona internetowa: https://www.telecom.com.ar Adres e-mail: VentaPymes@teco.com.ar Numer kontaktowy: 0800 555-0094 Adres: Argentina, Av. Alicia Moreau de Justo 50, Buenos Aires
Rozwój oparty na ICT	A.M. Software & Servicios	Strona internetowa: https://www.amss.com.ar Adres e-mail: amss.pc@gmail.com Numer kontaktowy: 9116 427-0998 Adres: Argentina, Mariano Moreno 1870 entre Fader y, Tte. F. Bourquet, B1838 Luis Guillon, Provincia de Buenos Aires
Rozwój oparty na ICT	Atis Group	Strona internetowa: http://atis-group.com Adres e-mail: bizdev@atis-group.com Numer kontaktowy: 0810 220-2847 Adres: Argentina, Av. del Libertador 88, C1425DEL Buenos Aires, Provincia de Buenos Aires
Nowoczesne technologie medyczne	AIDS Healthcare Foundation Argentina	Strona internetowa: https://testdevih.org Adres e-mail: ahfargentina@aidshhealth.org Numer kontaktowy: 9115 885-3333 Adres: Argentina, San Martín 899, C1004 CABA

Nowoczesne technologie medyczne	Healthcare Marketing Group SA	Strona internetowa: https://healthcaregroup.com.ar Adres e-mail: HSRequests@healthcare.com.ar Numer kontaktowy: 114 964-0044 Adres: Argentina, Av. Córdoba 2852, C1187 AAP, Buenos Aires
Nowoczesne technologie medyczne	Gador	Strona internetowa: https://www.gador.com Adres e-mail: farmacovigilancia@gador.com Numer kontaktowy: 114 858-9000 Adres: Argentina, Darwin 429, C1414CUI CABA

Źródło: opracowanie własne na podstawie analizy desk research

4.2. Wykaz wyselekcjonowanych potencjalnych partnerów handlowych / kontrahentów

W poniższej tabeli przedstawiono wykaz potencjalnych partnerów handlowych / kontrahentów z Argentyny szczególnie istotnych dla przedsiębiorstw działających w ramach Wielkopolskich Inteligentnych Specjalizacji.

Tabela 5. Potencjalni partnerzy handlowi / kontrahenci z Argentyny powiązani z Wielkopolskimi Inteligentnymi Specjalizacjami

RIS	NAZWA PARTNERA	DANE KONTAKTOWE
Biosurowce i żywność dla świadomych konsumentów	Distribuidora Corral	Strona internetowa: http://www.distribuidoracorrall.com.ar/ Adres e-mail: salliquelo@distribuidoracorrall.com.ar Numer kontaktowy: 9239 240-7073 Adres: Argentina, Juan Jose Moreda 158, B6339 Salliqueló, Provincia de Buenos Aires
Biosurowce i żywność dla świadomych konsumentów	Rich's Argentina	Strona internetowa: https://www.richsargentina.com.ar/ Adres e-mail: consultas@rich.com Numer kontaktowy: 114 816-8553 Adres: Argentina, Arenales 1123, C1061 AAI, Buenos Aires
Biosurowce i żywność dla świadomych konsumentów	DISTRY KAEL	Strona internetowa: https://distry-kael.negocio.site/ Adres e-mail: distrykael@gmail.com Numer kontaktowy: 116 367-6981 Adres: Argentina, Comisionado José Indart 3077, B1754 San Justo, Provincia de Buenos Aires
Wnętrza przyszłości	Unimate	Strona internetowa: https://unimate.com.ar/ Adres e-mail: unimate@unimate.com.ar Numer kontaktowy: 114 774-1397 Adres: Argentina, Thames 1373, C1414DDA CABA
Wnętrza przyszłości	Landmark	Strona internetowa: https://www.landmark.com.ar/ Adres e-mail: careers@landmarkworldwide.com Numer kontaktowy: 114 813-4108 Adres: Argentina, Arenales 1251, C1061 CABA
Wnętrza przyszłości	Pinolandia	Strona internetowa: http://www.pinolandia.com.ar/ Adres e-mail: pinolandia@live.com Numer kontaktowy: 114 522-9053 Adres: Argentina, Av. Álvarez Thomas 2206, C1430 CABA
Przemysł jutra	Trailer Store	Strona internetowa: https://trailerstore.mercadoshops.com.ar/ Adres e-mail: trailerstorett@gmail.com Numer kontaktowy: 356 469-4848 Adres: Argentina, Mariano Moreno 258, X2426 La Francia, Córdoba
Przemysł jutra	Metal Finishing SA	Strona internetowa: https://www.mfinishing.com/ Adres e-mail: mfinishing@mfinishing.com Numer kontaktowy: 114 709-0068 Adres: Argentina, Perú 163, B1603CIC Villa Martelli, Provincia de Buenos Aires

Przemysł jutra	Ditoma SRL	Strona internetowa: https://www.ditoma.net/ Adres e-mail: ventasditoma@ditoma.com.ar Numer kontaktowy: 114 750-3345 Adres: Argentina, Santiago Zanella 3149, Caseros, Provincia de Buenos Aires
Wyspecjalizowane procesy logistyczne	Vanner Logistics Argentina S.A.	Strona internetowa: http://vannerlog.com/ Adres e-mail: wca@vannerlog.com Numer kontaktowy: 115 256-5555 Adres: Argentina, Rosario Vera Peñaloza 450, Buenos Aires
Wyspecjalizowane procesy logistyczne	Censer	Strona internetowa: http://www.censerlogistica.com/ Adres e-mail: info@censerlogistica.com Numer kontaktowy: 114 442-5000 Adres: Argentina, AU Tte. Gral. Pablo Riccheri 31, C1770 CABA
Wyspecjalizowane procesy logistyczne	Blu Logistics Argentina	Strona internetowa: https://blulogistics.com/argentina/ Adres e-mail: Administrativo@blulogistics.com.ar Numer kontaktowy: 115 235-0603 Adres: Argentina, Juana Manso 205 PB, C1107 Autónoma de Buenos Aires, Buenos Aires
Rozwój oparty na ICT	Yard Sale Computación	Strona internetowa: https://yard-sale-computacion.negocio.site/ Adres e-mail: info@yardsale.com Numer kontaktowy: 223 620-5261 Adres: Argentina, Alberti 4720, B7600 Mar del Plata, Provincia de Buenos Aires
Rozwój oparty na ICT	NEXTSALE	Strona internetowa: https://www.nextsale.com.ar/ Adres e-mail: Info@nextsale.com.ar Numer kontaktowy: 114 762-6595 Adres: Argentina, Sgto. Cabral 2481, B1605EEI Munro, Provincia de Buenos Aires
Rozwój oparty na ICT	PC CENTER COMPUTERS	Strona internetowa: https://pccenter.com.ar/ Adres e-mail: consultas@pccenter.com.ar Numer kontaktowy: 117 700-0122 Adres: Argentina, Av. Juan B. Justo 3714, C1416 CABA
Nowoczesne technologie medyczne	Kassel Pharma	Strona internetowa: http://www.kasselpharma.com/ Adres e-mail: info@kasselpharma.com Numer kontaktowy: 115 417-1717 Adres: Argentina, Av. Dr. Honorio Pueyrredón, C1405 CABA
Nowoczesne technologie medyczne	Pharma GBG	Strona internetowa: http://www.pharmagbg.com.ar/ Adres e-mail: info@pharmagbg.com.ar Numer kontaktowy: 114 584-8289 Adres: Argentina, Gral. Manuel A. Rodríguez 2464, C1416CNB CABA
Nowoczesne technologie medyczne	Novo Nordisk Pharma Argentina S.A.	Strona internetowa: https://www.novonordisk.com.ar/ Adres e-mail: atencioncli@novonordisk.com Numer kontaktowy: 115 198-6686 Adres: Argentina, Av. del Libertador 350, Vicente López, Provincia de Buenos Aires

Źródło: opracowanie własne na podstawie analizy desk research

BOLIWIA

Wielonarodowe Państwo Boliwia

Estado Plurinacional de Bolivia

STOLICA

La Paz - oficjalna stolica
Sucre - konstytucjonalna stolica

USTRÓJ POLITYCZNY

republika

JĘZYK URZĘDOWY

hiszpański (i 36 języków lokalnych)

POPULACJA (SIERPIEŃ 2022)

12 054 379

**POZYCJA NA ŚWIECIE POD
WZGLĘDEM POPULACJI**

79.

POWIERZCHNIA LĄDOWA (km²)

1 083 301

WALUTA

boliviano (BOB)

PKB (2021)

40,41 mld USD

PKB - per capita (2021)

3 126 USD

PKB (PPP) - per capita (2021)

8 220 USD

**HDI - Wskaźnik rozwoju
społecznego (2022)**

0,718 (high)

RZĄDOWA STRONA WWW

<https://www.gob.bo/>

1. Analiza rynku

1.1. Szanse i zagrożenia potencjalnej współpracy gospodarczej i inwestycyjnej

Powody, dla których wielkopolskie przedsiębiorstwa powinny rozważyć wejścia na boliwijski rynek:

- Silny wzrost historyczny: Gospodarka Boliwii ucierpiała z powodu pandemii COVID-19. PKB w 2020 r. skurczył się o 8,8%, najgorzej od lat 50., z powodu godziny policyjnej i innych ograniczeń. Przez pięć lat poprzedzających pandemię, 2015-2019, gospodarka Boliwii rosła w średnim rocznym tempie 4,0 procent, jednym z najwyższych na kontynencie. Firmy mogą skorzystać na ożywieniu gospodarczym i zwiększonym popycie konsumentów.
- Boliwijczycy lubią zagraniczne produkty: Część produktów zagranicznych sygnalizuje boliwijskim konsumentom jakość i innowacyjność. Boliwijczycy również lubią kupować produkty zagraniczne ze względu na status, jaki przyznają. W przypadku większych zakupów dokonywanych przez samorzady lokalne produkty i usługi są postrzegane jako niezawodne ze względu na standardy obsługi klienta, gwarancje i plany konserwacji.
- Boliwia jest bogata w nieodnawialne zasoby naturalne: Surowce wydobywcze, gaz ziemny i węglowodory to jedne z największych produktów eksportowych Boliwii i nadal istnieje pole do wzrostu. Oprócz wydobywanych obecnie minerałów, takich jak cynk, srebro, ołów i cyna, Boliwia może pochwalić się znacznymi złożami litu, które w większości pozostają niewykorzystane.
- Sektor rolny w Boliwii to szansa na nawiązanie współpracy: Sektor rolny rozwijał się wykładniczo w ostatnich latach, nawet po wybuchu pandemii COVID-19. Jednak, aby nadal się rozwijać, boliwijskie przedsiębiorstwa będą potrzebowały nowych technologii w zakresie produktów, od nawadniania po sprzęt rolniczy, aby przeciwdziałać skutkom zmian klimatycznych i starzejącej się infrastruktury.

Chociaż w 2021 roku boliwijska gospodarka wykazała oznaki ożywienia, Boliwia pozostaje trudnym miejscem do prowadzenia biznesu. Rząd kontrolowany przez partię Ruch na rzecz Socjalizmu (MAS) kontynuuje realizację polityki gospodarczej skoncentrowanej na państwie. W 2009 roku Boliwijczycy zatwierdzili nową konstytucję, która dała państwu pełne zarządzanie zasobami naturalnymi kraju. Podczas swojej kadencji były prezydent Evo Morales (2006-2019) znacjonalizował spółki z sektora węglowodorowego, telekomunikacyjnego, elektroenergetycznego i wydobywczego, a także cementowni, spółki zarządzającej lotniskami i systemu administracji emerytalnej. Po roku bez władzy wybór Luisa Arce na prezydenta w październiku 2020 r. przywrócił MAS do władzy z pewną stabilnością polityczną. Słabe bezpieczeństwo sądowe Boliwii, skomplikowane systemy regulacyjne, uciążliwe procedury biurokratyczne i naciski polityczne

negatywnie wpływają na sektor prywatny w Boliwii. Boliwijskie prawo handlowe nie ma żadnych znaczących barier technicznych w handlu ani taryf, które istotnie wpływają na handel z innymi krajami. Eksport niektórych produktów jadalnych wymaga licencji, a w niektórych przypadkach rząd może zabronić eksportu, aby priorytetowo traktować zaopatrzenie rynku krajowego.

1.2. Główne sektory gospodarki z wyszczególnieniem najważniejszych produktów

Narodowy Instytut Statystyczny Boliwii (INE) pokazuje wzrost nominalnego PKB z 39,7 miliarda dolarów w 2020 roku do 40,7 miliarda dolarów w 2021 roku. Realny PKB wzrósł z poziomu 6,1% w 2020 roku do 8,8% w 2021 roku. Usługi stanowiły w 2019 roku ponad 50% PKB. Sektor przemysłowy odpowiadał za około 25%, a rolnictwo wytwarzało większość pozostałego PKB.

Sektory gospodarki powiązane z Inteligentnymi Specjalizacjami Województwa Wielkopolskiego:

- Przemysł jutra:

Boliwia jest bogata w zasoby naturalne i posiada jedno z większych złóż gazu ziemnego w Ameryce Południowej. Inwestycje zagraniczne i krajowe wzrosły głównie w sektorze budownictwa i infrastruktury (budowa autostrad, mostów, budynków, centrów handlowych). W sierpniu 2019 roku zakończono duży projekt budowy cementowni w Oruro z inwestycją około 300 milionów dolarów amerykańskich (USD). Ponadto rząd Boliwii zawarł projekt budowy Centrum Badawczo-Rozwojowego Technologii Jądrowych w El Alto w La Paz z proponowaną inwestycją o wartości około 300 mln USD, która ma być jedną z najbardziej ważnych ośrodków nuklearnych w Ameryce Południowej.

1.3. Handel zagraniczny prezentujący główne kierunki importu globalnego

INE pokazuje, że całkowity eksport wzrósł o 23% w 2021 roku, osiągając wartość 11,1 miliarda USD. Największą gałęzią eksportu były surowce, takie jak: złom (26,5%) i złoto (23%) oraz materiały palne: głównie gaz ziemny (21,3%). Pozostały eksport to produkty spożywcze (11,5%), wyroby przemysłowe (6,7%) oraz olej roślinny (6,2%).

W latach 2020-2021 import do Boliwii wzrósł o 15% do poziomu 9,6 miliarda dolarów. 30% całkowitego importu Boliwii stanowiły „dostawy przemysłowe i nakłady”, takie jak części zamienne, chemikalia i inne produkty produkcyjne. Inne ważne produkty importowane to paliwo (23,4%), dobra inwestycyjne (16%), dobra konsumpcyjne (11,8%), sprzęt transportowy i części (11,5%) oraz żywność (6,7%). Najważniejsze produkty importowane w tych kategoriach to produkty rafinacji ropy naftowej i paliwa jądrowego, produkty chemiczne, maszyny, urządzenia mechaniczne,

pojazdy i lawety, metale nieszlachetne, żywność i tworzywa sztuczne. Boliwia importuje również znaczne ilości stali oraz wyposażenia i części do maszyn elektrycznych.

Najlepsze perspektywy dla eksportu do Boliwii obejmują produkty farmaceutyczne, instrumenty medyczne, pojazdy, tworzywa sztuczne, papier i produkty spożywcze, w tym pszenicę, kukurydzę, zboża i nabiał.

2. Analiza trendów z określeniem perspektyw dla rynku Boliwii

2.1. Branże perspektywiczne szczególnie istotne dla przedsiębiorstw działających w ramach inteligentnych specjalizacji Województwa Wielkopolskiego

Poniżej opisano perspektywiczne branże szczególnie istotne dla przedsiębiorstw działających w ramach RIS województwa wielkopolskiego:

1) Sektor energetyczny

Dotyczy RIS: przemysł jutra
rozwój oparty na ICT

Według najnowszej międzynarodowej oceny potencjalnych zasobów gazu w 2017 r. Boliwia posiada około 354 mld m³ rezerw gazu ziemnego (zarówno udowodnionych, jak i prawdopodobnych). Z tej ilości 303 mld m³ to udokumentowane rezerwy. W lutym 2022 r. rząd ogłosił eksploatację nowego odwiertu i spodziewa się rozpoczęcia produkcji w 2022 r. Boliwia posiada ponad 240,95 mln baryłek potwierdzonych zasobów ropy naftowej. Rząd szacuje kolejne 47,8 mln baryłek prawdopodobnych rezerw i kolejne 78,4 mln baryłek potencjalnych rezerw.

Najlepsze perspektywy występują w następujących branżach związanych z Wielkopolskimi Inteligentnymi Specjalizacjami:

- maszyny, urządzenia i rozwiązania informatyczne związane z gazem ziemnym,
- maszyny i urządzenia pomocnicze,
- turbiny cieplne i wodne wraz z systemami,
- urządzenia i inne technologie dla projektów termoelektrycznych i hydroelektrycznych,
- produkty związane z odnawialnymi źródłami energii, w tym energią słoneczną i wiatrową.

2) Sektor maszynowy

Dotyczy RIS: przemysł jutra
rozwój oparty na ICT

Sektor przemysłowy w Boliwii jest bardzo słabo rozwinięty. Prawie wszystkie maszyny i urządzenia potrzebne m.in. w rolnictwie, budownictwie, górnictwie, energetyce, produkcji masowej są importowane od różnych międzynarodowych dostawców.

Boliwia ma największe złoża litu ze wszystkich krajów na świecie i stara się wykorzystać te dostawy. Rząd jest w trakcie wyboru międzynarodowych firm, które mają opracować ekonomicznie wykonalną i przyjazną dla środowiska technologię produkcji litu za pomocą technologii bezpośredniej ekstrakcji litu.

Najlepsze perspektywy występują w następujących branżach związanych z Wielkopolskimi Inteligentnymi Specjalizacjami:

- urządzenia, maszyny i technologie związane ze średnimi kopalniami odkrywkowymi oraz wydobyciem złota,
- sprzęt i technologia do wykopów.

3) Sektor samochodowy

Dotyczy RIS: wyspecjalizowane procesy logistyczne
przemysł jutra
rozwój oparty na ICT

Samochody osobowe i inne typy pojazdów, a także części zamienne i akcesoria stanowiły 11,5% importu w 2021 r., co stanowi wzrost o wysokości 20% w stosunku do 2020 r. Znaczna część nowego wzrostu dotyczy pojazdów osobowych i ciężarowych, ale rośnie również zainteresowanie wszystkimi rodzajami pojazdów drogowych, w tym autobusami oraz innymi pojazdami użytkowymi i ciężkimi. Rząd zezwala na przywóz jedynie rocznych lub nowszych pojazdów.

Najlepsze perspektywy występują w następujących branżach związanych z Wielkopolskimi Inteligentnymi Specjalizacjami:

- części do pojazdów,
- sprzęt do konserwacji,
- automatyzacja produkcji.

4) Sektor technologii medycznych

Dotyczy RIS: nowoczesne technologie medyczne
przemysł jutra

Rząd Boliwii jest w trakcie inwestowania znacznych środków w tzw. szpitale trzeciego rzędu, których rozbudowa jest opóźniona od dawna. Budżet opieki zdrowotnej wzrósł z 363 mln USD w 2005 r. do 3,2 mld USD w 2021 r., co stanowi największą alokację zasobów, jaką kiedykolwiek odnotował boliwijski sektor zdrowia. Budżet zdrowia traktuje priorytetowo projekty budowlane, wyposażenie i wyremontowanie placówek medycznych i szpitali. W budżecie wyszczególniono również środki na Powszechny System Opieki Zdrowotnej (SUS) oraz realizację programów opieki pandemicznej. Rząd przeznaczył 333 miliony dolarów dla Ministerstwa Zdrowia i Agencji Infrastruktury Zdrowia i Sprzętu Medycznego (AISEM) na krajowe projekty inwestycyjne, w tym budowę i ulepszenia szpitali poziomu 1-4.

Najlepsze perspektywy występują w następujących branżach związanych z Wielkopolskimi Inteligentnymi Specjalizacjami:

- produkty farmaceutyczne wraz z technologią produkcji,
- materiały laboratoryjne,
- specjalistyczny sprzęt i urządzenia medyczne,
- produkty technologiczne średniej i wysokiej klasy.

5) Sektor rolniczy

Dotyczy RIS: biosurowce i żywność dla świadomych konsumentów
przemysł jutra

Według Banku Światowego sektor rolnictwa stanowił 14% PKB Boliwii w 2020 r., co stanowi blisko 2% wzrost w porównaniu z 2019 r. Choć rolnictwo stanowi integralną część boliwijskiej gospodarki i społeczeństwa, Boliwia nie produkuje maszyn do produkcji rolnej. W porównaniu z innymi krajami plony rolne w Boliwii należą do najniższych w regionie. Rolnicy i rząd Boliwii próbują ulepszyć boliwijski sektor rolnictwa i zwiększyć plony, ale potrzebują nowoczesnego sprzętu i technologii, aby zwiększyć produktywność. Boliwia również nie produkuje pestycydów.

Najlepsze perspektywy występują w następujących branżach związanych z Wielkopolskimi Inteligentnymi Specjalizacjami:

- infrastruktura nawadniająca wraz z automatyzacją,
- pompy i maszyny do kopania kanałów,

- projektowanie linii produkcyjnych pestycydów,
- maszyny i urządzenia rolnicze.

2.2. Wykaz instytucji otoczenia biznesu

W poniższej tabeli przedstawiono wybrane instytucje otoczenia biznesu działające w Boliwii powiązane z Wielkopolskimi Inteligentnymi Specjalizacjami.

Tabela 6. Przegląd instytucji otoczenia biznesu w Boliwii

RIS	NAZWA IOB	DANE KONTAKTOWE
Biosurowce i żywność dla świadomych konsumentów	CIDRE IFD	Strona internetowa: https://cidre.org.bo/ Adres e-mail: cidre@cidreifd.com Numer kontaktowy: 59800101094 Adres: Bolivia, JR39+GPJ, Av. Capitán Víctor Ustáriz, Cochabamba
Wnętrza przyszłości	FUNDES Bolivia	Strona internetowa: https://fundes.org/ Adres e-mail: internacional@fundes.org Numer kontaktowy: 59144526701 Adres: Bolivia, Fundes, Av. Salamanca, entre calles Lanza y Antezana, Cochabamba
Przemysł jutra	Instituto de Estudios Avanzados en Desarrollo - INESAD	Strona internetowa: https://www.inesad.edu.bo/ Adres e-mail: bmuriel@inesad.edu.bo Numer kontaktowy: 59122146069 Adres: Bolivia, Prol. K 260, La Paz
Wyspecjalizowane procesy logistyczne	Academia Nacional de Ciencias	Strona internetowa: https://www.aciencias.org.bo/ Adres e-mail: academia@aciencias.org.bo Numer kontaktowy: 59123639902 Adres: Bolivia, Av. 16 de julio N° 1732
Rozwój oparty na ICT	Business Competitive Academic	Strona internetowa: https://www.facebook.com/Businesscompetitiveacademic/ Adres e-mail: academicbusinesscompetitive@gmail.com Numer kontaktowy: 59160500085 Adres: Bolivia, Av.6 de Agosto 2434, La Paz
Rozwój oparty na ICT	Smart Design Business Akademikorp	Strona internetowa: https://www.facebook.com/SmartDesignBusiness Adres e-mail: admi.sdba@gmail.com Numer kontaktowy: 59177488774 Adres: Bolivia, Esteban Arce, entre Jordan y Calama, Galería Villarroel Piso 3 Of. 301
Nowoczesne technologie medyczne	Compassion Bolivia	Strona internetowa: https://www.compassion.com/ Adres e-mail: info@compassion.com Numer kontaktowy: 59144533722 Adres: Bolivia, JR9X+C7 Cochabamba
Nowoczesne technologie medyczne	Talita Cumi - Bolivia	Strona internetowa: https://www.talitacumi.org/ Adres e-mail: talitacumi@talitacumi.org Numer kontaktowy: 59133565330 Adres: Bolivia, Doble Via la Guardia (lado sur - oeste), Barrio los Flamingos Calle 3, Casa 101, C. 3, Santa Cruz de la Sierra

Źródło: opracowanie własne na podstawie analizy desk research

3. Aspekty dostępu do rynku danego kraju oraz procedury w zakresie podejmowania działalności inwestycyjnej

3.1. Bariery i utrudnienia administracyjne w eksporcie i współpracy gospodarczej

Rząd Boliwii na ogół nie stosuje szczególnych ograniczeń takich jak zezwolenia lub licencje importowe w handlu towarami przemysłowymi i handlowymi z następującymi wyjątkami:

- Obowiązkowe jest przedłożenie zezwolenia na przywóz niektórych produktów (olej sojowy i słonecznikowy, soki owocowe, woda, odzież i dodatki odzieżowe, tekstylia, obuwie oraz niektóre meble i sprzęt AGD).
- Import broni i amunicji do użytku cywilnego jest ściśle regulowany i kontrolowany.
- Boliwia oficjalnie zakazała importu używanej odzieży i innych używanych artykułów tekstylnych, w tym pościeli, używanych butów i uszkodzonych artykułów tekstylnych. Niemniej jednak import odzieży używanej jest nadal szeroko rozpowszechniony. Aby chronić przemysł odzieżowy, rząd Boliwii wprowadza regulacje, które w praktyce opóźniają import niektórych towarów. Setki produktów, głównie odzież i obuwie, podlegają 60-dniowemu terminowi na przetworzenie i zatwierdzenie przywozu.
- Maksymalny wiek samochodów dopuszczonych do importu to jeden rok. Boliwia zabroniła wwozu pojazdów z silnikiem diesla o pojemności silnika mniejszej niż 4 000 cm³, wszystkich pojazdów wykorzystujących gaz płynny oraz samochodów z kierownicą po prawej stronie.
- Boliwia czasami przyznaje kontyngenty eksportowe na następujące produkty: żywe bydło lub świeże mięso wołowe; świeże, mrożone lub chłodzone mięso z kurczaka; mąka pszenna i pszenna; kukurydza; i ryż.
- Eksport oleju sojowego wymaga specjalnego zezwolenia. Krajowa Służba ds. Zdrowia i Bezpieczeństwa Żywności w Rolnictwie (SENASAG) wydaje uprzednie zezwolenia na wprowadzenie żywności i napojów, a następnie ma 30 dni na wydanie zgody. To oznaczenie dotyczy ponad 50 produktów, w tym oleju sojowego, oleju słonecznikowego, cukru (z trzciny), soków owocowych, wody mineralnej i innych rodzajów wody z cukrem lub bez cukru. Regulacja ta w praktyce opóźnia import niektórych produktów rolnych nawet o miesiąc.

3.2. Wymagania dostępu do rynku

Transakcje importowe muszą mieć następującą dokumentację: faktura; morski, śródlądowy lub lotniczy list przewozowy; dowód ubezpieczenia; certyfikat kontroli przedwysyłkowej (jeśli dotyczy); wydatki portowe (jeśli dotyczy); faktura transportowa; lista produktów, których dotyczy import; świadectwo pochodzenia (jeśli dotyczy); inne certyfikaty (w razie potrzeby).

Osoby fizyczne mogą otrzymywać przesyłki pocztowe o wartości poniżej 5 000 USD, wypełniając formularz celny w boliwijskim urzędzie pocztowym. Eksporterzy powinni przestrzegać zasad Międzynarodowego Zrzeszenia Przewoźników Lotniczych IATA lub Organizacji Międzynarodowego Lotnictwa Cywilnego ICAO regulujących etykietowanie i pakowanie towarów niebezpiecznych i podlegających ograniczeniom oraz zasięgnąć u przewoźników lotniczych dalszych informacji i odpowiednich formularzy.

Import towarów łatwo psujących się, takich jak produkty żywnościowe, musi posiadać świadectwa sanitarno-zdrowotne wydane w kraju pochodzenia produktu oraz być zgodny ze specyfikacją produktu, standardami etykietowania i znakowania.

3.3. Obowiązujące regulacje celne

Boliwijskie opłaty importowe obejmują podatki krajowe (z których większość zalicza się do boliwijskiego urzędu skarbowego) oraz opłaty prywatne, co sprawia, że rzeczywiste koszty są znacznie wyższe niż określone taryfy. Koszty wyładunku obejmują:

- Koszt, ubezpieczenie i fracht (CIF) na granicy: Taryfy importowe wynoszą 0, 5, 10, 20, 30, 35 i 40% (stawki 30, 35 i 40 dotyczą tylko tekstyliów określonych w boliwijskim harmonogramie taryfowym zwanym NANDINA).
- Opłaty magazynowe: Składy celne są własnością prywatną. Ceny różnią się w zależności od objętości.
- Opłaty Boliwijskiego Krajowego Urzędu Podatkowego: Podatek od wartości dodanej wynosi 13,3%. Dodane opłaty celne podnoszą efektywną stawkę do 14,94%.
- Specyficzny podatek konsumpcyjny (ICE): ICE jest nakładany na towary luksusowe, takie jak samochody, perfumy, kosmetyki, likiery, papierosy i piwo.
- Podatek VAT zapłacony przez importera zmniejsza jego zobowiązanie podatkowe w przypadku odsprzedaży towarów, ostatecznie zmniejszając rzeczywiste koszty.

Nie zostały określone żadne ograniczenia ani regulacje prawne dotyczące wwozu, wymiany i wywozu pieniędzy do kwoty 10 tys. USD na osobę. Oznacza to, że większe kwoty lub ich równowartość np. w papierach wartościowych, należy zadeklarować podczas przekraczania granicy.

Wywóz wyrobów rzemiosła artystycznego i ludowego poddany jest kontroli. Zabronione jest wywożenie dóbr kultury o znacznej wartości, w szczególności archeologicznej, bez specjalnych zezwoleń. Przy zakupie wyrobów artystycznych imitujących wyroby kultur prekolumbijskich należy zachować dowód zakupu (niektórzy rzemieślnicy stosują charakterystyczne oznaczenia swoich wyrobów). Surowo zabroniony jest przemyt substancji odurzających.

3.4. Funkcjonujący system podatkowy, opłaty, licencje, wymagane pozwolenia

Skumulowane podatki w Boliwii mogą osiągnąć ponad 83% (wartość ta dla Polski wynosi 40,3%).⁴ Poniżej wyszczególniono podatki państwowe w Boliwii.

Tabela 7. Wykaz podatków występujących w Boliwii

RODZAJ PODATKU	SZCZEGÓŁY
CIT	<ul style="list-style-type: none"> Wszystkie firmy w Boliwii podlegają CIT według stawki 25%. Podstawą opodatkowania jest zysk wynikający ze sprawozdania finansowego sporządzonego zgodnie z ogólnie przyjętymi boliwijskimi zasadami rachunkowości (GAAP), skorygowany dla celów podatkowych (o pozycje nie podlegające odliczeniu i niepodlegające opodatkowaniu) zgodnie z wymogami określonymi w prawie podatkowym i przepisach. Boliwia opodatkowuje dochody generowane przez korporacje zgodnie z zasadą „źródła dochodu” (tj. na podstawie terytorialnej). W związku z tym dochody pochodzące z towarów i aktywów znajdujących się lub gospodarczo wykorzystywanych na terytorium Boliwii oraz z wszelkiej działalności prowadzonej na terenie kraju uważa się za boliwijskie źródło dochodu. Stąd taki dochód podlega CIT, niezależnie od narodowości/zamieszkania stron zaangażowanych w generowanie takiego dochodu lub miejsca zawarcia umowy.
VAT	<ul style="list-style-type: none"> Od sprzedaży rzeczy ruchomych i świadczenia usług na terytorium Boliwii pobierany jest podatek VAT w wysokości 13%. Ponieważ podatek ten jest wliczony w cenę końcową, efektywna stawka podatkowa wynosi 14,94% (13%/87%).
Podatki dochodowe	<ul style="list-style-type: none"> Pracodawcy są zobowiązani do potrącania i płacenia RC-IVA (Regimen Complementario al Impuesto al Valor Agregado) od wynagrodzeń brutto wypłacanych pracownikom co miesiąc w wysokości 13% po wpłaceniu składek pracowniczych na rzecz administratorów funduszu emerytalnego i potrąceniu innych ustalonych pojęć przez prawo podatkowe. Wynagrodzenie brutto obejmuje wynagrodzenie zasadnicze, prowizję, premie, zasiłek na utrzymanie i wszelkie inne świadczenia rzeczowe/pieniężne przyznane pracownikowi.
Cło	<ul style="list-style-type: none"> Ostateczny przywóz również podlega opłatom celnym według następujących stawek: 0%, 5%, 10%, 15%, 20%, 30% i 40%, w zależności od klasyfikacji produktu. Opłaty celne są obliczane na podstawie „wartości transakcyjnej” towaru wycenianej zgodnie z boliwijskim ustawodawstwem celnym, powiększonej o koszty transportu i ubezpieczenia.
Podatek od nieruchomości	<ul style="list-style-type: none"> Podatek ten naliczany jest zarówno od nieruchomości jak i pojazdów. Są one corocznie opodatkowane podatkami od nieruchomości samorządowych według progresywnych stawek, które wynoszą odpowiednio od 0,35% do 1,5% i 1,5% do 5%.

⁴ <https://forsal.pl/artykuly/926547,gdzie-placi-sie-najwyzsze-podatki-na-swiecie.html>

	<ul style="list-style-type: none"> • Jeśli chodzi o nieruchomości, wartości nieruchomości i progi podatkowe są ustalane przez każdy samorząd gminny, dlatego też nieruchomość jest opodatkowana w różny sposób w zależności od jej lokalizacji.
Podatek od transakcji finansowych (FTT)	<ul style="list-style-type: none"> • FTT jest pobierany od transakcji bankowych (depozyt lub transfer środków), przeprowadzanych w krajowym systemie finansowym, według stawki 0,30% za lata podatkowe od 2018 do 2023.
Specjalny podatek od loterii i gier hazardowych	<ul style="list-style-type: none"> • W Boliwii obowiązuje specjalny podatek od loterii i gier hazardowych. Podatek dotyczy również promocji biznesowych, które obejmują loterię lub działania losowe w celu przyznania nagród w celu zwiększenia sprzedaży lub przyciągnięcia klientów. • Stawka podatku od loterii i gier hazardowych wynosi 30%, natomiast stawka podatku od promocji biznesowych wynosi 10%.

Źródło: opracowanie własne na podstawie <https://taxsummaries.pwc.com/bolivia>

3.5. Dostęp do rynku pracy, świadczenie usług i zatrudnienie obywateli

Inwestorzy i kadra kierownicza mogą korzystać z wiz o stałym celu i wiz biznesowych. Pracownicy, którzy planują pracować w kraju, muszą uzyskać wizę pobytową i pracowniczą. Pracownicy krótkotrwale pracujący w Boliwii mogą ubiegać się o wizy pobytowe lub wizy na pracę, które są ważne przez 30 do 180 dni. Dłuższe pobyty wymagają wizy na pobyt czasowy, która trwa od roku do trzech lat. Po trzech latach zamieszkiwania w kraju pracownicy mogą ubiegać się o pobyt stały. Koszt każdej wizy wzrasta wraz z długością pobytu pracownika.

Aby ubiegać się o wizę na pobyt czasowy lub pracę, kandydaci muszą złożyć następujące dokumenty w konsulacie Boliwii w swoim kraju: wypełniony i podpisany wniosek, paszport z co najmniej sześciomiesięcznym okresem ważności, dowód szczepienia na żółtą febrę (jeśli miejsce pracy znajduje się w obszarze wysokiego ryzyka), dokumenty potwierdzające zatrudnienie (takie jak zaproszenie z firmy i inne dokumenty potwierdzające), rejestr policyjny wydany przez INTERPOL oraz rejestr karny i policyjny z ostatniego kraju zamieszkania, zaświadczenie lekarskie, zdjęcie paszportowe, wszelkie inne dokumenty uzupełniające wymagane przez konsulat.

Po złożeniu przez wnioskodawcę powyższych dokumentów w konsulacie cały proces uzyskania niezbędnych wiz może potrwać od jednego do pięciu miesięcy. Pracownik nie może rozpocząć pracy w Boliwii bez odpowiedniej wizy.

Niektórzy pracownicy decydują się na wjazd do kraju z wizą na pobyt czasowy i później zmieniają swój status za pośrednictwem adwokata. W tym celu adwokat musi współpracować z Departamentem Imigracji w celu odebrania odpowiednich dokumentów w imieniu pracownika. Należy jednak pamiętać, że Urząd Imigracyjny może nakładać sankcje na pracowników, którzy pracują bez wizy lub wykonują pracę po jej wygaśnięciu.

Obywatele Boliwii muszą stanowić przynajmniej 85% całej kadry – w innym przypadku Ministerstwo Pracy nakłada na pracodawcę odpowiednie kary.

3.6. Wykaz najważniejszych wydarzeń targowych

W poniższej tabeli przedstawiono wybrane wydarzenia targowe odbywające się w Boliwii powiązane z Wielkopolskimi Inteligentnymi Specjalizacjami.

Tabela 8. Przegląd wydarzeń targowych odbywających się w Boliwii

RIS	NAZWA WYDARZENIA	DANE KONTAKTOWE
Biosurowce i żywność dla świadomych konsumentów	Expo Alimenta	Strona internetowa: https://www.feicobol.com.bo/ Adres e-mail: feicobol@feicobol.com.bo Numer kontaktowy: 591 (4) 4580994 Adres: Bolivia, HVJ9+PW7, Cochabamba - Fairground Alalay (Recinto Ferial de Alalay)
Biosurowce i żywność dla świadomych konsumentów	FESTIVAL GASTRONÓMICO INTERNACIONAL DE COCHABAMBA	Strona internetowa: https://www.feicobol.com.bo/ Adres e-mail: feicobol@feicobol.com.bo Numer kontaktowy: 591 (4) 4580994 Adres: Bolivia, HVJ9+PW7, Cochabamba - Fairground Alalay (Recinto Ferial de Alalay)
Wnętrza przyszłości	Expo Forest	Strona internetowa: https://fexpocruz.com.bo/expoforest/ Adres e-mail: expoforest@fexpocruz.com.bo Numer kontaktowy: 591 3 353-3535 Adres: Bolivia, Av. Roca y Coronado, Santa Cruz de la Sierra - Fexpocruz
Przemysł jutra	Sobre Ruedas	Strona internetowa: https://www.feicobol.com.bo/ Adres e-mail: feicobol@feicobol.com.bo Numer kontaktowy: 591 (4) 4580994 Adres: Bolivia, HVJ9+PW7, Cochabamba - Fairground Alalay (Recinto Ferial de Alalay)
Przemysł jutra	Expo Auto	Strona internetowa: https://fexpocruz.com.bo/expoauto/ Adres e-mail: feria@fexpocruz.com.bo Numer kontaktowy: 591 3 353-3535 Adres: Bolivia, Av. Roca y Coronado, Santa Cruz de la Sierra - Fexpocruz
Wyspecjalizowane procesy logistyczne	Annual Congress on Soil and Water Conservation	Strona internetowa: http://worldresearchsociety.com/Conference/37189/ACSWC/ Adres e-mail: contact@worldresearchsociety.com Numer kontaktowy: 91-8455026354 Adres: Bolivia, Av. Jorge Carrasco Esq. Calle 3 Nro.61(Zona 12 de Octubre) El Alto, 0012 La Paz
Rozwój oparty na ICT	World Congress on Information Technology and Computer Science	Strona internetowa: http://worldresearchsociety.com/Conference/37183/WCITSC/ Adres e-mail: contact@worldresearchsociety.com Numer kontaktowy: 91-8455026354 Adres: Bolivia, Av. Jorge Carrasco Esq. Calle 3 Nro.61(Zona 12 de Octubre) El Alto, 0012 La Paz
Nowoczesne technologie medyczne	International conference on latest	Strona internetowa: http://universal-conference.com/Conference/31118/ICMRD/ Adres e-mail: info.universalconference@gmail.com

	Medical research and Development	Numer kontaktowy: 91-8763630137 Adres: Bolivia, Av. Jorge Carrasco Esq. Calle 3 Nro.61(Zona 12 de Octubre) El Alto, 0012 La Paz
Nowoczesne technologie medyczne	International Conference on Bioinformatics, Biomedicine, Biotechnology and Computational Biology	Strona internetowa: http://eurasiaweb.com/Conference/32324/EUIC3BCB/ Adres e-mail: info@eurasiaweb.com Numer kontaktowy: 91-9007375847 Adres: Bolivia, Santa Cruz de la Sierra

Źródło: opracowanie własne na podstawie analizy desk research

4. Analiza konkurencji oraz potencjalnych partnerów handlowych / kontrahentów

4.1. Wykaz kluczowych konkurentów

W poniższej tabeli przedstawiono wykaz kluczowych konkurentów z Boliwii szczególnie istotnych dla przedsiębiorstw działających w ramach Wielkopolskich Inteligentnych Specjalizacji.

Tabela 9. Kluczowi konkurenci z Boliwii powiązani z Wielkopolskimi Inteligentnymi Specjalizacjami

RIS	NAZWA KONKURENTA	DANE KONTAKTOWE
Biosurowce i żywność dla świadomych konsumentów	Andean Valley Corporation	Strona internetowa: http://www.andeanvalley.com/ Adres e-mail: jfernandez@andeanvalley.com Numer kontaktowy: 591-2-2863058 Adres: Bolivia, Av. Panamericana #1959, Rio Seco - El Alto
Biosurowce i żywność dla świadomych konsumentów	B & R Foods	Strona internetowa: https://www.buenisimoyriquisimo.com/ Adres e-mail: info@buenisimoyriquisimo.com Numer kontaktowy: 59-167704012 Adres: Bolivia, Parque Industrial 48 mza 2 #9, 6to anillo avenida Mutualista, 2, Santa Cruz de la Sierra
Biosurowce i żywność dla świadomych konsumentów	GCP Smart Ingredients	Strona internetowa: https://www.gcp-importexport.com/ Adres e-mail: administracion@gcp_importexport.com Numer kontaktowy: 59-177365252 Adres: Bolivia, Kilometro 26, Carr al Nte
Wnętrza przyszłości	MUEBLES TERRAZAS	Strona internetowa: https://www.facebook.com/muebles.terrazas.com.go/ Adres e-mail: eddy-aguilar@hotmail.com Numer kontaktowy: 59-173667424 Adres: Bolivia, Av. Paurito BARRIO EL RECREO, Calle 3 Norte, Santa Cruz de la Sierra
Wnętrza przyszłości	Muebles HOME.ART	Strona internetowa: https://www.facebook.com/profile.php?id=100041926794287 Adres e-mail: muebles.home.art1@gmail.com Numer kontaktowy: 59-161362962 Adres: Bolivia, Santa Cruz de la Sierra
Wnętrza przyszłości	REMAPLAC SRL	Strona internetowa: https://remaplac.com/ Adres e-mail: info@remaplac.com Numer kontaktowy: 59-178306917 Adres: Bolivia, Tercer Anillo Externo 2322, Santa Cruz de la Sierra
Przemysł jutra	SUPERIOR	Strona internetowa: https://superior-metalware-producer.negocio.site/ Adres e-mail: caled@superior.com Numer kontaktowy: 59-161274522

		Adres: Bolivia, Calle Pedro Blanco 1454, Zona 2 de Febrero, El Alto
Przemysł jutra	Carlos Caballero SR	Strona internetowa: https://www.carloscaballerosrl.com/ Adres e-mail: ventas@carloscaballerosa.com Numer kontaktowy: 591-3-3492929 Adres: Bolivia, Carretera a Cotoca Km 1 1/2, Santa Cruz
Przemysł jutra	Plasmar Metal	Strona internetowa: https://plasmar-metal.negocio.site/ Adres e-mail: administracion@plasmarmetal.com Numer kontaktowy: 591-7-2158636 Adres: Bolivia, Docentes 10260, Santa Cruz de la Sierra
Wyspecjalizowane procesy logistyczne	ECOBOL	Strona internetowa: https://www.correosbolivia.com/ Adres e-mail: cbba.opostales@correosbolivia.com Numer kontaktowy: 591-2-2799068 Adres: Bolivia, Avenida Mariscal Santa Cruz, La Paz
Wyspecjalizowane procesy logistyczne	Agencia Boliviana de Correos	Strona internetowa: https://www.correos.gob.bo/ Adres e-mail: info@correos.gob.bo Numer kontaktowy: 59-122152423 Adres: Bolivia, Avenida Mariscal Santa Cruz 1 Esq. Oruro Street Edif. La Paz Communications Center, La Paz
Wyspecjalizowane procesy logistyczne	BUZKADOR	Strona internetowa: https://buzkador.negocio.site/ Adres e-mail: offers@buzkador.com.bo Numer kontaktowy: 59-1-33434258 Adres: Bolivia, Dr. Marcos Terrazas N 23, Santa Cruz de la Sierra
Rozwój oparty na ICT	ENTEL	Strona internetowa: https://www.entel.bo/ Adres e-mail: rrss@entel.bo Numer kontaktowy: 59-122141010 Adres: Bolivia, Federico Zuazo 1771, La Paz
Rozwój oparty na ICT	Kwcomputers	Strona internetowa: https://kwcomputers.negocio.site/ Adres e-mail: kwcomp@gmail.com Numer kontaktowy: 59-167701172 Adres: Bolivia, Bucarest, esq, Santa Cruz de la Sierra
Rozwój oparty na ICT	HSS Computers	Strona internetowa: https://hss-computers.negocio.site/ Adres e-mail: info@hsscomputers.gob.bo Numer kontaktowy: 59-169809160 Adres: Bolivia, 591, La Paz
Nowoczesne technologie medyczne	Caja Petrolera de Salud	Strona internetowa: https://www.cps.org.bo/laPaz Adres e-mail: contacto@cps.org.bo Numer kontaktowy: 591-2-374311 Adres: Bolivia, GV29+R4V, Potosi, La Paz
Nowoczesne technologie medyczne	ICYS TECHNICAL	Strona internetowa: http://www.icysmedical.com/ Adres e-mail: info@icysmedical.com Numer kontaktowy: 59-122117458 Adres: Bolivia, Av. Bush #1285 esquina San Salvador Miraflores La

Źródło: opracowanie własne na podstawie analizy desk research

4.2. Wykaz wyselekcjonowanych potencjalnych partnerów handlowych / kontrahentów

W poniższej tabeli przedstawiono wykaz potencjalnych partnerów handlowych / kontrahentów z Boliwii szczególnie istotnych dla przedsiębiorstw działających w ramach Wielkopolskich Inteligentnych Specjalizacji.

Tabela 10. Potencjalni partnerzy handlowi / kontrahenci z Boliwii powiązani z Wielkopolskimi Inteligentnymi Specjalizacjami

RIS	NAZWA PARTNERA	DANE KONTAKTOWE
Biosurowce i żywność dla świadomych konsumentów	Bambú Natural and Superfood	Strona internetowa: https://bambu-natural-and-superfood.negocio.site/ Adres e-mail: destivariz@gmail.com Numer kontaktowy: 59-171723150 Adres: Bolivia, Plazuela Quintanilla, Edificio ATTURA, 11° piso, oficina I, Cochabamba
Biosurowce i żywność dla świadomych konsumentów	Veggi Tienda	Strona internetowa: https://www.facebook.com/veggi.tienda.saludable/ Adres e-mail: storeveggi@gmail.com Numer kontaktowy: 59-179739039 Adres: Bolivia, Mayor Rocha 0229, Cochabamba
Biosurowce i żywność dla świadomych konsumentów	Almacen Global	Strona internetowa: https://almacen-global.business.site/ Adres e-mail: contacto@almacen-global.com Numer kontaktowy: 59-144582866 Adres: Bolivia, Av. Heroínas N° 270
Wnętrza przyszłości	Chinga Decoraciones	Strona internetowa: https://www.facebook.com/ChingaDecoraciones/ Adres e-mail: chingahome@gmail.com Numer kontaktowy: 59-133421258 Adres: Bolivia, Avenida Pedro Ribera Méndez #3195, 3er Anillo Interno entre Av. Alemana y Av. Beni, Santa Cruz de la Sierra
Wnętrza przyszłości	Librería Paula Andrea Equipetrol	Strona internetowa: https://libreriapaulaandrea.kyte.site/ Adres e-mail: libreriapaulaandrea.equipe@gmail.com Numer kontaktowy: 59-162175975 Adres: Bolivia, Los Claveles 39, Santa Cruz de la Sierra
Wnętrza przyszłości	DAVERSOFF	Strona internetowa: https://daversof.negocio.site Adres e-mail: info@daversof.com.bo Numer kontaktowy: 59-175543728 Adres: Bolivia, Av. Centenario 259, Santa Cruz de la Sierra
Przemysł jutra	AutoStar S.R.L. Showroom	Strona internetowa: http://www.autostar.com.bo/ Adres e-mail: abby@joyalltires.com Numer kontaktowy: 59-122774407 Adres: Bolivia, Concesionario OVANDO SA, C. 12 624, La Paz
Przemysł jutra	AUTOKORP	Strona internetowa: https://www.autokorp.com/ Adres e-mail: cab@cab.com.bo Numer kontaktowy: 59-1-77006870 Adres: Bolivia, 6RM4+H4M, 7 Oeste, Santa Cruz de la Sierra

Przemysł jutra	Bolivian Auto Motors	Strona internetowa: https://bolivianautomotors.com.bo/ Adres e-mail: nfo@ba.com.bo Numer kontaktowy: 59-178440980 Adres: Bolivia, 6Q7X+Q3H, Av. Roca y Coronado, Santa Cruz de la Sierra
Wyspecjalizowane procesy logistyczne	Paguassy International Transport S.R.L.	Strona internetowa: https://www.paguassy.com/ Adres e-mail: info@paguassy.com Numer kontaktowy: 59-176488619 Adres: Bolivia, Av. Cuarto Anillo #4075, Santa Cruz de la Sierra
Wyspecjalizowane procesy logistyczne	J&F Transport and Logistics S.R.L.	Strona internetowa: http://www.jftransport.com/ Adres e-mail: jftransport@hotmail.com Numer kontaktowy: 59-112112133 Adres: Bolivia, Av. Heroes Km. 7, El Alto
Wyspecjalizowane procesy logistyczne	Fedex	Strona internetowa: https://www.fedex.com/en-bo/home.html Adres e-mail: bolivia@fedex.com Numer kontaktowy: 59-1-22120000 Adres: Bolivia, Kantuta, Av.20 de Octubre 2608, La Paz
Rozwój oparty na ICT	PC.COM	Strona internetowa: https://www.pc.com.bo/ Adres e-mail: ventas@pc.com.bo Numer kontaktowy: 59-173803328 Adres: Bolivia, Cochabamba # 808 casi esq, C. Pdte. Montes y, Oruro
Rozwój oparty na ICT	Big Gates Solutions - Computación & Sistemas	Strona internetowa: https://bgsbolivia.com/ Adres e-mail: info@bgsbolivia.com Numer kontaktowy: 59-1-72007566 Adres: Bolivia, Shopping V Centenario PB Local 20, Av.6 de Agosto N° 2006, La Paz
Rozwój oparty na ICT	PC-FAST BOLIVIA	Strona internetowa: https://www.facebook.com/pcfast.bolivia/ Adres e-mail: ed_tico11@hotmail.com Numer kontaktowy: 59-172582396 Adres: Bolivia, 577, La Paz
Nowoczesne technologie medyczne	Farmacias Bolivia	Strona internetowa: http://www.farmaciasbolivia.com.bo/ Adres e-mail: email@farmaciasbolivia.com Numer kontaktowy: 59-122407154 Adres: Bolivia, C. Comercio 943, La Paz
Nowoczesne technologie medyczne	Pharmacy Center	Strona internetowa: https://pharmacy-center-pharmacy.negocio.site Adres e-mail: phcenterbo@gmail.com Numer kontaktowy: 59-168407171 Adres: Bolivia, 591, Cochabamba
Nowoczesne technologie medyczne	FARMA ELIAS	Strona internetowa: http://www.farmaelias.com/ Adres e-mail: info@farmaelias.com Numer kontaktowy: 59-144010444 Adres: Bolivia, Av. Melchor Pérez #1508, esq, C. J. Aguayo, Cochabamba

Źródło: opracowanie własne na podstawie analizy desk research

BRAZYLIA

Federacyjna Republika Brazylii

República Federativa do Brasil

STOLICA

Brasília

USTRÓJ POLITYCZNY

republika federalna

JĘZYK URZĘDOWY

portugalski

POPULACJA (SIERPIEŃ 2022)

217 240 060

**POZYCJA NA ŚWIECIE POD
WZGLĘDEM POPULACJI**

7.

POWIERZCHNIA LĄDOWA (km²)

8 358 140

WALUTA

real brazylijski (BRL)

PKB (2021)

1 609 mld USD

PKB - per capita (2021)

8 551 USD

PKB (PPP) - per capita (2021)

14 615 USD

**HDI - Wskaźnik rozwoju
społecznego (2022)**

0,765 (high)

RZĄDOWA STRONA WWW

<https://www.gov.br/>

1. Analiza rynku

1.1. Szanse i zagrożenia potencjalnej współpracy gospodarczej i inwestycyjnej

W ostatnich latach, z powodu kolejnych kryzysów, brazylijski PKB wykazuje wznosy i upadki. Kryzys gospodarczy, który rozpoczął się pod koniec rządów prezydent Dilmey Rousseff, a następnie skutki pandemii znacznie wpłynęły na ostatnie gospodarcze wyniki.

Wszystkie elementy popytu krajowego wzrosły w 2021 r., w przeciwieństwie do tego, co miało miejsce w 2020 r. Konsumpcja gospodarstw domowych wzrosła o 3,6%, a konsumpcja rządowa o 2,0%. W 2020 roku składowe te spadły odpowiednio o 5,4% i 4,5%.

Pomimo wzrostu PKB, Brazylia spadła na 13 pozycję na świecie pod względem wielkości gospodarki. Do 2020 roku Brazylia plasowała się w pierwszej dziesiątce. Spadek ten spowodowany był głównie wahaniami wartości reala w porównaniu do dolara w 2021 roku.

Brazylia była jednym z krajów najmocniej dotkniętych pandemią koronawirusa. W 2021 roku brazylijska ekonomia jedynie zdołała odrobić straty z okresu pandemii, a na 2022 przewidywania ekonomiczne są bardzo skromne. Kraj zmaga się z problemem inflacji, wzrosły stopy procentowe oraz pojawiły się problemy w globalnym łańcuchu dostaw. Przez braki lub opóźnienia w dostawach towarów z zagranicy najbardziej ucierpiały sektory takie jak: sprzęt elektroniczny czy samochodowy.

Brazylijska gospodarka znajduje się w trudnym momencie. Wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych uznawany za wskaźnik inflacyjny osiągnął wzrost w wysokości 10,06% w 2021 r. Od końca 2021 obserwuje się w Brazylii dość wysoki wskaźnik niewypłacalności kredytowej, związany z inflacją wahającą się już w granicach 12% w 2022 roku, co ma negatywny wpływ na siłę nabywczą gospodarstw domowych. Oprócz tego wzrost stóp procentowych powoduje wzrost kosztów zadłużenia.

Brazylia zakończyła 2021 rok z 12 milionami bezrobotnych, pomimo że stopa bezrobocia obecnie spada (10,5% w czerwcu 2022 roku). W opinii analityków bezrobocie będzie jednak utrzymywać się jeszcze na wysokim poziomie w 2022 r. w związku z utrzymującą się inflacją, wysokimi stopami procentowymi, spadającymi dochodami rodzin i niepewnością związaną z sytuacją fiskalną kraju, oraz niepewnością związaną z nadchodzącymi wyborami prezydenckimi. Na wszystkie prognozy ekonomiczne dodatkowo negatywnie wpływa wojna pomiędzy Rosją i Ukrainą, która może hamować globalny wzrost — w tym Brazylii, która była głównym importerem rosyjskich nawozów.

Jako główne przeszkody w prowadzeniu działalności w Brazylii wymienia się również wysokie cła, niepewny system celny, wysokie i nieprzewidywalne obciążenia podatkowe oraz przeciążony system prawny.

Mocne strony brazylijskiej gospodarki:

- Brazylia jest największym o najludniejszym krajem Ameryki Południowej, jak również 5 największym pod względem powierzchni na świecie.
- Kraj jest członkiem Wspólnego Rynku Południa (Mercosul), jednego z najważniejszych bloków ekonomicznych Ameryki Łacińskiej.
- Jest regionalnym liderem pod względem ilości zagranicznych inwestycji bezpośrednich.
- Brazylia cechuje się wysokim zapotrzebowaniem na maszyny i urządzenia mechaniczne.

Słabe strony:

- Skomplikowane przepisy importowe, rejestracyjne, celne i podatkowe.
- Brak podpisanej umowy o unikaniu podwójnego opodatkowania, przeciągający się proces ratyfikacji umowy o wolnym handlu między UE a Mercosul.
- Niestabilność polityczna.
- Uzależnienie gospodarki od rynku surowców.

1.2. Główne sektory gospodarki z wyszczególnieniem najważniejszych produktów

W 2021 roku PKB Brazylii wyniosło 1,609 tryliarda USD, co stanowi 1,7% światowego PKB i plasuje Brazylię jako 13 ekonomię świata. PKB per capita wyniosło w 2021 roku 7 541,960 USD, a średnie wynagrodzenie 1 921,19 R\$.

Sektory gospodarki powiązane z Inteligentnymi Specjalizacjami Województwa Wielkopolskiego:

- Biosurowce i żywność dla świadomych konsumentów:

Brazylia jest jednym z największych producentów żywności na świecie. W produkcji i eksporcie kawy zajmuje pierwsze miejsce na rynkach światowych. Najwyższy na świecie jest także eksport koncentratu pomarańczowego. Kraj jest także jednym z głównych światowych producentów soi, trzciny cukrowej, manioku, fasoli, bobu, kakao i bananów oraz ryżu. Brazylia znajduje się w czołówce państw pod względem pogłowia bydła.

- Wnętrza przyszłości i przemysł jutra:

Z brazylijskich lasów pozyskuje się cenne i rzadko występujące gatunki drzew, jak mahoniowiec, palisander i kauczuk.

- Przemysł jutra:

Państwo jest bardzo bogate w surowce mineralne. Znajdują się tu największe na świecie złoża rud żelaza oraz jedne z zasobniejszych złóż boksytów, manganu, miedzi, niklu i cyny, a także złota i diamentów. Brazylia jest największym dostawcą kamieni półszlachetnych na rynki światowe.

Odkryte stosunkowo niedawno obfite złoża ropy naftowej i gazu ziemnego pozwoliły Brazylii stać się drugim ich producentem na kontynencie.

Dodatkowo Brazylia posiada jeden z najwyższych w świecie potencjał hydroenergetyczny - około 90% energii elektrycznej kraju produkowana jest przez elektrownie wodne, które są budowane na zasobnych w wodę rzekach.

Z produktów przemysłu przetwórczego większe znaczenie eksportowe odgrywają maszyny i urządzenia, samochody, samoloty, broń oraz komputery. Brazylia jest głównym dostawcą tej grupy produktów na rynek Ameryki Południowej.

1.3. Handel zagraniczny prezentujący główne kierunki importu globalnego

W 2021 brazylijski import wyniósł 219,4 mld USD, czyniąc Brazylię 29. importerem świata. Brazylijski eksport wyniósł 280,4 mld USD, plasując Brazylię na miejscu 25. wśród największych eksporterów świata. Pomimo tego, iż Brazylia jest największą gospodarką Ameryki Łacińskiej i rynkiem o ogromnych możliwościach, poziom handlu zagranicznego nie odpowiada temu potencjałowi.

Bilans handlowy Brazylii w 2021 r. odnotował nadwyżkę w wysokości 61 mld USD. Wartość ta oznacza wzrost o 21,1% w porównaniu z 2020 r. i jest wyższa od rekordowej kwoty 56 mld USD z 2017 r. Eksport w 2021 r. wzrósł o 34% w porównaniu do 2020 r., podczas gdy import wzrósł o 38,2%.

W imporcie nastąpił wzrost popytu na nakłady inwestycyjne i półprodukty o 45,7% (wśród nich nakłady rolnicze, elektronika i petrochemia). Nastąpił wzrost importu paliw o 87,1% i energii elektrycznej o 89%. Do najczęściej importowanych produktów w Brazylii należą nawozy, ropa naftowa lub bitumiczne oleje mineralne, produkty farmaceutyczne, rurki termoelektryczne, sprzęt telekomunikacyjny oraz części i akcesoria samochodowe.

Jeśli chodzi o import, Brazylia importuje raczej produkty przetworzone, z reguły pochodne ropy naftowej, obwody elektroniczne oraz leki. W strukturze importu przeważają takie sektory jak chemiczny, maszynowy, elektroniczny oraz transportowy.

2. Analiza trendów z określeniem perspektyw dla rynku Brazylii

2.1. Branże perspektywiczne szczególnie istotne dla przedsiębiorstw działających w ramach inteligentnych specjalizacji Województwa Wielkopolskiego

Poniżej opisano perspektywiczne branże szczególnie istotne dla przedsiębiorstw działających w ramach RIS województwa wielkopolskiego:

1) Sektor ACE – usługi architektoniczne, budowlane i inżynierskie

Dotyczy RIS: przemysł jutra
rozwój oparty na ICT

Obszarem, który kwitnie w sektorze ACE, jest technologia budowlana lub Construtech, jak często nazywa się ją w Brazylii. Start-up'y inwestują w takie obszary jak: zarządzanie terenem, rynki sprzętu i materiałów budowlanych oraz aplikacje w technologiach mobilnych i chmurowych, robotyka i oprogramowanie dla branży budowlanej. Rozwijający się rynek to także start-up'y związane z nieruchomościami (zabezpieczeniami).

Najlepsze perspektywy występują w następujących branżach związanych z Wielkopolskimi Inteligentnymi Specjalizacjami:

- projekty infrastrukturalne: budowa oraz systemy zarządzania,
- urbanistyka,
- hotelarstwo: budowa, infrastruktura teleinformatyczna,
- meble: projektowanie, surowce,
- technologie suchej zabudowy,
- proces modelowania informacji o budynku (BIM),
- architektura krajobrazu.

2) Sektor medyczny

Dotyczy RIS: nowoczesne technologie medyczne
przemysł jutra
rozwój oparty na ICT

Brazylia jest największym rynkiem opieki zdrowotnej w Ameryce Łacińskiej i wydaje 9,1% swojego PKB na opiekę zdrowotną. Spośród około 6 600 szpitali 63% to szpitale prywatne. Brazylijskie Ministerstwo Zdrowia zapowiedziało inwestycje w wysokości 83 mln USD do 2020 r. w cyfryzację

publicznych jednostek podstawowej opieki zdrowotnej (przez pandemię plan został przesunięty w czasie).

Najlepsze perspektywy występują w następujących branżach związanych z Wielkopolskimi Inteligentnymi Specjalizacjami:

- leki kanabidiolowe,
- sprzęt medyczny,
- części do aparatury medycznej,
- protezy i implanty,
- rozwiązania dla rynku stomatologicznego,
- informatyka dla zdrowia: telemedycyna, interoperacyjność, big data, sztuczna inteligencja.

3) Sektor technologii informacyjno-komunikacyjnych

Dotyczy RIS: rozwój oparty na ICT

Brazylijski rynek technologii informacyjno-komunikacyjnych (ICT) zajął 9 miejsce na świecie w 2020 r. i został wyceniony na 49,5 mld USD. Według raportu przygotowanego przez Brazylijskie Stowarzyszenie Oprogramowania (ABES), rynek ICT ma wzrosnąć o 7,1% w 2021 roku. Sektor IT (sprzęt, oprogramowanie i usługi) ma rozwijać się w tempie 11,1% rocznie. Tymczasem prognozowany wzrost sektora telekomunikacyjnego o 1,9% wynika z wyższego popytu na usługi cyfrowe.

Najlepsze perspektywy występują w następujących branżach związanych z Wielkopolskimi Inteligentnymi Specjalizacjami:

- sztuczna inteligencja,
- cyberbezpieczeństwo,
- przetwarzanie brzegowe (Edge computing).

4) Sektor energetyczny

Dotyczy RIS: przemysł jutra
rozwój oparty na ICT

Plan rozwoju energetycznego (PDE) Brazylijskiej Agencji Planowania Energetycznego (EPE) na lata 2019-2029 wskazuje, że źródła odnawialne pozostaną wysokim priorytetem, skupiając się na 48% matrycy energetycznej Brazylii do 2029 r. W 2026 r. zaplanowano oddanie do eksploatacji elektrowni

Angra 3. W ramach źródeł nieodnawialnych nadal kluczową rolę w zaopatrzeniu kraju w energię będzie odgrywać ropa naftowa i gaz.

Najlepsze perspektywy występują w następujących branżach związanych z Wielkopolskimi Inteligentnymi Specjalizacjami:

- maszyny i części do maszyn,
- systemy IT,
- cyberbezpieczeństwo,
- robotyka: m.in. pojazdy zdalnie sterowane, robotyzacja procesów,
- technologie mobilne
- automatyzacja przesyłu i dystrybucji.

2.2. Wykaz instytucji otoczenia biznesu

W poniższej tabeli przedstawiono wybrane instytucje otoczenia biznesu działające w Brazylii powiązane z Wielkopolskimi Inteligentnymi Specjalizacjami.

Tabela 11. Przegląd instytucji otoczenia biznesu w Brazylii

RIS	NAZWA IOB	DANE KONTAKTOWE
Biosurowce i żywność dla świadomych konsumentów	Brazil Food For The Hungry International	Strona internetowa: https://www.emartim.com.br/ Adres e-mail: emartim@emartim.com.br Numer kontaktowy: +551933711230 Adres: Brazil, 68VQ+F3 Jardim Sao Paulo, Piracicaba - São Paulo
Wnętrza przyszłości	Brazilian Institute Corporate Governance - IBGC	Strona internetowa: https://ibgc.org.br/ Adres e-mail: ibgc@ibgc.org.br Numer kontaktowy: +551131854200 Adres: Brazil, Av. das Nações Unidas, 12551 - Cidade Monções, São Paulo - SP, 04578-903
Przemysł jutra	Social Observatory of Brazil	Strona internetowa: https://osbrasil.org.br/ Adres e-mail: contato@osbrasil.org.br Numer kontaktowy: +554133605098 Adres: Brazil, Rua Centro Cívico 80000-000
Wyspecjalizowane procesy logistyczne	Enactus Brazil	Strona internetowa: http://enactus.org.br/ Adres e-mail: contatobr@enactus.org Numer kontaktowy: +554178319505 Adres: Brazil, Av. Doroty Nano Martinasso - Vila Formosa, Jundiaí - SP, 13214-830
Rozwój oparty na ICT	FBN Brazil	Strona internetowa: http://www.fbn-br.org.br/ Adres e-mail: equipe@fbn-br.org.br Numer kontaktowy: +5511945935345 Adres: Brazil, Rua Bela Cintra, 217 Conjuntos 904 e 905 - Consolação, São Paulo - SP, 01415-001
Rozwój oparty na ICT	Fulbright Commission Brazil	Strona internetowa: https://fulbright.org.br/ Adres e-mail: contato@fulbright.org.br Numer kontaktowy: +556132488600 Adres: Brazil, SHN, Quadra 01, Lote A, Bloco A, Sala 718 Edifício Le Quartier Asa Norte Brasília DF BR 70701-000

Nowoczesne technologie medyczne	Mission Brazil	Strona internetowa: https://mission-brazil.org/ Adres e-mail: info@mission-brazil.org Numer kontaktowy: +552422462852 Adres: Brazil, R. Figueira de Melo, 142 - Centro, Petrópolis - RJ, 25625-120
Nowoczesne technologie medyczne	Social Good Brasil	Strona internetowa: https://socialgoodbrasil.org.br/ Adres e-mail: sgb@socialgoodbrasil.org.br Numer kontaktowy: +554832221299 Adres: Brazil, Rodovia SC 401, 4100 - Km4 - Saco Grande, Florianópolis - SC, 88032-005

Źródło: opracowanie własne na podstawie analizy desk research

3. Aspekty dostępu do rynku danego kraju oraz procedury w zakresie podejmowania działalności inwestycyjnej

3.1. Bariery i utrudnienia administracyjne w eksporcie i współpracy gospodarczej

Brazylia jest historycznie protekcyjnym państwem. Fakt, że kraj należy do unii celnej Mercosul, sprawia, iż taryfy celne są dość wysokie, a także utrudnia proces zawierania umów o wolnym handlu. Z tej przyczyny Brazylia jest krajem mało zintegrowanym w globalnym łańcuchu wartości oraz posiada stosunkowo niewiele umów o wolnym handlu z innymi państwami. Tylko około 12% brazylijskiego importu pochodzi z krajów, z którymi Brazylia posiada umowę o wolnym handlu. Sprawia to, że średnia stosowana wartość taryfowa MFN (most favoured nation) wynosi 13,6%. Występuje również niestabilność polityki handlowej, która jest związana z dużym poziomem taryf celnych skonsolidowanych, czyli maksymalnej wartości do jakiej taryfy mogą zostać podniesione. Przy małej liczbie umów o wolnym handlu jest to element niestabilności polityki handlowej. Kolejnym czynnikiem jest niestabilność waluty brazylijskiej, co negatywnie wpływa na politykę eksportową czy inwestycyjną brazylijskich partnerów.

3.2. Wymagania dostępu do rynku

Bardzo ważne jest, aby wszystkie dokumenty celne zostały wypełnione poprawnie i w odpowiedniej kolejności. Przewóz produktów jest często opóźniony. Przechowywane produkty mogą zostać obciążone wysokimi opłatami, a brazylijskie służby celne często przechwytyją przesyłki, które wydają się mieć niedokładną dokumentację. Urząd Celny ma prawo nakładać grzywny i kary według własnego uznania.

Niektóre sektory usług w Brazylii są praktycznie zamknięte dla inwestycji zagranicznych. Dotyczy to architektury, porad prawnych, usług pocztowych, reklamy, służby zdrowia, bezpieczeństwa. Szereg restrykcji jest stosowanych również w transporcie lotniczym i w sektorze usług komunalnych (wodociągi, kanalizacja, wywożenie śmieci itp.).

Największą barierę dla polskich eksporterów stanowi biurokracja oraz powolność i dowolność działania miejscowych urzędników. Stąd też kluczem do zwiększenia udziału polskich podmiotów gospodarczych w rynku brazylijskim jest posiadanie dobrze wprowadzonego miejscowego agenta, pośrednika a nawet samego importera, który w swoim własnym interesie ułatwi przejście wszystkich barier.

Inwestycje w Brazylii łączą się też z dużym ryzykiem, jeśli chodzi o zaufanie do miejscowych kontrahentów. Problemy zgłaszane przez polskich przedsiębiorców robiących biznes w Brazylii wiążą się przede wszystkim z trudnościami z odzyskiwaniem niezapłaconych należności od firm miejscowych.

3.3. Obowiązujące regulacje celne

Przy wwozie i wywozie waluty do 4 000 USD nie ma obowiązku wypełniania deklaracji celnej. Wwiezienie większej kwoty należy zadeklarować. Wywóz dewiz powyżej 4 000 USD jest możliwy tylko do wysokości kwoty zgłoszonej przy wjeździe.

Podczas odprawy celnej należy wypełnić odpowiednią deklarację i okazać ją służbom celnym. W razie stwierdzenia niezgodności między deklaracją a stanem faktycznym wymierzana jest dotkliwa kara finansowa.

Bezcłowo można wwozić upominki do łącznej wartości 500 USD. Również w sklepach bezcłowych można nabyć towary o łącznej wartości 500 USD. Należy zgłosić wwóz telefonu komórkowego czy innego wartościowego sprzętu elektronicznego, który będzie używany na terenie kraju. Przewożona żywność powinna mieć pieczęć kontroli sanitarnej. Legalne wywożenie jakichkolwiek okazów zwierząt lub roślin oraz produktów wykonanych ze skóry zwierząt chronionych jest możliwe jedynie za specjalną zgodą kompetentnych władz.

3.4. Funkcjonujący system podatkowy, opłaty, licencje, wymagane pozwolenia

Brazylia wdrożyła reformę pracy w 2017 r., a pod koniec 2019 r. reformę ubezpieczeń społecznych/emerytur. Reforma podatkowa była entuzjastycznie dyskutowana w celu zreformowania brazylijskiego systemu podatkowego, w tym podatków bezpośrednich i pośrednich na wszystkich szczeblach federalnych. Na froncie podatków bezpośrednich oczekuje się obniżenia podatku dochodowego od osób prawnych (CIT), natomiast może powstać podatek u źródła (WHT) od dywidend. W przypadku podatków pośrednich omawiane jest bardziej uproszczone podejście, konsolidujące różne podatki i składki.

Tabela 12. Wykaz podatków występujących w Brazylii

RODZAJ PODATKU	SZCZEGÓŁY
CIT	<ul style="list-style-type: none"> Firmy będące rezydentami Brazylii są opodatkowane od dochodu na całym świecie. Firmy niebędące rezydentami są zazwyczaj opodatkowane w Brazylii za pośrednictwem zarejestrowanej spółki zależnej, oddziału lub PE, na podstawie dochodu generowanego lokalnie. Poza tym firmy niebędące rezydentami mogą podlegać podatkowi u źródła (IRRF) od dochodu pochodzącego ze źródła brazylijskiego. Podatek dochodowy od osób prawnych (IRPJ) jest obliczany według stałej stawki 15% od rocznego dochodu podlegającego opodatkowaniu, przy użyciu metody „rzeczywistych zysków” (APM) lub metody „domniemanych zysków” (PPM)
Składka społeczna od dochodu netto (CSLL)	<ul style="list-style-type: none"> Osoby prawne podlegają na ogół CSLL według stawki 9% (z wyjątkiem niektórych określonych podmiotów, takich jak instytucje finansowe i prywatne firmy ubezpieczeniowe, które są opodatkowane według wyższych stawek), która nie podlega odliczeniu dla celów IRPJ. Podstawą opodatkowania jest zysk przed opodatkowaniem, po pewnych korektach, w zależności od metody obliczania (tj. wskazanych wcześniej APM lub PPM).
VAT	<ul style="list-style-type: none"> W Brazylii nie ma ogólnokrajowego podatku VAT i brazylijskie prawodawstwo nie przewiduje zwrotu podatków zapłaconych przez podróżującego.
Podatki dochodowe	<ul style="list-style-type: none"> Podatnicy będący rezydentami, którzy uzyskują dochód ze źródeł brazylijskich, podlegają potrąceniu u źródła. Podatnicy będący rezydentami, którzy uzyskują dochody ze źródeł innych niż brazylijskie (np. w ramach systemu podzielonej listy płac) lub od osób fizycznych (np. dochód z najmu) podlegają obowiązkowym miesięcznym wpłatom podatku od kwot niepodlegających potrąceniu u źródła. Miesięczny podatek dochodowy jest obliczany na podstawie progresywnych stawek podatkowych (w realach brazylijskich lub BRL) od kwietnia 2015 r.: <ul style="list-style-type: none"> do 1 903,98 BRL – 0%, od 1 903,99 do 2 826,65 BRL – 7,5%, od 2 826,66 do 3 751,05 BRL – 15%, od 3 751,06 do 4 664,68 BRL - 22,5%, powyżej 4 664,68 BRL – 27,5%.
Cło	<ul style="list-style-type: none"> Cło importowe (II) jest podatkiem federalnym nakładanym na stały import towarów do Brazylii i jest również określany jako podatek importowy lub cło. Stawki różnią się w zależności od kodu taryfowego produktu opartego na zharmonizowanym systemie Mercosur (NCM/SH), zwykle wahają się od 10% do 20% (istnieją wyjątki, ale maksymalna stawka skonsolidowana wynosi 35%). Co do zasady podstawa opodatkowania składa się z wartości kosztu, ubezpieczenia i frachtu (CIF) produktu (tj. kosztu, ubezpieczenia międzynarodowego i frachtu międzynarodowego), obliczonej zgodnie z Porozumieniem w sprawie ustalania wartości celnej Światowej Organizacji Handlu (WTO). Należność celna przywózowa nie podlega zwrotowi przez importera (tj. jest uważana za koszt).
Podatek od nieruchomości	<ul style="list-style-type: none"> Miejski podatek od nieruchomości (IPTU) jest pobierany corocznie w oparciu o godziwą wartość rynkową nieruchomości na obszarach miejskich według stawek, które generalnie różnią się w zależności od gminy i lokalizacji nieruchomości. W gminie São Paulo podstawowa stawka IPTU wynosi 1% dla nieruchomości mieszkalnych lub 1,5% dla nieruchomości komercyjnych (obie stawki mogą zostać zwiększone lub zmniejszone w zależności od wartości rynkowej nieruchomości).

Źródło: opracowanie własne na podstawie Raportu PAIH Grupa PFR „Rynki zagraniczne: Brazylia”

3.5. Dostęp do rynku pracy, świadczenie usług i zatrudnienie obywateli

Przyjazd w celu podjęcia działalności zarobkowej oraz nauki lub z zamiarem osiedlenia się na stałe wymaga wizy. Wszystkie formalności należy załatwiać wyłącznie w Wydziale Konsularnym Ambasady Brazylii w Warszawie. Paszport musi być ważny minimum 180 dni od dnia przekroczenia granicy. Przy przekraczaniu brazylijskiej granicy podróżujący otrzymuje kartę wjazdu. Należy ją bezwzględnie zachować, gdyż okazanie tej karty jest niezbędne podczas kontroli granicznej przy wyjeździe z Brazylii. Służby graniczne mogą żądać okazania biletu powrotnego, jak również odpowiednich środków finansowych na czas pobytu (karty kredytowe, czeki podróżne bądź gotówka). Zdarzają się przypadki skracania przez policję graniczną pobytu poprzez wstawienie specjalnego stempla do paszportu. Obowiązują dość restrykcyjne przepisy wizowe dotyczące zezwoleń na pracę. Zezwolenia takie są jednak bez większych problemów wydawane specjalistom.

3.6. Wykaz najważniejszych wydarzeń targowych

W poniższej tabeli przedstawiono wybrane wydarzenia targowe odbywające się w Brazylii powiązane z Wielkopolskimi Inteligentnymi Specjalizacjami.

Tabela 13. Przegląd wydarzeń targowych odbywających się w Brazylii

RIS	NAZWA WYDARZENIA	DANE KONTAKTOWE
Biosurowce i żywność dla świadomych konsumentów	International WINE TRADE FAIR	Strona internetowa: https://www.winetrade.com.br/ Adres e-mail: concurso@vinhomagazine.com.br Numer kontaktowy: +5511983472093 Adres: Brazil, Market Press Events, São Camilo – 412-cj 12, 06709150 Cotia
Biosurowce i żywność dla świadomych konsumentów	TecnoCarne	Strona internetowa: https://www.tecnocarne.com.br/pt/home.html Adres e-mail: tecnocarne@informa.com Numer kontaktowy: +551135987800 Adres: Brazil, São Paulo Expo Exhibition & Convention Center
Wnętrza przyszłości	Expoforest Mogi Guaçu	Strona internetowa: https://expoforest.com.br/pt/ Adres e-mail: expoforest@malinovski.com.br Numer kontaktowy: +554130497888 Adres: Brazil, Malinovski Florestal, Rua Itupava, 1541, Alto da Rua XV, Curitiba
Przemysł jutra	Febrava	Strona internetowa: https://www.febrava.com.br/ Adres e-mail: atendimentovisitante@rxglobal.com Numer kontaktowy: +551146590012 Adres: Brazil, São Paulo Expo Exhibition & Convention Center

Wyspecjalizowane procesy logistyczne	Fenatran	Strona internetowa: https://www.fenatran.com.br/ Adres e-mail: atendimentovisitante@rxglobal.com Numer kontaktowy: +551146590012 Adres: Brazil, São Paulo Expo Exhibition & Convention Center
Wyspecjalizowane procesy logistyczne	Intermodal	Strona internetowa: https://www.intermodal.com.br/ Adres e-mail: klima@ubmbrazil.com.br Numer kontaktowy: +551133731666 Adres: Brazil, São Paulo Expo Exhibition & Convention Center
Rozwój oparty na ICT	FIEE Eletrica	Strona internetowa: https://www.fiee.com.br/ Adres e-mail: atendimentovisitante@rxglobal.com Numer kontaktowy: +551146590012 Adres: Brazil, São Paulo Expo Exhibition & Convention Center
Nowoczesne technologie medyczne	Hospital Med Recife	Strona internetowa: https://hospitalmed.com.br/feira/ Adres e-mail: atendimento@hospitalmed.com.br Numer kontaktowy: +558130492549 Adres: Brazil, Rua Antônio Lumack do Monte, n° 128, Sala 706 Bairro de Boa Viagem
Nowoczesne technologie medyczne	Hospitalar	Strona internetowa: https://www.hospitalar.com/pt/home.html Adres e-mail: atendimento.hospitalar@informamarkets.com.br Numer kontaktowy: +551105425020 Adres: Brazil, Birmann 21 Building, 7221, Nações Unidas Ave. - 22° floor, Pinheiros, São Paulo

Źródło: opracowanie własne na podstawie analizy desk research

4. Analiza konkurencji oraz potencjalnych partnerów handlowych / kontrahentów

4.1. Wykaz kluczowych konkurentów

W poniższej tabeli przedstawiono wykaz kluczowych konkurentów z Brazylii szczególnie istotnych dla przedsiębiorstw działających w ramach Wielkopolskich Inteligentnych Specjalizacji.

Tabela 14. Kluczowi konkurenci z Brazylii powiązani z Wielkopolskimi Inteligentnymi Specjalizacjami

RIS	NAZWA KONKURENTA	DANE KONTAKTOWE
Biosurowce i żywność dla świadomych konsumentów	Nutrition Innovation	Strona internetowa: https://www.nutritioninnovationgroup.com/ Adres e-mail: matthew@nutritioninnovationgroup.com Numer kontaktowy: +5511999120436 Adres: Brazil, R. Olimpíadas, 200 - 5o andar - Vila Olímpia, São Paulo - SP, 04551-000

Biosurowce i żywność dla świadomych konsumentów	Barukas Brasil Arinos	Strona internetowa: https://www.barukas.com.br/ Adres e-mail: contato@barukas.com Numer kontaktowy: +556234461736 Adres: Brazil, R. Júlia Leonidia Estrela, 81 - Arinos, MG, 38680-000
Biosurowce i żywność dla świadomych konsumentów	Benti	Strona internetowa: https://bentifoods.com.br/ Adres e-mail: contato@bentifoods.com.br Numer kontaktowy: +5526995247115 Adres: Brazil, R. Treze de Maio, 627 - Dois Córregos, SP, 17300-000
Wnętrza przyszłości	Lucas Bond	Strona internetowa: https://lucasbond.com.br/ Adres e-mail: lucas@lucasbond.com.br Numer kontaktowy: +554132791504 Adres: Brazil, Rua Eurico Julio Bettega, 325 - Cidade Industrial de Curitiba, Curitiba - PR, 81290-040
Wnętrza przyszłości	A Lot of Brazil	Strona internetowa: https://alotofbrasil.com.br/ Adres e-mail: comercial@alotofbrasil.com Numer kontaktowy: +551123714593 Adres: Brazil, Alameda Gabriel Monteiro da Silva, 256 - Jardim America, São Paulo - SP, 01442-000
Wnętrza przyszłości	ART Brazil Furniture Industry and Trade	Strona internetowa: https://artbrasilestofados.com.br/ Adres e-mail: pedidos@artbrasilestofados.com.br Numer kontaktowy: +551734215226 Adres: Brazil, Avenida José Marão Filho - 10946 - Polo Comercial e Industrial de Votuporanga, Votuporanga - SP, 15502-045
Przemysł jutra	IBRATEC - Brazilian Industry Technical Artifacts LTDA	Strona internetowa: https://ibratecbrasil.com.br/ Adres e-mail: ouvidoria@ibratecbrasil.com.br Numer kontaktowy: +554133162300 Adres: Brazil, BR-116, 20886 - Cidade Industrial De Curitiba, Curitiba - PR, 81690-400
Przemysł jutra	Belenus of Brazil S / A	Strona internetowa: https://belenus.com.br/ Adres e-mail: atacado@belenus.com.br Numer kontaktowy: +551935177000 Adres: Brazil, R. Joana Foresto Storani, S/N - Distrito Industrial, Vinhedo - SP, 13288-169
Przemysł jutra	Driveway Industry Brazilian Auto Parts	Strona internetowa: http://www.driveway.com.br/ Adres e-mail: driveway@driveway.com.br Numer kontaktowy: +551123349333 Adres: Brazil, Av. Santa Emília, 35 - Jardim Santa Emilia, São Paulo - SP, 04183-000
Wyspecjalizowane procesy logistyczne	Brasil Vida - Táxi Aéreo	Strona internetowa: https://brasilvida.com.br/ Adres e-mail: fretamento@brasilvida.com.br Numer kontaktowy: +556232075566 Adres: Brazil, Aeroporto Santa Genoveva Av. Santos Dumont, Hangares Norte, Hangar Brasil Vida, s/n - Santa Genoveva, Goiânia - GO, 74672-420
Wyspecjalizowane procesy logistyczne	DSV Global transport and Logistics	Strona internetowa: https://www.dsv.com/pt-br/ Adres e-mail: contato@dsv.com.br Numer kontaktowy: +551935003555 Adres: Brazil, Av. José de Souza Campos, 575 - Cambuí, Campinas - SP, 13025-320
Wyspecjalizowane procesy logistyczne	COLI Shipping & Transport do Brasil Ltda	Strona internetowa: https://www.coli-shipping.com/ Adres e-mail: brazil@coli-shipping.com Numer kontaktowy: +551150412396 Adres: Brazil, Rua Pitu, 72 - Conjuntos 75 & 76 - Cidade Monções, São Paulo - SP, 04567-060

Rozwój oparty na ICT	A10 Networks Brasil	Strona internetowa: https://www.a10networks.com/ Adres e-mail: latam_sales@a10networks.com Numer kontaktowy: +551408758668 Adres: Brazil, Torre B - Av. das Nações Unidas, 14261 - 26 andar - Chácara Santo Antônio (Zona Sul), São Paulo - SP, 04794-000
Rozwój oparty na ICT	OPTEL Brasil	Strona internetowa: https://www.optelgroup.com/pt-br/ Adres e-mail: brazil@optel.com Numer kontaktowy: +551931132570 Adres: Brazil, R. James Clerk Maxwel, 280 - Módulo 08 - Techno Park, Campinas - SP, 13069-380
Rozwój oparty na ICT	Infopec Tecnologia Ltda	Strona internetowa: https://www.infopec.com.br/ Adres e-mail: falecom@infopec.com.br Numer kontaktowy: +554333214747 Adres: Brazil, Av. Duque de Caxias, 1726 - Sala 312A - Jardim Londrilar, Londrina - PR, 86010-190
Nowoczesne technologie medyczne	Hospital Nipo Brasileiro	Strona internetowa: https://www.hnipo.org.br/ Adres e-mail: sac@hnipo.org.br Numer kontaktowy: +551126332200 Adres: Brazil, R. Pistóia, 100 - Parque Novo Mundo, São Paulo - SP, 02189-000
Nowoczesne technologie medyczne	Mölnlycke Health Care Brasil	Strona internetowa: https://www.molnlycke.com.br/ Adres e-mail: atendimento.brasil@molnlycke.com Numer kontaktowy: +551130168900 Adres: Brazil, R. Castilho, 392 - Brooklin, São Paulo - SP, 04568-010
Nowoczesne technologie medyczne	South Bay Medical Center	Strona internetowa: https://www.baiasulmedicalcenter.com.br/ Adres e-mail: contato@baiasulmedicalcenter.com Numer kontaktowy: +554830256060 Adres: Brazil, R. Menino Deus, 63 - Centro, Florianópolis - SC, 88015-203

Źródło: opracowanie własne na podstawie analizy desk research

4.2. Wykaz wyselekcjonowanych potencjalnych partnerów handlowych / kontrahentów

W poniższej tabeli przedstawiono wykaz potencjalnych partnerów handlowych / kontrahentów z Brazylii szczególnie istotnych dla przedsiębiorstw działających w ramach Wielkopolskich Inteligentnych Specjalizacji.

Tabela 15. Potencjalni partnerzy handlowi / kontrahenci z Brazylii powiązani z Wielkopolskimi Inteligentnymi Specjalizacjami

RIS	NAZWA PARTNERA	DANE KONTAKTOWE
Biosurowce i żywność dla świadomych konsumentów	Mini Extra	Strona internetowa: https://www.clubeextra.com.br/ Adres e-mail: gpa.ri@gpabr.com Numer kontaktowy: +5508007796761 Adres: Brazil, Av. Roland Garros, 830 - Vila Medeiros, São Paulo - SP, 02235-000
Biosurowce i żywność dla świadomych konsumentów	Emporium Brazil	Strona internetowa: https://supermercadoemporiobrasil.com.br/ Adres e-mail: theemporiumbrazil@gmail.com Numer kontaktowy: +552433364846 Adres: Brazil, Av. Sávio Cota de Almeida Gama, 1935 - Retiro, Volta Redonda - RJ, 27281-510

Biosurowce i żywność dla świadomych konsumentów	Super Economia	Strona internetowa: http://www.supereconomia1861.com.br/ Adres e-mail: supereconomia@gmail.com Numer kontaktowy: +556634781861 Adres: Brazil, Av Rio Grande do Sul, 46 - Centro, Canarana - MT, 78640-000
Wnętrza przyszłości	Breton- Brasília	Strona internetowa: https://www.breton.com.br/ Adres e-mail: crb@breton.com.br Numer kontaktowy: +556137727200 Adres: Brazil, SGCV Sul, SgcV Lt 12/22 Ae - Guar, Brasília - DF, 71215-100
Wnętrza przyszłości	Loja Brazil	Strona internetowa: https://www.lojabrazil.com.br/ Adres e-mail: contato@loja.com.br Numer kontaktowy: +554733890920 Adres: Brazil, R. Antnio Lopes Gonçalves Bastos, 401 - Bairro Rio Pequeno, Camboriú - SC, 88343-412
Wnętrza przyszłości	Dunelli Anália Franco	Strona internetowa: https://www.dunelli.com.br/ Adres e-mail: mkt@dunelli.com.br Numer kontaktowy: +551123875000 Adres: Brazil, R. Emília Marengo, 200 - Jardim Analia Franco, São Paulo - SP, 03336-000
Przemysl jutra	MC Brazil	Strona internetowa: http://www.mcelbrasil.com/ Adres e-mail: atencionalcliente02@mcelbrasil.com Numer kontaktowy: +50324405007 Adres: Brazil, 10 av. Sur entre 19 y 21 Calle Poniente Santa Ana CP, 2201
Przemysl jutra	Edson of Screws	Strona internetowa: https://www.edsondosparafusos.com.br/ Adres e-mail: fdosparafusos@gmail.com Numer kontaktowy: +558534917699 Adres: Brazil, Av. Professor Gomes de Matos, 1680 - Montese, Fortaleza - CE, 60420-432
Przemysl jutra	Hardware Roma Ltda.	Strona internetowa: https://www.ferragensroma.com.br/ Adres e-mail: contato@ferragensroma.com.br Numer kontaktowy: +553132737077 Adres: Brazil, Av. do Contorno, 6997 - Lourdes, Belo Horizonte - MG, 30110-043
Wyspecjalizowane procesy logistyczne	Speedbird Aero	Strona internetowa: https://www.speedbird.aero/ Adres e-mail: contact@speedbird.aero Numer kontaktowy: +551637055540A Adres: Brazil, R. ngela Rosa Scarabuci, 1919 - Jardim Angela Rosa, Franca - SP, 14403-610
Wyspecjalizowane procesy logistyczne	CHG Automotive Ltd.	Strona internetowa: https://chg.com.br/ Adres e-mail: vendassp@chg.com.br Numer kontaktowy: +551937296535 Adres: Brazil, Estrada Velha de Indaiatuba Km 3,7 Caixa Postal 4001, SP, 13026-970
Wyspecjalizowane procesy logistyczne	Empresa Brasileira de Correios e Telégrafos	Strona internetowa: https://www.correios.com.br/ Adres e-mail: info@correios.com Numer kontaktowy: +551732332129 Adres: Brazil, Av. Antnio Carlos Comitre, 650 - 1 - Parque Campolim, Sorocaba - SP, 18047-971
Rozwój oparty na ICT	Aqui Tem Informática	Strona internetowa: https://www.aquiteminformatica.com.br/ Adres e-mail: contato@aquiteminformatica.com.br Numer kontaktowy: +552120251640 Adres: Brazil, Av. Rio Branco, 156 - LOJA 231 - Centro, Rio de Janeiro - RJ, 20040-003

Rozwój oparty na ICT	UTI da Informática	Strona internetowa: https://www.utidainformatica.net/ Adres e-mail: contato@utidainformatica.net Numer kontaktowy: +551134836544 Adres: Brazil, R. Sodré e Silva, 175 - Jardim Brasil (Zona Norte), São Paulo - SP, 02210-040
Rozwój oparty na ICT	INFORMAT S.T	Strona internetowa: https://informatst.com.br/ Adres e-mail: vendas@informatst.com.br Numer kontaktowy: +5531992212973 Adres: Brazil, Praça Odete Valadares, N°175 - Darcy Vargas, Contagem - MG, 32372-250
Nowoczesne technologie medyczne	Rede Drogal	Strona internetowa: https://www.drogal.com.br/unidades/s Adres e-mail: sac@drogal.com.br Numer kontaktowy: +551639525618 Adres: Brazil, Nili Kamiska Purger Weiss - Pitangueiras, SP, 14750-000
Nowoczesne technologie medyczne	Drogaria CopaFarma	Strona internetowa: https://linktr.ee/CopaFarma Adres e-mail: contato@copafarma.com.br Numer kontaktowy: +552125433163 Adres: Brazil, R. Duvivier, 18 - Copacabana, Rio de Janeiro - RJ, 22020-020
Nowoczesne technologie medyczne	Uniphar	Strona internetowa: http://uniphar.com.br/ Adres e-mail: contato@uniphar.com.br Numer kontaktowy: +556233163131 Adres: Brazil, R. 49, 48 - Recanto do Sol, Anápolis - GO, 75074-480

Źródło: opracowanie własne na podstawie analizy desk research

CHILE

Republika Chile

República de Chile

STOLICA

Santiago

USTRÓJ POLITYCZNY

republika

JĘZYK URZĘDOWY

hiszpański

POPULACJA (SIERPIEŃ 2022)

18 430 408

**POZYCJA NA ŚWIECIE POD
WZGLĘDEM POPULACJI**

66

POWIERZCHNIA LĄDOWA (km²)

743 812

WALUTA

peso chilijskie (CLP)

PKB (2021)

317 mld USD

PKB - per capita (2021)

14 322 USD

PKB (PPP) - per capita (2021)

25 821 USD

**HDI - Wskaźnik rozwoju
społecznego (2022)**

0,851 (very high)

RZĄDOWA STRONA WWW

<https://www.gob.cl/>

1. Analiza rynku

1.1. Szanse i zagrożenia potencjalnej współpracy gospodarczej i inwestycyjnej

W rankingach i raportach międzynarodowych instytucji takich jak OECD i Bank Światowy, Chile od lat było uznawane za najbezpieczniejsze i najstabilniejsze państwo Ameryki Południowej. Solidne podstawy makroekonomiczne, gwarancje prawne dla zagranicznych firm, wysoki wskaźnik wolności gospodarczej, stabilność polityczna, niewielka korupcja oraz bezpieczeństwo wyróżniały ten kraj na tle innych państw kontynentu. W dniu 18 października 2019 r. doszło w Chile do największych od czasów dyktatury protestów społecznych. Bilans wydarzeń był dla rządu na tyle poważny i zaskakujący, że po raz pierwszy od czasów dyktatury zdecydowano się na wprowadzenie stanu wyjątkowego, a w konsekwencji godziny policyjnej i użycia wojska. Efektem protestów były znaczny spadek aktywności gospodarczej, liczne reformy ekonomiczno-społeczne oraz decyzja o przeprowadzeniu plebiscytu konstytucyjnego w 2020 r.

Pod względem warunków sprzyjających do prowadzenia działalności gospodarczej Chile zajmuje 59. pozycję wśród 190 ujętych w rankingu gospodarek świata. Przejrzyste procedury, otwartość na rynki zagraniczne oraz stabilna ekonomia pozycjonują Chile jako potencjalnego partnera handlowego.

Wielkopolskie przedsiębiorstwa powinny mieć na uwadze, że koszty energii w Chile należą do najwyższych w Ameryce Południowej, a Chile podejmuje kroki w celu zwiększenia mocy zainstalowanej w celu zaspokojenia popytu w ciągu następnej dekady. W związku z tym Chile poszukuje technologii i kapitału, aby zwiększyć dostawy dzięki nowej generacji energii (wyłącznie odnawialnej, takiej jak zielony wodór) i efektywności energetycznej.

Chile dąży do zwiększenia zaangażowania sektora prywatnego w projekty robót publicznych i infrastruktury poprzez koncesje i będzie nadal korzystać z tej strategii w przyszłości. Chile sprywatyzowało znaczną część swojej infrastruktury i podstawowych usług, takich jak porty, autostrady, transport i zaopatrzenie w wodę. Chociaż w Kongresie są proponowane zmiany konstytucyjne i ustawy, które mogą ograniczyć zaangażowanie sektora prywatnego, nadal istnieje zaangażowanie sektora prywatnego w edukację, emerytury, opiekę zdrowotną i telekomunikację.

Wiodące możliwości dla eksportu sprzętu i usług obejmują czystą energię, opiekę zdrowotną, bezpieczeństwo i ochronę, technologie środowiskowe, sprzęt rolniczy, zasoby wodne, wysokowartościowe produkty spożywcze, telekomunikację, części samochodowe, sprzęt górniczy i transport miejski.

1.2. Główne sektory gospodarki z wyszczególnieniem najważniejszych produktów

W 2019 udział poszczególnych sektorów gospodarki w tworzeniu PKB prezentował się następująco:⁵

- usługi finansowe (w tym ubezpieczenia, usługi dla biznesu - 14,9%,
- usługi dla osób (w tym edukacja, służba zdrowia i inne) - 12,4%,
- handel, gastronomia, hotelarstwo - 11,3%
- przemysł przetwórczy - 10%
- dochody z podatku od wartości dodanej (VAT) - 8%
- górnictwo - 9,4%
- budownictwo - 6,9%
- usługi mieszkaniowe - 8,3%
- transport - 5%
- administracja publiczna - 4,7%
- gaz, elektryczność, woda - 3%
- rolnictwo i leśnictwo - 2,9%
- rybołówstwo - 0,6%
- dochody z należności celnych - 0,4%

Sektory gospodarki powiązane z Inteligentnymi Specjalizacjami Województwa Wielkopolskiego:

- Przemysł jutra:

Chile jest krajem górniczym i jego rozwój gospodarczy w dużym stopniu zależy od wydobycia i eksportu surowców naturalnych. Chile jest największym producentem miedzi i posiada największe rezerwy tego złoża na świecie szacowane na 150 mln ton, co stanowi prawie 28% udział w skali światowej. W Chile wydobywany jest również molibden, towarzyszący złożom miedzi. Pozostałe metale wydobywane w Chile to srebro, złoto, żelazo, magnez, ołów i cynk. Chile posiada także największe rezerwy litu na świecie, szacowane na 7,5 milionów ton i jest drugim największym producentem tego minerału. Wydobycie węgla kamiennego koncentruje się na południu kraju. Większość produkowanej energii dostarczana jest przez elektrownie wodne.

⁵ <http://www.cochilco.cl>

- Biosurowce i żywność dla świadomych konsumentów:

Rolnictwo w Chile jest słabo rozwinięte ze względu na mało sprzyjające warunki przyrodnicze. Głównym rejonem uprawy ziemi jest Dolina Środkowochilijska (owoce, winorośl, zboża). Na północy uprawia się warzywa, rośliny przyprawowe i zboża. Z tych dwóch źródeł pochodzi eksport owoców. Współcześnie kraj nastawia się na sadownictwo, rezygnując z roślin przemysłowych. Chile, wykorzystując odpowiednie nasłonecznienie do uprawy winorośli, produkuje jedno z najlepszych win na świecie

1.3. Handel zagraniczny prezentujący główne kierunki importu globalnego

W 2019 roku obroty handlowe z Chile wyniosły 1,136 mld zł, w tym polski eksport 607,2 mln zł, a import 529,6 mln zł. W stosunku do roku 2018, zaobserwowano spadek obrotów handlowych o 361 mln zł. Wartość polskiego eksportu do Chile zmalała o 357,9 mln zł, a wartość importu z Chile o 2,4 mln zł. Na koniec 2018 roku, saldo wymiany handlowej wyniosło -436,7 mln zł na korzyść Polski i było znacznie korzystniejsze dla Polski niż w 2017 roku.

Chile importuje z Polski: górnicze taśmy transportowe, kable i drut izolowany, rusztowania, samochody turystyczne typu melex, jachty, rowery, kotły wytwarzające parę, urządzenia spawalnicze, sondy głębokościowe, torby papierowe typu kraft, opony autobusowe i ciężarowe, kamienie młyńskie i szlifierskie, kosmetyki, słodczyce oraz mocne alkohole.

Polska natomiast importuje z Chile: wino, owoce suszone, owoce świeże (winogrona, truskawki, jagody, jabłka, gruszki), owoce mrożone, filety rybne, orzechy, miedź w postaci rudy i koncentratu oraz miedź nierafinowaną.

2. Analiza trendów z określeniem perspektyw dla rynku Chile

2.1. - Branże perspektywiczne szczególnie istotne dla przedsiębiorstw działających w ramach inteligentnych specjalizacji Województwa Wielkopolskiego

Poniżej opisano perspektywiczne branże szczególnie istotne dla przedsiębiorstw działających w ramach RIS województwa wielkopolskiego:

1) Sektor rolniczy

Dotyczy RIS: biosurowce i żywność dla świadomych konsumentów
przemysł jutra

Rolnictwo jest jedną z głównych działalności gospodarczych w Chile, odpowiadającą za 24,4% całkowitego eksportu (21,9 miliarda dolarów) i 9% całkowitego PKB. Sektor wzrósł o 1,9% w 2021 r.

i zatrudnia około 10% siły roboczej kraju. Kraj jest jednym z największych światowych eksporterów rolno-spożywczych świeżych owoców, wina, mięsa, nabiału, oliwy z oliwek oraz produktów leśnych i rybnych. Chile ma dogodne warunki geograficzne i klimatyczne do produkcji żywności, a ze względu na położenie kraju na półkuli południowej produkcja rolna jest sezonem dla głównych rynków konsumenckich na półkuli północnej. Chile jest otwarte na innowacyjne technologie, które zastąpią deficytową i kosztowną siłę roboczą oraz poprawią efektywność wykorzystania wody.

Najlepsze perspektywy występują w następujących branżach związanych z Wielkopolskimi Inteligentnymi Specjalizacjami:

- części i komponenty do maszyn rolniczych,
- inżynieria wodna: m.in. systemy odsalania wody,
- automatyzacja sprzętów i maszyn rolniczych,
- robotyzacja maszyn rolniczych,
- energooszczędne rozwiązania dla rolnictwa,
- żywność pochodzenia naturalnego.

2) Sektor energetyczny

Dotyczy RIS: przemysł jutra
rozwój oparty na ICT

W Chile istnieje 6 projektów Green Hydrogen na różnych etapach rozwoju o łącznej wartości ponad 130 milionów USD. Oszacowano, że na lata 2022-25 inwestycje w projekty rozwoju przesyłu wyniosą 3 miliardy USD.

Najlepsze perspektywy występują w następujących branżach związanych z Wielkopolskimi Inteligentnymi Specjalizacjami:

- automatyzacja przesyłu i dystrybucji.
- maszyny i urządzenia pomocnicze,
- produkty związane z odnawialnymi źródłami energii, w tym energią słoneczną i wiatrową.

3) Sektor technologii informacyjno-komunikacyjnych

Dotyczy RIS: rozwój oparty na ICT

Sektor technologii informatycznych jest jednym z najbardziej obiecujących sektorów Chile o największym potencjale wzrostu w regionie. Całkowity rynek w 2021 r. wyniósł 8,7 mld USD, co

stanowi 35-procentowy wzrost od 2020 r., i oczekuje się, że wzrośnie o 5% oraz rządowe bodźce fiskalne. W 2021 r. rynek ICT odpowiadał za 2,7% PKB Chile.

Najlepsze perspektywy występują w następujących branżach związanych z Wielkopolskimi Inteligentnymi Specjalizacjami:

- Big Data/Analytics,
- wdrażanie 5G,
- cyberbezpieczeństwo,
- sztuczna inteligencja.

2.2. Wykaz instytucji otoczenia biznesu

W poniższej tabeli przedstawiono wybrane instytucje otoczenia biznesu działające w Chile powiązane z Wielkopolskimi Inteligentnymi Specjalizacjami.

Tabela 16. Przegląd instytucji otoczenia biznesu w Chile

RIS	NAZWA IOB	DANE KONTAKTOWE
Biosurowce i żywność dla świadomych konsumentów	Cámara Chilena Norteamericana de Comercio	Strona internetowa: https://amchamchile.cl/ Adres e-mail: contactoamcham@amchamchile.cl Numer kontaktowy: +56986217416 Adres: Chile, Av. Pdte. Kennedy 5735, oficina 201, Las Condes, Región Metropolitana, Chile
Wnętrza przyszłości	AFI Chile - Asesorías Financieras Empresariales	Strona internetowa: https://asesoriafinancieraempresarial.cl/ Adres e-mail: hzach@afichile.cl Numer kontaktowy: +56995340224 Adres: Chile, Montes Claros 7525, Las Condes, Región Metropolitana, Chile
Przemysł jutra	Nueva Acropolis Chile	Strona internetowa: https://www.nueva-acropolis.cl/ Adres e-mail: contacto@nueva-acropolis.cl Numer kontaktowy: +56226344360 Adres: Chile, Vicuña Mackenna 76, Santiago, 7500909, Región Metropolitana, Chile
Wyspecjalizowane procesy logistyczne	IBC - International Business Centers	Strona internetowa: https://www.oficinasibc.com/ Adres e-mail: manager@oficinasibc.com Numer kontaktowy: +56974602661 Adres: Chile, Av. Padre Sergio Correa 14500, of. 310, Chicureo, Colina, Región Metropolitana, Chile
Rozwój oparty na ICT	Centro de Innovación UC	Strona internetowa: https://centrodeinnovacion.uc.cl/ Adres e-mail: centrodeinnovacion@uc.cl Numer kontaktowy: +56223542280 Adres: Chile, Vicuña Mackenna 4860, Santiago, Macul, Región Metropolitana, Chile
Rozwój oparty na ICT	InvestChile	Strona internetowa: https://investchile.gob.cl/ Adres e-mail: info@investchile.com.cl Numer kontaktowy: +56226639200 Adres: Chile, Av. Libertador Bernardo O'Higgins N° 1449, Piso 10, Santiago, Región Metropolitana, Chile

Nowoczesne technologie medyczne	Fundación Scalabrini Chile	Strona internetowa: https://fundacionscalabrini.cl/ Adres e-mail: contacto@fundacionscalabrini.cl Numer kontaktowy: +56228223822 Adres: Chile, Seminario 611, Providencia, Región Metropolitana
Nowoczesne technologie medyczne	APEN Chile	Strona internetowa: https://apenchile.cl/?v=cda73baae416 Adres e-mail: info@apen.cl Numer kontaktowy: +56227761033 Adres: Chile, Cnel. Souper 4287, Santiago, Estación Central, Región Metropolitana, Chile

Źródło: opracowanie własne na podstawie analizy desk research

3. Aspekty dostępu do rynku danego kraju oraz procedury w zakresie podejmowania działalności inwestycyjnej

3.1. Bariery i utrudnienia administracyjne w eksporcie i współpracy gospodarczej

Bariery taryfowe

Dostęp do chilijskiego rynku reguluje część gospodarcza Układu Stowarzyszeniowego zawartego między UE a Chile w 2002 r. Na mocy jego zapisów stawki większości towarów (ok. 96% produktów) będących we wzajemnym obrocie zostały zredukowane do poziomu 0%. Niewielka ich część jest obłożona cłem w wysokości 6%.

Bariery pozataryfowe, techniczne

Chile wymaga od importerów spełnienia przepisów dotyczących certyfikacji i norm technicznych. W przypadku zwierząt żywych, produktów pochodzenia zwierzęcego i roślinnego zaświadczenie upoważniające do eksportu na teren Chile wystawia urząd *Servicio Agrícola y Ganadero* (SAG), odpowiednik polskiego Głównego Inspektoratu Weterynarii. Na mocy IV Aneksu do Umowy Stowarzyszeniowej między Chile i UE, SAG wystawia zakładom przetwórstwa spożywczego określonych branż dokumenty, dzięki którym mogą eksportować na teren Chile.

W 2005 r. wprowadzono system obligatoryjnych certyfikatów (Dekret 298) dla importowanych produktów elektrycznych (w szczególności dla ręcznych narzędzi elektrycznych, przenośnych piecyków elektrycznych oraz kabli elektrycznych) pod względem bezpieczeństwa ich używania, jakości oraz efektywności energetycznej. Jednocześnie *Superintendencia de Electricidad y Combustibles* (SEC) dopuszcza możliwość uznania certyfikatów zagranicznych dla konkretnych produktów wg listy wyłączeń (*Resolución Extenta*).

Inne bariery pozataryfowe

- Przy imporcie towarów w opakowaniu zawierającym drewno lub na paletach konieczne jest spełnienie przepisów dotyczących fumigacji, niezależnie od kraju pochodzenia.

- Chile wprowadziło ograniczenia dla dalekomorskich statków połowowych należących do krajów UE i innych w korzystaniu z portów chilijskich (zakaz wyładunku, składowania, logistyka, zaopatrzenie itp.), które poławiają miecznika i makrelę na Południowym Pacyfiku.
- Brak przestrzegania ochrony praw własności intelektualnej i przemysłowej ze strony Chile. W szczególności, jeśli chodzi o produkty farmaceutyczne, programy komputerowe i książki. Chile znajduje się na tzw. czerwonej liście Priority Watch List USA od 2007 roku.
- Chile nie stosuje subsydiów eksportowych, ograniczeń ilościowych ani dobrowolnych ograniczeń eksportu. Występuje natomiast zakaz importu do Chile samochodów i motocykli używanych, używanych opon, azbestu w jakiegokolwiek formie i toksycznych odpadów przemysłowych, miodów oraz materiałów pornograficznych.

3.2. Wymagania dostępu do rynku

Formularze handlowe stosowane zarówno przez lokalnych importerów, jak i eksporterów to: faktury handlowe, świadectwa pochodzenia, konosamenty, ubezpieczenie frachtu i listy przewozowe. Dla większości produktów rolnych oraz w szczególnych przypadkach dla produktów przemysłowych wymagane są specjalne pozwolenia, certyfikaty i dokumenty homologacyjne, takie jak świadectwa sanitarne i fitosanitarne.

Chile ma wspólne wymagania dotyczące etykietowania produktów importowanych. Jednym z najważniejszych wymagań dla eksporterów jest to, że etykieta musi być w języku hiszpańskim, a wymiary muszą być w systemie metrycznym. Ponadto produkty konsumenckie muszą zawierać kraj pochodzenia przed sprzedażą w Chile. Towary pakowane muszą być oznakowane w celu wykazania jakości, czystości, składników lub mieszanek oraz wagi netto lub miary zawartości. Istnieją również szczególne wymagania dotyczące żywności w puszkach, butów, żywności, maszyn elektrycznych, sprzętu do płynnego i sprężonego gazu ziemnego, tworzyw sztucznych, wina i napojów alkoholowych, tekstyliów i odzieży, mąki pszennej, detergentów i środków owadobójczych do użytku rolniczego.

3.3. Obowiązujące regulacje celne

Do Chile można wwieźć gotówkę w wysokości do 10 tys. USD. Większe sumy należy zadeklarować. Surowe przepisy fito-sanitarne zakazują przywozu do Chile artykułów spożywczych w stanie surowym oraz nasion i roślin.

Zwolnieniu od opłat celnych podlega bagaż osobisty i rzeczy osobistego użytku (np. aparaty fotograficzne). Należy zadeklarować rzeczy osobiste o wartości powyżej 350 USD. Można wwieźć bez opłat celnych do 400 szt. papierosów i 1,5 litra napojów alkoholowych.

Nie ma ograniczeń dotyczących wymiany pieniędzy. W Chile nie istnieje procedura zwrotu podatku VAT dla obcokrajowców

3.4. Funkcjonujący system podatkowy, opłaty, licencje, wymagane pozwolenia

Podatki państwowe występujące w Chile opisano w poniższej tabeli.

Tabela 17. Wykaz podatków występujących w Chile

RODZAJ PODATKU	SZCZEGÓŁY
VAT	<ul style="list-style-type: none"> Podatkowi podlegają m.in. dostawy towarów oraz usług świadczonych w Chile. Stawka wynosi 19%.
CŁO	<ul style="list-style-type: none"> Chile posiada trzy strefy wolnocłowe: Arica, Iquique oraz Punta Arenas. Dostęp do rynku Chile reguluje Umowa Stowarzyszeniowa z 2020 roku między UE i Chile. Na jej mocy stawki większości towarów (96%) zostały zredukowane do 0. Niewielka ich część jest obłożona cłem w wysokości 6%. Stawki: <ul style="list-style-type: none"> 6% - średnia stawka celna w Chile 19% - stawka VAT na towary importowane Szczegółowe informacje nt. produktów i stawek znajdują się na stronie www.aduana.cl
AKCYZA	<ul style="list-style-type: none"> Podatek dotyczy osób fizycznych, osób prawnych oraz jednostek organizacyjnych, które dokonują czynności podlegające opodatkowaniu akcyzą lub wobec której zaistniał stan faktyczny podlegający opodatkowaniu akcyzą. W przypadku działalności górniczej występuje specjalny podatek odnoszący się do operacji, której dochód generujący jest o wartości 50 000 ton miedzi w wysokości 5% Część towarów importowanych obłożona jest dodatkowym podatkiem: <ul style="list-style-type: none"> 13% - woda mineralna, napoje sztuczne i syropy 15% - wina, szampan, wina musujące i piwo 52,6% - cygara 60,5% - papierosy 59,7% - tytoń przetworzony
CIT	<ul style="list-style-type: none"> Rezydenci i pracownicy mogą skorzystać z zerowego opodatkowania swoich zagranicznych zarobków przez okres do 3 lat od przybycia do Chile. Akcjonariusze oraz partnerzy podlegają podatkowi wyrównawczemu (Impuesto Global Complementario), który płaci się od dochodu. Podatek występuje w skali progresywnej Stawki <ul style="list-style-type: none"> Maksymalna stawka 40% dla dochodu powyżej 110 000\$ rocznie (można od tego odjąć Podatek pierwszej Kategorii (17%)) Podatek pierwszej Kategorii jest podatkiem rocznym dla firm, które rozpoczęły działalność – wynosi 1% 25% - odestki
WHT Podatek u źródła	<ul style="list-style-type: none"> Pobierany od niektórych dochodów od osób prawnych lub fizycznych, które nie mają miejsca zamieszkania w Chile. Osoby i firmy zagraniczne, które otrzymują dochód w Chile, podlegają Podatkowi Dodatkowemu (Impuesto Adicional) w wysokości 35%.

PIT	<ul style="list-style-type: none"> • Opłata podatków od przychodów bez względu na kraj pochodzenia dotyczy osób, które posiadają w Chile centrum interesów osobistych lub gospodarczych (ośrodek interesów życiowych) lub wypełniły deklarację podatkową. • Chile ma najniższe stawki podatku dochodowego od osób fizycznych spośród państw członkowskich OECD • Osoby fizyczne mogą złożyć wniosek o zwrot podatku w kwietniu każdego roku
------------	--

Źródło: opracowanie własne na podstawie Raportu PAIH Grupa PFR „Rynki zagraniczne: Chile”

3.5. Dostęp do rynku pracy, świadczenie usług i zatrudnienie obywateli

Zgodnie z prawem chilijskim, obcokrajowiec, który chce podjąć pracę w Chile, musi uzyskać zezwolenie na pobyt czasowy albo zezwolenie na pracę. Może je uzyskać w Ambasadzie/ Konsulacie Chile w kraju, w którym obecnie rezyduje lub bezpośrednio w Chile. Zezwolenie na pobyt tymczasowy ważne jest na okres 1 roku, po którym można je przedłużyć na okres kolejnego roku. Po uzyskaniu drugiej wizy tymczasowej, tj. po upływie 2 lat pobytu w Chile można starać się o pobyt stały. Wiza rezydenta w ramach zezwolenia na pracę jest przyznawana na okres 2 lat. Po tym okresie można ubiegać się o status stałego rezydenta. Analogiczna wiza przyznawana jest współmałżonkowi, rodzicom i dzieciom, pod warunkiem, że pozostają na jego utrzymaniu. Nie mogą oni podjąć żadnych zajęć, za które otrzymywaliby wynagrodzenie.

3.6. Wykaz najważniejszych wydarzeń targowych

W poniższej tabeli przedstawiono wybrane wydarzenia targowe odbywające się w Chile powiązane z Wielkopolskimi Inteligentnymi Specjalizacjami.

Tabela 18. Przegląd wydarzeń targowych odbywających się w Chile

RIS	NAZWA WYDARZENIA	DANE KONTAKTOWE
Biosurowce i żywność dla świadomych konsumentów	FRUITTRADE	Strona internetowa: https://2022.fruittrade.cl/ Adres e-mail: info@fruittrade.cl Numer kontaktowy: +56 25854500 Adres: Chile, Casa Piedra, Avda. San Josemaría Escrivá de Balaguer, 5600 Vitacura, Santiago
Biosurowce i żywność dla świadomych konsumentów	HALAL EXPO	Strona internetowa: http://halalexpochile.com/ Adres e-mail: gerencia@chilehalal.com Numer kontaktowy: +56 232038841 Adres: Chile, Intercontinental Santiago, Avenida Vitacura 2885, Las Condes, Santiago
Wnętrza przyszłości	EXPOCORMA	Strona internetowa: http://www.expocorma.cl/ Adres e-mail: expocorma@expocorma.cl Numer kontaktowy: +56 940027620 Adres: Chile, Centro de Eventos Sur Activo, Concepción, Biobío
Przemysł jutra	EDIFICA	Strona internetowa: https://www.edifica.cl/en/ Adres e-mail: ventas@edifica.cl Numer kontaktowy: +56 964778561 Adres: Chile, Espacio Riesco, Avenida El Salto 5000, Huechuraba, Santiago

Wyspecjalizowane procesy logistyczne	FIDAE	Strona internetowa: https://www.fidae.cl/en/ Adres e-mail: ceo.assistant@fidae.cl Numer kontaktowy: +56 28739750 Adres: Chile, Aeropuerto Internacional Arturo Merino Benítez, Pudahuel, Santiago de Chili
Wyspecjalizowane procesy logistyczne	Expo Naval	Strona internetowa: https://www.exponaval.cl/en/ Adres e-mail: agarcia@fisa.cl Numer kontaktowy: +56 225307222 Adres: Chile, Nudo Baron Sin Numero, Valparaíso
Rozwój oparty na ICT	SEGURIDAD EXPO	Strona internetowa: http://www.seguridadexpo.cl/en/ Adres e-mail: ventas@seguridadexpo.cl Numer kontaktowy: +56 225307218 Adres: Chile, Nudo Baron Sin Numero, Valparaíso
Rozwój oparty na ICT	Exponor Chile	Strona internetowa: https://exponor.cl/ Adres e-mail: exponor@aia.cl Numer kontaktowy: +56 552454335 Adres: Chile, General Borgoño 934, Piso 14. Antofagasta
Nowoczesne technologie medyczne	Expo Hospital	Strona internetowa: https://www.expohospital.cl/en/ Adres e-mail: rvalenzuela@fisa.cl Numer kontaktowy: +56 225307000 Adres: Chile, Nudo Baron Sin Numero, Valparaíso

Źródło: opracowanie własne na podstawie analizy desk research

4. Analiza konkurencji oraz potencjalnych partnerów handlowych / kontrahentów

4.1. Wykaz kluczowych konkurentów

W poniższej tabeli przedstawiono wykaz kluczowych konkurentów z Chile szczególnie istotnych dla przedsiębiorstw działających w ramach Wielkopolskich Inteligentnych Specjalizacji.

Tabela 19. Kluczowi konkurenci z Chile powiązani z Wielkopolskimi Inteligentnymi Specjalizacjami

RIS	NAZWA KONKURENTA	DANE KONTAKTOWE
Biosurowce i żywność dla świadomych konsumentów	The Live Green Company	Strona internetowa: https://www.thelivegreenco.com/ Adres e-mail: info@thelivegreenco.com Numer kontaktowy: +56975579171 Adres: Chile, Start Up Chile Monjitas 565 Cerca de Metro, Santiago, Región Metropolitana
Biosurowce i żywność dla świadomych konsumentów	ALLEGRIA FOODS	Strona internetowa: http://www.allegriafood.com/ Adres e-mail: info@allegriafoods.com Numer kontaktowy: +56996546305 Adres: Chile, Candelaria Goyenechea 3868, Vitacura, Lo Barnechea, Región Metropolitana
Biosurowce i żywność dla świadomych konsumentów	Industria de Alimentos Dos En Uno	Strona internetowa: https://www.arcor.cl/ Adres e-mail: arcor@arcor.com Numer kontaktowy: +56225109600 Adres: Chile, Av. Lo Espejo 3201, Lo Espejo, Santiago, Región Metropolitana
Wnętrza przyszłości	DeskWORK	Strona internetowa: http://deskwork.cl/ Adres e-mail: muebles@deskwork.cl Numer kontaktowy: +56992867330 Adres: Chile, Lo Beltrán 1946, Vitacura, Región Metropolitana

Wnętrza przyszłości	Modular Design	Strona internetowa: https://modulardesign.cl/ Adres e-mail: ventas@modulardesign.cl Numer kontaktowy: +56229040553 Adres: Chile, Antonio Escobar Williams 70, Cerrillos, Región Metropolitana
Wnętrza przyszłości	Chile vende Transparente	Strona internetowa: http://chilevendetransparente.cl/home/ Adres e-mail: ventas@chilevendetransparente.cl Numer kontaktowy: +56964686122 Adres: Chile, Nuble 1025, Santiago, Región Metropolitana
Przemysł jutra	Maestranza BendMetal	Strona internetowa: https://www.bendmetal.cl/ Adres e-mail: alvaro.rojas@bendmetal.cl Numer kontaktowy: +56990447759 Adres: Chile, Av. Cañaveral 1070, GALPON 3, Quilicura, Región Metropolitana
Przemysł jutra	Sociedad Industrial Servimetal S.A.	Strona internetowa: https://www.servimetal.cl/ Adres e-mail: maestranza@servimetal.cl Numer kontaktowy: +56227720837 Adres: Chile, Neptuno 1744, Cerro Navia, Región Metropolitana
Przemysł jutra	Siderúrgica Huachipato - CAP Acero	Strona internetowa: https://www.capacero.cl/ Adres e-mail: ventas@capacero.cl Numer kontaktowy: +56412544455 Adres: Chile, Gran Bretaña 2910, Talcahuano, Bío Bío
Wyspecjalizowane procesy logistyczne	Comodoro Arturo Merino Benitez	Strona internetowa: https://www.nuevopudahuel.cl/ Adres e-mail: info@nuevopudahuel.com Numer kontaktowy: +56226901796 Adres: Chile, Armando Cortinez Ote. 1704, Pudahuel, Región Metropolitana
Wyspecjalizowane procesy logistyczne	Santiago de Chile Central	Strona internetowa: https://www.efec.cl/ Adres e-mail: contacto@efec.cl Numer kontaktowy: +56225855000 Adres: Chile, Av. Libertador Bernardo O'Higgins 3170, Santiago, Estación Central, Región Metropolitana
Wyspecjalizowane procesy logistyczne	Ascensor Barón	Strona internetowa: https://ascensoresvalparaiso.org/taxonomy/term/7 Adres e-mail: devel@leapfrog.cl Numer kontaktowy: +56225785315 Adres: Chile, 264, Diego Portales 224, Valparaíso
Rozwój oparty na ICT	Pc Plus Chile	Strona internetowa: https://pcpluschile.cl/ Adres e-mail: ventas@pcpluschile.cl Numer kontaktowy: +56950363449 Adres: Chile, Av. Fermin Vergara 218, 9361478 Colina, Región Metropolitana
Rozwój oparty na ICT	PcDoxx	Strona internetowa: https://www.pcdoxx.cl/tienda/ Adres e-mail: ventas@pcdoxx.cl Numer kontaktowy: +56223341766 Adres: Chile, Providencia Edificio "Dos Providencia", Nivel Subterráneo, 7510086, Región Metropolitana
Rozwój oparty na ICT	Importadora Laptop Center SpA.	Strona internetowa: https://www.laptopcenter.cl/ Adres e-mail: contacto@laptopcenter.cl Numer kontaktowy: +56323523981 Adres: Chile, Av. Tupungato 3425 Modulo 4, Av. Curauma Sur, 2373207 Valparaíso
Nowoczesne technologie medyczne	Global Healthcare	Strona internetowa: https://globalhealthcare.net/ Adres e-mail: contacto@globalhealthcare.cl Numer kontaktowy: +56229032500 Adres: Chile, Av. Las Acacias 02655, San Bernardo, Región Metropolitana

Nowoczesne technologie medyczne	Best Health International	Strona internetowa: https://www.best-health.cl/ Adres e-mail: info@best-health.cl Numer kontaktowy: +56226517730 Adres: Chile, Estoril 120, Of. 503 -504, 7591538 Las Condes, Región Metropolitana
Nowoczesne technologie medyczne	Portal Health	Strona internetowa: https://www.portalhealth.cl/ Adres e-mail: ventas@portalhealth.cl Numer kontaktowy: +56232424680 Adres: Chile, Av. Apoquindo 6275, Of. 32, 7570014 Las Condes, Región Metropolitana

Źródło: opracowanie własne na podstawie analizy desk research

4.2. Wykaz wyselekcjonowanych potencjalnych partnerów handlowych / kontrahentów

W poniższej tabeli przedstawiono wykaz potencjalnych partnerów handlowych / kontrahentów z Chile szczególnie istotnych dla przedsiębiorstw działających w ramach Wielkopolskich Inteligentnych Specjalizacji.

Tabela 20. Potencjalni partnerzy handlowi / kontrahenci z Chile powiązani z Wielkopolskimi Inteligentnymi Specjalizacjami

RIS	NAZWA PARTNERA	DANE KONTAKTOWE
Wyspecjalizowane procesy logistyczne	AKI KB minibodegas - Vina del Mar	Strona internetowa: https://www.akikb.cl/ Adres e-mail: akikbminibodegas@gmail.com Numer kontaktowy: +56222000506 Adres: Chile, Camino Internacional 4750, Viña del Mar, Valparaíso
Wyspecjalizowane procesy logistyczne	M3storage - Parque Enea	Strona internetowa: https://m3storage.cl/ Adres e-mail: contacto@m3storage.cl Numer kontaktowy: +56224245555 Adres: Chile, Av. Américo Vespucio 1272, Pudahuel, Región Metropolitana
Wyspecjalizowane procesy logistyczne	Rappi Chile SPA	Strona internetowa: https://www.rappi.cl/ Adres e-mail: contacto@rappi.cl Numer kontaktowy: +56224950014 Adres: Chile, Ormpello 180, 4070123 Chiguayante, Concepción, Bío Bío
Rozwój oparty na ICT	PC Factory Huerfanos	Strona internetowa: https://www.pcfactory.cl/ Adres e-mail: empresas@pcfactory.cl Numer kontaktowy: +56225600000 Adres: Chile, Huerfanos 1081, Santiago, Región Metropolitana
Rozwój oparty na ICT	CSBYTE	Strona internetowa: https://csbyte.cl/ Adres e-mail: contacto@csbyte.cl Numer kontaktowy: +56226973724 Adres: Chile, San Diego 1069, 8320000 Santiago, Región Metropolitana

Rozwój oparty na ICT	Pc Store Chile	Strona internetowa: https://pc-store-chile.negocio.site Adres e-mail: pcstorecl@gmail.com Numer kontaktowy: +56977916214 Adres: Chile, Placer 663, Local 31, Santiago, Región Metropolitana
Nowoczesne technologie medyczne	LifeStyles	Strona internetowa: https://lifestyles.cl/ Adres e-mail: prater@labprater.cl Numer kontaktowy: +56228707500 Adres: Chile, Av. Pedro Aguirre Cerda 5291 - A, Pedro Aguirre Cerda, Cerrillos, Región Metropolitana
Nowoczesne technologie medyczne	Knop	Strona internetowa: https://www.farmaciasknop.com/ Adres e-mail: atencion@farmaciasknop.cl Numer kontaktowy: +56226718389 Adres: Chile, Av. Libertador Bernardo O'Higgins 1665, Edificio Ahumada Once, Santiago, Región Metropolitana
Nowoczesne technologie medyczne	Global Pharma	Strona internetowa: http://www.global-pharma.cl/ Adres e-mail: ventas@globalpharm.cl Numer kontaktowy: +56224810655 Adres: Chile, Las Américas 173, Cerrillos, Región Metropolitana

Źródło: opracowanie własne na podstawie analizy desk research

EKWADOR

Republika Ekwadoru

República del Ecuador

STOLICA

Quito

USTRÓJ POLITYCZNY

republika

JĘZYK URZĘDOWY

hiszpański

POPULACJA (SIERPIEŃ 2022)

17 289 554

**POZYCJA NA ŚWIECIE POD
WZGLĘDEM POPULACJI**

71

POWIERZCHNIA LĄDOWA (km²)

276 841

WALUTA

dolar amerykański (USD)

PKB (2021)

106 mld USD

PKB - per capita (2021)

5 465 USD

PKB (PPP) - per capita (2021)

10 615 USD

**HDI - Wskaźnik rozwoju
społecznego (2022)**

0,759 (high)

RZĄDOWA STRONA WWW

<https://www.gob.ec/>

1. Analiza rynku

1.1. Szanse i zagrożenia potencjalnej współpracy gospodarczej i inwestycyjnej

Z uwagi na decydującą pozycję sektora eksploatacji i przeróbki ropy naftowej w gospodarce Ekwadoru, kraj ten mógłby stać się interesującym rynkiem dla polskich dostawców sprzętu i materiałów dla górnictwa i petrochemii. Ponadto według wstępnego rozeznania istnieje zapotrzebowanie na maszyny dla przemysłu rolno – spożywczego, ciągniki rolnicze, samoloty rolnicze i transportowe, śmigłowce, statki rybackie. Trudno jednak bliżej określić realne szanse eksportu, gdyż brak jest bezpośredniej działalności promocyjnej polskich firm na rynku ekwadorskim.

Do mankamentów współpracy i promocji na rynku możemy zaliczyć także brak przedstawicielstwa RP w Ekwadorze, który obecnie jest w kompetencji Ambasady RP w Peru. W ciągu ostatnich kilku lat Ekwadoru nie odwiedzały polskie misje gospodarcze ani delegacje administracji gospodarczej. Ostatnie dwustronne konsultacje polityczno-gospodarcze na szczepku wiceministrów spraw zagranicznych miały miejsce w Warszawie w lipcu 2016 r.

Najważniejsze powody, dla których firmy powinny rozważyć eksport do Ekwadoru:

- Ekwador zezwala na 100-procentowy udział kapitału zagranicznego bez potrzeby autoryzacji lub wcześniejszej kontroli.
- Ekwador nie ma ograniczeń dotyczących opłat licencyjnych, które mogą być przekazywane, jeśli chodzi o transakcje licencyjne i francyzyzowe. Przekazy pieniężne podlegają podatkowi od kapitału, który obecnie wynosi 5%.
- W 2000 roku Ekwador przyjął dolara amerykańskiego jako oficjalną walutę kraju.

1.2. Główne sektory gospodarki z wyszczególnieniem najważniejszych produktów

Gospodarka Ekwadoru zajmuje 64. pozycję na świecie w 2010 roku według kryterium parytetu siły nabywczej PKB. Mały kraj na tle swoich sąsiadów w Ameryce Południowej charakteryzuje się silnym eksportem ropy naftowej (blisko 46% eksportu kraju w 2009 roku) oraz produktów rolnych (banany, kwiaty, krewetki).

Sektory gospodarki powiązane z Inteligentnymi Specjalizacjami Województwa Wielkopolskiego:

- Biosurowce i żywność dla świadomych konsumentów:

W 2018 roku Ekwador był jednym z 5 największych producentów bananów na świecie, z wyprodukowaną 6,5 mln ton. W tym samym roku kraj wyprodukował 7,5 mln ton trzciny cukrowej,

2,7 mln ton oleju palmowego, 1,3 mln ton kukurydzy, 1,3 mln ton ryżu, 269 tys. ton ziemniaków, 235 tys. ton kakao, 149 tys. ton ananasów, 103 tys. ton pomarańczy

- Przemysł jutra:

Ekwador ma rezerwy szacowane na 8,8 miliarda baryłek ropy, zwłaszcza w amazońskiej części kraju. Produkcja wynosi średnio około 0,5 mln baryłek dziennie: 53% tej produkcji pochodzi z publicznego przedsiębiorstwa Petroecuador, a resztę przez różne firmy prywatne. Codziennie eksportowanych jest około 73% produkcji.

1.3. Handel zagraniczny prezentujący główne kierunki importu globalnego

W 2021 roku Ekwador wyeksportował towary o wartości 22,2 mld EUR, z czego 67,9 mln EUR (0,3%) do Polski. Głównym partnerem handlowym Ekwadoru są: Stany Zjednoczone, Panama oraz Chiny. Najczęściej eksportowanymi produktami są: oleje ropy naftowej, owoce morza, banany i ryby.

W tym samym roku import Ekwadoru wyniósł 21,7 mld EUR, z czego towary o wartości 31,8 mln EUR (0,1%) pochodziły z Polski. Wśród największych importerów Ekwadoru znajdują się: Chiny, Stany Zjednoczone oraz Kolumbia. Najczęściej importowanymi produktami są: oleje ropy naftowej, samochody i inne pojazdy silnikowe oraz leki.

2. Analiza trendów z określeniem perspektyw dla rynku Ekwadoru

2.1. Branże perspektywiczne szczególnie istotne dla przedsiębiorstw działających w ramach inteligentnych specjalizacji Województwa Wielkopolskiego

Poniżej opisano perspektywiczne branże szczególnie istotne dla przedsiębiorstw działających w ramach RIS województwa wielkopolskiego:

1) Sektor rolniczy

Dotyczy RIS: biosurowce i żywność dla świadomych konsumentów
przemysł jutra

Branża rolnicza w Ekwadorze staje się dla inwestorów jedną z najbardziej znanych branż na świecie. Ekwadorski przemysł rolniczy znany jest z produkcji kawy, kakao, ryżu, ziemniaków, trzciny cukrowej, wieprzowiny, wołowiny, bananów, nabiału, ryb i krewetek. Rolnictwo i przemysł spożywczy generują około 1,8 miliarda USD rocznie. Inwestycje zagraniczne i dywersyfikacja zachęciły nowe firmy z całego świata do skorzystania z ekwadorskiego przemysłu rolnego.

Najlepsze perspektywy występują w następujących branżach związanych z Wielkopolskimi Inteligentnymi Specjalizacjami:

- części i komponenty do maszyn rolniczych,
- automatyzacja sprzętów i maszyn rolniczych,
- robotyzacja maszyn rolniczych.

2) Sektor tekstylno-odzieżowy

Dotyczy RIS: przemysł jutra

Przemysł tekstylny w Ekwadorze stanowi około 15% przemysłu poza-naftowego. Przemysł tekstylny jest drugim co do wielkości pracodawcą w Ekwadorze. Według rządu, przemysł tekstylny zatrudnia 50 tys. pracowników.

Najlepsze perspektywy dla polskich przedsiębiorstw działających w ramach Wielkopolskich Inteligentnych Specjalizacji dotyczą następujących branż:

- sprzęt i maszyny do tworzenia tkanin i przędz wykorzystujących naturalne surowce,
- części do maszyn włókienniczych.

2.2. Wykaz instytucji otoczenia biznesu

W poniższej tabeli przedstawiono wybrane instytucje otoczenia biznesu działające w Ekwadorze powiązane z Wielkopolskimi Inteligentnymi Specjalizacjami.

Tabela 21. Przegląd instytucji otoczenia biznesu w Ekwadorze

RIS	NAZWA IOB	DANE KONTAKTOWE
Biosurowce i żywność dla świadomych konsumentów	BCM	Strona internetowa: https://bcmecuador.net/ Adres e-mail: gerencia@bcmecuador.net Numer kontaktowy: +593989988216 Adres: Ecuador, Unnamed Road, Cuenca
Wnętrza przyszłości	VisionFund Ecuador	Strona internetowa: https://www.visionfund.ec/ Adres e-mail: contact@visionfund.ec Numer kontaktowy: +593062700610 Adres: Ecuador, Ibarra Av. 688 y, Av. Mariano Acosta, Ibarra 100105
Przemysł jutra	I3LAB ESPOL	Strona internetowa: https://www.i3lab.org/ Adres e-mail: I3LAB@ESPOL.EDU.EC Numer kontaktowy: +59343708500 Adres: Ecuador, Edificio 13L, Campus Gustavo Galindo ESPOL, Km. 30.5, Via Perimetral, Guayaquil
Wyspecjalizowane procesy logistyczne	BanEcuador B.P.	Strona internetowa: https://www.banecuador.fin.ec/ Adres e-mail: atencioncliente@banecuador.fin.ec Numer kontaktowy: +59332874663 Adres: Ecuador, Carlos Tamayo, Entre Sucre Y Flores 063, Pillaro

Rozwój oparty na ICT	NUO Technology	Strona internetowa: https://www.innovation.com/ Adres e-mail: info@innovation.com Numer kontaktowy: +59326044810 Adres: Ecuador, Calle C la Del Establo y Calle E. Edificio Site Center, Torre 1, Oficina 206, Quito 170904
Nowoczesne technologie medyczne	Neuroinnovation Center	Strona internetowa: https://www.neuroinnovationec.com/ Adres e-mail: neuroinnovationec@gmail.com Numer kontaktowy: +593984110192 Adres: Ecuador, Alemania, Quito 170515

Źródło: opracowanie własne na podstawie analizy desk research

3. Aspekty dostępu do rynku danego kraju oraz procedury w zakresie podejmowania działalności inwestycyjnej

3.1. Bariery i utrudnienia administracyjne w eksporcie i współpracy gospodarczej

Ekwador wymaga uprzedniej zgody różnych agencji rządowych, m.in. Ekwadorskiego Ministerstwa Rolnictwa (MAGAP), Podsekretariat Zwierząt Gospodarskich lub Podsekretariat ds. Komercjalizacji, na import 80 rodzajów artykułów rolnych. Ekwadorskie Ministerstwo Zdrowia musi również udzielić uprzedniego zezwolenia (rejestracji lub powiadomienia sanitarnego) na import przetworzonej żywności, składników żywności, napojów, kosmetyków, produktów farmaceutycznych, odczynników, produktów naturalnych i pestycydów.

Importu używanych pojazdów silnikowych, opon i odzieży jest w Ekwadorze zakazany.

Ponadto państwo nakłada specjalny podatek konsumpcyjny (ICE) na niektóre „luksusowe” produkty, w tym alkohole destylowane, piwo, papierosy i napoje bezalkoholowe.

3.2. Wymagania dostępu do rynku

Od 2008 r. rząd korzysta z systemu analizy ryzyka prowadzonego przez Krajową Służbę Celną Ekwadoru (SENAE). Wszyscy importerzy muszą zarejestrować się w tym systemie i uzyskać numer podatkowy firmy (RUC) wydany przez Ekwadorski Urząd Skarbowy (SRI).

Przesyłki muszą zawierać szczegółowe informacje o wadze, w tym wagę netto i indywidualną wagę brutto każdego produktu. Często wymagane jest specjalne oznakowanie w języku hiszpańskim. Kiedy towar dotrze do Ekwadoru, SENAE autoryzuje zapłatę ceł i wydanie towaru za pomocą wirtualnej platformy o nazwie „*Ventanilla Unica*”, w ramach której składana jest cała dokumentacja. Wskazane jest skorzystanie z usług wyspecjalizowanego do tego procesu agenta celnego.

3.3. Obowiązujące regulacje celne

Od maja 2016 r. osoby opuszczające Ekwador mogą mieć przy sobie kwotę nie większą niż 1 098 USD. Restrykcje celne nie odbiegają od powszechnie obowiązujących. Należy jednak zwrócić

uwagę na przepisy dotyczące transportu materiału roślinnego i zwierzęcego, których naruszenie podlega surowym karom. Wywóz wyrobów rzemiosła artystycznego i ludowego poddany jest kontroli. Zabronione jest wywożenie dóbr kultury o znacznej wartości, w szczególności archeologicznej, bez specjalnych zezwoleń. Przy zakupie wyrobów artystycznych imitujących wyroby kultur prekolumbijskich należy zachować dowód zakupu (niektórzy rzemieślnicy stosują charakterystyczne oznaczenia swoich wyrobów).

3.4. Funkcjonujący system podatkowy, opłaty, licencje, wymagane pozwolenia

Podatki państwowe występujące w Ekwadorze opisano w poniższej tabeli.

Tabela 22. Wykaz podatków występujących w Ekwadorze

RODZAJ PODATKU	SZCZEGÓLY
CIT	<ul style="list-style-type: none"> Podmioty będące rezydentami są opodatkowane od swoich dochodów na całym świecie. Podmioty niebędące rezydentami podlegają opodatkowaniu wyłącznie od dochodu ze źródeł ekwadorskich. Wszystkie podmioty obowiązują Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej (MSSF). Lokalne organy podatkowe ustaliły, że dla celów podatku CIT i odpowiednich przedpłat, firmy są zobowiązane do przestrzegania tych zasad rachunkowości. Ogólna stawka podatku CIT wynosi 25%
VAT	<ul style="list-style-type: none"> VAT jest pobierany według stawek 12% lub 0% na transfer towarów, import towarów i świadczenie usług, a także na usługi świadczone na terenie kraju lub importowane. Należności licencyjne i wartości niematerialne, importowane lub płacone lokalnie, są również naliczane z 12% podatkiem VAT.
Cło	<ul style="list-style-type: none"> Ponieważ Ekwador jest członkiem Wspólnoty Andyjskiej, towary, które mają zostać przywiezione, są klasyfikowane we wspólnej nomenklaturze krajów andyjskich uczestniczących w pakcie umowy z Kartageny (NANDINA), która opiera się na nomenklaturze Rady Współpracy Celnej (znanej również jako taryfa brukselska). nomenklatura). Większość importowanych towarów konsumpcyjnych objętych jest składką 25%, podczas gdy towary pośrednie są zwykle importowane z opłatą 10% lub 15%. Surowce i dobra inwestycyjne zazwyczaj składka wynosi od 0% do 5%. Ekwador wynegocjował wyjątki w ramach wspólnej taryfy andyjskiej, które pozwalają na niższe cła na niektóre dobra inwestycyjne i środki produkcji przemysłowej. Istnieje bezcłowy import towarów i sprzętu rolniczego.

Źródło: opracowanie własne na podstawie <https://taxsummaries.pwc.com/ecuador/individual/taxes-on-personal-income>

3.5. Dostęp do rynku pracy, świadczenie usług i zatrudnienie obywateli

Wymagania dotyczące wizy ekwadorskiej będą się różnić w zależności od rodzaju wizy, jakiej potrzebuje wnioskodawca. Jednak ogólne wymagania zawarte w każdej wizie są następujące:

- paszport ważny minimum sześć miesięcy,
- dwa aktualne zdjęcia paszportowe, które powinny być w kolorze,

- kopia CV kandydata,
- zaświadczenie lekarskie,
- potwierdzenie niekarania w kraju zamieszkania,
- wypełniony formularz wniosku wizowego,
- dowód uiszczenia opłaty za wniosek wizowy.

Wizy rezydencyjne dają dwie dodatkowe opcje dla zagranicznych pracowników:

- Wiza Profesjonalna lub 9 -V Wiza: Wiza ta pozwala pracownikom z dyplomami z lokalnych uniwersytetów przenieść się do Ekwadoru, aby wykonywać swój zawód.
- Wiza dla technika lub 10 -IV Wiza: Wizę tę można wydać ekspertom technicznym, którzy mają umowę z firmą mającą siedzibę w Ekwadorze.

Wizy rezydenckie wydawane są na czas nieokreślony pod warunkiem spełnienia wszystkich wymogów wizowych.

3.6. Wykaz najważniejszych wydarzeń targowych

W poniższej tabeli przedstawiono wybrane wydarzenia targowe odbywające się w Ekwadorze powiązane z Wielkopolskimi Inteligentnymi Specjalizacjami.

Tabela 23. Przegląd wydarzeń targowych odbywających się w Ekwadorze

RIS	NAZWA WYDARZENIA	DANE KONTAKTOWE
Biosurowce i żywność dla świadomych konsumentów	Ecuador Food Fair	Strona internetowa: https://www.fedexpor.com/ecuador-food-fair/ Adres e-mail: ferias@fedexpor.com Numer kontaktowy: +593 998 311549 Adres: Ecuador, Edificio Torre del, Nuñez de Vela E3-13 Y, Quito
Wnętrza przyszłości	EXPOFlor Ecuador	Strona internetowa: https://www.florecuador.com/ Adres e-mail: daniela.bravo@expoflores.com Numer kontaktowy: +593 2 395 9530 Adres: Ecuador, Calle Valdivia E5-176, La Primavera 2, Cumbayá, Quito
Przemysł jutra	Expominas Quito	Strona internetowa: https://hjbecdachferias.com/expominas-2/ Adres e-mail: info@hjbecdach.com Numer kontaktowy: +593 332 4836 Adres: Ecuador, Hugo Moncayo E13-13 y Manuel Camacho Esq.
Wyspecjalizowane procesy logistyczne	Autoshow Guayaquil	Strona internetowa: https://autoshowgye.com/ Adres e-mail: mvera@expoplaza.ec Numer kontaktowy: +593 429 25411 Adres: Ecuador, Centro de Convenciones de Guayaquil
Rozwój oparty na ICT	SmartTech-IC	Strona internetowa: https://www.smartechic.org/ Adres e-mail: smartechic@ups.edu.ec Numer kontaktowy: +593 741 35250 Adres: Ecuador, Calle Vieja 12-30 y Elia Liut

Nowoczesne technologie medyczne	ICMRD Ecuador	Strona internetowa: http://universal-conference.com/Conference/28771/ICMRD/ Adres e-mail: info.universalconference@gmail.com Numer kontaktowy: +91 87 636 30137 Adres: Ecuador, Quito
--	---------------	--

Źródło: opracowanie własne na podstawie analizy desk research

4. Analiza konkurencji oraz potencjalnych partnerów handlowych / kontrahentów

4.1. Wykaz kluczowych konkurentów

W poniższej tabeli przedstawiono wykaz kluczowych konkurentów z Ekwadoru szczególnie istotnych dla przedsiębiorstw działających w ramach Wielkopolskich Inteligentnych Specjalizacji.

Tabela 24. Kluczowi konkurenci z Ekwadoru powiązani z Wielkopolskimi Inteligentnymi Specjalizacjami

RIS	NAZWA KONKURENTA	DANE KONTAKTOWE
Biosurowce i żywność dla świadomych konsumentów	Healthy Food Marcalman Ecuador	Strona internetowa: https://www.healthyfood.com.ec/ Adres e-mail: jmgonzalez@healthyfood.com.ec Numer kontaktowy: +59323695170 Adres: Ecuador, Troncal de la Sierra 8, Itulcachi
Wnętrza przyszłości	NovaKasas Ecuador	Strona internetowa: https://novakasas.com/ Adres e-mail: Paul@gmail.com Numer kontaktowy: +593979340311 Adres: Ecuador, Av. Ponce Enriquez, y, Quito 170802
Przemysł jutra	Canales y Bajantes para Agua Lluvia ECUADOR	Strona internetowa: https://canales-y-bajantes-para-agua-lluvia.negocio.site Adres e-mail: agualluvia@gmail.com Numer kontaktowy: +593989058060 Adres: Ecuador, 170170, Quito 170170
Wyspecjalizowane procesy logistyczne	Urbano Ecuador	Strona internetowa: https://www.urbano.com.ec/ Adres e-mail: contact@urbano.com.ec Numer kontaktowy: +59323950500 Adres: Ecuador, Av. Eloy Alfaro &, Quito 170307
Rozwój oparty na ICT	LH Computer	Strona internetowa: https://lyhcomputer.com/ Adres e-mail: info@lyhcomputer.com Numer kontaktowy: +59325140513 Adres: Ecuador, Calle, Romualdo Navarro N24-07, Quito 170129
Nowoczesne technologie medyczne	Guía Médicos Ecuador	Strona internetowa: https://www.guiamedicos.net/bienvenido Adres e-mail: dr.aviles.obgin@gmail.com Numer kontaktowy: +593987302405 Adres: Ecuador, Vozandes N39-130, Quito 170521

Źródło: opracowanie własne na podstawie analizy desk research

4.2. Wykaz wyselekcjonowanych potencjalnych partnerów handlowych / kontrahentów

W poniższej tabeli przedstawiono wykaz potencjalnych partnerów handlowych / kontrahentów z Ekwadoru szczególnie istotnych dla przedsiębiorstw działających w ramach Wielkopolskich Inteligentnych Specjalizacji.

Tabela 25. Potencjalni partnerzy handlowi / kontrahenci z Ekwadoru powiązani z Wielkopolskimi Inteligentnymi Specjalizacjami

RIS	NAZWA PARTNERA	DANE KONTAKTOWE
Biosurowce i żywność dla świadomych konsumentów	SOBOA S.A.	Strona internetowa: https://soboa.com.ec/ Adres e-mail: cotizaciones@soboa.com.ec Numer kontaktowy: +593939770140 Adres: Ecuador, Duran 090510
Wnętrza przyszłości	Arkal Muebles	Strona internetowa: https://arkalmuebles.jimdofree.com/ Adres e-mail: arkal_muebles@yahoo.com Numer kontaktowy: +593990609121 Adres: Ecuador, Calle, Juan Barrezueta, Quito 170310
Przemysł jutra	Import Aceros	Strona internetowa: https://www.importaceros.com/ Adres e-mail: info@importaceros.com.ec Numer kontaktowy: +59322486287 Adres: Ecuador, N77 Antonio Castillo OE1-346, y OE1, Quito 170303
Wyspecjalizowane procesy logistyczne	Deblex Courier Quito	Strona internetowa: https://www.deblex.com.ec/ Adres e-mail: admin@deblex.com.ec Numer kontaktowy: +593986670346 Adres: Ecuador, Av. Gaspar de Villaroel E9-97 entre Paris, Y, Quito 170505
Rozwój oparty na ICT	AV Electronics	Strona internetowa: https://avelectronics.cc/ Adres e-mail: ventas@avelectronics.cc Numer kontaktowy: +593999200997 Adres: Ecuador, Andrade Marín E7-76 Avenue, Diego de Almagro, Quito 170518
Nowoczesne technologie medyczne	Grupo Mathiesen	Strona internetowa: https://www.grupomathiesen.com/en/ Adres e-mail: info.ec@grupomathiesen.com Numer kontaktowy: +59323333531 Adres: Ecuador, Pasaje el jardín # 168 y Av. 6 de Diciembre, Ed. Century Plaza

Źródło: opracowanie własne na podstawie analizy desk research

GUJANA FRANCUSKA

Région Guyane

SIEDZIBA	Kajenna
USTRÓJ POLITYCZNY	republika semiprezydencka (departament zamorski Francji)
JĘZYK URZĘDOWY	francuski
POPULACJA (SIERPIEŃ 2022)	304 805
POZYCJA NA ŚWIECIE POD WZGLĘDEM POPULACJI	182
POWIERZCHNIA LĄDOWA (km²)	83 534
WALUTA	euro (EUR)
PKB (2021)	3,806 mld EUR
PKB - per capita (2021)	45 562 EUR

1. Analiza rynku

1.1. Informacje o terytorium

Gujana Francuska to francuskie terytorium zależne o statusie departamentu zamorskiego. Ze względu na swoją zależność Gujana posiada podwójną symbolizację: oficjalną – francuską i narodową: Flaga Gujany Francuskiej i Godło Gujany Francuskiej. Gujana Francuska, jako integralna część Francji, należy do Unii Europejskiej. Poprzez Gujanę Francuską Francja graniczy z Brazylią i Surinamem.

Rząd francuski jest reprezentowany przez mianowanego prefekta. Mieszkańcy wybierają na 6-letnie kadencje członków organów samorządu lokalnego: Rady Generalnej i Rady Regionalnej. Terytorium deleguje dwóch przedstawicieli do francuskiego Zgromadzenia Narodowego i jednego do Senatu.

Sprawa niepodległości departamentu jest znacznie utrudniona od czasu wybudowania na jej terytorium kosmodromu Kourou, z którego wystrzeliwane są rakiety Ariane. Kosmodrom został zlokalizowany w Gujanie z powodu małego zaludnienia i bliskości równika, a w związku z faktem, że Francja nie ma alternatywnej lokalizacji dla kosmodromu, terytorium to posiada dla niej strategiczną wartość. Ponadto posiadanie terytorium w Ameryce Południowej jest dla Francji bardzo interesujące również z uwagi na zasoby mineralne.

Ze strony miejscowej ludności również brakuje dążeń niepodległościowych ani gotowości do zmian. W Gujanie niewątpliwie mamy do czynienia ze społeczeństwem niejednorodnym, pod względem kulturowym, językowym, narodowościowym, etnicznym, wyznaniowym.

1.2. Główne sektory gospodarki z wyszczególnieniem najważniejszych produktów

Podstawą gospodarki jest rolnictwo, górnictwo i leśnictwo. Ważną rolę dla terytorium odgrywa pomoc finansowa Francji oraz zyski z obsługi francuskiego kosmodromu (ok. 25% wartości PKB).

Podstawą gospodarki Gujany Francuskiej są:

- rolnictwo: uprawia się ryż, trzcinę cukrową, kukurydzę, banany, maniok, bataty,
- niewielka hodowla bydła i trzody chlewnej,
- wydobywanie złota, tantalitu, kaolinu i boksytów,
- eksploatacja lasów (gł. drewno),
- produkcja energii elektrycznej,
- przemysł cukrowniczy, drzewny, destylarnie rumu,
- rybołówstwo (gł. krewetki),
- turystyka.

Ze względu na zaawansowany przemysł kosmiczny gospodarka Gujany Francuskiej jest powiązana z Inteligentnymi Specjalizacjami Województwa Wielkopolskiego w zakresie RIS: Przemysł jutra.

1.3. Handel zagraniczny prezentujący główne kierunki importu globalnego

Bilans handlowy Gujany Francuskiej jest chronicznie niekorzystny, a wartość eksportu znacznie przewyższa wartość importu. W imporcie dominują maszyny, żywność i produkty rolne oraz rafinowana ropa naftowa, natomiast w eksporcie dominują pojazdy silnikowe i ich części, złoto, maszyny elektryczne i elektroniczne, ryby i krewetki. Głównymi partnerami eksportowymi są Francja, Szwajcaria oraz USA. Najczęstszymi kierunkami importu są Franja, USA, Trynidad i Tobago oraz Włochy.

2. Analiza trendów z określeniem perspektyw dla rynku Gujany Francuskiej

2.1. Branże perspektywiczne szczególnie istotne dla przedsiębiorstw działających w ramach inteligentnych specjalizacji Województwa Wielkopolskiego

Poniżej opisano perspektywiczne branże szczególnie istotne dla przedsiębiorstw działających w ramach RIS województwa wielkopolskiego:

1) Sektor kosmiczny

Dotyczy RIS: przemysł jutra
rozwój oparty na ICT

W Gujanie Francuskiej od 1965 roku działa francusko-europejski kosmodrom położony w pobliżu miejscowości Kourou. Z tego miejsca w grudniu 2021 wystartował Kosmiczny Teleskop Jamesa Webba, który prowadzi obserwacje pierwszych gwiazd powstałych po Wielkim Wybuchu, badanie formowania się i ewolucji galaktyk oraz badanie powstawania gwiazd i systemów planetarnych. Kosmodrom zapewnia 1 700 miejsc pracy w Gujanie, które generują pięć razy więcej pośrednich miejsc pracy, tzn. daje zatrudnienia dla około 20% ludności Gujany.

Najlepsze perspektywy występują w następujących branżach związanych z Wielkopolskimi Inteligentnymi Specjalizacjami:

- utworzenie nowego centrum operacji kosmicznych (prace budowlane, drogowe, infrastruktura informatyczna: centra danych, sieci cyfrowe, software);
- odnowienie stacji energetycznych i generatorów, uruchomienie źródeł fotowoltaicznych;
- odnowienie systemu klimatyzacji;
- prace dotyczące infrastruktury, w tym m.in. modernizacja sieci wody pitnej oraz sieci drogowej.

GUJANA

Kooperacyjna Republika Gujany

Co-operative Republic of Guyana

STOLICA

Georgetown

USTRÓJ POLITYCZNY

republika

JĘZYK URZĘDOWY

angielski

POPULACJA (SIERPIEŃ 2022)

789 683

**POZYCJA NA ŚWIECIE POD
WZGLĘDEM POPULACJI**

166

POWIERZCHNIA LĄDOWA (km²)

196 849

WALUTA

dolar gujański (GYD)

PKB (2021)

7,41 mld USD

PKB - per capita (2021)

11 041 USD

PKB (PPP) - per capita (2021)

22 295 USD

**HDI - Wskaźnik rozwoju
społecznego (2022)**

0,682 (medium)

RZĄDOWA STRONA WWW

<https://dpi.gov.gy/>

1. Analiza rynku

1.1. Szanse i zagrożenia potencjalnej współpracy gospodarczej i inwestycyjnej

Gujana znajduje się na północno-wschodnim wybrzeżu Atlantyku w Ameryce Południowej. Jest jedynym anglojęzycznym krajem na kontynencie. W stolicy - mieście Georgetown, mieści się Sekretariat Wspólnoty Karaibskiej (CARICOM). Gujana szczyci się wieloma zasobami naturalnymi i produktywnymi gruntami rolnymi. Gujana zajmuje dużą powierzchnię, ale liczy niecałe 800 tys. mieszkańców, z których 70% żyje na wąskiej, żyznej równinie przybrzeżnej. Wnętrze pozostaje słabo zaludnione i zawiera dziewicze lasy deszczowe i sawanny.

Otoczenie makroekonomiczne Gujany pozostaje stabilne i stwarza różnorodne możliwości inwestycyjne. Rząd Gujany prowadzi ekspansywną politykę fiskalną. Waluta Gujany pozostaje stabilna, a średni kurs wymiany Gujany pozostał niezmienny w ciągu roku na poziomie 208,5 do 1 USD. Sektor bankowy w Gujanie pozostaje rentowny. Gujana aktywnie poszukuje sprzedawców dla swoich kredytów węglowych, a także poszukuje i inwestuje w energię odnawialną.

Rynek może być atrakcyjny dla małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP). Realną strategią dla firm zagranicznych jest partnerstwo z firmą lokalną w celu lepszego zapoznania się z warunkami lokalnego rynku i sprostania wyzwaniom związanym z procesem przetargowym poprzez zapewnienie prawidłowego zarejestrowania ofert z uwagi na czasami skomplikowane i zmieniające się dodatkowe wymagania dotyczące składania ofert.

Instytucje regulacyjne w dużej mierze opierają się na dokumentach papierowych, a biurokracja stanowi wyzwanie. Radca prawny i przedstawicielstwo lokalne mogą pomóc w poruszaniu się po biurokracji Gujany. Potencjalni inwestorzy powinni uważać, że procesy decyzyjne rządu mogą być powolne, nadmiernie scentralizowane i nieprzejrzyste. W systemie zamówień publicznych pierwszeństwo mają oferty o niższych kosztach niż projekty o wyższej jakości, które skutkują niższymi kosztami cyklu życia. O znacznej liczbie kontraktów decyduje Gujańska Rada Ministrów w procesie w dużej mierze zamkniętym na publiczną kontrolę i przyznawanym dobrze powiązanym firmom. Gujana zajmuje 134. miejsce w rankingu łatwości prowadzenia biznesu.

Gujana ma znaczne braki w infrastrukturze, w tym brak rozwoju portów, nieodpowiednie i źle utrzymane drogi, przepiękne mosty i brak linii kolejowych. Luki w infrastrukturze powodują opóźnienia i zwiększają koszty utrzymania dla firm. Ponadto Gujana jest nękana częstymi przerwami w dostawie prądu i wysokimi kosztami energii elektrycznej, około 0,32 USD za kWh. Najgorsze wyniki Gujany w indeksie łatwości prowadzenia biznesu 2020 to "Pozyskiwanie energii elektrycznej", gdzie zajmuje 170. miejsce na 190 krajów. Firmy prowadzące działalność w Gujanie

powinny posiadać zasilanie awaryjne. Rząd ma ambitny plan zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego, który obejmuje inwestycje w projekt gaz do ładu, elektrownie wodne, słoneczne i wiatrowe.

Zachęca się przedsiębiorstwa do podejmowania odpowiednich środków bezpieczeństwa w celu ochrony mienia, ponieważ przestępczość pozostaje wyzwaniem dla lokalnych organów ścigania. Rozwiązywanie konfliktów prawnych to długotrwały proces. Gujańskie Ministerstwo Turystyki, Przemysłu i Handlu ma projekt jednego okna handlowego, którego celem jest ułatwienie prowadzenia działalności

1.2. Główne sektory gospodarki z wyszczególnieniem najważniejszych produktów

Sektory gospodarki powiązane z Inteligentnymi Specjalizacjami Województwa Wielkopolskiego:

- Biosurowce i żywność dla świadomych konsumentów:

Podstawą gospodarki Gujany od lat było rolnictwo, wytwarzające ponad 30% PKB. Produkcja rolna jest zdominowana przez uprawy cukru, ryżu oraz połowy krewetek. Gujana prowadzi także intensywną politykę leśną i jest największym eksporterem drewna wśród członków CARICOM.

- Przemysł jutra:

Na drugim miejscu pod kątem znaczenia dla gospodarki kraju, plasuje się przemysł wydobywczy. Gujana posiada stosunkowo duże zasoby boksytów, aluminium i złota. Eksport sześciu produktów: cukru, złota, boksytów, krewetek, ryżu i drewna stanowi 60% PKB Gujany. Odkryte kilka lat temu w Gujanie złoża ropy naftowej dają nadzieję na gruntowną i szybką poprawę sytuacji ekonomicznej kraju.

1.3. Handel zagraniczny prezentujący główne kierunki importu globalnego

Partnerami Gujany w imporcie są: Trynidad i Tobago – 29% ogólnego importu, Stany Zjednoczone – 27,5% oraz Chiny i Surinam odpowiednio 7,3% i 5,5%. Główne towary importowane to: rękodzieło, maszyny, ropa naftowa i żywność.

Najpopularniejsze kierunki eksportu Gujany to Trynidad i Tobago, Kanada i Portugalia. Najważniejsze źródła importu to Stany Zjednoczone, Singapur i Trynidad i Tobago. Główne towary eksportowe to jednostki pływające, kamienie i metale szlachetne i maszyny, a importowe to również jednostki pływające, maszyny i na trzecim miejsc paliwa i oleje przemysłowe.

2. Analiza trendów z określeniem perspektyw dla rynku Gujany

2.1. Branże perspektywiczne szczególnie istotne dla przedsiębiorstw działających w ramach inteligentnych specjalizacji Województwa Wielkopolskiego

Poniżej opisano perspektywiczne branże szczególnie istotne dla przedsiębiorstw działających w ramach RIS województwa wielkopolskiego:

1) Sektor energetyczny i energii odnawialnej

Dotyczy RIS: przemysł jutra
rozwój oparty na ICT

Rząd Gujany (GoG) ma ambitny plan obniżenia kosztów energii elektrycznej o 50% poprzez rozwój projektów związanych z energią słoneczną, wiatrową, wodną i mikrosieciami. Kluczowe możliwości dla firm zagranicznych obejmują przesył i dystrybucję energii oraz integrację energii odnawialnej z siecią. Produkcja energii w Gujanie opiera się w dużej mierze na paliwach kopalnych, pochodzących z elektrowni wykorzystujących ciężki olej opałowy. Energia odnawialna jest postrzegana jako potencjalne rozwiązanie. Gujana ma znaczny potencjał hydroenergetyczny. Nową szansą jest magazynowanie energii.

Najlepsze perspektywy występują w następujących branżach związanych z Wielkopolskimi Inteligentnymi Specjalizacjami:

- poszukiwania ropy i gazu,
- zapewnienie sprzętu wiertniczego i sejsmologicznego,
- szkolenia dotyczące potrzeb przemysłu wydobywczego,
- przesył energii elektrycznej
- rozwój mikrosieci dla regionów peryferyjnych,
- rozwój energetyki wodnej,
- rozwój farm wiatrowych i słonecznych,
- technologie efektywne energetycznie.

2) Sektor infrastruktury i środowiska

Dotyczy RIS: wyspecjalizowane procesy logistyczne
przemysł jutra
wnętrza przyszłości

Gwinejskie Ministerstwo Robót Publicznych jest odpowiedzialne za zarządzanie sektorem, który ma szansę znacznie się rozwinąć. W budżecie rządowym na 2020 rok przeznaczono ponad 128 milionów USD na drogi i mosty. GoG ma ambitny program zaradzenia narastającemu niedoborowi mieszkań. Gujana przeżywa boom infrastrukturalny, a zakres bieżących inwestycji obejmuje zakłady produkcyjne, cementownie, stal, budowę statków.

Najlepsze perspektywy występują w następujących branżach związanych z Wielkopolskimi Inteligentnymi Specjalizacjami:

- projektowanie infrastruktury krajowej,
- system informacji o zarządzaniu portami,
- technologia 3D,
- system do e-przetargów.

3) Sektor technologii informacyjno-komunikacyjnych

Dotyczy RIS: rozwój oparty na ICT

Sektor telekomunikacyjny Gujany został zliberalizowany 5 października 2020 r. Stwarza to możliwość większej konkurencji na rosnącej przestrzeni rynkowej. Przewiduje się, że rynek telekomunikacyjny będzie się rozwijał w oparciu o czynniki popytu ze strony ropy i gazu, rosnącą populację migrantów oraz zapotrzebowanie ze strony call center i hurtowni danych.

Najlepsze perspektywy występują w następujących branżach związanych z Wielkopolskimi Inteligentnymi Specjalizacjami:

- outsourcing procesów biznesowych,
- usługi telekomunikacyjne: m.in. światłowody,
- systemy do edukacji on-line.

4) Sektor rolniczy

Dotyczy RIS: biosurowce i żywność dla świadomych konsumentów
przemysł jutra

Rolnictwo jest głównym źródłem dochodów Gujany z eksportu. Zatrudnia około 17% siły roboczej. W 2020 r. sektor wytworzył 16,8% PKB. Rząd Gujany postrzega rolnictwo jako ważne dla dywersyfikacji gospodarki. GoG pracuje nad ożywieniem produkcji cukru i inwestuje w ryż i inne uprawy, takie jak kukurydza i soja. Rząd traktuje rozwój rolnictwa jako priorytet i zapewnia zachęty dla inwestorów.

Najlepsze perspektywy występują w następujących branżach związanych z Wielkopolskimi Inteligentnymi Specjalizacjami:

- części i komponenty do maszyn rolniczych,
- inżynieria wodna,
- automatyzacja sprzętów i maszyn rolniczych,
- robotyzacja maszyn rolniczych,
- systemy do hodowli zwierząt gospodarskich.

5) Sektor technologii medycznych

Dotyczy RIS: nowoczesne technologie medyczne
rozwój oparty na ICT
przemysł jutra

Sektor opieki zdrowotnej Gujany pozostaje obszarem wysokich wydatków rządu. W 2021 r. na opiekę zdrowotną przypadało 15% budżetu państwa. Rząd Gujany stawia na powszechny dostęp do opieki zdrowotnej, ale rozległy teren kraju i brak infrastruktury utrudnia dostęp do zasobów medycznych. Przez lata kilka organizacji charytatywnych dostarczyło sprzęt do sektora zdrowia, aby wypełnić lukę. Najlepsze perspektywy podsektora obejmują dostarczanie sprzętu medycznego lokalnym szpitalom i centrom medycznym.

Najlepsze perspektywy występują w następujących branżach związanych z Wielkopolskimi Inteligentnymi Specjalizacjami:

- specjalistyczny sprzęt i urządzenia medyczne,
- technologie e-zdrowia,
- telemedycyna.

2.2. Wykaz instytucji otoczenia biznesu

W następnym tabeli przedstawiono wybrane instytucje otoczenia biznesu działające w Gujanie powiązane z Wielkopolskimi Inteligentnymi Specjalizacjami.

Tabela 26. Przegląd instytucji otoczenia biznesu w Gujanie

RIS	NAZWA IOB	DANE KONTAKTOWE
Biosurowce i żywność dla świadomych konsumentów	CLBD Guyana	Strona internetowa: https://clbdguyana.com/ Adres e-mail: contacto@clbdguyana.com Numer kontaktowy: +5922237781 Adres: Guyana, South Rd, Georgetown
Wnętrza przyszłości	Confidence Financial Home	Strona internetowa: http://confidencefinances.com/ Adres e-mail: info@confidencefinances.com Numer kontaktowy: +16122841582 Adres: Guyana, 143 John St, Georgetown
Przemysł jutra	Hand In Hand Trust Corporation	Strona internetowa: http://handinhandtrustgy.com/ Adres e-mail: trustco@handinhandtrust.com Numer kontaktowy: +5922269781 Adres: Guyana, Lot 62-63 Middle Street, North Cummingsburg, Georgetown
Wyspecjalizowane procesy logistyczne	Slingshot Funding	Strona internetowa: http://www.slingshotfunding.com/ Adres e-mail: contacto@slingshotfunding.com Numer kontaktowy: +5926211235 Adres: Guyana, 47 Windsor Estates, Peter's Hall, East Bank Demerara
Rozwój oparty na ICT	ExxonMobil	Strona internetowa: https://corporate.exxonmobil.com/Locations/Guyana Adres e-mail: guyanastaff@exxonmobil.com Numer kontaktowy: +5922312866 Adres: Guyana, 86 Duke St, Georgetown
Nowoczesne technologie medyczne	Humanity First Guyana	Strona internetowa: https://humanityfirst.org/ Adres e-mail: info@humanityfirst.org Numer kontaktowy: +44 (0)20 8417 0082 Adres: Guyana, 198 Oronoque St, Georgetown

Źródło: opracowanie własne na podstawie analizy desk research

3. Aspekty dostępu do rynku danego kraju oraz procedury w zakresie podejmowania działalności inwestycyjnej

3.1. Bariery i utrudnienia administracyjne w eksporcie i współpracy gospodarczej

Bariery pozataryfowe obejmują przeszkody proceduralne i nieefektywność w środowisku biznesowym związanym z handlem. Historycznie agencje w Gujanie miały nakładające się funkcje, co zwiększało koszty prowadzenia działalności.

Wnioski o licencje importowe dla niektórych produktów wymagają uprzedniej zgody innych agencji rządowych, co znacznie wydłuża czas potrzebny na ich zatwierdzenie. Licencjonowaniem importu zarządza Departament Handlu oraz Ministerstwo Turystyki, Przemysłu i Handlu. Biuro Inwestycji

Gujany (GO Invest) pomaga w udzielaniu wskazówek dotyczących odpowiednich agencji rządowych i wymaganych licencji.

Bariery pozataryfowe obejmują przeszkody proceduralne i nieefektywność w środowisku biznesowym związanym z handlem

3.2. Wymagania dostępu do rynku

Wymagania importowe do Gujany różnią się w zależności od sektora i produktu. W niektórych przypadkach przyznaje się zwolnienie z podatku po złożeniu wniosku o koncesję za pośrednictwem GO Invest. Licencjonowani agenci celni mogą za opłatą przygotować i przetworzyć wymaganą dokumentację: świadectwo licencji importowej wydane przez Ministerstwo Turystyki, Przemysłu i Handlu; konosament/list przewozowy lotniczy z certyfikowanym stemplem przewozowym; certyfikat Departamentu Kontroli Pestycydów, Toksyn i Chemikaliów (jeśli dotyczy); świadectwa kontroli (jeśli dotyczy); certyfikat pochodzenia; certyfikat bezpłatnej sprzedaży.

3.3. Obowiązujące regulacje celne

Firmy chcące importować do Gujany są zobowiązane do zarejestrowania się w Gujańskiej Revenue Authority (GRA) z numerem identyfikacji podatkowej. Gujana pobiera podatek akcyzowy od towarów konsumpcyjnych, w tym napojów alkoholowych, wyrobów tytoniowych, produktów naftowych i pojazdów silnikowych. Przedmioty objęte podatkiem akcyzowym podlegają 14-procentowemu podatkowi ad valorem.

Urząd Skarbowy Gujany (GRA) wdrożył program ASYCUDA World (AW) – zintegrowany system zarządzania celnego, który ma unowocześnić manifesty, deklaracje celne, procedury księgowe. Przekształcenie GRA, aby umożliwić standaryzację ułatwień w handlu, zgodną z najlepszymi międzynarodowymi praktykami, skutkować będzie szybszym czasem odprawy i niższymi kosztami transakcji. Rząd Gujany prowadzi projekt Elektronicznego Pojedynczego Okienka, który ma zredukować czas i koszty transakcji handlowych.

3.4. Funkcjonujący system podatkowy, opłaty, licencje, wymagane pozwolenia

Podatki państwowe występujące w Gujanie opisano w poniższej tabeli.

Tabela 27. Wykaz podatków występujących w Gujanie

RODZAJ PODATKU	SZCZEGÓŁY
CIT	<ul style="list-style-type: none"> Firmy będące rezydentami podlegają opodatkowaniu od swoich dochodów na całym świecie. Firmy niebędące rezydentami, które prowadzą handel lub działalność gospodarczą w Gujanie, podlegają opodatkowaniu od dochodu pochodzącego z Gujany. Obecne stawki podatku od osób prawnych są następujące: <ul style="list-style-type: none"> – firmy telefoniczne – 45% – spółki handlowe – 40% – inne firmy (niekomercyjne) – 25%.
VAT	<ul style="list-style-type: none"> Podatek VAT jest naliczany według stawek 14% lub 0% od podlegających opodatkowaniu dostaw towarów i usług w Gujanie przez osobę zarejestrowaną. Zarejestrowane podmioty są zobowiązane do składania deklaracji VAT i dokonywania płatności VAT do dwudziestego pierwszego miesiąca po zakończeniu okresu. Dostawa maszyn i urządzeń do pozyskiwania, wytwarzania i wykorzystywania energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii jest zwolniona.
Podatek dochodowy	<ul style="list-style-type: none"> Pracodawcy są zobowiązani do potrącenia i przekazania pay-as-you-earn (PAYE) do organu podatkowego do 14 dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym wypłacono dochód z tytułu zatrudnienia. Osoby o dochodach podlegających opodatkowaniu poniżej 1.560.000 GYD rocznie płacą podatek w wysokości 28%; w przypadku, gdy dochód podlegający opodatkowaniu przekracza 1 560 000 GYD w skali roku, obowiązuje narastająca stawka podatku 40%. Dochód z tytułu zatrudnienia obejmuje pensje, pensje, wynagrodzenie za nadgodziny, wynagrodzenie za urlop, dodatek chorobowy, stypendia, prowizje, honoraria dyrektorów, rekompensatę za zakończenie służby oraz szacunkową wartość zapewnionego zakwaterowania.
Cło	<ul style="list-style-type: none"> Cło jest płacone od wszystkich towarów importowanych do Gujany. Stawki celne wahają się od 5% do 150%, w zależności od klasyfikacji przedmiotu. Najwyższe stawki celne dotyczą „przedmiotów luksusowych”, do których należą perfumy.
Podatek akcyzowy	<ul style="list-style-type: none"> Podatek akcyzowy nakładany jest na określone produkty importowane lub produkowane w kraju. Produkty te obejmują napoje alkoholowe, wyroby tytoniowe, produkty naftowe oraz pojazdy silnikowe.
Podatek od nieruchomości	<ul style="list-style-type: none"> Podatek od nieruchomości to roczny podatek pobierany od majątku netto osoby na koniec każdego roku. „Majątek” w rozumieniu tego podatku odnosi się do wszelkiego rodzaju praw ruchomych lub nieruchomych oraz wszelkiego rodzaju skutków. Majątek netto to kwota, o którą całkowita wartość nieruchomości przekracza całkowitą wartość całego zadłużenia posiadanego przez daną osobę w tym czasie.
Podatki od zysków kapitałowych	<ul style="list-style-type: none"> Podatek od zysków kapitałowych jest naliczany według stawki 20% od podlegających opodatkowaniu zysków netto ze zbycia aktywów kapitałowych. Zyski uzyskane ze zbycia składnika aktywów w ciągu 12 miesięcy od jego nabycia są traktowane jako zwykły dochód i podlegają opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób prawnych według obowiązujących stawek.

Źródło: opracowanie własne na podstawie <https://taxsummaries.pwc.com/guyana>

3.5. Dostęp do rynku pracy, świadczenie usług i zatrudnienie obywateli

Dostęp cudzoziemców do gujańskiego rynku pracy jest ułatwiony administracyjnie przez rząd Gujany, z uwagi na małą liczebność populacji tego kraju oraz niski procent wysoko kwalifikowanych pracowników. Gujańskie Ministerstwo Spraw Wewnętrznych jest organem odpowiedzialnym za wydawanie pozwoleń na pracę na terenie Gujany. W praktyce bardzo szybko rozpatruje aplikacje dot. wydania pozwolenia na pracę. Jest również uprawnione do zniesienia niektórych wymogów formalnych (np. opublikowania ogłoszenia o pracę w lokalnej prasie), w przypadkach, gdy pozwolenie na pracę dotyczy pożądanego przez władze gujańskie profilu zawodowego cudzoziemca. Pozwolenie na pracę wydaje się na maksymalny okres trzech lat, z możliwością przedłużenia. O pozwolenie na pracę należy wystąpić przed planowanym przyjazdem do Gujany za pośrednictwem Ambasady Gujany.

3.6. Wykaz najważniejszych wydarzeń targowych

W poniższej tabeli przedstawiono wybrane wydarzenia targowe odbywające się w Gujanie powiązane z Wielkopolskimi Inteligentnymi Specjalizacjami.

Tabela 28. Przegląd wydarzeń targowych odbywających się w Gujanie

RIS	NAZWA WYDARZENIA	DANE KONTAKTOWE
Biosurowce i żywność dla świadomych konsumentów	IC-AGRI	Strona internetowa: https://sairap.org/conf/index.php?id=1585706 Adres e-mail: team@sairap.org Numer kontaktowy: +91 9344546233 Adres: Guyana, Providence, East Bank Demerara
Wnętrza przyszłości	ICEAF	Strona internetowa: https://sairap.org/conf/index.php?id=1585702 Adres e-mail: team@sairap.org Numer kontaktowy: +91 9344546233 Adres: Guyana, Providence, East Bank Demerara
Przemysł jutra	INTERNATIONAL ENERGY CONFERENCE & EXPO GUYANA	Strona internetowa: https://guyanaenergy.gy/ Adres e-mail: conference@guyanaenergy.gy Numer kontaktowy: (592) 227-5029 Adres: Guyana, Block Alpha Battery Road, Georgetown
Wyspecjalizowane procesy logistyczne	ICDGSE	Strona internetowa: https://sairap.org/conf/index.php?id=1585703 Adres e-mail: team@sairap.org Numer kontaktowy: +91 9344546233 Adres: Guyana, Providence, East Bank Demerara
Rozwój oparty na ICT	ICAMIT	Strona internetowa: https://iiter.org/conf/index.php?id=1579247 Adres e-mail: info@iiter.org Numer kontaktowy: +44-2080892983 Adres: Guyana, Georgetown
Nowoczesne technologie medyczne	ICHCG	Strona internetowa: https://sairap.org/conf/index.php?id=1585714 Adres e-mail: team@sairap.org Numer kontaktowy: +91 9344546233 Adres: Guyana, Providence, East Bank Demerara

Źródło: opracowanie własne na podstawie analizy desk research

4. Analiza konkurencji oraz potencjalnych partnerów handlowych / kontrahentów

4.1. Wykaz kluczowych konkurentów

W poniższej tabeli przedstawiono wykaz kluczowych konkurentów z Gujany szczególnie istotnych dla przedsiębiorstw działających w ramach Wielkopolskich Inteligentnych Specjalizacji.

Tabela 29. Kluczowi konkurenci z Gujany powiązani z Wielkopolskimi Inteligentnymi Specjalizacjami

RIS	NAZWA KONKURENTA	DANE KONTAKTOWE
Biosurowce i żywność dla świadomych konsumentów	Peppy's Foods	Strona internetowa: https://peppysfoodproducts.com/ Adres e-mail: Peppysguy@yahoo.com Numer kontaktowy: +5922206237 Adres: Guyana, Demerara-Mahaica, Lots 169-172 Section 'A' Agriculture Road, Triumph Backlands, East Coast
Wnętrza przyszłości	EcoSolutions Inc.	Strona internetowa: http://www.ecosolutionsfurniture.com/ Adres e-mail: info@ecosolutionsfurniture.com Numer kontaktowy: +5926120827 Adres: Guyana, Lot 54 Section C, Turkeyen, Georgetown
Przemysł jutra	Industrial Fabrications Inc.	Strona internetowa: https://infabgy.com/ Adres e-mail: info@infabgy.com Numer kontaktowy: +5922202314 Adres: Guyana, 1 Good Hope, East Coast Demerara
Wyspecjalizowane procesy logistyczne	S.A.C. Packaging & Courier Services	Strona internetowa: http://www.sacpackaging.com/ Adres e-mail: info@sacpackaging.com Numer kontaktowy: +5922274848 Adres: Guyana, Lot 161 Pike and Alexander Streets, Georgetown
Rozwój oparty na ICT	NT Computeac	Strona internetowa: https://www.ntcomputeac.com/ Adres e-mail: sales@ntcomputeac.com Numer kontaktowy: +5922237442 Adres: Guyana, 175 Middle St, Georgetown
Nowoczesne technologie medyczne	Twins Manufacturing Chemists	Strona internetowa: https://www.twinchemgy.com/ Adres e-mail: contact@twinchemgy.com Numer kontaktowy: +5922256321 Adres: Guyana, 31 Industrial Site, Ruimveldt Crescent, Georgetown

Źródło: opracowanie własne na podstawie analizy desk research

4.2. Wykaz wyselekcjonowanych potencjalnych partnerów handlowych / kontrahentów

W następnym tabeli przedstawiono wykaz potencjalnych partnerów handlowych / kontrahentów z Gujany szczególnie istotnych dla przedsiębiorstw działających w ramach Wielkopolskich Inteligentnych Specjalizacji.

Tabela 30. Potencjalni partnerzy handlowi / kontrahenci z Gujany powiązani z Wielkopolskimi Inteligentnymi Specjalizacjami

RIS	NAZWA PARTNERA	DANE KONTAKTOWE
Biosurowce i żywność dla świadomych konsumentów	Top Brandz	Strona internetowa: http://top-brandz-distributors.com/ Adres e-mail: tbd@top-brandz-distributors.com Numer kontaktowy: +5922314308 Adres: Guyana, 32 & 39 Broad street Georgetown, Guyana or 40 Goedverwagting Road East Coast
Wnętrza przyszłości	ND&S	Strona internetowa: http://ndssuperstore.com/ Adres e-mail: info@ndssuperstore.com Numer kontaktowy: +5922258205 Adres: Guyana, 218 Charlotte St, Georgetown
Przemysł jutra	MF HACK TRADING INC.	Strona internetowa: https://www.mfhack.com/ Adres e-mail: mfhack@networksgy.com Numer kontaktowy: +5922274489 Adres: Guyana, 39 Delhi St, Georgetown
Wyspecjalizowane procesy logistyczne	Guyana Oil and Gas Support Services	Strona internetowa: https://guyanaservice.com/ Adres e-mail: guyanaservice@gmail.com Numer kontaktowy: +5922319980 Adres: Guyana, Lot 9 Water St, Georgetown
Rozwój oparty na ICT	Starr Computer Inc.	Strona internetowa: https://starrcomputers.com/ Adres e-mail: support@starrcomputers.com Numer kontaktowy: +5922254846 Adres: Guyana, 59 Brickdam St, Georgetown
Nowoczesne technologie medyczne	Mike's Pharmacy	Strona internetowa: https://mikespharmacygy.com/ Adres e-mail: sales@mikespharmacygy.com Numer kontaktowy: +5922192336 Adres: Guyana, Lot 1 Bel Air, Blygezight, Georgetown

Źródło: opracowanie własne na podstawie analizy desk research

KOLUMBIA

Republika Kolumbii

República de Colombia

STOLICA

Bogota

USTRÓJ POLITYCZNY

republika

JĘZYK URZĘDOWY

hiszpański

POPULACJA (SIERPIEŃ 2022)

49 059 221

**POZYCJA NA ŚWIECIE POD
WZGLĘDEM POPULACJI**

29

POWIERZCHNIA ŁĄDOWA (km²)

1 038 700

WALUTA

peso kolumbijskie (COP)

PKB (2021)

314 mld USD

PKB - per capita (2021)

6 443 USD

PKB (PPP) - per capita (2021)

14 705 USD

**HDI - Wskaźnik rozwoju
społecznego (2022)**

0,767 (high)

RZĄDOWA STRONA WWW

<https://www.gov.co/>

1. Analiza rynku

1.1. Szanse i zagrożenia potencjalnej współpracy gospodarczej i inwestycyjnej

Mocne strony kolumbijskiej gospodarki:

- Kolumbia jest jedynym krajem Ameryki Południowej, który ma jednocześnie dostęp do Oceanu Spokojnego jak i do Oceanu Atlantyckiego poprzez Morze Karaibskie. Graniczy z 5 krajami.
- Kolumbia posiada kilka znaczących ośrodków gospodarczych rozmieszczonych w różnych regionach kraju. 5 kolumbijskich miast znalazło się na liście 25 najatrakcyjniejszych miast Ameryki Południowej dla BIZ w 2019/20 r.
- Unia Europejska jest drugim największym rynkiem pod względem importu dla Kolumbii. Europejskie produkty cieszą się w Kolumbii renomą i postrzegane są jako produkty wyższej klasy i dobrej jakości.

Do słabych stron należy zaliczyć:

- Duże dysproporcje klasowe. W kraju występuje jedynie 50% formalnego zatrudnienia. Cena stanowi główny czynnik przy decyzjach zakupowych.
- Duże wahania lokalnej waluty.

1.2. Główne sektory gospodarki z wyszczególnieniem najważniejszych produktów

Jak wynika ze wstępnych szacunków Narodowego Urzędu Statystycznego Kolumbii w II kwartale 2022 roku PKB Kolumbii był o 12,6% wyższy niż rok wcześniej. Kluczowe znaczenie dla wzrostu w tym okresie miał sektor usługowy, obejmujący handel, naprawę pojazdów samochodowych, transport i gospodarkę magazynową oraz usługi hotelarskie i gastronomiczne, który wzrósł o 23,3% i przyczynił się do ogólnego wzrostu gospodarczego o 4,4 punkty procentowe. Sektor wytwórczy oraz sektor administracji publicznej, edukacji i opieki zdrowotnej wzrosły odpowiednio o 20,3% i 9,0% i przyczyniły się do ogólnego wzrostu PKB o 2,5 i 1,6 pp. Względem poprzedniego kwartału produkt krajowy brutto Kolumbii, wyrównany sezonowo i kalendarzowo, wzrósł o 1,5%. W okresie pierwszego półrocza 2022 roku, w odniesieniu do tego samego okresu roku poprzedniego, PKB Kolumbii wzrósł o 10,6%.

Do głównych sektorów gospodarki Kolumbii należą (dane za II kwartał 2022 r.):

- sprzedaż hurtowa i detaliczna, naprawa pojazdów samochodowych, transport i gospodarka magazynowa, działalność związana z hotelarstwem i usługami gastronomicznymi - 19,71%,
- administracja publiczna, obrona, edukacja i ochrona zdrowia - 17,31%,
- przetwórstwo przemysłowe - 13,61%,

- działalność związana z obsługą rynku nieruchomości - 9,73%,
- działalność profesjonalna i naukowa - 7,76%,
- rolnictwo i hodowla - 6,32%,
- działalność finansowa i ubezpieczeniowa - 5,15%,
- budownictwo - 5,15%,
- usługi rozrywkowe i innego rodzaju usługi - 4,19%,
- przemysł wydobywczy - 4,17%,
- wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych - 3,23%.

1.3. Handel zagraniczny prezentujący główne kierunki importu globalnego

Kolumbia jest piątą największą gospodarką regionu Ameryki Łacińskiej. Według prognoz OECD, w roku 2022 kolumbijska gospodarka odnotuje wzrost wysokości 9,5%. Najwięksi partnerzy handlowi Kolumbii to: Stany Zjednoczone, Chiny oraz Unia Europejska. Import z UE do Kolumbii to głównie maszyny i sprzęt transportowy. Jednocześnie UE jest drugim co do wielkości rynkiem eksportowym w Kolumbii. Z Kolumbii sprowadza się głównie produkty sektora rolnego, paliwowego i wydobywczego. W kwietniu 2022 r. inflacja w Kolumbii wyniosła 9,23%, co jest najwyższym wynikiem od 2000 r. W pierwszym kwartale 2022 r. wartość eksportu wzrosła o 16,8%, a importu do Kolumbii aż o 38,9%. W pierwszych trzech miesiącach 2022 r. kolumbijska gospodarka odnotowała wzrost o 8,5%.

W strukturze towarowej kolumbijskiego importu z Polski dominowały wyroby FMCG (kosmetyki, wafle, ciastka, produkty spożywcze), maszyny i urządzenia, surowce, opony, papier, artykuły branży medycznej. Kolumbia jest dostawcą nieprzetworzonych surowców i produktów rolnych. Ponad połowę eksportu do Polski stanowi zakup ropy naftowej oraz węgla kamiennego, drugim z kolei jest eksport owoców (przede wszystkim banany i owoce tropikalne). Trzecim co do wielkości sprowadzonym produktem są ekstrakty i esencje kawy oraz kwiaty cięte.

2. Analiza trendów z określeniem perspektyw dla rynku Kolumbii

2.1. Branże perspektywiczne szczególnie istotne dla przedsiębiorstw działających w ramach inteligentnych specjalizacji Województwa Wielkopolskiego

Poniżej opisano perspektywiczne branże szczególnie istotne dla przedsiębiorstw działających w ramach RIS województwa wielkopolskiego:

1) Sektor energetyczny i energii odnawialnej

Dotyczy RIS: przemysł jutra
rozwój oparty na ICT

Zainstalowana moc elektryczna Kolumbii wynosi obecnie 17 720 MW, z czego 69% przypada na elektrownie wodne, 30% na elektrownie opalane gazem i węglem, a pozostały 4% na elektrownie wiatrowe i słoneczne. Macierz energetyczna kraju jest czysta, ale w dużym stopniu zależna od warunków klimatycznych ze względu na zależność od wody. Obecnie w Kolumbii trwa proces transformacji energetycznej. Administracja aktualnego prezydenta postawiła sobie za cel zwiększenie mocy zainstalowanej niekonwencjonalnej energii odnawialnej z jednego procenta do ponad 12% macierzy energetycznej do 2022 roku i 51% do 2030 r. oraz osiągnięcie neutralności węglowej do 2050 r.

Najlepsze perspektywy występują w następujących branżach związanych z Wielkopolskimi Inteligentnymi Specjalizacjami:

- transformatory rozdzielcze i specjalistyczne,
- systemy fotowoltaiczne słoneczne,
- systemy energetyki wiatrowej,
- sterowanie przemysłowe,
- inteligentne liczniki i systemy odpowiedzi na zapotrzebowanie,
- wyspecjalizowane usługi konsultingowe,
- magazynowanie energii,
- baterie litowe.

2) Sektor technologii informacyjno-komunikacyjnych

Dotyczy RIS: rozwój oparty na ICT

Rynek technologii informacyjno-komunikacyjnych (ICT) w Kolumbii skurczył się o 8,6%. Niemniej jednak oczekuje się, że rynek ICT w Kolumbii odnotuje umiarkowany wzrost począwszy od 2022 r., dzięki pędowi do cyfryzacji i chęci wdrożenia rozwiązań w chmurze wygenerowanemu przez pandemię. Chociaż ożywienie gospodarcze może doświadczyć opóźnień związanych z dostępnością szczepionek w kraju, wariantami wirusów oraz wpływem ekonomicznym na konsumpcję i inwestycje, sektor ICT stwarza możliwości dla zagranicznych firm, które mogą oferować produkty i usługi, których rynek kolumbijski potrzebuje do rozwoju dzięki łączności i usługom teleinformatycznym.

Najlepsze perspektywy występują w następujących branżach związanych z Wielkopolskimi Inteligentnymi Specjalizacjami:

- cyfryzacja,
- cyberbezpieczeństwo,
- rozwiązania blockchain.
- szkolenie kadr,
- usługi hostingu i przetwarzania danych.

3) Sektor technologii medycznych

Dotyczy RIS: nowoczesne technologie medyczne
rozwój oparty na ICT
przemysł jutra

Kolumbia jest trzecim co do wielkości rynkiem wyrobów medycznych w Ameryce Łacińskiej, po Brazylii i Meksyku. Rynek urządzeń medycznych stanowi około pięciu procent wydatków na zdrowie w Kolumbii. Krajowa infrastruktura opieki zdrowotnej jest odpowiednia w większych obszarach miejskich, ale generalnie wymaga modernizacji i rozbudowy.

Najlepsze perspektywy występują w następujących branżach związanych z Wielkopolskimi Inteligentnymi Specjalizacjami:

- specjalistyczny sprzęt i urządzenia medyczne,
- technologie e-zdrowia,
- e-commerce.

2.2. Wykaz instytucji otoczenia biznesu

W poniższej tabeli przedstawiono wybrane instytucje otoczenia biznesu działające w Kolumbii powiązane z Wielkopolskimi Inteligentnymi Specjalizacjami.

Tabela 31. Przegląd instytucji otoczenia biznesu w Kolumbii

RIS	NAZWA IOB	DANE KONTAKTOWE
Biosurowce i żywność dla świadomych konsumentów	insolvencia colombia	Strona internetowa: https://insolvenciacolombia.com/ Adres e-mail: info@insolvenciacolombia.com Numer kontaktowy: +573114465256 Adres: Colombia, Calle 74 #15 - 80 Bogotá Bogotá D.C DC
Wnętrza przyszłości	Desarrollo Nacional	Strona internetowa: https://www.fdn.com.co/ Adres e-mail: notificacionesjudiciales@fdn.com.co Numer kontaktowy: (57)-601-018000 Adres: Colombia, Av. Alberto Lleras Camargo #7152, Bogotá
Przemysł jutra	Gfo	Strona internetowa: https://www.litamtradecapital.com.co/ Adres e-mail: contacto@litamtradecapital.com

		Numer kontaktowy: +573123328714 Adres: Colombia, Cl. 93 # 12-14 Of. 604, Bogotá
Wyspecjalizowane procesy logistyczne	Finance in Motion Colombia	Strona internetowa: https://www.finance-in-motion.com/ Adres e-mail: info@finance-in-motion.com Numer kontaktowy: +49 (0)69 271 035 0 Adres: Colombia, Avenida Calle 72 No. 6-30 Bogota, Oficina 1901
Rozwój oparty na ICT	GPM Business Center	Strona internetowa: https://gpmcolombia.com.co/ Adres e-mail: proyectos@gpmcolombia.com.co Numer kontaktowy: +576076431997 Adres: Colombia, Cra. 21 #Int 205 #20-50, Comuna 4 Occidental, Bucaramanga, Santander
Nowoczesne technologie medyczne	Centro de Formacion Bancaria	Strona internetowa: https://www.cfb.edu.co/ Adres e-mail: contactenos@cfb.edu.co Numer kontaktowy: 3043828661 Adres: Colombia, Cra. 16 # 57 - 50, Bogotá

Źródło: opracowanie własne na podstawie analizy desk research

3. Aspekty dostępu do rynku danego kraju oraz procedury w zakresie podejmowania działalności inwestycyjnej

3.1. Bariery i utrudnienia administracyjne w eksporcie i współpracy gospodarczej

W Kolumbii istnieje szereg barier dla usług dla firm świadczących profesjonalne usługi. Wśród nich należy wyróżnić następujące aspekty:

- Usługi prawne mogą świadczyć wyłącznie firmy licencjonowane zgodnie z prawem kolumbijskim; zagraniczne kancelarie prawne mogą działać w Kolumbii, tworząc joint venture z kolumbijską kancelarią prawną i działając na podstawie licencji kolumbijskich prawników w kancelarii.
- Testy potrzeb ekonomicznych są wymagane, gdy zagraniczni dostawcy usług profesjonalnych działają tymczasowo.
- Wymogi dotyczące miejsca zamieszkania ograniczają transgraniczny handel niektórymi usługami zawodowymi, takimi jak księgowość, księgowość, audyt, architektura, inżynieria, urbanistyka oraz usługi medyczne i dentystyczne.
- Obecność handlowa (biuro, oddział lub filia) jest wymagana do świadczenia usług przetwarzania informacji i składania ofert na kontrakty rządowe Kolumbii.
- Aby oferować usługi, międzynarodowe instytucje bankowe są zobowiązane do utrzymywania obecności handlowej w Kolumbii za pośrednictwem oddziałów.
- Firmy ubezpieczeniowe nie mogą oferować polis ubezpieczenia ryzyka w projektach infrastrukturalnych sponsorowanych przez rząd ze względu na przepisy kolumbijskie, które nie uznają polis ubezpieczeniowych za równorzędne z gwarancjami bankowymi.
- Projekty infrastrukturalne z kolumbijskimi podmiotami publicznymi mogą obejmować nieograniczoną odpowiedzialność w umowach, co powoduje dodatkowe ryzyko i prowadzi

wiele zagranicznych firm budowlanych i zarządzających projektami do całkowitego unikania tego rynku.

Nadmiernie uciążliwe i nieprzewidywalne procesy biurokratyczne stanowią wyzwanie dla wielu firm, które często muszą przechodzić proces zwany „*consulta previa*”, w ramach którego należy skonsultować się z rdzennymi i innymi mniejszościami etnicznymi przed realizacją projektów w ich społecznościach. Ten proces może potrwać kilka lat, a niektóre projekty nigdy nie są zatwierdzone. Referendum „*iniciativa popular*”, czyli lokalne referendum, jest mechanizmem używanym przez niektóre społeczności do sprzeciwiania się działaniom firm z branży wydobywczej.

Przepisy dotyczące handlu zagranicznego w Kolumbii czasami ulegają zmianie bez odpowiedniego powiadomienia Światowej Organizacji Handlu, przemysłu i innych odpowiednich interesariuszy. Ponadto okres zgłaszania uwag zwykle wymagany przez zainteresowane strony do wyrażenia opinii na temat proponowanej zmiany regulacyjnej może być niewystarczający, a odpowiednie władze kolumbijskie mogą nie poddać uwag odpowiedniej ocenie.

Chociaż wdrożenie Zunifikowanego Portalu Handlu Zagranicznego (VUCE) znacznie uprościło proces dokumentacji dotyczący importu i eksportu, biurokracja Kolumbii nadal stanowi barierę w handlu zarówno dla firm lokalnych, jak i zagranicznych. Grabieże w magazynach celnych i napady na ciężarówki nadal trwają, ale liczba przypadków znacznie spadła.

3.2. Wymagania dostępu do rynku

Importer musi złożyć deklarację importową do Dyrekcji ds. Podatków Krajowych i Cei (DIAN). Deklarację tę można przedstawić do 15 dni przed przybyciem towaru do Kolumbii lub do dwóch miesięcy po przybyciu przesyłki. Po przedstawieniu deklaracji przywozowej i opłaceniu należności celnych przywozowe organy celne zezwolą na dostawę towaru.

Urzednicy celni są odpowiedzialni za kontrolę towarów w celu sprawdzenia czy opis i klasyfikacja są zgodne z deklaracją importera. Grupa kontroli celnej często przeprowadza losowe dochodzenia po odprawie w celu wykrycia nadużyć finansowych, nieprawidłowości walutowych i uchylania się od płacenia podatków. Główni agenci celni mają urząd celny we własnych składach celnych, w których większość procedur odpraw celnych kończy się przed dostarczeniem towaru do klientów.

Produkty wymagające specjalnej dokumentacji to: warzywa, rośliny, owoce, zwierzęta, złoto, szmaragdy, ropa, węgiel, nikiel, platyna, tekstylia, produkty eksportowane w ramach ogólnego systemu preferencji (GSP) oraz produkty eksportowane w ramach dowolnej umowy o wolnym handlu.

3.3. Obowiązujące regulacje celne

Pomimo wysiłków zmierzających do konsolidacji i uproszczenia harmonogramu taryf celnych, liczne umowy dotyczące integracji gospodarczej Kolumbii sprzyjają nakładaniu się taryf. Na przykład produkt może podlegać więcej niż dziesięciu różnym stawkom celnym w zależności od tego, czy pochodzi on od członka Wspólnoty Andyjskiej, Umowy Integracji Ameryki Łacińskiej czy Wspólnoty Karaibskiej.

Około 97% produktów z kolumbijskiego zharmonizowanego harmonogramu taryf celnych (CHTS) można importować bez licencji importowej, ale nadal obowiązują cła importowe i VAT. Zharmonizowany harmonogram taryfowy Kolumbii zawiera wykaz wszystkich obowiązujących należności celnych przywozowych. W przypadku eksportu do Kolumbii należy uzgodnić z agencją celną odbiór towaru i odprawę celną. Oto główne kroki, które należy wykonać:

- Służba Celna dokonuje oględzin towaru, gdy uzna to za konieczne, a następnie zezwala na wycofanie towaru.
- Należy wypełnić „andyjską deklarację wartości celnej” (*Declaración Andina de Valor en Aduana*), gdy wartość importowa jest równa lub wyższa niż 5 000,00 USD.
- Należy wypełnić deklarację importową („*Declaración de Importación*”). Gdy wartość importu jest równa lub większa niż 1 000,00 USD, pośrednicy celni powinni załatwić wszystkie formalności i odprawić przesyłkę przez odprawę celną.
- Należy udać się do autoryzowanego podmiotu finansowego i zapłacić cła importowe, VAT, dopłaty i inne opłaty.

Importer musi przechowywać dokumenty importowe przez okres nie krótszy niż pięć lat.

3.4. Funkcjonujący system podatkowy, opłaty, licencje, wymagane pozwolenia

W Kolumbii obowiązują podatki na poziomie krajowym i regionalnym. Podatki krajowe dotyczą wszystkich osób fizycznych lub prawnych zamieszkałych w kraju. W tej kategorii podatków obywatele mają obowiązki wobec skarbu państwa w postaci dwóch rodzajów podatków: bezpośredniego i pośredniego. W przypadku podatków bezpośrednich rząd obciąża majątek obywatela. Do tej kategorii należą: podatek majątkowy, podatek dochodowy lub znaczki pocztowe, które są pobierane bezpośrednio za świadczenie usługi. Tymczasem podatki pośrednie, to podatki naliczane za transakcję. Podatki regionalne są ustalane przez każdy departament lub gminę zgodnie z parametrami określonymi przez prawo. Podatki o zasięgu krajowym oraz cło uiszczą się do Dyrekcji Krajowych Podatków i Ceł. Podatki regionalne uiszczą się do *Secretariade Hacienda de Imunicipio* (Miejski Sekretariat Finansów).

Tabela 32. Wykaz podatków występujących w Kolumbii

RODZAJ PODATKU	SZCZEGÓŁY
Od dochodu i zysku okazjonalnego	<ul style="list-style-type: none"> • Podatek dochodowy obejmuje cały kraj, a podatki od zysków pochodzą ze zwykłej działalności firmy. • Okazjonalny podatek dochodowy jest uzupełnieniem podatku dochodowego i podatków od zysków pochodzących z działalności nieuwzględnionej w zwykłych operacjach takich jak: loteria, spadek, odstąpienie własności, środków trwałych. • Stawki: <ul style="list-style-type: none"> – 31%: ogólny podatek dochodowy – 20%: użytkownicy wolnej strefy (z wyjątkiem użytkowników komercyjnych) – 10%: okazjonalny zysk
Podatek konsumpcyjny	<ul style="list-style-type: none"> • Podatek pośredni nałożony na sektor samochodowy, telekomunikacyjny, spożywczy i napojów. • Stawki: 2%, 4%, 8%, 16%
Podatek od transakcji finansowych	<ul style="list-style-type: none"> • Podatek dotyczy każdej transakcji mającej na celu wycofanie środków z rachunków czekowych, oszczędności i ceków kasowych. • Stawka: 0,4%: na operację
VAT	<ul style="list-style-type: none"> • Krajowy podatek pośredni od świadczenia usług oraz sprzedaży i importu towarów. • Stawki: <ul style="list-style-type: none"> – 19%: stawka ogólna – 0% i 5%: stawki specjalne
Podatek od przemysłu i handlu	<ul style="list-style-type: none"> • Podatek nakładany na działalność przemysłową, handlową lub usługową prowadzoną w jurysdykcji gminy lub dystryktu przez podatnika z lub bez siedziby handlowej. • Jest pobierany i administrowany przed odpowiednie gminy lub dystrykty. • Stawka: od 0,2% do 1,4% wartości przychodów spółki
Podatek własnościowy	<ul style="list-style-type: none"> • Podatek całoroczny dotyczący prawa własności, użytkowania lub posiadania nieruchomości położonej w Kolumbii. • Jest pobierany i administrowany przez gminy lub dzielnic, na terenie których znajdują się nieruchomości. • Stawka: od 0,5% do 1,6%

Źródło: opracowanie własne na podstawie Raportu PAIH Grupa PFR „Rynki zagraniczne: Kolumbia”

3.5. Dostęp do rynku pracy, świadczenie usług i zatrudnienie obywateli

Obywatele RP mogą być zatrudniani na terenie Kolumbii, jeśli posiadają wizę z prawem do pracy bądź prawo czasowego lub stałego pobytu w Kolumbii. Nie dotyczy to małżonków dyplomatów, gdyż do tej pory nie została podpisana stosowna umowa dwustronna między Polską i Kolumbią.

Osoba zamierzająca podjąć pracę w Kolumbii powinna zgłosić się na rozmowę do Kolumbijskiego Ministerstwa Pracy, w celu uzyskania pozwolenia na pracę. Należy przedstawić ważną umowę o pracę. Należy pamiętać, że istnieją pewne ograniczenia w zatrudnianiu cudzoziemców w kolumbijskich przedsiębiorstwach. Zgodnie z Kodeksem Pracy, każde przedsiębiorstwo, które ma więcej niż 10 pracowników, musi zatrudnić nie mniej niż 90% obywateli kolumbijskich jako robotników i nie mniej niż 80% personelu wykwalifikowanego.

3.6. Wykaz najważniejszych wydarzeń targowych

W poniższej tabeli przedstawiono wybrane wydarzenia targowe odbywające się w Kolumbii powiązane z Wielkopolskimi Inteligentnymi Specjalizacjami.

Tabela 33. Przegląd wydarzeń targowych odbywających się w Kolumbii

RIS	NAZWA WYDARZENIA	DANE KONTAKTOWE
Biosurowce i żywność dla świadomych konsumentów	AGROEXPO	Strona internetowa: https://agroexpo.com/ Adres e-mail: serviciocliente@corferias.com Numer kontaktowy: +571 3810000 Adres: Colombia, Carrera 37
Wnętrza przyszłości	MUESTRA INDUSTRIAL DEL MUEBLE Y LA MADERA	Strona internetowa: https://interzum-bogota.com/ Adres e-mail: m.alegria@koelnmesse.co Numer kontaktowy: +571 2109979 Adres: Colombia, Cra. 37 #24 - 67, Bogotá
Przemysł jutra	FERIA INTERNACIONAL DE BOGOTA	Strona internetowa: https://feriainternacional.com/ Adres e-mail: serviciocliente@corferias.com Numer kontaktowy: +571 3810000 Adres: Colombia, Carrera 37
Wyspecjalizowane procesy logistyczne	AUTOFEST CARIBE	Strona internetowa: https://autofest.co/ Adres e-mail: info@corferias.com Numer kontaktowy: +571 4285551 Adres: Colombia, Puerta de Oro, Centro de Eventos del Caribe
Rozwój oparty na ICT	ANDICOM	Strona internetowa: https://andicom.co/en/ Adres e-mail: andicom@cintel.org.co Numer kontaktowy: +57 316 7351611 Adres: Colombia, Cra 14 #99-33/55, Oficina 505
Nowoczesne technologie medyczne	MEDITECH	Strona internetowa: https://feriameditech.com Adres e-mail: info@corferias.com Numer kontaktowy: +57-601-3810000 Adres: Colombia, Puerta de Oro, Centro de Eventos del Caribe

Źródło: opracowanie własne na podstawie analizy desk research

4. Analiza konkurencji oraz potencjalnych partnerów handlowych / kontrahentów

4.1. Wykaz kluczowych konkurentów

W poniższej tabeli przedstawiono wykaz kluczowych konkurentów z Kolumbii szczególnie istotnych dla przedsiębiorstw działających w ramach Wielkopolskich Inteligentnych Specjalizacji.

Tabela 34. Kluczowi konkurenci z Kolumbii powiązani z Wielkopolskimi Inteligentnymi Specjalizacjami

RIS	NAZWA KONKURENTA	DANE KONTAKTOWE
Biosurowce i żywność dla świadomych konsumentów	Vegeta Foods de Colombia	Strona internetowa: https://www.vegetafoodcol.com/ Adres e-mail: vegetafoodcolombia@gmail.com Numer kontaktowy: +573156289866 Adres: Colombia, Calle 35B Sur No. 26C-60, Bogotá, Cundinamarca

Wnętrza przyszłości	Del Portillo	Strona internetowa: https://delportillo.co/ Adres e-mail: contacto@delportillo.co Numer kontaktowy: +573105644948 Adres: Colombia, Cl. 38 #16-25, Teusaquillo, Bogotá, Cundinamarca
Przemysł jutra	Cercol Colombia S.A.S.	Strona internetowa: https://www.cercol-colombia.com/ Adres e-mail: ventas@cercol-colombia.com Numer kontaktowy: +576012162552 Adres: Colombia, Cl. 128 #46-59, Suba, Bogotá, Cundinamarca, Kolumbia
Wyspecjalizowane procesy logistyczne	CourierBOX	Strona internetowa: https://www.courierbox.com/ Adres e-mail: servicioalcliente@courierbox.com Numer kontaktowy: +5713791000 Adres: Colombia, Av. El Dorado #103-09 OF 104 A, Fontibón, Bogotá, Cundinamarca
Rozwój oparty na ICT	Compumax Computer SAS	Strona internetowa: http://www.compumax.com.co/ Adres e-mail: comercialweb@compumax.info Numer kontaktowy: 601 5806600 Adres: Colombia, Carrera 106 15 - 25 Manzana 15 Bodega 99, Bogotá
Nowoczesne technologie medyczne	Comerlat Pharmaceutical S.A.S	Strona internetowa: https://www.comerlatsas.com/ Adres e-mail: info@comerlatsas.com Numer kontaktowy: +576025580636 Adres: Colombia, Cl. 2 Oe. #24F -36, Miraflores, Cali, Valle del Cauca

Źródło: opracowanie własne na podstawie analizy desk research

4.2. Wykaz wyselekcjonowanych potencjalnych partnerów handlowych / kontrahentów

W następnym tabeli przedstawiono wykaz potencjalnych partnerów handlowych / kontrahentów z Kolumbii szczególnie istotnych dla przedsiębiorstw działających w ramach Wielkopolskich Inteligentnych Specjalizacji.

Tabela 35. Potencjalni partnerzy handlowi / kontrahenci z Kolumbii powiązani z Wielkopolskimi Inteligentnymi Specjalizacjami

RIS	NAZWA PARTNERA	DANE KONTAKTOWE
Biosurowce i żywność dla świadomych konsumentów	Aldía Supermayorista S.A.S.	Strona internetowa: https://www.aldiavirtual.com/ Adres e-mail: contacto@aldiavirtual.com Numer kontaktowy: +573187080843 Adres: Colombia, Cl. 28 #4B- 57, Ibagué, Tolima
Wnętrza przyszłości	Macizo	Strona internetowa: https://macizocolombia.com/ Adres e-mail: contacto@macizocolombia.com Numer kontaktowy: +573023857312 Adres: Colombia, Cra. 13a No. 5a-20 - Bogeda 4 Conjunto Industrial Porvenir II Mosquera Cundinamarca
Przemysł jutra	AA Metals Colombia	Strona internetowa: https://aametals.com/locations/colombia/ Adres e-mail: repcion@aametals.com Numer kontaktowy: +57044802520 Adres: Colombia, Guarne, Antioquia, Bodega 23
Wyspecjalizowane procesy logistyczne	BLU LOGISTICS	Strona internetowa: https://blulogistics.com/en/co/ Adres e-mail: colombia@blulogistic.com.co Numer kontaktowy: +5716505555 Adres: Colombia, Edificio textura, Cra. 54 #5C 33, Bogotá

Rozwój oparty na ICT	Docuxer S.A.S	Strona internetowa: https://www.docuxer.com/ Adres e-mail: ventas@docuxer.com Numer kontaktowy: 6075755247 Adres: Colombia, Cra 29 # 45-94, Sotomayor, Bucaramanga, Santander
Nowoczesne technologie medyczne	Distripharmacias del Llano	Strona internetowa: https://distripharmaciasdelllano.ecu.red/#/place-detail-page Adres e-mail: distripharmacias@hotmail.com Numer kontaktowy: +573504695566 Adres: Colombia, Cl. 15 #35 - 16 28 piso 2, Villavicencio, Meta

Źródło: opracowanie własne na podstawie analizy desk research

PARAGWAJ

Republika Paragwaju

República del Paraguay

Tetã Paraguái

STOLICA

Asunción

USTRÓJ POLITYCZNY

republika

JĘZYK URZĘDOWY

hiszpański, guarani

POPULACJA (SIERPIEŃ 2022)

7 356 409

**POZYCJA NA ŚWIECIE POD
WZGLĘDEM POPULACJI**

104

POWIERZCHNIA LĄDOWA (km²)

397 302

WALUTA

guarani (PYG)

PKB (2021)

38,99 mld USD

PKB - per capita (2021)

5 823 USD

PKB (PPP) - per capita (2021)

12 722 USD

**HDI - Wskaźnik rozwoju
społecznego (2022)**

0,728 (high)

RZĄDOWA STRONA WWW

<https://www.paraguay.gov.py/>

1. Analiza rynku

1.1. Szanse i zagrożenia potencjalnej współpracy gospodarczej i inwestycyjnej

Rząd Paragwaju pracuje nad poprawą infrastruktury kraju i z zadowoleniem przyjmuje propozycje partnerstwa publiczno-prywatnego dotyczące projektów strategicznych. Należą do nich drogi, porty, sieci przesyłu/dystrybucji energii elektrycznej, elektrownie słoneczne i magazyny baterii, urządzenia do uzdatniania wody i infrastruktura cyfrowa. Firmy paragwajskie nie mają możliwości realizacji wszystkich zaplanowanych projektów, co stwarza możliwości sprzedaży usług drogowych i inżynierskich, sprzętu i instalacji elektrycznych, maszyn do budowy dróg, doradztwa w zakresie zarządzania projektami, koncesji na eksploatację autostrad, projektowania lotnisk, usług w chmurze, technologii telekomunikacyjnych oraz usług finansowe.

Należy mieć na uwadze, że Światowy Indeks Konkurencyjności 2020 Światowego Forum Ekonomicznego umieścił Paragwaj na 97 na 141 krajów. Niepewność wymiaru sprawiedliwości i korupcja utrudniają klimat inwestycyjny w Paragwaju. Wielu inwestorów ma trudności z egzekwowaniem umów i są sfrustrowani długimi procedurami biurokratycznymi, ograniczoną przejrzystością i odpowiedzialnością oraz bezkarnością. Indeks korupcji 2021 Transparency International sklasyfikował Paragwaj na 128 spośród 180 krajów.

Zagraniczne firmy zainteresowane rozpoczęciem działalności w Paragwaju powinny zatrudnić doświadczonych lokalnych prawników i/lub przedstawicieli i rozważyć wspólne przedsięwzięcia z paragwajskimi firmami, aby pomóc im w prowadzeniu działalności w Paragwaju. Wybór odpowiedniego agenta/dystrybutora może być czynnikiem decydującym o sukcesie lub porażce. Przed zawarciem jakiegokolwiek umowy prawnej z lokalnym dystrybutorem firmy zagraniczne powinny zapoznać się z ustawą Paragwaju 194, która wymaga od firm zagranicznych wykazania „uzasadnionej przyczyny” rozwiązania, modyfikacji lub nieodnawiania umów z dystrybutorami z Paragwaju.

1.2. Główne sektory gospodarki z wyszczególnieniem najważniejszych produktów

Sektory gospodarki powiązane z Inteligentnymi Specjalizacjami Województwa Wielkopolskiego:

- Biosurowce i żywność dla świadomych konsumentów:

Rolnictwo jest głównym motorem gospodarki Paragwaju. Branża ta stwarza możliwości dla genetyki zwierząt i innych dziedzin biotechnologii, nawozów, zwalczania szkodników, sprzętu rolniczego i maszyn przetwórczych.

- Przemysł jutra:

Rozwój sektora budowlanego i przemysłowego Paragwaju przewyższa możliwości produkcyjne lokalnych producentów materiałów budowlanych. Produkcja krajowa nie jest w stanie zaspokoić obecnego zapotrzebowania na produkcję cementu i betonu. Szybki popyt na budowę magazynów dla przemysłu i rolnictwa przekroczył możliwości lokalnych firm budujących systemy dachowe. Rośnie również popyt na materiały budowlane wyższej jakości, które obecnie nie są dostępne lokalnie. Przewidywane duże projekty infrastrukturalne będą wymagały zakupu nowych lub używanych ciężkich maszyn, a także usług inżynierskich, doradztwa w zakresie zarządzania projektami i usług finansowych.

1.3. Handel zagraniczny prezentujący główne kierunki importu globalnego

Handel i inwestycje między UE a Paragwajem są na stosunkowo niewielkim poziomie. Wartość handlu dwustronnego w 2020 r. wyniosła około 1 mld euro. Przywóz do UE z Paragwaju zmniejszył się od 2018 r. z około 648 mln EUR do 417 mln EUR w 2020 r. Wywóz z UE do Paragwaju nieznacznie spadł w tym samym okresie, z 653 mln EUR do 592 mln EUR.

W 2020 r. UE była czwartym najważniejszym partnerem handlowym Paragwaju (po Brazylii, Chinach i Argentynie), odpowiadając za 5,5% całkowitego handlu Paragwaju. W imporcie UE z Paragwaju dominują produkty rolne (85% całkowitego importu z Paragwaju do UE w 2020 r.).

W eksporcie UE do Paragwaju dominują wyroby przemysłowe, w szczególności maszyny i sprzęt transportowy (37%) oraz chemikalia (20%) (dane z 2020 r.). Eksport usług z UE do Paragwaju wyniósł w 2019 r. około 200 mln EUR, podczas gdy Paragwaj wyeksportował usługi do UE o wartości około 100 mln EUR.

Obroty handlowe Polski z Paragwajem są niewielkie. Wynika to głównie z małego zainteresowania polskich firm rynkiem paragwajskim i braku działalności promocyjnej. Paragwaj jest postrzegany jako rynek niestabilny, ryzykowny i mało znany. W 2019 r. polski eksport sięgnął 13,6 mln USD, a import – 108,1 mln USD (obroty 121,7 mln USD, ujemne saldo 94,4 mln USD).

W opinii Ambasady RP w Buenos Aires największe możliwości eksportowe dla polskich firm istnieją w dziedzinach związanych z rolnictwem (chemikalia i nawozy, maszyny rolnicze, w tym traktory i ich części, samoloty rolnicze), przemysłem drzewnym (maszyny do prac leśnych i obróbki drewna) i rozbudową infrastruktury drogowej (maszyny drogowe, materiały budowlane) oraz w sferze takich towarów jak: farmaceutyki, kosmetyki, kutry patrolowe, wyroby stalowe oraz przełączniki elektroniczne i elektromechaniczne.

Z porównania statystyk handlu zagranicznego Paragwaju i Polski należy wnioskować, że znaczna część polskiego eksportu do tego kraju jest dokonywana za pośrednictwem firm zagranicznych (przez Hamburg lub Rotterdam).

2. Analiza trendów z określeniem perspektyw dla rynku Paragwaju

2.1. Branże perspektywiczne szczególnie istotne dla przedsiębiorstw działających w ramach inteligentnych specjalizacji Województwa Wielkopolskiego

Poniżej opisano perspektywiczne branże szczególnie istotne dla przedsiębiorstw działających w ramach RIS województwa wielkopolskiego:

1) Sektor rolniczy

Dotyczy RIS: biosurowce i żywność dla świadomych konsumentów
przemysł jutra

Paragwaj jest największym na świecie eksporterem cukru ekologicznego, drugim co do wielkości producentem i eksporterem stewii, szóstym co do wielkości eksporterem soi i ósmym co do wielkości eksporterem wołowiny.

Wysiłki Paragwaju na rzecz poprawy produkcji rolnej i hodowlanej stwarzają możliwości dla podstawowych nakładów, takich jak genetyka zwierząt. Rolnicy i hodowcy zdają sobie sprawę, że stosowanie wysokiej jakości materiałów wejściowych jest kluczowym czynnikiem opłacalności ich działalności i stosują zaawansowane praktyki produkcyjne, które zapewniają możliwości stosowania nawozów, zwalczania szkodników i sprzętu rolniczego.

Paragwaj jest drugim co do wielkości producentem stewii na świecie po Chinach. Paragwaj ma potencjał, aby być globalnym dostawcą stewii, stwarzając możliwości sprzedaży nowych i używanych maszyn przetwórczych. Najważniejszym rynkiem dla stewii jest obecnie przemysł spożywczy i napojów, gdzie kupujący stosują ją jako słodzik i środek aromatyzujący. Inne ważne rynki stewii to zdrowie i herbata.

Najlepsze perspektywy dla polskich przedsiębiorstw działających w ramach Wielkopolskich Inteligentnych Specjalizacji dotyczą następujących branż:

- części i komponenty do maszyn rolniczych,
- produkcja nawozów.

2) Sektor budowlany

Dotyczy RIS: przemysł jutra
wnętrza przyszłości

Przewiduje się, że sprzęt i materiały budowlane będą rosły, ponieważ rząd zwiększa inwestycje w projekty infrastruktury publicznej, aby stymulować gospodarkę po COVID-19. W miarę jak gospodarka zaczyna odbudowywać się po skutkach pandemii i ponownie rosnąć, pojawi się również popyt sektora prywatnego na materiały budowlane wyższej jakości, obecnie niedostępne lokalnie.

Najlepsze perspektywy dla polskich przedsiębiorstw działających w ramach Wielkopolskich Inteligentnych Specjalizacji dotyczą następujących branż:

- materiały budowlane,
- nowe technologie w budownictwie,
- profesjonalizacja kadr w zakresie planowania przestrzennego,
- projektowanie wnętrz.

2.2. Wykaz instytucji otoczenia biznesu

W poniższej tabeli przedstawiono wybrane instytucje otoczenia biznesu działające w Paragwaju powiązane z Wielkopolskimi Inteligentnymi Specjalizacjami.

Tabela 36. Przegląd instytucji otoczenia biznesu w Paragwaju

RIS	NAZWA IOB	DANE KONTAKTOWE
Biosurowce i żywność dla świadomych konsumentów	Bakertilly Paraguay	Strona internetowa: https://www.bakertilly.com.py/ Adres e-mail: info@bakertillyparaguay.com.py Numer kontaktowy: +59521615988 Adres: Paraguay, Avenida Aviadores del Chaco World Trade Center, Torre 1, Piso 5, Asunción 2050
Wnętrza przyszłości	Cefisa Financiera	Strona internetowa: https://cefisa.com.py/ Adres e-mail: contacto@cefisa.com.py Numer kontaktowy: +595217292800 Adres: Paraguay, Av. Mariscal López 4570, Asunción 6000
Przemysł jutra	Stake Capital	Strona internetowa: https://www.stake.com.py/ Adres e-mail: contact@stake.com.py Numer kontaktowy: +59546912254 Adres: Paraguay, Av. Dr. Guido Boggiani 6751, Asunción 1417
Wyspecjalizowane procesy logistyczne	SDM S.A.	Strona internetowa: https://www.sdmsa.com.py/inicio Adres e-mail: info@sdmsa.com.py Numer kontaktowy: +59521497574 Adres: Paraguay, Paraguayo Independiente Casi Colón., Paraguayo Independiente, Asunción

Rozwój oparty na ICT	H2O Innovation Hub	Strona internetowa: https://www.h2oinnovation.com.py/ Adres e-mail: contato@h2oinnovation.com.py Numer kontaktowy: +59525489100 Adres: Paraguay, Av. San Blás Ciudad Del Este, 7000
Nowoczesne technologie medyczne	GEN Paraguay	Strona internetowa: https://www.genglobal.org/paraguay Adres e-mail: robertourbieta@gmail.com Numer kontaktowy: +595 981 404001 Adres: Paraguay, Edificio Parking Center, Juan E. O'Leary 660, Asunción 1235

Źródło: opracowanie własne na podstawie analizy desk research

3. Aspekty dostępu do rynku danego kraju oraz procedury w zakresie podejmowania działalności inwestycyjnej

3.1. Bariery i utrudnienia administracyjne w eksporcie i współpracy gospodarczej

Paragwaj jest w dużej mierze otwarty na import, ale niektóre produkty podlegają ograniczeniom, np. broń palna. Paragwaj zakazuje importu używanej odzieży i samochodów, które mają ponad dziesięć lat, ale luki w prawie dopuszczają dużą liczbę wyjątków od ograniczeń importu samochodów. Ponadto rząd czasami nakłada sezonowe ograniczenia na niektóre warzywa (np. pomidory, paprykę i cebulę) w celu ochrony lokalnych producentów.

Paragwaj wymaga nieautomatycznych licencji importowych na produkty higieny osobistej, kosmetyki, perfumy i przybory toaletowe, tekstylia i odzież, środki owadobójcze, agrochemikalia, drób, drut kolczasty, walcówkę oraz pręty stalowe i żelazne. Uzyskanie licencji wymaga weryfikacji przez Paragwajskie Ministerstwo Przemysłu i Handlu. Proces licencjonowania importu trwa zwykle dziesięć dni, ale towary wymagające świadectwa zdrowia mogą potrwać do 30 dni. Po wydaniu świadectwa zdrowia są ważne przez 30 dni.

Organy celne Paragwaju mogą egzekwować surowe przepisy dotyczące wwozu towarów takich jak broń palna, leki, zabawki przypominające broń czy gatunki chronione.

3.2. Wymagania dostępu do rynku

Dokumenty wymagane w przypadku ogólnego importu obejmują czek bankowy lub akredytywę wystawioną przez lokalny bank, a także następujące dokumenty dostarczone przez sprzedawcę towarów: faktura handlowa, konosament/list przewozowy oraz świadectwo pochodzenia. Paragwaj wymaga, aby konkretna dokumentacja dla każdej przesyłki importowej (np. pokwitowanie handlowe, świadectwo pochodzenia i manifest ładunkowy) była poświadczona przez konsulat Paragwaju w kraju pochodzenia lub, po uiszczeniu opłaty, w Ministerstwie Spraw Zagranicznych w Paragwaju.

Przepisy Paragwaju wymagają, aby kraj pochodzenia był oznaczony na produktach krajowych i importowanych. Terminy ważności są wymagane na produktach medycznych i niektórych towarach konsumpcyjnych.

3.3. Obowiązujące regulacje celne

Paragwaj jest członkiem-założycielem wspólnego rynku Mercosur. Stosowane przez Paragwaj cła importowe są zwykle znacznie niższe niż CET (wspólne cła wewnętrzne Mercosur) i wynoszą od 0 do 30%, przy średniej stosowanej stawce celnej wynoszącej 10,1%. Paragwaj może utrzymywać listę 649 wyjątków od Mercosur do 31 grudnia 2023 r.

Zgodnie z obowiązującymi procedurami Mercosur, każdy towar importowany do dowolnego kraju członkowskiego musi zapłacić CET organom celnym tego kraju. Jeśli produkt jest reeksportowany do innego kraju Mercosur, CET musi zostać ponownie zapłacony do drugiego kraju przy imporcie.

Paragwajski Urząd Celny publikuje na swojej stronie internetowej informacje dotyczące rozporządzeń, dekretów, kodeksu celnego i nomenklatury taryfowej. Paragwaj wymaga od wszystkich firm działających w kraju kontraktowania usług pośrednika celnego. Opłaty pośrednika celnego są znormalizowane przez prawo Paragwaju.

3.4. Funkcjonujący system podatkowy, opłaty, licencje, wymagane pozwolenia

Przepisy podatkowe Paragwaju określają prawie wszystkie składki dla pracowników na 10%, w tym podatki od osób prawnych, dochodowe i od sprzedaży. Osoby z najniższego przedziału podatkowego mają obowiązek podatkowy w wysokości 8%. Jedynym wyjątkiem jest to, że pracodawcy płacą 16,5%, a pracownicy płacą 9% na ubezpieczenie społeczne. Kraj korzysta z systemu Pay As You Earn (PAYE), więc pracodawcy są odpowiedzialni za potrącanie podatków bezpośrednio z wypłat pracowników.

Tabela 37. Wykaz podatków występujących w Paragwaju

RODZAJ PODATKU	SZCZEGÓLY
CIT	<ul style="list-style-type: none"> 10% podatek dochodowy od firm (IRE) ma zastosowanie do wszystkich dochodów, zysków lub zarobków Paragwaju, które pochodzą ze wszystkich rodzajów działalności gospodarczej, podstawowej, drugorzędnej i usługowej, w tym rolnictwa, handlu, przemysłu lub usług. Zdarzeniem podatkowym będą również dochody generowane przez aktywa, prawa i obowiązki oraz czynności nimi rozporządzające.
Podatek dochodowy	<ul style="list-style-type: none"> W Paragwaju nie ma podatków od wynagrodzeń innych niż składki na ubezpieczenie społeczne. W Paragwaju istnieje obowiązkowy system zabezpieczenia społecznego, w ramach którego pracodawcy muszą rejestrować swoich pracowników. Podstawą wymiaru jest każda pozycja wynagrodzenia, pieniężna lub rzeczowa, z wyjątkiem obowiązkowej rocznej premii i zasiłku rodzinnego.

	<ul style="list-style-type: none"> Stawki miesięczne są następujące: <table border="1" data-bbox="491 226 1386 376"> <thead> <tr> <th>Składka</th> <th>Podmiot komercyjny</th> <th>Podmiot finansowy</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Pracownik</td> <td>9%</td> <td>11%</td> </tr> <tr> <td>Pracodawca</td> <td>16,5%</td> <td>17%</td> </tr> <tr> <td>Całkowity</td> <td>25,5%</td> <td>28%</td> </tr> </tbody> </table> Składka pracownika jest potrącana z wynagrodzenia przez pracodawcę, który jest wyznaczonym płatnikiem podatku. Składki pracodawcy są naliczane od całkowitej listy płac i są wpłacane razem z potrąceniem pracownika do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. 	Składka	Podmiot komercyjny	Podmiot finansowy	Pracownik	9%	11%	Pracodawca	16,5%	17%	Całkowity	25,5%	28%
Składka	Podmiot komercyjny	Podmiot finansowy											
Pracownik	9%	11%											
Pracodawca	16,5%	17%											
Całkowity	25,5%	28%											
VAT	<ul style="list-style-type: none"> Podatek VAT dotyczy wszystkich korporacji oraz osób fizycznych lub stowarzyszeń osób świadczących usługi osobiste. Ogólna stawka VAT wynosi 10%. Specjalna stawka VAT w wysokości 5% obowiązuje na następujące produkty i czynności: <ul style="list-style-type: none"> Najem wyłącznie nieruchomości mieszkaniowych, w tym użytkowanie i użytkowanie tego majątku. Sprzedaż nieruchomości. Sprzedaż i import następujących produktów z rodzinnego koszyka: ryż, makaron, olej roślinny, mate, mleko, jajka, mąka, sól jodowana. Produkty rolne: bawełna, ryż, owies, rzepak, trzcina cukrowa, jęczmień, słonecznik, len, kukurydza, orzeszki ziemne, sezam, soja, nieodnerwiony tytoń liściasty, pszenica, yerba mate do procesu sapecado oraz następujące pochodne pierwotne: produkcja mąki, olejów surowych lub odżywcowanych, makuchów, granulek i tym podobnych. Produkty ogrodnicze: karczochy, chili, czosnek, bazylia, boćwina, seler, batat, bakłażan, rzeżucha, brokuły, dynia, cukinia, oset, cebula, kolendra, kalafior, szpinak, szparagi, koper włoski, imbir, locote, sałata, maniok, rzepa, ziemniak, ogórek, pietruszka, por, rzodkiew, burak, kapusta, pomidor, marchew, dynia oraz tzw. rośliny lecznicze i przyprawy. Produkty owocowe: awokado, jagoda, banan, jabłko budyniowe, śliwka, kokos, brzoskwinia, truskawki, granat, guawa, kiwi, limonka, cytryna, mamon, mandarynka, mango, jabłko, mburucuyá, melon, pigwa, jeżyna, pomarańcza, gruszka, ananas, grejpfrut, arbuz i winogrono. Sprzedaż i import produktów pochodzenia zwierzęcego: żywego bydła, koni, kóz, bawołów, owiec, ryb i drobiu, a także trzody chlewnej i królików oraz jej podstawowych pochodnych: mięso i podroby; wełna, skóra i włosie; oraz poroża i kości, pod warunkiem, że nie zostały poddane żadnym zmianom lub przekształceniom, z wyjątkiem tych koniecznych do ich konserwacji. Sprzedaż i import produktów zarejestrowanych jako leki stosowane u ludzi przed Ministerstwem Zdrowia Publicznego i Opieki Społecznej. 												
Cło	<ul style="list-style-type: none"> Ponieważ produkty są wprowadzane do Paragwaju bezpośrednio przez lokalnego importera, importer jest odpowiedzialny za zapłatę związanych z tym podatków (VAT od importu) przed odprawą towarów z paragwajskiego urzędu celnego, oprócz taryf celnych. Pozostałe wydatki związane z importem produktów to: <ul style="list-style-type: none"> Stawki portowe (od 0,65% do 1,50% wartości celnej). Usługa wyceny celnej (0,5% wartości celnej). Opłata konsularna (około 50 dolarów amerykańskich [USD] za każdy dokument handlowy otrzymujący wizę lub legalizację z konsulatu Paragwaju w kraju pochodzenia). 												

	<ul style="list-style-type: none"> – Indyjska składka (7% opłaty konsularnej). – Opłata za użytkowanie systemu informatycznego (od 15 USD do 50 USD wg wartości importu). – Do powyższych należy doliczyć inne wydatki, takie jak kserokopie, opłaty manipulacyjne, opłaty agenta celnego itp.
Akcyza	<ul style="list-style-type: none"> • Podatek akcyzowy, zwany selektywnym podatkiem konsumpcyjnym, jest naliczany od lokalnych towarów i produktów importowanych, wyszczególnionych w przepisach, w sposób szczególny lub ogólny. Przywóz wymienionych towarów i pierwsza sprzedaż w „bramie zakładu” towarów wyprodukowanych w Paragwaju podlegają opodatkowaniu. Selektywny podatek konsumpcyjny pobierany jest niezależnie od cła. • Niektóre towary podlegające temu podatkowi to whisky i inne napoje alkoholowe, piwo, wyroby tytoniowe, ropa naftowa itp. • Reforma podatkowa wprowadziła dodatkową stawkę 2% na pakowane produkty z przemysłu spożywczego, które przekraczają 500 Kcal na 100 PYG, z wyjątkiem olejów i tłuszczów pochodzenia zwierzęcego i roślinnego oraz nasion w stanie naturalnym.
Podatek od nieruchomości	<ul style="list-style-type: none"> • Podatek od nieruchomości jest pobierany corocznie w wysokości 1% fiskalnej wartości nieruchomości, która jest generalnie niższa niż wartość rzeczywista (lub wartość rynkowa). Stawka podatkowa w wysokości 0,5% ma zastosowanie, jeśli obszar nieruchomości wiejskiej jest mniejszy niż pięć hektarów i jest wykorzystywany do hodowli rolnej lub bydła. Na niektórych obszarach, dodatkowy podatek jest nakładany na wartość fiskalną gruntów niezabudowanych i częściowo niezabudowanych, gdy powierzchnia części zabudowanej mieści się w określonych granicach procentowych. Duże połączenia ziemi na obszarach wiejskich podlegają dodatkowemu podatkowi ustalانemu w procentach oraz podatkowi proporcjonalnemu w wysokości od 0,5% do 1% od wartości fiskalnej obrębów o powierzchni od 10 000 do 60 000 hektarów lub więcej. • Konstytucja Paragwaju z 1992 r. stanowi, że gminy i departamenty mają prawo do dochodów podatkowych bezpośrednio związanych z nieruchomościami. Pobieranie tych podatków jest obowiązkiem samorządów gminnych.

Źródło: opracowanie własne na podstawie <https://taxsummaries.pwc.com/paraguay>

3.5. Dostęp do rynku pracy, świadczenie usług i zatrudnienie obywateli

Cudzoziemcy, którzy chcą pozostać w Paragwaju na dłużej i podjąć pracę, muszą zostać uznani za przebywających stale lub przejściowo w kraju zgodnie z Prawem Migracyjnym. Niestalym rezydentem jest ten, który przybywa do kraju bez zamiaru osiedlenia się w nim, stałym rezydentem jest natomiast ten, który ze względu na rozwijaną działalność pragnie w nim pozostać na stałe lub przejściowo. Obcokrajowcy będący rezydentami w Paragwaju mają prawo do pracy, nawet jeśli ich pobyt jest przejściowy (do roku) lub tymczasowy (na rok, odnawialny do 6 lat). Niezbędne jest przedstawienie właściwej dokumentacji w urzędzie migracyjnym, w celu otrzymania m. in. dokumentu tożsamości w postaci karty identyfikacyjnej.

3.6. Wykaz najważniejszych wydarzeń targowych

W poniższej tabeli przedstawiono wybrane wydarzenia targowe odbywające się w Paragwaju powiązane z Wielkopolskimi Inteligentnymi Specjalizacjami.

Tabela 38. Przegląd wydarzeń targowych odbywających się w Paragwaju

RIS	NAZWA WYDARZENIA	DANE KONTAKTOWE
Biosurowce i żywność dla świadomych konsumentów	Expo Rueda	Strona internetowa: https://exporuedapy.com/expo-rueda-paraguay-2022 Adres e-mail: exporueda2022@exporuedapy.com Numer kontaktowy: +595 972 190 281 Adres: Paraguay, Asociacion Rural del Paraguay, Ruta Transchaco, Mariano Roque Alonso, Central 2040
Wnętrza przyszłości	Expo Mariano Roque Alonso	Strona internetowa: https://www.facebook.com/EXPOPY/ Adres e-mail: secretaria@expo.org.py Numer kontaktowy: +595257492198 Adres: Paraguay, Rural Association of Paraguay Fairgrounds, Mariano Roque Alonso
Przemysł jutra	Expo Frio Calor	Strona internetowa: https://www.expofriocalorparaguay.com/ Adres e-mail: arcondo@arcondo.com.py Numer kontaktowy: +595-21-294 909 Adres: Paraguay, Viuda de Las Llanas N° 4122, Asunción
Wyspecjalizowane procesy logistyczne	Expo Logística	Strona internetowa: https://marketcomunicaciones.com/expo-logistica-paraguay/ Adres e-mail: marketcom@marketcomunicaciones.com Numer kontaktowy: +595971285228 Adres: Paraguay, Talleyrand Costanera Asunción, Avenida General Máximo Santos, Asunción
Rozwój oparty na ICT	LARMS	Strona internetowa: http://larms2022.com/ Adres e-mail: info@larms2022.com Numer kontaktowy: +595915751788 Adres: Paraguay, Bourbon Hotel, Avenida Sudamericana 3104, Asunción 0000, Asunción
Nowoczesne technologie medyczne	Expo Farmacientífica	Strona internetowa: https://marketcomunicaciones.com/expo-farmacientifica-paraguay/ Adres e-mail: marketcom@marketcomunicaciones.com Numer kontaktowy: +595971285228 Adres: Paraguay, Talleyrand Costanera Asunción, Avenida General Máximo Santos, Asunción

Źródło: opracowanie własne na podstawie analizy desk research

4. Analiza konkurencji oraz potencjalnych partnerów handlowych / kontrahentów

4.1. Wykaz kluczowych konkurentów

W poniższej tabeli przedstawiono wykaz kluczowych konkurentów z Paragwaju szczególnie istotnych dla przedsiębiorstw działających w ramach Wielkopolskich Inteligentnych Specjalizacji.

Tabela 39. Kluczowi konkurenci z Paragwaju powiązani z Wielkopolskimi Inteligentnymi Specjalizacjami

RIS	NAZWA KONKURENTA	DANE KONTAKTOWE
Biosurowce i żywność dla świadomych konsumentów	Arcoirissa	Strona internetowa: https://www.arcoirissa.com.py/ Adres e-mail: ventas@arcoirissa.com.py Numer kontaktowy: +595981476005 Adres: Paraguay, C. Cañada del Carmen casi, Luque 2060
Wnętrza przyszłości	VIOMA mobiliario clínico	Strona internetowa: http://www.vioma.com.py/ Adres e-mail: info@vioma.com.py Numer kontaktowy: +59521681579 Adres: Paraguay, Santa Lucia 177, San Lorenzo 0000
Przemysł jutra	Grupo Acomar	Strona internetowa: https://www.acomar.com.py/ Adres e-mail: info@grupoacomar.com Numer kontaktowy: +595212387800 Adres: Paraguay, Avenida Mcal. José F. Estigarribia 1460, San Lorenzo
Wyspecjalizowane procesy logistyczne	Paraguay Courier Fernando de La Mora	Strona internetowa: https://paraguaycourier.com/ Adres e-mail: courier@paraguaycourier.com Numer kontaktowy: +595971189261 Adres: Paraguay, MCGP+FQQ, Asunción
Rozwój oparty na ICT	Master Soft Paraguay SRL	Strona internetowa: https://mspotech.com.py/ Adres e-mail: ventas@mastersoft.com.py Numer kontaktowy: +59521662831 Adres: Paraguay, Choferes del Chaco N° 1956 e/J.A. Flores y T. S. Mongelos Asunción, 1888
Nowoczesne technologie medyczne	Laboratorios Cin S.R.L	Strona internetowa: https://www.laboratoriocin.com.py/ Adres e-mail: cin@rieder.net.py Numer kontaktowy: +59521291242 Adres: Paraguay, casilla de correo 2127, Asunción

Źródło: opracowanie własne na podstawie analizy desk research

4.2. Wykaz wyselekcjonowanych potencjalnych partnerów handlowych / kontrahentów

W Tabeli 40 przedstawiono wykaz potencjalnych partnerów handlowych / kontrahentów z Paragwaju szczególnie istotnych dla przedsiębiorstw działających w ramach Wielkopolskich Inteligentnych Specjalizacji.

Tabela 40. Potencjalni partnerzy handlowi / kontrahenci z Paragwaju powiązani z Wielkopolskimi Inteligentnymi Specjalizacjami

RIS	NAZWA PARTNERA	DANE KONTAKTOWE
Biosurowce i żywność dla świadomych konsumentów	DICSA	Strona internetowa: http://www.grupodicsa.com.py/ Adres e-mail: distribuidoracaaguazu@gmail.com Numer kontaktowy: +595972105917 Adres: Paraguay, María Luisa Rivaldi de Gallardo, Caaguazú
Wnętrza przyszłości	AMUEBLASTORE	Strona internetowa: https://amueblastore.com/ Adres e-mail: info@amuebla.com.py Numer kontaktowy: +595976233446 Adres: Paraguay, JOSE ASUCION FLORES Y, Av Gral Máximo Santos, Asunción
Przemysł jutra	Hierro Metal S.R.L.	Strona internetowa: https://linktr.ee/hierrometalsrl1 Adres e-mail: hierrometalventas@hotmail.com Numer kontaktowy: +59521504835 Adres: Paraguay, Cadete Sisa esq. Pedro Getto Fernando de la Mora Fernando de la Mora, 2300
Wyspecjalizowane procesy logistyczne	Masterline Logistics Paraguay S.R.L.	Strona internetowa: https://www.masterline-logistics.com/ Adres e-mail: info@masterline-logistics.com Numer kontaktowy: +59521615863 Adres: Paraguay, Av. Aviadores del Chaco #2050, World Trade Center, 2da Torre – Piso 14, Asunción
Rozwój oparty na ICT	Sental Paraguay S.R.L.	Strona internetowa: https://www.sentalparaguay.com.py/site/ Adres e-mail: info@sentalparaguay.com.py Numer kontaktowy: +59521604871 Adres: Paraguay, Carlos Miguel Giménez 4425, Asunción
Nowoczesne technologie medyczne	Bioethic - Pharma Paraguay	Strona internetowa: https://bioethicpharma.com.py/ Adres e-mail: info@bioethicpharma.com.py Numer kontaktowy: +595217292500 Adres: Paraguay, Dr. Francisco Morra 245, Asunción

Źródło: opracowanie własne na podstawie analizy desk research

PERU

Republika Peru

República del Perú

Piruw Republika

STOLICA

Lima

USTRÓJ POLITYCZNY

demokratyczny

JĘZYK URZĘDOWY

hiszpański, keczua

POPULACJA (SIERPIEŃ 2022)

32 275 736

**POZYCJA NA ŚWIECIE POD
WZGLĘDEM POPULACJI**

45

POWIERZCHNIA ŁĄDOWA (km²)

1 279 996

WALUTA

sol (PEN)

PKB (2021)

223 mld USD

PKB - per capita (2021)

6 506 USD

PKB (PPP) - per capita (2021)

12 648 USD

**HDI - Wskaźnik rozwoju
społecznego (2022)**

0,777 (high)

RZĄDOWA STRONA WWW

<https://www.gob.pe/>

1. Analiza rynku

1.1. Szanse i zagrożenia potencjalnej współpracy gospodarczej i inwestycyjnej

Gospodarka Peru jest dynamicznie rozwijającą się gospodarką, zasobną w bogactwa mineralne. Rynek peruwiański jest uważany za stosunkowo otwarty, o niewielu barierach dostępu. Gospodarka w dużej mierze zależy od eksportu, głównie minerałów i metali, jednak proces jej dywersyfikacji powoli postępuje. Główny filar gospodarki stanowi przemysł wydobywczy. Perspektywicznymi sektorami produkcyjnymi są tekstylia, mechanika metali, przemysł spożywczy oraz wytwórczy. Peru to ważny światowy producent miedzi i srebra, jak również międzynarodowy lider w rybołówstwie. Stosunki handlowe między Unią Europejską a Peru reguluje Umowa handlowa UE-Kolumbia-Ekwador-Peru, która znosi większość taryf.

W 2020 roku Peru zajęło 76 miejsce z 190 (w tym 4. w Ameryce Łacińskiej) pod względem łatwości zakładania firmy i prowadzenia działalności. Pomimo problemów związanych z biurokracją rządową i stosunkowo wysokim poziomem ubóstwa, Peru utrzymuje sprzyjające środowisko biznesowe. Peruwiańscy urzędnicy aktywnie poszukują bezpośrednich inwestycji zagranicznych poprzez zmniejszenie barier i wykorzystywanie zasobów naturalnych. Jako możliwości określa się następujące obszary: korzystne otoczenie biznesowe, umowy handlowe, górnictwo, ropa naftowa i gaz ziemny oraz turystyka biznesowa.

Skupiając się na zagrożeniach należy wziąć pod uwagę przede wszystkim kwestie zewnętrzne. Niepewność wywołana czynnikami pogodowymi, światową gospodarką i działaniami podejmowanymi przez różne kraje wpływają na zdolność Peru do działania na globalnym rynku. Łagodzenie tych czynników dla stosunkowo słabo rozwiniętego kraju, jakim jest Peru, może być utrudnione.

Do mocnych stron gospodarki Peru należy zaliczyć:

- Ciągły wzrost liczby zagranicznych inwestorów spowodowany faktem, że w Peru oferowane są korzystne ramy prawne i zachęcające warunki prowadzenia działalności gospodarczej.
- Peru posiada duży potencjał wzrostu, zwłaszcza w branży rolno-spożywczej oraz chemicznej.
- Relatywnie słabszy wpływ kryzysu światowego na gospodarkę Peru.
- Rewaluacja nowego sola w stosunku do dolara.
- Umowa o wolnym handlu między krajami UE-Peru.
- Szerokie możliwości inwestowania w górnictwo, rybołówstwo i budownictwo.

Wśród słabych stron należy przede wszystkim wskazać na:

- korupcję,

- brak stabilności politycznej w kraju,
- szczególna wrażliwość rynku na ceny,
- słabą rozpoznawalność polskich przedsiębiorstw i towarów,
- znaczne zróżnicowanie mieszkańców pod względem dostępu do pracy, oświaty, systemu ochrony zdrowia.

1.2. Główne sektory gospodarki z wyszczególnieniem najważniejszych produktów

Gospodarka Peru - siódma co do wielkości w Ameryce Łacińskiej - przeszła znaczące zmiany strukturalne w ostatnich trzech dekadach. Postęp społeczno-ekonomiczny umożliwił Peru dołączenie do krajów o średnim dochodzie.

Obecnie blisko 60% PKB pochodzi z sektora usług, w tym przede wszystkim w obszarze telekomunikacji i finansów (razem 40% PKB). Przemysł stanowi aktualnie ok. 35 % PKB. Popyt krajowy jest głównym motorem wzrostu – rośnie krajowa konsumpcja i inwestycje.

Wybuch pandemii stosunkowo mocno uderzył w peruwiańską gospodarkę. Z danych Banku Światowego wynika, iż w 2020 roku PKB Peru zmniejszył się o ponad 11%. Jednakże w zeszłym roku gospodarka Peru zaczęła szybko rosnąć. PKB tego państwa w ciągu zaledwie jednego roku wzrósł aż o 13,3%. Oznacza to, że Peru już odrobiło straty, jakie zostały spowodowane wybuchem pandemii.

Peru stoi jednak nadal przed dużymi wyzwaniami, a dalszy rozwój gospodarki, który przeniesie Peru na wyższy poziom, zwiększy wydajność pracy i będzie sprzyjał włączeniu społecznemu, wymaga przeprowadzenia dalszych, wszechstronnych reform. Kluczowa jest dywersyfikacja i spójność gospodarcza oraz formalizacja miejsc pracy.

Peru jest ważnym partnerem Polski w regionie, a wzrastająca współpraca gospodarcza odbywa się zarówno w wymiarze dwustronnym, jak i w kontekście członkostwa Polski w Unii Europejskiej (UE). W 2012 r. UE podpisała z Peru Umowę o Wolnym Handlu, która weszła w życie 1 marca 2013 r. Oznacza to zapewnienie przedsiębiorcom stabilnych i przewidywalnych warunków, w tym m.in. poprzez zwiększony dostęp do inwestycji, zniesienie opłat celnych i ograniczenie barier handlowych, czy też uelastycznienie procedur. Streszczenie dokumentów oraz kluczowych elementów umowy znajduje się na stronie EUR-Lex. Wymiana handlowa Polski z Peru rośnie, a od 2019 r. w Limie funkcjonuje Zagraniczne Biuro Handlowe (ZBH) Polskiej Agencji Inwestycji i Handlu (PAIH), gdzie polscy przedsiębiorcy mogą szukać wsparcia i pomocy.

1.3. Handel zagraniczny prezentujący główne kierunki importu globalnego

Ogólny import towarów do Peru ogółem w 2021 roku wyniósł 43,3 mld EUR, z czego z Polski do Peru trafiły towary o wartości 100,8 mln EUR. Jest to niewielki udział wynoszący zaledwie 0,2%. Głównym eksporterem do Peru są Chiny, które odpowiadają za ponad 26% całego peruwiańskiego importu. Na kolejnych miejscach znajdują się: Stany Zjednoczone (8,1 mld EUR), Brazylia (2,9 mld EUR), Argentyna (2,0 mld EUR) oraz Meksyk (1,6 mld EUR).

Zgodnie z danymi GUS z 2018 r. obroty handlowe między Polską a Peru wyniosły 199,5 mln USD. Wartość polskiego eksportu wyniosła 71,7 mln USD, a wartość importu z Peru 127,7 mln USD. Odnotowano ujemne saldo handlowe na poziomie: -56 mln USD. W pierwszych 6 miesiącach 2019 r. polsko-peruwiańskie obroty handlowe wyniosły 88,7 mln USD (wzrost o 9,3% w porównaniu z analogicznym okresem w ubiegłym roku), w tym polski eksport wyniósł 37,4 mln USD (wzrost o 15,9%). Polska eksportuje do Peru przede wszystkim maszyny i urządzenia mechaniczne oraz sprzęt elektryczny (turbiny gazowe, przewody i rozdzielnice elektryczne, lampy i in.), jak również produkty chemiczno-kosmetyczne. Duże znaczenie ma również eksport tworzyw sztucznych oraz produktów z kamienia i z drewna. Wśród największych eksporterów są takie firmy jak: ArcelorMittal, GlaxoSmithKline, Inglot, PCC Rokita, Nowy Styl, Polindus, TELE-FONIKA Kable, AC S.A. Polska importuje z Peru przede wszystkim produkty spożywcze (m.in. winogrona, awokado, mango, orzechy, kawa, mandarynki, banany, komosa ryżowa, kakao) oraz produkty mineralne i metale nieszlachetne.

Wśród najczęściej importowanych przez Peru produktów znajdują się:

- oleje ropy naftowej,
- części do aparatów telefonicznych,
- samochody i pozostałe pojazdy silnikowe.

Produktami najczęściej eksportowanymi są:

- rudy miedzi,
- złoto,
- oleje ropy naftowej,
- mąki, mączki i granulki z mięsa, podrobów, ryb lub bezkręgowców wodnych nienadające się do spożycia przez ludzi.

2. Analiza trendów z określeniem perspektyw dla rynku Peru

2.1. Branże perspektywiczne szczególnie istotne dla przedsiębiorstw działających w ramach inteligentnych specjalizacji Województwa Wielkopolskiego

Poniżej opisano perspektywiczne branże szczególnie istotne dla przedsiębiorstw działających w ramach RIS województwa wielkopolskiego:

1) Sektor spożywczy

Dotyczy RIS: biosurowce i żywność dla świadomych konsumentów
przemysł jutra

Przemysł spożywczy w Peru jest jednym z najbardziej dynamicznych sektorów gospodarki narodowej, reprezentującym prawie 28% przemysłowego PKB. Jego wartość na koniec 2021 roku wyniosła 9,1 miliarda USD. Rozwój sektora handlu detalicznego żywnością i usług gastronomicznych napędza wzrost. Producenci produktów spożywczych zaopatrują się w składniki i wyposażenie produktów zarówno krajowych, jak i importowanych. Lokalnie przetworzone produkty spożywcze pokrywają 70% zapotrzebowania rynku. Według ostatnich szacunków w Peru jest około 3 tys. firm zajmujących się przetwórstwem żywności. Przemysł ten generuje ponad 342 tys. miejsc pracy, co stanowi 22% ludności aktywnej zawodowo zatrudnionej w sektorze wytwórczym i 2% ogółu pracowników.

Najlepsze perspektywy dla polskich przedsiębiorstw działających w ramach Wielkopolskich Inteligentnych Specjalizacji dotyczą następujących branż:

- nowoczesne maszyny i sprzęt do pakowania,
- maszyny do przetwarzania żywności.

2) Sektor rolniczy

Dotyczy RIS: biosurowce i żywność dla świadomych konsumentów
przemysł jutra

Peruviański eksport produktów rolnych wzrósł z 645 mln USD w 2000 r. do szacowanych na 9,2 mld USD w 2021 r. Te znakomite wyniki wynikają z optymalnych warunków pogodowych w peruviańskim regionie przybrzeżnym, inwestycji w najnowocześniejszą technologię oraz rozsądnej polityki. W rezultacie Peru czterokrotnie zwiększyło swoją powierzchnię produkcyjną przeznaczoną na eksport o wysokiej wartości do prawie 200 tys. hektarów.

Najlepsze perspektywy dla polskich przedsiębiorstw działających w ramach Wielkopolskich Inteligentnych Specjalizacji dotyczą następujących branż:

- części i komponenty do maszyn rolniczych,
- produkcja nawozów.

3) Sektor technologii medycznych

Dotyczy RIS: nowoczesne technologie medyczne
rozwój oparty na ICT
przemysł jutra

Peru jest ósmym najbardziej zaludnionym krajem w obu Amerykach, z populacją 32 mln osób i średnią długością życia 76,7 lat. Wydatki rządu odzwierciedlają próby (przed COVID-19) rozwijania ulepszanego sektora zdrowia. Budżet Peru na 2022 r. obejmował 5,5 miliarda dolarów na sektor zdrowia, co stanowi 6% wzrost w stosunku do budżetu przeznaczanego na 2021 r. Jednak ostatnie wydarzenia wykazały, że jest to bardzo niewystarczające, a sektor pozostaje słabo wyposażony.

Cyfryzacja i telemedycyna, czyli telezdrowie, to priorytety dla urzędników w sektorze zdrowia. W 2019 r. Ministerstwo Zdrowia w Peru (MINSA) zatwierdziło nowe ramy telezdrowia w celu promowania modernizacji świadczeń zdrowotnych za pomocą technologii informacyjno-komunikacyjnych. Mają one na celu objęcie wszystkich instytucji opieki zdrowotnej znormalizowanych norm i umożliwienie pracownikom służby zdrowia otrzymywania informacji na odległość.

Najlepsze perspektywy dla polskich przedsiębiorstw działających w ramach Wielkopolskich Inteligentnych Specjalizacji dotyczą następujących branż:

- technologia e-zdrowia,
- wdrożenie odpowiednich standardów dotyczących elektronicznego obiegu dokumentacji medycznej,
- instalacja infrastruktury technologicznej
- kształcenie kadr.

4) Sektor bezpieczeństwa i ochrony

Dotyczy RIS: rozwój oparty na ICT
przemysł jutra

Popyt na sprzęt i usługi ochrony w budynkach mieszkalnych, przemysłowych i biurowych w Peru jest wysoki. Według Narodowego Instytutu Statystyki i Informacji w 2021 r. niecałe 10% mieszkańców w miastach Peruwianczyków w wieku 15 lat lub starszych padło ofiarą więcej niż jednego przestępstwa. Plan strategiczny dla Peruwiańskiej Policji Krajowej na lata 2022-2024 przewiduje, że w ciągu najbliższych dwóch lat przeznaczy się prawie 4 miliardy dolarów rocznie na środki mające na celu zwiększenie bezpieczeństwa obywateli.

Najlepsze perspektywy dla polskich przedsiębiorstw działających w ramach Wielkopolskich Inteligentnych Specjalizacji dotyczą następujących branż:

- wdrożenie systemów cyberbezpieczeństwa,
- tworzenie i wdrożenie sieci monitoringu.

5) Sektor tekstylno-odzieżowy

Dotyczy RIS: przemysł jutra

Sektor tekstylno-odzieżowy obejmuje uprawę bawełny dobrej jakości (Pima i Tangüis), strzyżenie cienkich włókien z wikunii i alpaka, obróbkę włókien naturalnych lub sztucznych do produkcji nici, produkcję i wykańczanie tkanin oraz produkcję odzieży i inne artykuły. Produkcja tekstyliów i odzieży w Peru wykazała w ostatnich latach znaczny wzrost, głównie ze względu na wysoką jakość peruwiańskich włókien oraz wysoce zintegrowany proces produkcyjny. W rezultacie produkty peruwiańskie są jednymi z najlepszych cenowo produktów w swoich kategoriach na całym świecie. Sektor ten obejmuje ponad 46 tys. firm, obsługuje około 400 tys. bezpośrednich miejsc pracy i generuje rocznie prawie 2,1 miliona dolarów importu i 1,4 miliona dolarów eksportu. Sektor tekstylno-odzieżowy odpowiada obecnie za 5,7% produkcji krajowej i stanowi 0,7% krajowego PKB.

Najlepsze perspektywy dla polskich przedsiębiorstw działających w ramach Wielkopolskich Inteligentnych Specjalizacji dotyczą następujących branż:

- sprzęt i maszyny do tworzenia tkanin i przędz wykorzystujących naturalne surowce,
- części do maszyn włókienniczych.

6) Sektor rozwoju infrastruktury

Dotyczy RIS: przemysł jutra

Najnowszy krajowy plan infrastruktury (PNIC) Peru, wprowadzony w 2019 r., określił długoterminową lukę infrastrukturalną o wartości 110 mld dolarów w ciągu najbliższych 20 lat. Następujące sektory odpowiadają za niedobór: transport (44%), sanitarny (20%), opieka zdrowotna (16%), woda (7%), telekomunikacja (6%), hydraulika (4%), elektryczność (2%) i edukacja (2%). W PNIC nadano priorytet 52 projektom infrastrukturalnym, z czego dwie trzecie w sektorze transportu i komunikacji. To łącznie 28,5 miliarda dolarów z celem do 2025 roku.

Najlepsze perspektywy dla polskich przedsiębiorstw działających w ramach Wielkopolskich Inteligentnych Specjalizacji dotyczą następujących branż:

- budowlana,
- profesjonalizacja kadr w zakresie planowania przestrzennego.

2.2. Wykaz instytucji otoczenia biznesu

W poniższej tabeli przedstawiono wybrane instytucje otoczenia biznesu działające w Peru powiązane z Wielkopolskimi Inteligentnymi Specjalizacjami.

Tabela 41. Przegląd instytucji otoczenia biznesu w Peru

RIS	NAZWA IOB	DANE KONTAKTOWE
Biosurowce i żywność dla świadomych konsumentów	Agroindustrial Technological Innovation Center	Strona internetowa: http://citeagroindustrial.com.pe/es/ Adres e-mail: atencionalcliente@citeagroindustrial.com.pe Numer kontaktowy: +5156406224 Adres: Peru, Carretera Panamericana Sur Km 293.2 - Distrito Salas Guadalupe, Ica
Wnętrza przyszłości	CINCIA	Strona internetowa: http://cincia.wfu.edu/ Adres e-mail: ruizvm@wfu.edu Numer kontaktowy: (51) 82 350440 Adres: Peru, Ucayali 750, Puerto Maldonado 17001
Przemysł jutra	Schreiber Business Center	Strona internetowa: https://www.sbcenter.pe/ Adres e-mail: info@sbcenter.pe Numer kontaktowy: +51914958005 Adres: Peru, C. German Schreiber Gulsmanco 210, San Isidro 15047
Wyspecjalizowane procesy logistyczne	Seedstars Peru	Strona internetowa: https://www.seedstars.com/ Adres e-mail: info@seedstarsworld.com Numer kontaktowy: +51347032003 Adres: Peru, Av. Alfredo Benavides 1944, Miraflores 15048
Rozwój oparty na ICT	La Victoria Lab	Strona internetowa: http://lavictoria.pe/ Adres e-mail: hello@lavictoria.pe Numer kontaktowy: +5116058113 Adres: Peru, Manuel Arrisueño 697, La Victoria 15034

<p>Nowoczesne technologie medyczne</p>	<p>Innovaatio Center</p>	<p>Strona internetowa: https://www.innovaatiocenter.com/ Adres e-mail: info@innovaatiocenter.com Numer kontaktowy: +5113973620 Adres: Peru, Av. Juan de Aliaga 457, Magdalena del Mar 15076</p>
---	--------------------------	---

Źródło: opracowanie własne na podstawie analizy desk research

3. Aspekty dostępu do rynku danego kraju oraz procedury w zakresie podejmowania działalności inwestycyjnej

3.1. Bariery i utrudnienia administracyjne w eksporcie i współpracy gospodarczej

W lipcu 2001 r. Peru wdrożyło „system przedziałów cenowych” dla wrażliwych produktów rolnych, w tym kukurydzy, ryżu, cukru i mleka w proszku. Ponadto w ostatnich latach peruwiańska agencja podatkowa i celna *Superintendencia Nacional de Administration Tributaria* (SUNAT) wdrożyła nowy system poboru podatków (VAT i dochodowy) w celu zwiększenia przychodów i zapewnienia ściągальności podatków w całym kanale dystrybucji. Chociaż system ten może nie zniekształcać cen w niektórych sektorach, inne są dotknięte, ponieważ ich marże są mniejsze niż zaliczki.

3.2. Wymagania dostępu do rynku

W przypadku importu, urząd celny (SUNAT) wymaga deklaracji celnej towaru (DAM), faktury handlowej, lotniczego listu przewozowego lub konosamentu, listy przewozowej i listu ubezpieczeniowego. Ponadto kilka towarów przywożonych podlega cłom antidumpingowym i wyrównawczym. Produkty zagraniczne wymagają świadectwa pochodzenia, aby uniknąć ceł.

W przypadku żywności i napojów importer musi złożyć złożony pod przysięgą wniosek do DIGESA wraz z zaświadczeniem o wolnej sprzedaży wystawionym przez urząd zdrowia kraju pochodzenia, przyszlą etykietą i dowodem rejestracyjnym.

W czerwcu 2018 r. Ministerstwo Zdrowia (MINSA) zatwierdziło podręcznik dotyczący etykiet ostrzegawczych, w którym ustalono, że ostrzeżenia dotyczące pakowanej żywności i napojów muszą znajdować się z przodu opakowania i nie mogą być zakryte częściowo ani całkowicie. Zasady zawarte w Instrukcji nie dotyczą składników żywności.

3.3. Obowiązujące regulacje celne

Nie zostały określone żadne ograniczenia ani regulacje prawne dotyczące wwozu, wymiany i wywozu pieniędzy do kwoty 10 tys. USD na osobę (większe kwoty lub ich równowartość, np. w papierach wartościowych, należy zadeklarować podczas przekraczania granicy). Restrykcje celne w Peru nie odbiegają od powszechnie obowiązujących. Należy jednak zwrócić uwagę na przepisy dotyczące wywozu materiału roślinnego i zwierzęcego, których naruszanie podlega surowym karom.

Wywóz wyrobów rzemiosła artystycznego i ludowego poddany jest kontroli. Zabronione jest wywożenie dóbr kultury o znacznej wartości, w szczególności archeologicznej, bez specjalnych zezwoleń. Przy zakupie wyrobów artystycznych imitujących wyroby kultur prekolumbijskich należy zachować dowód zakupu (niektórzy rzemieślnicy stosują charakterystyczne oznaczenia swoich wyrobów). Surowo zabroniony jest przemyt substancji odurzających.

3.4. Funkcjonujący system podatkowy, opłaty, licencje, wymagane pozwolenia

Administracja podatkowa w Peru leży w kompetencji organu SUNAT. Podstawowe rodzaje podatków w Peru przedstawiają się następująco:

Tabela 42. Wykaz podatków występujących w Peru

RODZAJ PODATKU	SZCZEGÓŁY
VAT	<ul style="list-style-type: none"> • Opodatkowaniu VAT podlegają m.in. dostawy towarów, świadczenie usług, sprzedaż nieruchomości, kontrakty budowlane oraz import, którego miejsce świadczenia jest ustalone w Peru. • Z opodatkowania VAT wyłączone są produkty rolne, produkty podstawowego wyżywienia, usługi finansowe, nisko-kosztowe nieruchomości, transport publiczny, fracht międzynarodowy, żywy inwentarz, hazard oraz wydarzenia kulturalne na żywo. • VAT płacony jest przy dostawie produktów, przed dostawą na podstawie faktury, gotówką przy zakupie lub bezpośrednio po imporcie dóbr. • Stawka: 18% (16% stawka podstawowa + 2% podatku lokalnego)
CŁO	<ul style="list-style-type: none"> • Cła nałożone na import są związane z ich klasyfikacją według Taryfy Celnej i są określone przez informacje dostarczone przez importera za pośrednictwem deklaracji celnej, faktury oraz innych informacji uzupełniających. • Stawki ceł importowych wynoszą w Peru 0%, 6% lub 11% ad valorem. W przypadku importu obowiązuje również ogólny podatek od sprzedaży w wysokości 18% całkowitej wartości przywożonych towarów.
AKCYZA	<ul style="list-style-type: none"> • Podatnikiem akcyzy jest osoba fizyczna, osoba prawna oraz jednostka organizacyjna niemająca osobowości prawnej, która dokonuje czynności podlegających opodatkowaniu akcyzą lub wobec której zaistniał stan faktyczny podlegający opodatkowaniu akcyzą. • Produkty objęte akcyzą to: produkty i usługi hazardowe, samochody, produkty luksusowe, paliwo, papierosy, alkohol etylowy oraz piwo. • Stawki kalkulowane są w trzech możliwych reżimach: na podstawie procentu ceny od sprzedaży, procentu od sugerowanej wartości produktu lub stałej wartości w lokalnej walucie.
CIT	<ul style="list-style-type: none"> • Zgodnie z peruwiańską ustawą o podatku dochodowym (PITL) podatnicy mający miejsce zamieszkania na terenie Peru podlegają opodatkowaniu na całym świecie. Oddziały, agencje i stałe zakłady podmiotów niebędących rezydentami zarejestrowanymi w Peru, podlegają opodatkowaniu podatkiem dochodowym od dochodów pochodzących wyłącznie z peruwiańskiego źródła. Peruwiański podatek dochodowy ma zastosowanie w ujęciu rocznym. • Firmy zarejestrowane w Peru: 29,5% podatku za dochody globalne w skali rocznej • Firmy z oddziałami w Peru (zarejestrowane w innym kraju): 30% podatku za dochody z peruwiańskiego źródła w skali rocznej

	<ul style="list-style-type: none"> • Podatek można też płacić w dwóch modułach miesięcznych, obliczając współczynnik zależny od ilorazu podatku od dochodu rocznego z roku poprzedzającego oraz dochody netto z rok bieżącego lub biorąc stały współczynnik w wysokości 1,5%.
WHT (podatek u źródła)	<ul style="list-style-type: none"> • Przedsiębiorstwa peruwiańskie są zobowiązane do potrącenia podatku dochodowego w odniesieniu do dochodu wypłacanego podmiotom niebędącymi rezydentami. • Stawki: <ul style="list-style-type: none"> – Dywidendy: 5% – Odsetki: 4,99% lub 30% – Należności licencyjne: 30% – Usługi cyfrowe: 30% – Sprzedaż giełdowa w Limie: 0-5%
PIT	<ul style="list-style-type: none"> • Osoby mające miejsce zamieszkania podlegają opodatkowaniu podatkiem dochodowym od swoich dochodów na całym świecie, podczas gdy osoby niemające miejsca zamieszkania są opodatkowane tylko od dochodu pochodzącego z Peru. • Stawki: <ul style="list-style-type: none"> – 8%: do 24 000 PLN – 14%: do 95 000 PLN – 17%: do 160 000 PLN – 20%: do 214 000 PLN – 30%: ponad 214 000 PLN

Źródło: opracowanie własne na podstawie <https://taxsummaries.pwc.com/peru>

3.5. Dostęp do rynku pracy, świadczenie usług i zatrudnienie obywateli

W Peru normą jest zatrudnienie na podstawie umowy o pracę, które mogą być zawierane w formie pisemnej lub ustnej. Pracodawca jedynie pod specjalnymi warunkami może wypowiedzieć pracownikowi umowę. Zamiast tego pracodawcy i pracownicy podpisują umowy określające okres zatrudnienia oraz warunki, na jakich każda ze stron może wypowiedzieć umowę.

Prawo peruwiańskie wymaga, aby firma zapewniła pracownikowi okres wypowiedzenia przed wypowiedzeniem. Okres wypowiedzenia powinien wynosić co najmniej 5 dni, aby umożliwić pracownikowi stworzenie pisemnej obrony, a do 30 dni, jeśli pracownik ma możliwość rezygnacji lub wykazania poprawy wydajności. Firma, która chce zwolnić pracownika, musi również zazwyczaj wykazać obiektywne podstawy lub przyczynę wypowiedzenia wraz z dokumentacją.

W Peru pracodawcy wnoszą wkład 9% ich listy płac do Narodowego Systemu Zdrowia. Jednak firma może otrzymać kredyt na niektóre z tych kosztów, jeśli zapewni swoim pracownikom dodatkowe plany zdrowotne.

3.6. Wykaz najważniejszych wydarzeń targowych

W poniższej tabeli przedstawiono wybrane wydarzenia targowe odbywające się w Peru powiązane z Wielkopolskimi Inteligentnymi Specjalizacjami.

Tabela 43. Przegląd wydarzeń targowych odbywających się w Peru

RIS	NAZWA WYDARZENIA	DANE KONTAKTOWE
Biosurowce i żywność dla świadomych konsumentów	EXPOALIMENTARIA	Strona internetowa: https://expoalimentariaperu.com/ Adres e-mail: expoalimentaria@adexperu.org.pe Numer kontaktowy: +51 (1) 618-3333 Adres: Peru, alt. Puerta 1 Hipódromo de Monterrico, Parcela 1, Santiago de Surco
Wnętrza przyszłości	EXPOTEXTIL Peru	Strona internetowa: https://www.expotextilperu.com/ Adres e-mail: contacto@expotextilperu.com Numer kontaktowy: +51 957 815 282 Adres: Peru, alt. Puerta 1 Hipódromo de Monterrico, Parcela 1, Santiago de Surco
Przemysł jutra	Expomina	Strona internetowa: https://www.expominaperu.com/ Adres e-mail: info@expominaperu.com Numer kontaktowy: (511) 628 6300 Adres: Peru, Av. Arequipa 4035 - Miraflores
Wyspecjalizowane procesy logistyczne	FIGAS	Strona internetowa: https://www.thaiscorp.com/figas/ Adres e-mail: cchavez@thaiscorp.com Numer kontaktowy: +51989846249 Adres: Peru, Pachacámac
Rozwój oparty na ICT	Grafinca Sur	Strona internetowa: https://www.grafinca.com/ Adres e-mail: info@grafinca.com Numer kontaktowy: 01 447 7379 Adres: Peru, Av. Mscal. La Mar 160 - Miraflores
Nowoczesne technologie medyczne	Tecnosalud	Strona internetowa: https://www.tecnosalud.com.pe/ Adres e-mail: tecnosalud@camaralima.org.pe Numer kontaktowy: 981072478 Adres: Peru, Av. Giuseppe Garibaldi 396, Jesús Maria Lima

Źródło: opracowanie własne na podstawie analizy desk research

4. Analiza konkurencji oraz potencjalnych partnerów handlowych / kontrahentów

4.1. Wykaz kluczowych konkurentów

W poniższej tabeli przedstawiono wykaz kluczowych konkurentów z Peru szczególnie istotnych dla przedsiębiorstw działających w ramach Wielkopolskich Inteligentnych Specjalizacji.

Tabela 44. Kluczowi konkurenci z Peru powiązani z Wielkopolskimi Inteligentnymi Specjalizacjami

RIS	NAZWA KONKURENTA	DANE KONTAKTOWE
Biosurowce i żywność dla świadomych konsumentów	MTRES FOODS	Strona internetowa: https://mtr3s.com/ Adres e-mail: renato@mtr3s.com Numer kontaktowy: +51969711156 Adres: Peru, Av. Camino Real, San Isidro 15074
Wnętrza przyszłości	FURNITURE PERU SAC OFICINAS	Strona internetowa: http://www.furnitureperu.com/ Adres e-mail: info@furnitureperu.com Numer kontaktowy: (051) 4931601 Adres: Peru, Materiales, Villa EL Salvador 15816

Przemysł jutra	Steel Peru Ingenieros SAC	Strona internetowa: http://steelperu.com/ Adres e-mail: leonel.linares@steelperu.com Numer kontaktowy: +51976358097 Adres: Peru, Urb San Luis II Etapa, Cajamarca Cal. de los Conquistadores, Lima
Wyspecjalizowane procesy logistyczne	AZ Express Logística	Strona internetowa: http://azexpress.pe/ Adres e-mail: info@azexpress.pe Numer kontaktowy: +5114691014 Adres: Peru, Callao 02, Republica de Panama 204
Rozwój oparty na ICT	Inversiones VHA	Strona internetowa: https://www.inversionesvha.com/ Adres e-mail: info@inversionesvha.com Numer kontaktowy: +51920851868 Adres: Peru, Santiago de Surco 15048
Nowoczesne technologie medyczne	AHF Peru	Strona internetowa: https://pruebadevihgratis.pe/ Adres e-mail: contacto@ahfperu.pe Numer kontaktowy: +51960428950 Adres: Peru, Av. República de Panamá 5756, Miraflores 15047

Źródło: opracowanie własne na podstawie analizy desk research

4.2. Wykaz wyselekcjonowanych potencjalnych partnerów handlowych / kontrahentów

W poniższej tabeli przedstawiono wykaz potencjalnych partnerów handlowych / kontrahentów z Peru szczególnie istotnych dla przedsiębiorstw działających w ramach Wielkopolskich Inteligentnych Specjalizacji.

Tabela 45. Potencjalni partnerzy handlowi / kontrahenci z Peru powiązani z Wielkopolskimi Inteligentnymi Specjalizacjami

RIS	NAZWA PARTNERA	DANE KONTAKTOWE
Biosurowce i żywność dla świadomych konsumentów	All Food Selected S.A.C.	Strona internetowa: http://allfoodselected.com/ Adres e-mail: j.castilla@allfoodselected.com Numer kontaktowy: +51 984 588 952 Adres: Peru, Av. Perú 3426, San Martín de Porres 15106
Wnętrza przyszłości	KOVACHI PERU	Strona internetowa: https://kovachi.com.pe/ Adres e-mail: info@kovachi.com.pe Numer kontaktowy: +51957829051 Adres: Peru, Mz A Lt 51 Urb. Santa María del Valle III San Martín de Porres LIMA, 31
Przemysł jutra	Metalmark La Victoria	Strona internetowa: https://www.metalmark.pe/ Adres e-mail: ventas@metalmark.pe Numer kontaktowy: +51987115471 Adres: Peru, Agustín Gamarra 140, Lima 15018
Wyspecjalizowane procesy logistyczne	Mi Courier Operador Logístico	Strona internetowa: https://lce.pe/ Adres e-mail: ventas@lce.pe Numer kontaktowy: +5114928788 Adres: Peru, Av. México 252, La Victoria 15034
Rozwój oparty na ICT	TECHNOLOGY SUPPLIERS PERU S.A.C.	Strona internetowa: https://tecsuppliers.com/ Adres e-mail: tecsuppliers@gmail.com Numer kontaktowy: +51980984304 Adres: Peru, Av. República de Panamá 3420, San Isidro 15047
Nowoczesne technologie medyczne	RLC Representaciones Químicas SAC	Strona internetowa: http://www.rlcperu.com/ Adres e-mail: tecnicofarma@rlcperu.com Numer kontaktowy: (511) 7192170 Adres: Peru, 1, San Patricio 290, Lima

Źródło: opracowanie własne na podstawie analizy desk research

SURINAM

Republika Surinamu

Republiek Suriname

STOLICA

Paramaribo

USTRÓJ POLITYCZNY

republika

JĘZYK URZĘDOWY

niderlandzki

POPULACJA (SIERPIEŃ 2022)

632 638

**POZYCJA NA ŚWIECIE POD
WZGLĘDEM POPULACJI**

170

POWIERZCHNIA LĄDOWA (km²)

156 000

WALUTA

dolar surinamski (SRD)

PKB (2021)

2,86 mld USD

PKB - per capita (2021)

7 204 USD

PKB (PPP) - per capita (2021)

15 179 USD

**HDI - Wskaźnik rozwoju
społecznego (2022)**

0,738 (high)

RZĄDOWA STRONA WWW

<https://gov.sr/>

1. Analiza rynku

1.1. Szanse i zagrożenia potencjalnej współpracy gospodarczej i inwestycyjnej

Surinam jest najmniejszym państwem Ameryki Południowej i stosunkowo niewielkim rynkiem dla polskich firm, jednak może być on dobrą bazą do rozwoju współpracy z innymi krajami karaibskimi.

Relatywnie największe możliwości dla polskich eksporterów rysują się w zakresie sprzętu rolniczego, nawozów, maszyn dla przetwórstwa rolno-spożywczego (w tym rybnego), maszyn dla górnictwa i przemysłu petrochemicznego (także offshore), maszyn i konstrukcji dla budownictwa, towarów konsumpcyjnych, produktów chemicznych, żywności przetworzonej, alkoholi, energetyki odnawialnej i technologii przemysłowej, także w zakresie ochrony środowiska naturalnego.

Potencjalne dziedziny współpracy inwestycyjnej to przede wszystkim górnictwo i przemysł petrochemiczny, dalej rolnictwo, rybołówstwo, przetwórstwo żywności, leśnictwo, przemysł drzewny, przemysł lekki i energia odnawialna. Dużą szansą dla polskich inwestorów może być planowana budowa mostu łączącego Surinam z Gujaną. Do realizacji tej inwestycji władze Surinamu i Gujany już wystosowały zaproszenia do firm zagranicznych.

1.2. Główne sektory gospodarki z wyszczególnieniem najważniejszych produktów

Gospodarka Surinamu charakteryzuje się znacznym udziałem sektora publicznego (państwo jest największym pracodawcą zatrudniającym ponad połowę pracowników i właścicielem największej ilości firm), jednak w ostatnich latach jest wdrażany plan prywatyzacji gospodarki, także z udziałem inwestorów zagranicznych. Cechą charakterystyczną gospodarki tego państwa jest również wysoka zależność od sektora górniczego stanowiącym podstawową branżę tego kraju.

Sektory gospodarki powiązane z Inteligentnymi Specjalizacjami Województwa Wielkopolskiego:

- Przemysł juta:

W Surinamie wydobywa się przede wszystkim złoto, ropę naftową i boksyty. Efektem wysokiego udziału tej gałęzi gospodarki jest silne uzależnienie od wahań cen na rynkach międzynarodowych, co z kolei utrudnia długofalową politykę gospodarczą. Znaczny udział górnictwa ma także negatywny wpływ na środowisko naturalne Surinamu. O ile górnictwo metali ma w Surinamie długą tradycję, to rozpoczęcie eksploatacji złóż ropy naftowej rozpoczęło się dopiero w 2004 r. Rezerwy ropy naftowej tego kraju szacowane są na 88 mln baryłek, a dzienne wydobycie wynosi 13 tys. baryłek ropy dziennie. Pokrywa to w całości zapotrzebowanie Surinamu na ropę naftową.

Pozostałe gałęzie przemysłu odgrywają zdecydowanie mniejszą rolę. Należą do nich przede wszystkim przemysł drzewny, rolno – spożywczy, a także rozwijające się budownictwo.

Pomimo faktu, że zaledwie 0,4% obszaru Surinamu stanowią ziemie uprawne, to płody rolne oraz ich przetwory stanowią ważną pozycję w eksporcie Surinamu. Podstawową uprawą w Surinamie jest ryż, który zajmuje około 50% całego areału. Znacząca jest również uprawa bananów, kokosów, orzeszków ziemnych oraz warzyw i owoców. Surinam prowadzi także duże hodowle krów i kurczaków. Istotną pozycję w gospodarce zajmuje także rybołówstwo obejmujące przede wszystkim połowy krewetek oraz tuńczyka.

Mniejsze znaczenie ma sektor usług. Jest on niższy na tle udziału tego sektora w PKB innych państw latynoamerykańskich i karaibskich. W przeciwieństwie do innych krajów regionu, sektor turystyczny jest w Surinamie jest minimalny.

Gospodarka Surinamu jest oceniana pozytywnie. Od szeregu lat notuje dodatnie tempo wzrostu PKB, często wyższe niż w innych państwach regionu. Kraj jest stabilny politycznie i próbuje prowadzić zrównoważoną politykę monetarną i fiskalną, jednak ze zmiennym skutkiem. Pomimo wysiłków nadal jest niestabilna sytuacja budżetu państwa spowodowana m.in. słabym egzekwowaniem podatków. Pomimo pewnej poprawy nadal jest relatywnie wysoki dług publiczny, a poziom inflacji – mimo jego obniżenia – nadal wskazuje silne wahania na przestrzeni ostatnich lat (choć stopniowo malejące). Władze Surinamu stoją przed koniecznością pogłębienia zakresu reform gospodarczych związanym z działaniami mającymi negatywne następstwa społeczne (podniesienie podatków, deprecjacja i dewaluacja waluty). Do wyzwań należy także zmniejszenie poziomu korupcji, poprawienie sytuacji sektora bankowego, konieczność liberalizacji rynku, zwiększenie konkurencyjności oraz redukcja pomocy zagranicznej.

1.3. Handel zagraniczny prezentujący główne kierunki importu globalnego

Według danych Tradeconomics na 2019 r. głównym eksportem Surinamu jest boksyt (70% całkowitego eksportu). Głównymi partnerami eksportowymi są aktualnie Zjednoczone Emiraty Arabskie, Belgia i Brazylia. Surinam najwięcej importuje z USA, Holandii i Chin.

Główne produkty eksportowe 2019/2020 to metale szlachetne, minerały i drewno, importowe to maszyny, oleje przemysłowe i paliwa oraz pojazdy i części do nich.

2. Analiza trendów z określeniem perspektyw dla rynku Surinamu

2.1. Branże perspektywiczne szczególnie istotne dla przedsiębiorstw działających w ramach inteligentnych specjalizacji Województwa Wielkopolskiego

Poniżej opisano perspektywiczne branże szczególnie istotne dla przedsiębiorstw działających w ramach RIS województwa wielkopolskiego:

1) Sektor rolniczy

Dotyczy RIS: biosurowce i żywność dla świadomych konsumentów
przemysł jutra

W 2018 r. sektor rolnictwa stanowił 8,1% PKB Surinamu. Rząd Surinamu wyznaczył sektor rolny jako obszar priorytetowy. Potencjał rozwoju rolnictwa pozostaje duży, a 1,5 miliona hektarów uważa się za odpowiednie do produkcji rolnej. Obecnie użytkowanych jest tylko około 120 tys. hektarów. Sektor podzielony jest na trzy główne obszary: rolnictwo, hodowla i rybołówstwo. Głównym towarem eksportowym produktów rolnych są ryż, krewetki, ryby, skorupiaki i banany. Surinam eksportuje dziko zebrane krewetki.

Najlepsze perspektywy występują w następujących branżach związanych z Wielkopolskimi Inteligentnymi Specjalizacjami:

- części i komponenty do maszyn związanych z rybołówstwem.

2.2. Wykaz instytucji otoczenia biznesu

W poniższej tabeli przedstawiono wybrane instytucje otoczenia biznesu działające w Surinamie powiązane z Wielkopolskimi Inteligentnymi Specjalizacjami.

Tabela 46. Przegląd instytucji otoczenia biznesu w Surinamie

RIS	NAZWA IOB	DANE KONTAKTOWE
Biosurowce i żywność dla świadomych konsumentów	CIC	Strona internetowa: https://cicsur.com/contact Adres e-mail: info@cicsur.com Numer kontaktowy: +597473527 Adres: Surinam, Mr. J.C. De Miranda St 10, Paramaribo
Wnętrza przyszłości	HSCS Suriname	Strona internetowa: https://www.hscs.sr/ Adres e-mail: info@hscs.sr Numer kontaktowy: +597499340 Adres: Surinam, Paardenplein 7, Paramaribo
Przemysł jutra	H3 Financial Group	Strona internetowa: https://h3-financial-group.business.site/ Adres e-mail: h3fg@hotmail.com Numer kontaktowy: 886-0047 Adres: Surinam, Wagenweg St 13, Paramaribo
Wyspecjalizowane procesy logistyczne	ACM Financial Services	Strona internetowa: https://www.acmfinserv.com/ Adres e-mail: info@acmfinserv.com Numer kontaktowy: +5978661433 Adres: Surinam, Krikostraat #12, Paramaribo,
Rozwój oparty na ICT	Science Innovation Organization	Strona internetowa: https://scienceinnovationorganization.business.site/ Adres e-mail: siosu@gmail.com Numer kontaktowy: +597433182 Adres: Surinam, Verlengde Gemenelandsweg 91, Paramaribo
Nowoczesne technologie medyczne	UNDP Suriname	Strona internetowa: https://www.undp.org/suriname Adres e-mail: sr@undp.org Numer kontaktowy: +597421417 Adres: Surinam, Gongrijp St 25, Paramaribo

Źródło: opracowanie własne na podstawie analizy desk research

3. Aspekty dostępu do rynku danego kraju oraz procedury w zakresie podejmowania działalności inwestycyjnej

3.1. Bariery i utrudnienia administracyjne w eksporcie i współpracy gospodarczej

W 1999 r. Surinam zliberalizował swój system kontroli handlu, usuwając wymagania dotyczące licencji importowych dla większości produktów, chyba że produkty te znajdują się na „liście negatywnej”.

Ustawa o przepływie towarów, która weszła w życie w październiku 2003 r., stanowiła, że towary mogą być wwożone do Surinamu bez ograniczeń (pozataryfowych), z wyjątkiem tych, które chronią porządek publiczny, moralność publiczną, bezpieczeństwo państwa, bezpieczeństwo publiczne, prawa i porządku międzynarodowego, zdrowia i życia ludzi, zwierząt, roślin, środowiska, narodowego mienia artystycznego oraz własności przemysłowej i handlowej.

Bariery pozataryfowe obejmują dowód zamieszkania, rejestrację w Izbie Gospodarczej, numery rejestracyjne z Inspektoratu Celnego oraz numery identyfikacji podatkowej z Urzędu Skarbowego Ministerstwa Finansów.

Surinam jest rynkiem otwartym na handel międzynarodowy, jednak wyzwaniem dla eksporterów mogą być przypadki biurokracji i korupcji, stosunkowo słaby system sądownictwa i niewystarczająca ochrona własności intelektualnej, a proces liberalizacji gospodarki surinamskiej przebiega powoli.

3.2. Wymagania dostępu do rynku

W przypadku towarów, które nie wymagają licencji na import, importer musi wypełnić formularz handlu międzynarodowego dla towarów i usług (formularz IT) oraz jednolity dokument administracyjny.

Po przybyciu towarów do Surinamu należy przedstawić formularz informatyczny, Jednolity Dokument Administracyjny, oryginał faktury od dostawcy, konosament, licencję importową (formularz H-99) (jeśli jest wymagany) i świadectwo zdrowia (jeśli jest wymagane).

Towarom wprowadzanym do Surinamu w ramach systemu wolnego handlu CARICOM musi towarzyszyć świadectwo pochodzenia i faktura CARICOM.

Firmy, które chcą importować towary wymagające licencji, powinny złożyć wniosek o licencję na formularzu H-99 w Ministerstwie Gospodarki. Świadectwa licencyjne wystawia Ministerstwo Zdrowia lub Ministerstwo Rolnictwa, Hodowli Zwierząt i Rybołówstwa, w zależności od obszaru odpowiedzialności.

3.3. Obowiązujące regulacje celne

Organy celne mają obowiązki podatkowe i niefiskalne. Obowiązki podatkowe obejmują pobieranie podatków, takich jak podatki importowe i akcyzowe, a także dodatkowe opłaty za statystyki i zgodę zgodnie z obowiązującymi przepisami, w tym kodeksem towarowym ustawy celnej (WTI) 1996 SB 1995 nr. 111 z późniejszymi zmianami wprowadzonymi przez SB 2004 nr. 79 i odpowiednia taryfa zwana CARICOM External Taryfa (CET) 2007, czyli wspólne cła wewnętrzne Mercosur. Cła niefiskalne obejmują kontrolę prawidłowego wdrażania niepodatkowych przepisów dotyczących narkotyków, roślin i zwierząt.

3.4. Funkcjonujący system podatkowy, opłaty, licencje, wymagane pozwolenia

Podatki państwowe występujące w Surinamie opisano w poniższej tabeli.

Tabela 47. Wykaz podatków występujących w Surinamie

RODZAJ PODATKU	SZCZEGÓŁY
CIT	<ul style="list-style-type: none"> Stawka: 38%
Podatek dochodowy	<ul style="list-style-type: none"> Stawka: 36%
VAT	<ul style="list-style-type: none"> Stawka: 10%

Źródło: opracowanie własne na podstawie <https://pl.tradingeconomics.com/suriname>

4. Analiza konkurencji oraz potencjalnych partnerów handlowych / kontrahentów

4.1. Wykaz kluczowych konkurentów

W poniższej tabeli przedstawiono wykaz kluczowych konkurentów z Surinamu szczególnie istotnych dla przedsiębiorstw działających w ramach Wielkopolskich Inteligentnych Specjalizacji.

Tabela 48. Kluczowi konkurenci z Surinamu powiązani z Wielkopolskimi Inteligentnymi Specjalizacjami

RIS	NAZWA KONKURENTA	DANE KONTAKTOWE
Biosurowce i żywność dla świadomych konsumentów	Green Child N.V.	Strona internetowa: https://amazon-wellness.com/ Adres e-mail: hello@amazon-wellness.com Numer kontaktowy: +597531759 Adres: Surinam, Nadistraat 45, Paramaribo
Wnętrza przyszłości	Global Timber & Furniture nv	Strona internetowa: http://www.globaltimber.sr/ Adres e-mail: globaltimber.furniture@gmail.com Numer kontaktowy: +5978122238 Adres: Surinam, Martin Luther Kingweg 159, Paramaribo
Przemysł jutra	Meindertsma Technical Parts	Strona internetowa: https://meindertsmasurnv.com/ Adres e-mail: info@meindertsmasurnv.com Numer kontaktowy: +597456136 Adres: Surinam, Industrierweg North Br.58, Paramaribo

Wyspecjalizowane procesy logistyczne	Pico Shipping	Strona internetowa: https://www.surinamaircargo.nl/ Adres e-mail: info@pico.sr Numer kontaktowy: +597462600 Adres: Surinam, Cayotte St 33, Paramaribo
Rozwój oparty na ICT	isgroup	Strona internetowa: http://www.isgroup.sr/ Adres e-mail: info@isgroup.sr Numer kontaktowy: +597401444 Adres: Surinam, Van Het Hogerhuysstraat 28, Paramaribo
Nowoczesne technologie medyczne	Health Control	Strona internetowa: https://www.healthcontrolnv.com/ Adres e-mail: info@healthcontrolnv.com Numer kontaktowy: +597420866 Adres: Surinam, A.L. Waaldijk St 111, Paramaribo

Źródło: opracowanie własne na podstawie analizy desk research

4.2. Wykaz wyselekcjonowanych potencjalnych partnerów handlowych / kontrahentów

W poniższej tabeli przedstawiono wykaz potencjalnych partnerów handlowych / kontrahentów z Surinamu szczególnie istotnych dla przedsiębiorstw działających w ramach Wielkopolskich Inteligentnych Specjalizacji.

Tabela 49. Potencjalni partnerzy handlowi / kontrahenci z Surinamu powiązani z Wielkopolskimi Inteligentnymi Specjalizacjami

RIS	NAZWA PARTNERA	DANE KONTAKTOWE
Biosurowce i żywność dla świadomych konsumentów	VSH Foods	Strona internetowa: https://www.vshfoods.com/ Adres e-mail: infofoods@vshunited.com Numer kontaktowy: +597482600 Adres: Surinam, Indira Gandhiweg 157, Paramaribo
Wnętrza przyszłości	Baco Wood & Equipment N.V.	Strona internetowa: https://www.bacowood.com/ Adres e-mail: info@bacowood.com Numer kontaktowy: +4917647645234 Adres: Surinam, Sunway Apartments, Oude Charlesburgweg 17, Paramaribo
Przemysł jutra	Handelmaatschappij Dawson N.V.	Strona internetowa: http://dawson-nv.com/ Adres e-mail: info@dawson-nv.com Numer kontaktowy: +597425907 Adres: Surinam, Van Idsinga St 53, Paramaribo
Wyspecjalizowane procesy logistyczne	Ramps Logistics NV.	Strona internetowa: https://www.rampslogistics.com/ Adres e-mail: info@rampslogistics.com Numer kontaktowy: +597404418 Adres: Surinam, Van 't Hogerhuys St 52, Paramaribo
Rozwój oparty na ICT	Computer Hardware Services N.V.	Strona internetowa: https://www.chs.sr/ Adres e-mail: sales@chs.sr Numer kontaktowy: +597490066 Adres: Surinam, Marcelstraat 1, Paramaribo
Nowoczesne technologie medyczne	VSH United Suriname	Strona internetowa: https://vshunited.com/ Adres e-mail: info@vshunited.com Numer kontaktowy: +597402558 Adres: Surinam, Van 't Hogerhuys St 9-11, Paramaribo

Źródło: opracowanie własne na podstawie analizy desk research

TRYNIDAD I TOBAGO

Republic of Trinidad and Tobago

STOLICA

Port-of-Spain

USTRÓJ POLITYCZNY

republika parlamentarna

JEZYK URZĘDOWY

angielski

POPULACJA (SIERPIEŃ 2022)

1 405 646

**POZYCJA NA ŚWIECIE POD
WZGLĘDEM POPULACJI**

157

POWIERZCHNIA LĄDOWA (km²)

5 128

WALUTA

dolar Trynidadu i Tobago (TTD)

PKB (2021)

21,39 mld USD

PKB - per capita (2021)

14 878 USD

PKB (PPP) - per capita (2021)

24 457 USD

**HDI - Wskaźnik rozwoju
społecznego (2022)**

0,796 (high)

RZĄDOWA STRONA WWW

<http://www.news.gov.tt/>

1. Analiza rynku

1.1. Szanse i zagrożenia potencjalnej współpracy gospodarczej i inwestycyjnej

Trynidad i Tobago (TT) jest rozwijającym się małym wyspiarskim krajem o wysokim dochodzie, o PKB na mieszkańca wynoszącym około 15 243 USD i rocznym PKB wynoszącym 21,4 miliarda dolarów w 2021 roku. Ma największą gospodarkę na anglojęzycznych Karaibach dzięki gazowi naturalnemu i produkcji petrochemiczna. W 2020 r. sektor ropy i gazu odpowiadał za 17% PKB i 73% przychodów z eksportu, czyli mniej niż zwykle z powodu spadającej produkcji gazu ziemnego i recesji gospodarczej wywołanej pandemią COVID-19.

Klimat inwestycyjny Trynidadu i Tobago jest ogólnie otwarty, a większość barier inwestycyjnych została wyeliminowana. Główne problemy dotyczące firmy to duże opóźnienia w pozyskiwaniu walut, nieefektywna biurokracja rządowa, przestępczość, niska wydajność pracy i korupcja.

Pięć najważniejszych powodów, dla których warto eksportować do Trynidadu i Tobago:

- TT to kraj o wysokich dochodach, który ma bliskie powiązania kulturowe, społeczne i gospodarcze ze Stanami Zjednoczonymi.
- TT ma duży apetyt na produkty importowane, a część produktów zagranicznych uważana jest za towary wysokiej jakości.
- TT jest buforowany rezerwami walutowymi, które obecnie zapewniają 8-miesięczną ochronę importu, oraz państwowym funduszem majątkowym.
- Środowisko biznesowe TT jest ogólnie otwarte, a większość barier handlowych została wyeliminowana.
- TT korzysta ze stabilnego demokratycznego systemu politycznego.

Wśród mocnych stron gospodarki Trynidadu i Tobago należy wyróżnić:

- Czołowy światowy producent skroplonego gazu ziemnego.
- Silnie rozwinięty przemysł petrochemiczny (czołowy światowy eksporter metanolu i amoniaku).
- Duże fundusze państwowe i rezerwy walutowe.
- Wiodący kraj CARICOM pod względem ekonomicznym.
- Dobrze wykształcona siła robocza.

Do słabych stron należy zaliczyć:

- Stosunkowo niewielka gospodarka, silnie uzależniona od sprzedaży ropy naftowej i gazu (wahania na światowym rynku paliw mogą powodować kryzysy gospodarcze).

- Słabo rozwinięty sektor niezwiązany z energetyką (m.in. rolnictwo, turystyka itp.).
- Rokrocznie malejąca ilość zasobów naturalnych (ropy naftowej i gazu ziemnego), czego konsekwencją jest spadek wartości PKB.
- Mało efektywne działania rządu oraz brak odpowiedniego nadzoru nad sektorem finansowym.
- Nieracjonalna dystrybucja dóbr, wysoki poziom przestępczości związany z ruchem narkotykowym i handlem bronią.

1.2. Główne sektory gospodarki z wyszczególnieniem najważniejszych produktów

Gospodarka Trynidadu i Tobago jest silnie uzależniona od przemysłu paliwowego. Przemysł generuje około 48% PKB, jest to wiodący sektor gospodarki, mający największy udział w zatrudnieniu oraz handlu międzynarodowym. Odzwierciedleniem uzależnienia gospodarki kraju od przemysłu paliwowego powinien być wskaźnik wydobycia ropy naftowej oraz gazu ziemnego, który w latach 2016-2017 spadł o 3,1%. Mniejsze wydobycie miało negatywny wpływ na PKB kraju, którego wartość w 2017 roku spadła o 3,2% w porównaniu do roku poprzedniego. Należy podkreślić, iż przemysł paliwowy generuje bezpośrednio ponad 1/3 PKB kraju rocznie, zatem ograniczona liczba zasobów naturalnych oraz coraz mniejsze wydobycie paliw może w konsekwencji przyczynić się do kryzysu gospodarczego.

Duży udział w przemyśle Trynidadu i Tobago ma również przemysł petrochemiczny, bazujący głównie na produkcji amoniaku i metanolu. Wyżej wymienione produkty stanowią jedne z głównych produktów eksportowych, zatem poziom produkcji jest silnie uzależniony od popytu na rynkach międzynarodowych.

Sektor usług jest bardzo istotną częścią gospodarki kraju. W 2017 roku, usługi wygenerowały blisko 51% PKB Trynidadu i Tobago. Jedną z najistotniejszych branż sektora usług jest turystyka. W 2016 roku Trynidad i Tobago odwiedziło około 482 tys. turystów (spadek o około 7,2% w porównaniu do 2015 roku). Główną przyczyną spadku liczby odwiedzających jest mniejsza liczba lotów turystycznych przybywających na wyspy. Należy podkreślić, iż pomimo istotnego udziału turystyki w gospodarce kraju, infrastruktura nie jest dobrze rozwinięta. Wynika to z dotychczasowego ukierunkowania gospodarki na przemysł oraz braku jej odpowiedniej dywersyfikacji.

Rolnictwo Trynidadu i Tobago opiera się głównie na uprawie kakao, dyni, manioku, pomidorów, ogórków, bakłażanów, ostrej papryki oraz hodowli drobiu. Według danych statystycznych w ujęciu ilościowym, wielkość upraw roślin okopowych w 2017 roku w większości spadła o kilkanaście procent w porównaniu do roku 2016 (np.: maniok – spadek o ponad 51%, słodkie ziemniaki – spadek

o 26,5%). Główną przyczyną spadku w rolnictwie były burze tropikalne oraz powodzie, które zniszczyły większość plonów. Pomimo licznych strat, szacuje się, iż udział rolnictwa, leśnictwa i rybołówstwa w PKB Trynidadu i Tobago w 2017 roku wyniósł niezmiennie około 0,4%.

1.3. Handel zagraniczny prezentujący główne kierunki importu globalnego

Eksport w 2016 roku wyniósł 7 630 mln \$. Wartość eksportu w stosunku do 2015 roku spadła o 30,6%, a średnioroczny spadek w latach 2007-2016 wyniósł 7%. Największymi partnerami eksportowymi Trynidadu i Tobago są: USA (36,6%), Chile (7,4%), Gujana (6%) i Jamajka (4,3%). Do głównych grup produktowych eksportowych należą: produkty mineralne (55%), produkty przemysłu chemicznego i pokrewnych (32%), metale nieszlachetne i artykuły z nich wykonane (4,6%), artykuły spożywcze, napoje i tytoń (3,9%).

Największy import to ropa naftowa (980 mln USD), ruda żelaza (256 mln USD), samochody (225 mln USD), inne maszyny grzewcze (72,8 mln USD) i rafinowana ropa naftowa (66 mln USD). Według Tradeconomics głównymi partnerami importowymi Trynidadu i Tobago są Stany Zjednoczone, Brazylia, Kolumbia, Rosja, Niemcy, Chiny, Japonia, Nigeria i Wenezuela.

2. Analiza trendów z określeniem perspektyw dla rynku Trynidadu i Tobago

2.1. Branże perspektywiczne szczególnie istotne dla przedsiębiorstw działających w ramach inteligentnych specjalizacji Województwa Wielkopolskiego

Poniżej opisano perspektywiczne branże szczególnie istotne dla przedsiębiorstw działających w ramach RIS województwa wielkopolskiego:

1) Sektor technologii informacyjno-komunikacyjnych

Dotyczy RIS: rozwój oparty na ICT

ICT stanowią 3,7% PKB, głównie w rozwoju oprogramowania, projektowaniu stron internetowych, przetwarzaniu danych, szkoleniu ICT i rozwiązaniach programowych. Z 142 abonamentami na telefony komórkowe na 100 osób, TT ma jedną z najwyższych penetracji zasięgu telefonii komórkowej na świecie, wyższą niż średnia światowa. Na początku 2022 r. 77,3% całej populacji miało abonamenty internetowe. Usługa TT jest obsługiwana przez sieć szkieletową opartą na protokole IP i istnieje dwóch dostawców usług mobilnych, pięciu dostawców szerokopasmowych usług internetowych i trzech dostawców komutowanych usług głosowych. Profesjonalną i wykwalifikowaną siłę roboczą można zapewnić lokalnie, ponieważ każdego roku na lokalnych uniwersytetach kończy się ponad 400 absolwentów ICT.

Najlepsze perspektywy występują w następujących branżach związanych z Wielkopolskimi Inteligentnymi Specjalizacjami:

- e-administracja,
- transakcje on-line.

2) Sektor technologii medycznych

Dotyczy RIS: nowoczesne technologie medyczne
przemysł jutra

TT nie produkuje żadnego sprzętu medycznego. Głównym nabywcą sprzętu medycznego jest publiczny system opieki zdrowotnej za pośrednictwem Ministerstwa Zdrowia. Mocne strony sektora prywatnej opieki zdrowotnej polegają na świadczeniu usług drugiego i trzeciego stopnia w dziedzinach, które nie są tradycyjnie oferowane przez szpitale publiczne (np. chirurgia plastyczna i domy opieki) lub gdzie usługi sektora publicznego są ograniczone (opieka dentystyczna). Charakter rynku opieki zdrowotnej TT oznacza, że rozwój sektora prywatnego jest ściśle powiązany z wynikami sektora publicznego.

Najlepsze perspektywy występują w następujących branżach związanych z Wielkopolskimi Inteligentnymi Specjalizacjami:

- technologie wspomagające,
- elektroniczny sprzęt monitorujący,
- technologia opieki domowej,
- sprzęt rehabilitacyjny,
- diagnostyka,
- usługi laboratoryjne.

3) Sektor rolniczy

Dotyczy RIS: biosurowce i żywność dla świadomych konsumentów
przemysł jutra

Krajowa produkcja rolna jest ograniczona z powodu różnych czynników, w tym przestrzeni i klęsk żywiołowych, takich jak susza i powódzie. W rezultacie TT jest silnie uzależniona od importu żywności, a około 40% importowanej żywności pochodzi ze Stanów Zjednoczonych. Stopniowe ponowne otwieranie gospodarki w miarę zmniejszania się wpływu pandemii COVID-19 jest mile widzianym wydarzeniem dla placówek hotelarskich, które obecnie doświadczają wzrostu sprzedaży

po miesiącach zamkniętych w 2021 r. Rosnące ceny towarów ze względu na warunki na całym świecie prawdopodobnie wpłyną na dalszy wzrost w eksporcie rolnym do końca 2022 roku.

Najlepsze perspektywy występują w następujących branżach związanych z Wielkopolskimi Inteligentnymi Specjalizacjami:

- żywność pochodzenia naturalnego,
- części i komponenty do maszyn rolniczych,
- automatyzacja sprzętów i maszyn rolniczych.

2.2. Wykaz instytucji otoczenia biznesu

W poniższej tabeli przedstawiono wybrane instytucje otoczenia biznesu działające w Trynidadzie i Tobago powiązane z Wielkopolskimi Inteligentnymi Specjalizacjami.

Tabela 50. Przegląd instytucji otoczenia biznesu w Trynidadzie i Tobago

RIS	NAZWA IOB	DANE KONTAKTOWE
Biosurowce i żywność dla świadomych konsumentów	Fidelity Finance	Strona internetowa: https://fidelityfinancett.com/about-us/ Adres e-mail: fidelity@maritimefinancial.com Numer kontaktowy: +18686076274 Adres: Trinidad and Tobago, 29 Tenth Ave, San Juan
Wnętrza przyszłości	Development Finance Limited	Strona internetowa: https://dfbusiness.com/ Adres e-mail: info@dfbusiness.com Numer kontaktowy: +18686250007 Adres: Trinidad and Tobago, 10 Cipriani Blvd, Port of Spain
Przemysł jutra	Youth Business	Strona internetowa: https://www.ybtt.org/ Adres e-mail: contact@ybtt.org Numer kontaktowy: +18686658621 Adres: Trinidad and Tobago, Ramsaran, Center Pointe Mall, Ramsaran St, Chaguanas
Wyspecjalizowane procesy logistyczne	Island Finance	Strona internetowa: https://islandfinancetrinidad.com/ Adres e-mail: info@islandfinancetrinidad.com Numer kontaktowy: +18686632316 Adres: Trinidad and Tobago, 41 Eastern Main Road
Rozwój oparty na ICT	Wepala Innovation Centre	Strona internetowa: https://innovate.wepala.com/ Adres e-mail: innovate@wepala.com Numer kontaktowy: +18683986186 Adres: Trinidad and Tobago, 212 Eastern Main Road, El Dorado
Nowoczesne technologie medyczne	TTUTC	Strona internetowa: https://www.ttutc.com/ Adres e-mail: callcentre@ttutc.com Numer kontaktowy: +18686638648 Adres: Trinidad and Tobago, Corner, Main & Castries Street, Scarborough

Źródło: opracowanie własne na podstawie analizy desk research

3. Aspekty dostępu do rynku danego kraju oraz procedury w zakresie podejmowania działalności inwestycyjnej

3.1. Bariery i utrudnienia administracyjne w eksporcie i współpracy gospodarczej

Chociaż Trynidad i Tobago poczynił znaczne postępy w zmniejszaniu barier handlowych, odprawa celna towarów przez lokalne służby celne jest najczęściej zgłaszanym problemem, z którym borykają się firmy działające w TT, z opóźnieniami trwającymi kilka tygodni. Proces celny wymaga wielu organizacji administracyjnych, a informacje czasami nie są odpowiednio publikowane. Chociaż większość towarów można swobodnie importować, niektóre kategorie produktów z „listy negatywnej” wymagają licencji importowych i mogą podlegać dopłatom importowym. Procedury uzyskania zezwolenia na import uległy poprawie, ale czas uzyskania zezwolenia jest różny. Czasami pojawiają się pewne bariery, które można przypisać wdrażaniu przez TT dyrektyw i rozporządzeń CARICOM. Surowe przepisy regulują import środków farmaceutycznych ze względu na bezpieczeństwo, skuteczność i jakość.

3.2. Wymagania dostępu do rynku

W większości przypadków do działań eksportowych należy zatrudnić licencjonowanego Brokera Celnego. Broker jako pośrednik pomiędzy przedsiębiorcą a instytucjami celnymi, zajmuje się kwestią obowiązkowej dokumentacji, czyli przygotowaniem oraz okazaniem faktury handlowej, zaakceptowanej deklaracji celnej, świadectwa pochodzenia (w przypadku tych produktów, które nie zostały wyprodukowane lokalnie) oraz w określonych przypadkach uzyskanej licencji (towary ze Skonsolidowanej Listy Eksportu Licencjonowanego).

3.3. Obowiązujące regulacje celne

Opłaty na Trynidadzie i Tobago są regulowane przez m.in. The Customs Act z 2009 r. Stawki celne, które należy uiścić w momencie importu na Trynidad i Tobago to m.in.:

- 40% na większość zwierząt importowanych na wyspę;
- 15%, 40% lub 5% na mięso i produkty mięsne;
- 40%, 20%, 20% na ryby;
- 40%, 20%, 15%, 5% na produkty naturalne;
- 40% na kwiaty;
- 40%, 15% na warzywa i owoce.

Podróżni przyjeżdżający zobowiązani są także do złożenia deklaracji celnej, zazwyczaj nie dotyczy to przedmiotów osobistych, z wyjątkiem rzeczy gospodarstwa domowego, artykułów spożywczych

(mięso, owoce, warzywa), prezentów, przedmiotów na użytek handlowy i komercyjny oraz alkoholu i tytoniu poniżej określonych norm. Bez opłat mogą wwieźć sumę pieniędzy nieprzekraczającą kwoty 5 000 USD lub 20 000 TTD.

3.4. Funkcjonujący system podatkowy, opłaty, licencje, wymagane pozwolenia

Podatki państwowe występujące w Trynidadzie i Tobago opisano w poniższej tabeli.

Tabela 51. Wykaz podatków występujących w Trynidadzie i Tobago

RODZAJ PODATKU	SZCZEGÓŁY
Podatek od zysków kapitałowych	<ul style="list-style-type: none"> • Spółka jest uważana za rezydenta, jeśli jej miejsce faktycznego zarządzania znajduje się na terenie Trynidadu i Tobago. • Przedsiębiorstwa płacą podatek od uzyskanego zysku, niezależnie czy na terenie Trynidadu i Tobago funkcjonuje siedziba czy oddział przedsiębiorstwa. • Dochód podlegający opodatkowaniu jest ustalany poprzez odjęcie od dochodu z podstawowej działalności przedsiębiorstwa wydatków poniesionych w celu uzyskania dochodu oraz odpisów kapitałowych. • Stawki: <ul style="list-style-type: none"> – Podstawowa stawka podatku dochodowego: 30%. – Ponadto niektóre spółki z sektora petrochemicznego (dotyczy przedsiębiorstw z sektora downstream) oraz banki komercyjne podlegają opodatkowaniu w wysokości 35% od zysków podlegających opodatkowaniu.
Podatek dochodowy	<ul style="list-style-type: none"> • Podatek dochodowy jest naliczany ze stosunku pracy, świadczeń rzeczowych, dochodów z emerytury oraz wszelkich dochodów powstałych w wyniku prowadzenia działalności gospodarczej lub handlu. • Obowiązują stawki progresywne w wysokości od 25% do 30%, w zależności od kwoty dochodu podlegającego opodatkowaniu. Stawka 25 % naliczana jest do wysokości 1 mln TTD dochodu, natomiast stawka 30% stosowana jest dla każdego dolara ponad 1 mln TTD.
Podatek od wynagrodzenia	<ul style="list-style-type: none"> • Oprócz podatku dochodowego potrącanego z wynagrodzenia pracownika, również pracodawca jest zobowiązany do odprowadzenia podatku pochodzącego z zatrudnienia pracownika do specjalnego organu podatkowego dla pracowników.
VAT	<ul style="list-style-type: none"> • Podatek VAT jest nakładany na sprzedaż towarów i usług na terenie całego Trynidadu i Tobago. • Standardowa stawka VAT: 12,5%, • Zwolnienie z podatku VAT (0%): eksport, podstawowe artykuły spożywcze oraz pozostałe produkty i usługi. • Do rejestracji jako podatnik VAT zobowiązane są wszystkie przedsiębiorstwa dokonujące sprzedaży w wysokości przekraczającej 500 000 TTD w ciągu ostatnich 12 miesięcy. • Deklarację VAT są zwykle składane co dwa miesiące, a płatność jest wymagalna i płatna w ciągu 25 dni po zakończeniu okresu rozliczeniowego, do którego odnosi się płatność.
Podatek od nieruchomości	<ul style="list-style-type: none"> • Podatek od nieruchomości jest prawnie stosowany w odniesieniu do rocznej wartości najmu większości rodzajów nieruchomości (w tym maszyn i urządzeń na stałe związanych z gruntem) w wysokości od 1% do 6%. Jednakże pobieranie tego podatku nie jest egzekwowane.

Źródło: opracowanie własne na podstawie Deloitte „International Tax Trinidad & Tobago Highlights 2018”

3.5. Dostęp do rynku pracy, świadczenie usług i zatrudnienie obywateli

W celu podjęcia zatrudnienia na terenie Trynidadu i Tobago niezbędne jest posiadanie wizy z prawem do pracy. Pozwolenia na pracę wydaje Ministerstwo Bezpieczeństwa Narodowego (*Ministry of National Security*). Są one wydawane jedynie tym pracownikom zagranicznym, którzy posiadają umiejętności lub wiedzę, poszukiwane w kraju. O pozwolenie na pracę dla cudzoziemca występuje przyszły pracodawca, który w jego imieniu wypełnia formularz aplikacyjny. Do formularza należy dołączyć potwierdzoną kopię paszportu oraz zaświadczenie o niekaralności z kraju zamieszkania. Wiza turystyczna nie upoważnia do podejmowania pracy w Trynidadzie i Tobago.

4. Analiza konkurencji oraz potencjalnych partnerów handlowych / kontrahentów

4.1. Wykaz kluczowych konkurentów

W poniższej tabeli przedstawiono wykaz kluczowych konkurentów z Trynidadu i Tobago szczególnie istotnych dla przedsiębiorstw działających w ramach Wielkopolskich Inteligentnych Specjalizacji.

Tabela 52. Kluczowi konkurenci z Trynidadu i Tobago powiązani z Wielkopolskimi Inteligentnymi Specjalizacjami

RIS	NAZWA KONKURENTA	DANE KONTAKTOWE
Biosurowce i żywność dla świadomych konsumentów	Vasha Foods Ltd.	Strona internetowa: https://vashagroup.com/ Adres e-mail: info@vashagroup.com Numer kontaktowy: +18682254835 Adres: Trinidad and Tobago, Sir Solomon Hochoy Hwy
Wnętrza przyszłości	R.A. Mohammed Sawmill & Furniture Factory Ltd	Strona internetowa: https://www.facebook.com/profile.php?id=100063935378065 Adres e-mail: r.amohammedsawmill@gmail.com Numer kontaktowy: +18686424379 Adres: Trinidad and Tobago, 14b Golden Grove Road, Arouca, Port of Spain
Przemysł jutra	Varma Iron & Steel Co. Ltd.	Strona internetowa: https://www.varmasteel.com/ Adres e-mail: sales@varmasteel.com Numer kontaktowy: +18686594008 Adres: Trinidad and Tobago, Varma Blvd, Claxton Bay
Wyspecjalizowane procesy logistyczne	CSF Couriers Limited	Strona internetowa: https://www.csfcouriersltd.com/ Adres e-mail: contact@csfcouriersltd.com Numer kontaktowy: +18682903110 Adres: Trinidad and Tobago, Milford bay Plaza, Unit 5, Crown Point

Rozwój oparty na ICT	M.A.C. Innovation & Technologies	Strona internetowa: http://www.macstt.com/ Adres e-mail: sales@macstt.com Numer kontaktowy: +18683724331 Adres: Trinidad and Tobago, 622a Naparima Mayaro Road New Grant, Princes Town
Nowoczesne technologie medyczne	V&S Pharmaceuticals	Strona internetowa: https://www.vspharmco.tt/ Adres e-mail: sales@vspharmco.tt Numer kontaktowy: +18686456961 Adres: Trinidad and Tobago, 38 Frederick Settlement Industrial Estate

Źródło: opracowanie własne na podstawie analizy desk research

4.2. Wykaz wyselekcjonowanych potencjalnych partnerów handlowych / kontrahentów

W poniższej tabeli przedstawiono wykaz potencjalnych partnerów handlowych / kontrahentów z Trynidadu i Tobago szczególnie istotnych dla przedsiębiorstw działających w ramach Wielkopolskich Inteligentnych Specjalizacji.

Tabela 53. Potencjalni partnerzy handlowi / kontrahenci z Trynidadu i Tobago powiązani z Wielkopolskimi Inteligentnymi Specjalizacjami

RIS	NAZWA PARTNERA	DANE KONTAKTOWE
Biosurowce i żywność dla świadomych konsumentów	Westco Foods	Strona internetowa: https://westcofoods.com/ Adres e-mail: info@westcofoods.com Numer kontaktowy: +18682355020 Adres: Trinidad and Tobago, Lot 63-67 Trinidad W.I, Century Dr, Macoya
Wnętrza przyszłości	Standard Distributors	Strona internetowa: https://standardtt.com/ Adres e-mail: standards.customercare@ansamcal.com Numer kontaktowy: +18682990219 Adres: Trinidad and Tobago, ANSA McAL Centre, Endeavour Rd, Chaguanas
Przemysł jutra	Sion Metal	Strona internetowa: https://sionmetal.com/ Adres e-mail: sales@sionmetal.com Numer kontaktowy: +18682897466 Adres: Trinidad and Tobago, Maraval Plaza 35A &, 35B Saddle Road
Wyspecjalizowane procesy logistyczne	Worldwide Logistics and Customs ServicesLtd	Strona internetowa: https://worldwidelog.net/ Adres e-mail: customerservice@worldwidelog.net Numer kontaktowy: +18682353308 Adres: Trinidad and Tobago, Suite 106 Brentwood Professional Centre, 1 North Brentwood, Chaguanas
Rozwój oparty na ICT	Next Technology Ltd	Strona internetowa: https://nexttech-tt.com/ Adres e-mail: sales@nexttech-tt.com Numer kontaktowy: +18686723355 Adres: Trinidad and Tobago, 27 Mulchan Seuchan Rd, Chaguanas
Nowoczesne technologie medyczne	Smith Robertson & Company Limited	Strona internetowa: http://www.smithrobertsontt.com/ Adres e-mail: contact@smithrobertsontt.com Numer kontaktowy: +18686387762 Adres: Trinidad and Tobago, #18 Chootoo Rd. Ext. El Socorro Aranguez Trinidad

Źródło: opracowanie własne na podstawie analizy desk research

URUGWAJ

Wschodnia Republika Urugwaju

República Oriental del Uruguay

STOLICA	Montevideo
USTRÓJ POLITYCZNY	republika
JĘZYK URZĘDOWY	hiszpański
POPULACJA (SIERPIEŃ 2022)	3 407 213
POZYCJA NA ŚWIECIE POD WZGLĘDEM POPULACJI	132
POWIERZCHNIA LĄDOWA (km²)	175 015
WALUTA	peso urugwajskie (UYU)
PKB (2021)	59,32 mld USD
PKB - per capita (2021)	15 606 USD
PKB (PPP) - per capita (2021)	22 415 USD
HDI - Wskaźnik rozwoju społecznego (2022)	0,817 (very high)
RZĄDOWA STRONA WWW	https://www.gub.uy/

1. Analiza rynku

1.1. Szanse i zagrożenia potencjalnej współpracy gospodarczej i inwestycyjnej

Urugwaj ma małą i otwartą gospodarkę, z rosnącą perspektywą na regionalny i międzynarodowy rynek zewnętrzny. Eksport odgrywa bardzo ważną rolę w lokalnym rozwoju produkcyjnym. Sektorem o największym udziale w Produkcie Krajowym Brutto (PKB) jest sektor usług, w skład którego wchodzi handel, telekomunikacja, usługi finansowe, obsługa nieruchomości i inne usługi biznesowe.

Najważniejsze powody, dla których firmy powinny rozważyć eksport do Urugwaju:

- Urugwaj jest instytucjonalnie stabilnym demokratycznym krajem z silnymi rządami prawa i przywiązaniem do międzynarodowych umów i norm.
- Ze względu na korzystne reżimy celne z Mercosurem i strategiczne położenie między Argentyną a Brazylią, Urugwaj służy jako regionalna platforma dystrybucji poprzez swoje strefy wolnego handlu, wolne porty i wolne porty lotnicze.
- Ze względu na wielkość kraju (3,4 mln osób) i stosunkowo wysoki PKB na mieszkańca Urugwaj może funkcjonować jako rynek testowy dla tych międzynarodowych firm, które nie mają wcześniejszego doświadczenia w regionie.
- Stosunki dwustronne między Polską a Urugwajem są silne.

Urugwaj to także atrakcyjny rynek dla firm międzynarodowych. Jeśli chodzi o bezpośrednie inwestycje zagraniczne (BIZ), Urugwaj otrzymał inwestycje z różnych krajów w ciągu ostatnich 15 lat, wykazując większe zaufanie do ram instytucjonalnych i polityki gospodarczej kraju. Więcej informacji na temat BIZ do Urugwaju można znaleźć w części Oświadczenie o klimacie inwestycyjnym niniejszego dokumentu.

1.2. Główne sektory gospodarki z wyszczególnieniem najważniejszych produktów

Urugwaj wyróżnia się w Ameryce Południowej stosunkowo wysokim PKB per capita oraz niskim poziomem nierówności społecznych i ubóstwa. Ma jedną z najliczniejszych klas średnich w regionie - do tej grupy zalicza się ok. ponad 60% populacji.

Gospodarka Urugwaju wzrosła o 4,4% w 2021 r., a w 2020 r., w związku z kryzysem wywołanym pandemią COVID-19, skurczyła się 6,1%. Na 2022 r. prognozowany jest wzrost PKB o 4,8%, napędzany głównie przez otwarcie granic dla turystów zagranicznych oraz wzrost produkcji rolnej. W 2023 r. rozwój Urugwaju będzie wolniejszy (2,7% PKB) ze względu na uwarunkowania zewnętrzne (globalne spowolnienie gospodarcze, sytuacja w bloku Mercosur) i wewnętrzne

(zaostrenie polityki monetarnej oraz zakończenie nadzwyczajnych inwestycji związanych z nową celulozownią o wartości 3 mld USD i uzupełniającymi robotami publicznymi).

Podstawą gospodarki kraju jest rolnictwo, przede wszystkim wysokotowarowa hodowla owiec i bydła, wraz z przemysłowym przetwórstwem artykułów rolnych

1.3. Handel zagraniczny prezentujący główne kierunki importu globalnego

Porównując rok 2021 z rokiem 2019 pod względem wartości eksportu, Urugwaj odnotował wzrost w wysokości 26%. Według agencji handlowej Urugwaj XXI, największymi kierunkami eksportu towarów Urugwaju w 2021 r. były Chiny (28%), Brazylia (16%), UE (14%), Argentyna (5%), Stany Zjednoczone (5%) oraz Egipt (4%).

Wołowina jest głównym towarem eksportowym Urugwaju, stanowiąc 21% całkowitego eksportu, o wartości 2,4 miliarda dolarów, a następnie celuloza o wartości 1,5 miliarda dolarów. Soja i nabiał są trzecim i czwartym co do wielkości eksportem towarów Urugwaju o wartości odpowiednio 892 mln USD i 735 mln USD.

W 2021 r. Urugwaj zaimportował towary o łącznej wartości 9 miliardów dolarów (bez ropy naftowej), co stanowi wzrost o 32% w stosunku do 2020 r. Głównym importem produktów były pojazdy o łącznej wartości 802 milionów dolarów. Chemia rolnicza była na drugim miejscu z łączną kwotą 660 milionów dolarów. Import żywności odnotował silny wzrost w 2021 r., zajmując trzecie miejsce z wartością 526 mln USD. Na czwartym miejscu znalazły się tworzywa sztuczne z wartością 448 mln USD, a następnie 420 mln USD w imporcie technologii. Import odzieży i obuwia był na szóstym miejscu, wyceniany na 418 mln USD, a na siódmym produkty farmaceutyczne z 372 mln USD.

2. Analiza trendów z określeniem perspektyw dla rynku Urugwaju

2.1. Branże perspektywiczne szczególnie istotne dla przedsiębiorstw działających w ramach inteligentnych specjalizacji Województwa Wielkopolskiego

Poniżej opisano perspektywiczne branże szczególnie istotne dla przedsiębiorstw działających w ramach RIS województwa wielkopolskiego:

- 1) Sektor technologii informacyjno-komunikacyjnych

Dotyczy RIS: rozwój oparty na ICT

Urugwaj ma jeden z najwyższych wskaźników alfabetyzacji w Ameryce Południowej (ponad 98%), sieć telekomunikacyjna jest w 100 procentach cyfrowa, a wskaźnik penetracji Internetu jest jednym z najwyższych w Ameryce Łacińskiej (90 procent). Ponieważ Urugwaj nie produkuje sprzętu komputerowego, oczekuje się, że dalszy wzrost korzystania z Internetu będzie generował większy popyt na import komputerów i innego sprzętu. Rząd planuje również usprawnić wykrywanie i reagowanie na incydenty cybernetyczne poprzez wdrożenie nowych technologii, które umożliwiają zastosowanie analizy predykcyjnej i zautomatyzowanych reakcji. Międzyamerykański Bank Rozwoju (IDB/IADB) zatwierdził pożyczkę w wysokości 8 milionów dolarów, która wesprze wzmocnienie zdolności Urugwaju do ochrony jego przestrzeni cyfrowej poprzez udoskonalenie jego systemów zapobiegania, wykrywania i reagowania na cyberataki.

Najlepsze perspektywy występują w następujących branżach związanych z Wielkopolskimi Inteligentnymi Specjalizacjami:

- infrastruktura telekomunikacyjna: wdrożenie i rozbudowa sieci 4G i LTE; rozbudowa szerokopasmowego dostępu do Internetu; rozszerzenie transmisji danych/szerokopasmowych i treści w sieciach komórkowych; usługi satelitarne;
- usługi informatyczne: wdrażanie, zarządzanie i konserwacji sieci i starszych aplikacji; outsourcing rozwoju oprogramowania;
- bezpieczeństwo cybernetyczne: m.in. szkolenia,
- wdrożenie elektronicznych systemów medycznych,

2) Sektor technologii medycznych

Dotyczy RIS: nowoczesne technologie medyczne
przemysł jutra

W marcu 2020 r. rząd Urugwaju uchwalił ustawę o telemedycynie, aby promować rozwój IT w służbie zdrowia w kraju. Ustawa ta zawiera ogólne przepisy wspierające wdrażanie telemedycyny w Urugwaju.

Najlepsze perspektywy występują w następujących branżach związanych z Wielkopolskimi Inteligentnymi Specjalizacjami:

- specjalistyczny sprzęt i urządzenia medyczne,
- produkty technologiczne średniej i wysokiej klasy.

3) Sektor energetyczny i energii odnawialnej

Dotyczy RIS: przemysł jutra
rozwój oparty na ICT

Od 2005 r. Urugwaj radykalnie przesunął swoją matrycę energetyczną z wytwarzania energii elektrycznej z ropy naftowej na źródła odnawialne. Obecnie kraj wytwarza ponad 98% całej energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych, głównie wiatru i energii wodnej. Urugwaj jest jednym z najbardziej zelektryfikowanych krajów na półkuli, z 99,9% domów podłączonych do sieci elektrycznej.

Najlepsze perspektywy występują w następujących branżach związanych z Wielkopolskimi Inteligentnymi Specjalizacjami:

- sektor wodorowy,
- sektor hydroelektryczny.

4) Sektor rolniczy

Dotyczy RIS: biosurowce i żywność dla świadomych konsumentów
przemysł jutra

Rolnictwo, które stanowi około 12% PKB Urugwaju (choć około 70% eksportu opiera się na rolnictwie), odgrywa wiodącą rolę w gospodarce, polityce i społeczeństwie Urugwaju. Rosnące ceny międzynarodowych towarów rolnych i rosnące ceny gruntów zachęciły rolników urugwajskich do znacznych inwestycji w maszyny i sprzęt w ciągu ostatnich kilku lat. Czynniki te sprzyjały również rozwojowi rodzącego się krajowego przemysłu produkcji maszyn rolniczych.

Najlepsze perspektywy dla polskich przedsiębiorstw działających w ramach Wielkopolskich Inteligentnych Specjalizacji dotyczą następujących branż:

- technologie rolnicze,
- nowoczesny sprzęt rolniczy,
- sprzęt i systemy do gromadzenia danych,
- sterowane laserowo maszyny do niwelacji terenu,
- inteligentne szklarnie,
- sprzęt do nawadniania.

2.2. Wykaz instytucji otoczenia biznesu

W poniższej tabeli przedstawiono wybrane instytucje otoczenia biznesu działające w Urugwaju powiązane z Wielkopolskimi Inteligentnymi Specjalizacjami.

Tabela 54. Przegląd instytucji otoczenia biznesu w Urugwaju

RIS	NAZWA IOB	DANE KONTAKTOWE
Biosurowce i żywność dla świadomych konsumentów	LATU - Laboratorio Tecnológico del Uruguay	Strona internetowa: https://www.latu.org.uy/ Adres e-mail: atencionalcliente@latu.org.uy Numer kontaktowy: +59826013724 Adres: Uruguay, Edificio Central, Av. Italia 6201, 11500 Montevideo, Departamento de Montevideo
Wnętrza przyszłości	Puerta al Este	Strona internetowa: https://www.redpagos.com.uy Adres e-mail: hola@cerca.redpagos.com.uy Numer kontaktowy: +59847320989 Adres: Uruguay, Héctor Gutierrez Ruiz 221, 50000 Salto, Departamento de Salto
Przemysł jutra	Consortio del Uruguay	Strona internetowa: https://consorcio.uy/ Adres e-mail: info@consorcio.uy Numer kontaktowy: +59829152295 Adres: Uruguay, Rincón 649, 11000 Montevideo, Departamento de Montevideo
Wyspecjalizowane procesy logistyczne	Uruguayan Chamber of Information Technologies	Strona internetowa: https://cuti.org.uy/ Adres e-mail: contacto@cuti.org.uy Numer kontaktowy: +59826012273 Adres: Uruguay, Av. Italia 6201, LATU Edificio Oficina 4, Los Sauces, 11500 Montevideo
Rozwój oparty na ICT	Bankingly	Strona internetowa: https://www.bankingly.com/ Adres e-mail: legal@bankingly.com Numer kontaktowy: +17342010007 Adres: Uruguay, Dr. Héctor Miranda 2361, 11300 Montevideo, Departamento de Montevideo
Nowoczesne technologie medyczne	DERES	Strona internetowa: deres@deres.org.uy Adres e-mail: https://deres.org.uy/ Numer kontaktowy: +59826228153 Adres: Uruguay, Tiburcio Gómez 1329, 11300 Montevideo, Departamento de Montevideo

Źródło: opracowanie własne na podstawie analizy desk research

3. Aspekty dostępu do rynku danego kraju oraz procedury w zakresie podejmowania działalności inwestycyjnej

3.1. Bariery i utrudnienia administracyjne w eksporcie i współpracy gospodarczej

Urugwaj ma stosunkowo otwarty i niezawodny system handlu i inwestycji z niewielką liczbą ograniczeń granicznych i ograniczonym wykorzystaniem środków pozataryfowych. Strategia handlowa kraju koncentruje się na liberalizacji handlu i inwestycji zarówno na poziomie krajowym, regionalnym, jak i wielostronnym.

Warto zaznaczyć, że podatki importowe są stosunkowo wysokie w porównaniu do innych krajów, co podnosi ceny produktów zagranicznych. Opodatkowanie importu ma na celu zwiększenie dochodów, a nie ochronę produkcji krajowej, biorąc pod uwagę niski poziom produkcji w Urugwaju.

Produkty pochodzenia zagranicznego podlegają Wspólnej Taryfie Zewnętrznej (CET) ustalonej przez Mercosur w zakresie od 0 do 35%. Produkty pochodzenia Mercosur wchodzi na rynek urugwajski z zerową stawką celną i mają niższe koszty logistyczne, co zapewnia tym produktom przewagę w regionie.

20 lipca 2022 r. Rada Wspólnego Rynku zatwierdziła decyzję CMC nr 8/2022 o obniżeniu Wspólnej Taryfy Zewnętrznej (AEC) dla prawie 6 900 kodów HS. Umożliwia państwom członkowskim obniżenie ceł importowych na dodatkowy zestaw pozycji z listy wyjątków o 10%. Pozycje o aktualnym CET wynoszącym 2% można zmniejszyć do poziomu 0%. Kody HS, które mają CET na poziomie 0%, wzrosły z 746 pozycji do 2 869 pozycji.

3.2. Wymagania dostępu do rynku

Tylko firmy handlowe, firmy przemysłowe lub osoby wymienione w rejestrze importerów mogą legalnie importować produkty do Urugwaju. Faktura pro forma jest wymagana do rozpoczęcia procedur importowych, a importerzy muszą skorzystać z agenta do obsługi procesu odprawy celnej. Agent jest odpowiedzialny za wystawienie deklaracji celnej importowej i przesłanie deklaracji drogą elektroniczną do Krajowej Dyrekcji Celnej przed przybyciem ładunku do Urugwaju. Wymagane przez Krajową Dyrekcję Celną dokumenty to faktura handlowa, dokument(y) przewozowe oraz świadectwo pochodzenia. Importer często wymaga również listu przewozowego, określającego, gdzie w przesyłce znajdują się różne jednostki. Kraj może wymagać innych certyfikatów w zależności od rodzaju produktu (kod HS).

3.3. Obowiązujące regulacje celne

Na poziomie krajowym Krajowa Dyrekcja Celna (*Dirección Nacional de Aduanas*, DNA) stosuje, pobiera i kontroluje podatki zgodnie z kodeksem celnym Urugwaju. DNA podlega Ministerstwu Gospodarki i Finansów; dyktuje wszystkie przepisy celne i kontroluje transakcje importowe i eksportowe. Struktura taryfowa Urugwaju składa się z 19 stawek wahających się od 0 do 35%.

W Urugwaju jest bezwzględny zakaz wwozu artykułów spożywczych. Każda osoba, która przekroczy granicę otrzymuje informację pisemną o objętych artykułach zakazem wwozu. Wwóz i handel narkotykami lub substancjami psychotropowymi jest karany wieloletnim więzieniem, bez możliwości zawieszenia wykonania kary.

3.4. Funkcjonujący system podatkowy, opłaty, licencje, wymagane pozwolenia

Podatki państwowe występujące w Urugwaju opisano w poniższej tabeli.

Tabela 55. Wykaz podatków występujących w Urugwaju

RODZAJ PODATKU	OBOWIĄZKI PODATNIKA
Podatek dochodowy	<ul style="list-style-type: none"> System podatkowy Urugwaju opiera się na kryteriach źródłowych, opodatkowany jest tylko działalność na terytorium Urugwaju. Podatek dochodowy od 0 do 36% - najczęściej 25%
VAT	<ul style="list-style-type: none"> Stawka: 22%
Podatek od aktywów	<ul style="list-style-type: none"> Stawka: 1,5%
Ubezpieczenie społeczne	<ul style="list-style-type: none"> Składki na ubezpieczenie społeczne (pracownik i pracodawca) z tytułu wypłaty wynagrodzenia są obowiązkowe.

Źródło: opracowanie własne na podstawie <https://www.kreston.com/pl/doing-business-in/uruguay/>

3.5. Dostęp do rynku pracy, świadczenie usług i zatrudnienie obywateli

Przed założeniem listy płac w Urugwaju należy założyć filię w granicach kraju, do czego rekomendowane jest podjęcie współpracy z podmiotem urugwajskim.

Urugwaj stosuje system Pay As You Earn (PAYE), co oznacza, że pracodawcy muszą potrącać podatek dochodowy z wypłat pracownikom. Stawki podatku dochodowego wahają się od 0 do 36 % i ubiegają się o pensję, urlop, odprawę i inne. Jako pracodawca będziesz musiał odprowadzać składki na ubezpieczenie społeczne, płacąc własne składki.

Składki podatkowe dla pracodawców Urugwaju obejmują również fundusze ubezpieczenia emerytalnego i medycznego. Zazwyczaj pracodawcy płacą 12,625% wynagrodzenia pracownika i potrącenia 18,1 do 23,1% od pracownika.

3.6. Wykaz najważniejszych wydarzeń targowych

W poniższej tabeli przedstawiono wybrane wydarzenia targowe odbywające się w Urugwaju powiązane z Wielkopolskimi Inteligentnymi Specjalizacjami.

Tabela 56. Przegląd wydarzeń targowych odbywających się w Urugwaju

RIS	NAZWA WYDARZENIA	DANE KONTAKTOWE
Biosurowce i żywność dla świadomych konsumentów	Uruguayan Congress of Geology	Strona internetowa: https://10congresogeologia.uy/ Adres e-mail: info@10congresogeologia.uy Numer kontaktowy: +598 99 391 977 Adres: Uruguay, LATU, Montevideo, Uruguay
Wnętrza przyszłości	Expo Prado	Strona internetowa: https://www.expoprado.com/ Adres e-mail: info@ruraldelprado.com.uy Numer kontaktowy: 2336 6563 Adres: Uruguay, Lucas Obes 1011, Montevideo

Przemysł jutra	ICAES	Strona internetowa: https://waset.org/automobile-engineering-and-sustainability-conference-in-january-2023-in-montevideo Adres e-mail: contacto@icaes.com.uy Numer kontaktowy: +598 23367447 Adres: Uruguay, Lucas Obes 1142, CP 11700, Montevideo
Wyspecjalizowane procesy logistyczne	INALOG	Strona internetowa: http://www.inalog.org.uy Adres e-mail: contacto@inalog.org.uy Numer kontaktowy: +598 2916 7114 Adres: Uruguay, Ituzaingó 1420, Montevideo
Rozwój oparty na ICT	Khipu	Strona internetowa: https://khipu.ai/ Adres e-mail: info@khipu.ai Numer kontaktowy: +27 41 393 7601 Adres: Uruguay, Facultad de Ingeniería, Universidad de la República in Montevideo
Nowoczesne technologie medyczne	IASLC Uruguay	Strona internetowa: https://lalca2023.iaslc.org/ Adres e-mail: lalca2023@icsevents.com Numer kontaktowy: +1 630 670 2745 Adres: Uruguay, Radisson Montevideo Victoria Plaza Hotel, Montevideo

Źródło: opracowanie własne na podstawie analizy desk research

4. Analiza konkurencji oraz potencjalnych partnerów handlowych / kontrahentów

4.1. Wykaz kluczowych konkurentów

W poniższej tabeli przedstawiono wykaz kluczowych konkurentów z Urugwaju szczególnie istotnych dla przedsiębiorstw działających w ramach Wielkopolskich Inteligentnych Specjalizacji.

Tabela 57. Kluczowi konkurenci z Urugwaju powiązani z Wielkopolskimi Inteligentnymi Specjalizacjami

RIS	NAZWA KONKURENTA	DANE KONTAKTOWE
Biosurowce i żywność dla świadomych konsumentów	Ecolat Uruguay S.A.	Strona internetowa: https://gloria.com.uy/ Adres e-mail: sabrina.serrano@ecolat.com.uy Numer kontaktowy: +598 4554 7850 Adres: Uruguay, Unnamed Road, Nueva Helvecia, Departamento de Colonia
Wnętrza przyszłości	XY Sistemas de Exhibición	Strona internetowa: https://www.xysistemasretail.com/ Adres e-mail: info@xyretail.com Numer kontaktowy: +598 2709 8487 Adres: Uruguay, Av. Dr. Américo Ricaldoni 2950, 11600 Montevideo, Departamento de Montevideo
Przemysł jutra	Fullmetal	Strona internetowa: http://www.fullmetal.com.uy/ Adres e-mail: ventas@fullmetal.com.uy Numer kontaktowy: +59823200536 Adres: Uruguay, Coronel Raíz 2735, -34.8085977,-56.1898567, 12400 Montevideo, Departamento de Montevideo
Wyspecjalizowane procesy logistyczne	Gripper	Strona internetowa: https://www.gripper.com.uy/ Adres e-mail: info@grippergroup.com Numer kontaktowy: +59829146515 Adres: Uruguay, 25 de Agosto 506, 11000 Montevideo, Departamento de Montevideo

Rozwój oparty na ICT	Digital Sense	Strona internetowa: https://www.digitalsense.ai/ Adres e-mail: contacto@digitalsense.ai Numer kontaktowy: +59826141674 Adres: Uruguay, Michigan 1356, 11400 Montevideo, Departamento de Montevideo
Nowoczesne technologie medyczne	Lumiar Healthcare Uruguay	Strona internetowa: https://portal.lumiarsaude.com.br/unidades/ Adres e-mail: info@lumiar.com.uy Numer kontaktowy: +59826039525 Adres: Uruguay, Av. Italia 6160, 11500 Montevideo, Departamento de Montevideo

Źródło: opracowanie własne na podstawie analizy desk research

4.2. Wykaz wyselekcjonowanych potencjalnych partnerów handlowych / kontrahentów

W poniższej tabeli przedstawiono wykaz potencjalnych partnerów handlowych / kontrahentów z Urugwaju szczególnie istotnych dla przedsiębiorstw działających w ramach Wielkopolskich Inteligentnych Specjalizacji.

Tabela 58. Potencjalni partnerzy handlowi / kontrahenci z Urugwaju powiązani z Wielkopolskimi Inteligentnymi Specjalizacjami

RIS	NAZWA PARTNERA	DANE KONTAKTOWE
Biosurowce i żywność dla świadomych konsumentów	Dicasold Food Service	Strona internetowa: http://www.dicasold.com/ Adres e-mail: ventas@dicasold.com.uy Numer kontaktowy: +59894999832 Adres: Uruguay, Camino Servando Gomez 3425
Wnętrza przyszłości	Julio Muebles	Strona internetowa: https://juliomuebles.com.uy/ Adres e-mail: info@juliomuebles.com.uy Numer kontaktowy: +59843323105 Adres: Uruguay, José Rosa Giffuni 236, 90000 Canelones, Departamento de Canelones
Przemysł jutra	TASCO ACEROS	Strona internetowa: https://www.tascoaceros.com/ Adres e-mail: tascoltda2@gmail.com Numer kontaktowy: +59829243168 Adres: Uruguay, Av Gral Rondeau 2186, 11800 Montevideo, Departamento de Montevideo
Wyspecjalizowane procesy logistyczne	ULG Logistics Uruguay	Strona internetowa: http://www.ulglogistics.com.uy/ Adres e-mail: info@ulglogistics.com.uy Numer kontaktowy: +59898004040 Adres: Uruguay, Av. Alfredo Arocena 1997, 11500 Montevideo, Departamento de Montevideo
Rozwój oparty na ICT	ZonaTecno	Strona internetowa: https://www.zonatecno.com.uy/ Adres e-mail: VENTAS@ZONATECNO.COM.UY Numer kontaktowy: +59824016057 Adres: Uruguay, Juncal 1401, 11000 Montevideo, Departamento de Montevideo
Nowoczesne technologie medyczne	Cibeles s.a.	Strona internetowa: https://cibeles.com.uy/ Adres e-mail: agro@cibeles.com.uy Numer kontaktowy: +59822091001 Adres: Uruguay, 12 De Diciembre 767, 11800 Montevideo, Departamento de Montevideo

Źródło: opracowanie własne na podstawie analizy desk research

WENEZUELA

Boliwariańska Republika Wenezueli

República Bolivariana de Venezuela

STOLICA	Caracas
USTRÓJ POLITYCZNY	republika federalna
JĘZYK URZĘDOWY	hiszpański
POPULACJA (SIERPIEŃ 2022)	29 789 730
POZYCJA NA ŚWIECIE POD WZGLĘDEM POPULACJI	50.
POWIERZCHNIA LĄDOWA (km²)	882 050
WALUTA	bolivar soberano (VES)
PKB (2021)	106 mld USD
PKB - per capita (2021)	14 025 USD
PKB (PPP) - per capita (2022)	5 178 USD
HDI - Wskaźnik rozwoju społecznego (2022)	0,711 (high)
RZĄDOWA STRONA WWW	http://www.saime.gob.ve/

1. Analiza rynku

1.1. Szanse i zagrożenia potencjalnej współpracy gospodarczej i inwestycyjnej

W Wenezueli funkcjonuje model gospodarki socjalistycznej z dominującą rolą państwa. Kraj znajduje się w stanie zapaści gospodarczej. Istnieją tam bardzo poważne ograniczenia w prowadzeniu działalności handlowo-gospodarczej, która niesie ze sobą szereg poważnych ryzyk. Podstawą gospodarki Wenezueli jest wydobywanie oraz eksport ropy naftowej, rud żelaza i ich pochodnych. Gospodarka jest silnie uzależniona od sektora energetycznego. Rozwój sektora pozanaftowego jest ograniczony. Wenezuela nie posiada żadnego formalnego porozumienia handlowego z Unią Europejską. Na handel UE z Wenezuelą negatywnie wpływa przedłużający się kryzys gospodarczy. W 2020 roku pogłębiał się w Wenezueli kryzys gospodarczy i humanitarny. W lutym Światowy Program Żywnościowy ONZ opublikował raport, w którym orzekł, że jedna trzecia ludności Wenezueli (32,3%) cierpi z powodu braku żywności i potrzebuje pomocy. W kraju postępowała polaryzacja rynku. PKB kraju spadło o ok. 30%.

Mocne strony:

- Zasoby naturalne w postaci ropy naftowej oraz gazu.

Słabe strony:

- Niespłacanie długu państwowego i quasi-suwerennego (PDVSA), opóźnienia w płatnościach w codziennej działalności.
- Gospodarka silnie uzależniona od węglowodorów, pożyczek z Chin i Rosji oraz irańskiej pomocy.
- Nieprzejrzyste i uznaniowe zarządzanie przychodami z ropy naftowej.
- Hiperinflacja.
- Niedobór waluty obcej i towarów (podstawowe artykuły spożywcze, leki).
- Poważna niepewność polityczna.
- Przystępczość (zabójstwa), korupcja, wszelkiego rodzaju handel, czarny rynek.
- W ramach sankcji USA: blokada handlu ropą, sankcje finansowe.

1.2. Główne sektory gospodarki z wyszczególnieniem najważniejszych produktów

Podstawą gospodarki Wenezueli jest wydobywanie oraz eksport ropy naftowej (kraj jest jednym z 5 członków-założycieli OPEC), rud żelaza i ich pochodnych. Gospodarka jest silnie uzależniona od sektora energetycznego, który wytwarza blisko 50% PKB oraz stanowi ponad 95% wenezuelskiego eksportu.

Niepokojącą tendencją jest zmniejszenie się w ostatnich latach produkcji sektora prywatnego. Spadek ten jest konsekwencją przeprowadzonych przez rząd wywłaszczeń i nacjonalizacji, które z dużym rozmachem forsował prezydent Chavez.

Główną przyczyną kryzysu w tym sektorze jest systematyczny spadek produkcji ropy spowodowany głównie nieudolnym zarządzaniem, brakiem konserwacji i naprawy infrastruktury, wywłaszczeniami i nacjonalizacją firm wykonawczych oraz brakiem motywacji do inwestycji zagranicznych.

Głównym powodem obecnej sytuacji gospodarczej Wenezueli jest niski poziom rezerw, dewaluacja boliwara oraz druk pieniędzy bez pokrycia. Wzrost zadłużenia był wynikiem regularnej emisji dolarowych obligacji rządowych i bonów PDVSA (państwowego monopolisty w wydobywaniu ropy naftowej), które pozwalały na finansowanie wydatków rządowych. Założeniem był import produktów żywnościowych, leków, sprzętu i maszyn. W praktyce okazało się, że pieniądze te nie były wykorzystywane zgodnie z ich przeznaczeniem.

Produkcja krajowa nadal nie została wznowiona, wzrósł nieco import zwłaszcza produktów żywnościowych i od roku 2018 braki w zaopatrzeniu nie są już tak widoczne. Ceny wszystkich artykułów, które pojawiają się na rynku są kalkulowane w USD i ich ceny w boliwarach rosną z dnia na dzień, tak jak rośnie równoległy kurs wymiany.

W rankingach instytucji zajmujących się oceną w prowadzeniu działalności ekonomicznej (np. Heritage Foundation, Wall Street Journal), zagrożenia jakie występują w Wenezueli, stawiają ją na ostatnich miejscach rankingów (z największymi zagrożeniami i ograniczeniami do prowadzenia działalności handlowej).

Podstawą gospodarki Wenezueli jest wydobywanie ropy naftowej. Główne złoża ropy znajdują się w nizinie Maracaibo, a także w delcie Orinoko i we wschodniej części Los Llanos. Tam też koncentruje się przemysł rafineryjno-petrochemiczny. Rozwój przemysłu naftowego odbił się jednak niekorzystnie na pozostałych działach gospodarki, zwłaszcza na bardzo zaniedbanym rolnictwie. Jako grunty orne wykorzystuje się zaledwie 3% powierzchni kraju, a spadek w produkcji rolnej obniżył się do 20% zapotrzebowania krajowego.

Ważną rolę w kontekście rolnictwa odgrywa sztuczne nawadnianie. Największy odsetek użytków rolnych to łąki i pastwiska na obszarze Llanos, natomiast tereny uprawowe koncentrują się głównie w śródgórskich kotlinach i dolinach rzek. Cechą charakterystyczną struktury rolniczej Wenezueli jest duża liczba latyfundiów, ogromnych posiadłości ziemskich, przede wszystkim hodowlanych. Skupiają one ponad 75% powierzchni wszystkich użytków rolnych kraju. Głównymi uprawami kraju

były kukurydza, ryż, fasola, soczewica i maniok oraz ziemniaki, a z roślin plantacyjnych kawa i kakao. Poza była uprawiana jest trzcina cukrowa, bawełna, sezam, sizal, orzeszki ziemne, tytoń oraz liczne gatunki warzyw i owoców.

Hodowla bydła rogatego na obszarze Llanos dostarcza 55% wartości produkcji rolniczej. Produkcja żywności nie zaspokaja jednak potrzeb kraju.

Ważne miejsce w gospodarce zajmuje również górnictwo i hutnictwo rud żelaza. W produkcji rudy żelaza Wenezuela zajmuje drugie miejsce wśród krajów Ameryki Południowej. Inne wydobywane surowce to boksyty, złoto i diamenty. Górnictwo wraz z wydobyciem ropy naftowej generują większość wartości produktu krajowego brutto i ponad 90% wartości eksportu.

Firmy produkujące żelazo i aluminium, aktualnie również znajdują się w zapaści produkcyjnej, tak jak wszystkie inne sektory.

Od roku 2019 dodatkowym i bardzo ważnym czynnikiem powodującym pogłębienie się kryzysu gospodarczego we wszystkich sektorach były bardzo poważne braki w zaopatrzeniu w paliwo i długie przerwy w dostawach energii.

1.3. Handel zagraniczny prezentujący główne kierunki importu globalnego

Po przystąpieniu w 2012 r. Wenezueli do bloku południa Mercosur oczekiwano wzrostu w imporcie oraz eksporcie z Brazylią, Argentyną i Urugwajem. Główne produkty eksportowe Wenezueli to ropa naftowa, żelazo, stal, aluminium, artykuły aluminiowe i chemiczne. Importowane są przede wszystkim maszyny, urządzenia i sprzęt transportowy, wyposażenie elektryczne i elektroniczne, produkty farmaceutyczne, żywność i artykuły chemiczne. W sierpniu 2017 r., jednogłośnie decyzją fundatorów Mercosur (Argentyna, Urugwaj, Paragwaj i Brazylia), Wenezuela została zawieszona w prawach członkowskich; przyczyną jest „łamanie porządku demokratycznego” (od utworzenia Mercosur w roku 1991, jest to drugi raz kiedy została użyta klauzula podpisana w 1998 r. w Ushuaia (Argentyna), ratyfikowana i rozszerzona w 2011 r., a która jednoznacznie określa, że utrzymanie zasad demokratycznych w każdym kraju, jest warunkiem nadrzędnym dla integracji regionalnej.

2. Analiza trendów z określeniem perspektyw dla rynku Wenezueli

2.1. Branże perspektywiczne szczególnie istotne dla przedsiębiorstw działających w ramach inteligentnych specjalizacji Województwa Wielkopolskiego

W pierwszym półroczu 2019 r. polsko-wenezuelskie obroty handlowe wyniosły 9,0 mln USD (spadek o 28,3% w porównaniu z analogicznym okresem 2018 roku.), z czego polski eksport 1,2 mln USD (spadek o 22,3 %), a import 7,8 mln USD (wzrost o 29,2 %).

W 2018 r., jak i w 2019 r. w wyniku sytuacji społeczno-gospodarczej w Wenezueli polsko-wenezuelska wymiana handlowa, szczególnie po stronie naszego eksportu, została radykalnie ograniczona. Praktycznie w chwili obecnej po stronie polskiego eksportu występuje tylko soda kaustyczna (1,4 mln USD w 2018 r.), a po stronie importu metanol (23 mln USD w 2018 r.).

W związku z powyższym nie udało się określić branż perspektywicznych szczególnie istotnych dla przedsiębiorstw działających w ramach inteligentnych specjalizacji Województwa Wielkopolskiego

3. Aspekty dostępu do rynku danego kraju oraz procedury w zakresie podejmowania działalności inwestycyjnej

3.1. Bariery i utrudnienia administracyjne w eksporcie i współpracy gospodarczej

Z uwagi na postępujący w Wenezueli proces centralizacji władzy gospodarczej oraz nacjonalizacji strategicznych sektorów, w odniesieniu do Polski główną podstawą rozwoju dwustronnych kontaktów gospodarczych jest międzyrządowa umowa ramowa o współpracy gospodarczej.

Słabość i nieprzewidywalność wenezuelskiego systemu prawnego oraz niewydolność systemu sądowego wymieniane są przez działające w Wenezueli firmy z krajów UE jako poważna bariera w normalnym funkcjonowaniu przedsiębiorstw. Przepisy prawne odnoszące się do działania firm zagranicznych są bardzo często zmieniane, mają krótkie *vacatio legis*, a ich zapisy bywają nieprecyzyjne, stwarzając szeroki margines do interpretacji na szczeblu administracyjnym. Szybkie i częste zmiany przepisów uniemożliwiają firmom zagranicznym strategiczne planowanie działań biznesowych.

3.2. Obowiązujące regulacje celne

Na lotnisku i innych przejściach granicznych obowiązuje kontrola sanitarna. Zabrania się wwożenia żywności. Służbie celnej należy obowiązkowo zgłosić wwożone i wywożone dewizy przekraczające kwotę 10 tys. USD. Nie ma możliwości odzyskania podatku VAT za zakupione w Wenezueli towary. Wwóz rzeczy wartościowych (kamery wideo, aparaty fotograficzne, komputery itp.) należy zgłaszać

w otrzymywanym w samolocie formularzu - deklaracja celna - który odbierają służby celne podczas przekraczania granicy.

3.3. Funkcjonujący system podatkowy, opłaty, licencje, wymagane pozwolenia

Podatki państwowe występujące w Wenezueli opisano w poniższej tabeli.

Tabela 59. Wykaz podatków występujących w Wenezueli

RODZAJ PODATKU	SZCZEGÓŁY
CIT	<ul style="list-style-type: none"> Korporacje będące rezydentami w Wenezueli podlegają opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób prawnych (CIT) od dochodów wenezuelskich i ze źródeł zagranicznych, podczas gdy korporacje będące rezydentami za granicą, które mają stałą siedzibę (PE) w Wenezueli, są opodatkowane podatkiem CIT od dochodów wenezuelskich i ze źródeł zagranicznych, które można przypisać do wspomnianego WP. Korporacje mogą ubiegać się o wszelkie podobne podatki zapłacone za granicą od dochodu ze źródeł zagranicznych jako ulgę podatkową. Korporacje niebędące rezydentami bez PE podlegają CIT tylko od dochodu źródłowego Wenezueli.
VAT	<ul style="list-style-type: none"> Federalny podatek VAT (Impuesto al Valor Agregado lub IVA) jest jednorazowym podatkiem płaconym przez końcowego konsumenta wszystkich rodzajów produktów i usług. Jednak każdy podmiot gospodarczy zaangażowany w ten proces, od sprzedaży surowców po produkcję i dystrybucję wyrobów gotowych do konsumenta końcowego, jest zobowiązany do uwzględnienia podatku od swoich produktów klientom (podatek należny) oraz do uiszczenia podatku od jego zakupów lub importu towarów i usług (podatek naliczony), zaliczając wpłacone kwoty na poczet należności z tytułu własnej działalności. Kwota netto do zapłaty przez każdy podmiot jest uznawana za podatek od wartości dodanej. Podatek VAT nie stanowi dodatkowego kosztu dla przedsiębiorstw, ponieważ nawet jeśli wszystkie rodzaje przedsiębiorstw, w tym departamenty i agencje rządowe (z pewnymi wyjątkami), są zobowiązane do akceptowania obciążeń podatkowych przez dostawców przy zakupie towarów i usług, takie kwoty są zwykle odliczane od odpowiedzialności przedsiębiorstw za podatek od ich rachunków wystawionych klientom. Stawka może zmieniać się co roku w granicach od 8% do 16,5%. Obecna ogólna stawka VAT wynosi 16%.
Podatki dochodowe	<ul style="list-style-type: none"> Osoby będące rezydentami podlegają opodatkowaniu od swoich dochodów na całym świecie. Osoby będące zagranicznymi rezydentami ze stałą bazą w Wenezueli muszą płacić podatki od dochodu ze źródła krajowego lub zagranicznego przypisane do tej bazy. Osoby niebędące rezydentami płacą podatki od swoich dochodów, ilekroć przyczyna lub pochodzenie takiego dochodu leży w Wenezueli. Osoby będące rezydentami podlegają opodatkowaniu według stopniowanych stawek. Roczny podatek dochodowy przed zaliczeniami obliczany jest przy użyciu poniższej tabeli stawek podatkowych: <ul style="list-style-type: none"> – od 0 do 1 000 jednostek podatkowych – 6% – 1 000 – 1 500 – 9%, – 1 500 – 2 000 – 12%, – 2 000 – 2 500 – 16%, – 2 500 – 3 000 – 20%, – 3 000 – 4 000 – 24%,

	<ul style="list-style-type: none"> – 4 000 – 6 000 – 29%, – powyżej 6 000 – 34%. • Dochody osób fizycznych niebędących rezydentami wynikające z działalności zawodowej niezwiązanej z działalnością gospodarczą podlegają opodatkowaniu w wysokości 34% od 90% płatności brutto. Wynagrodzenie i inne dochody uzyskiwane przez nierezydentów za usługi świadczone w Wenezueli podlegają opodatkowaniu podatkiem liniowym 34%, potrącanym u źródła.
Cło	<ul style="list-style-type: none"> • Co do zasady przywóz towarów do Wenezueli podlega opłacie celnej. Cła te są zazwyczaj nakładane na koszt, ubezpieczenie i wartość frachtu (CIF) importowanego produktu, bez podatku VAT. • Stawki celne na ogół wahają się od 5% do 35%. Stawki celne różnią się w zależności od danego produktu. Ogólnie cła importowe wynoszą 5% na dobra inwestycyjne, od 10% do 15% na surowce i dobra pośrednie oraz od 15% do 35% Ponadto wszystkie importy podlegają opłacie celnej, cło importowemu i VAT.
Podatek od nieruchomości miejskich	<ul style="list-style-type: none"> • Podatek od nieruchomości miejskich jest podatkiem lokalnym lub komunalnym należnym od każdej osoby, która jest właścicielem praw majątkowych lub innych praw rzeczowych na nieruchomościach miejskich. Podstawą opodatkowania jest wartość nieruchomości miejskiej. W tym celu jako punkt odniesienia podaje się godziwą wartość rynkową nieruchomości. Obowiązująca stawka różni się w zależności od gminy.
Akcyza	<ul style="list-style-type: none"> • Podatek od alkoholu i napojów alkoholowych: Produkcja, komercjalizacja i import alkoholu i napojów alkoholowych podlegają opodatkowaniu akcyzą. W zależności od rodzaju produktu występuje stawka w wysokości: 15% na piwo, 35% na wina naturalne i 50% na pozostałe napoje do 50 stopni w skali Gay-Lussac. • Podatek od papierosów i produkcji tytoniu: Import i krajowa produkcja papierosów i tytoniu, drobnych kawałków i innych pochodnych tytoniu do konsumpcji w Wenezueli podlega opodatkowaniu podatkiem akcyzowym. Ten proporcjonalny podatek jest pobierany według stawki 70% od ceny detalicznej papierosów, tytoniu i jego pochodnych.

Źródło: opracowanie własne na podstawie <https://taxsummaries.pwc.com/venezuela>

3.4. Dostęp do rynku pracy, świadczenie usług i zatrudnienie obywateli

W celu podjęcia zatrudnienia na terenie Wenezueli niezbędne jest posiadanie wizy z prawem do pracy. Aplikacja wizowa (wypełniona przez pracodawcę bądź bezpośrednio przez zainteresowanego) musi zostać przesłana za pośrednictwem Ambasady Republiki Boliwariańskiej Wenezueli w Warszawie do wenezuelskiego Ministerstwa Pracy, które wydaje zgodę na pracę na terenie Wenezueli. Po przyznaniu zgody, Ministerstwo Pracy przesyła automatycznie aplikację wizową do autoryzacji do władz imigracyjnych. O podjęciu decyzji pozytywnej dotyczącej rozpatrzenia aplikacji wizowej zostaje poinformowana Ambasada w Warszawie. Aplikant musi zgłosić się osobiście po odbiór wizy. Wizy z prawem do pracy nie można uzyskać przebywając na terytorium Wenezueli. Wymogiem formalnym jest pośrednictwo Ambasady.

POTENCJALNI PARTNERZY HANDLOWI

Na podstawie analizy rynków perspektywicznych wśród państw Ameryki Południowej rekomenduje się podjęcie współpracy z następującymi krajami:

1 Argentyna

Rekomenduje się podjęcie współpracy w ramach Wielkopolskich Inteligentnych Specjalizacji:

- przemysł jutra:
 - w sektorze odnawialnych źródeł energii: wytwarzanie energii, tworzenie sieci oraz magazynowanie energii,
 - w sektorze rolniczym: dostarczanie komponentów i części do maszyn rolniczych,
 - w sektorze technologii medycznych: dostarczanie specjalistycznego sprzętu i urządzeń medycznych,
- rozwój oparty na ICT:
 - w sektorze infrastruktury telekomunikacyjnej: wdrożenie i rozbudowa sieci 4G i LTE, rozbudowa szerokopasmowego dostępu do Internetu, rozszerzenie transmisji danych/szerokopasmowych i treści w sieciach komórkowych oraz usługi satelitarne,
 - w sektorze usług informatycznych: wdrażanie, zarządzanie i konserwacja sieci i starszych aplikacji oraz outsourcing rozwoju oprogramowania,
 - w sektorze bezpieczeństwa cybernetycznego: cyberbezpieczeństwo w sektorach bankowości, energetyki (ropa i gaz), telekomunikacji, produkcji oraz handlu detalicznego.

Rekomenduje się nawiązanie współpracy z następującymi podmiotami:

Tabela 60. Potencjalni partnerzy handlowi z Argentyny

KONTRAHENCI / PARTNERZY		
RIS	NAZWA PARTNERA	STRONA INTERNETOWA
Przemysł jutra	Trailer Store	https://trailerstore.mercadoshops.com.ar/
Przemysł jutra	Metal Finishing SA	https://www.mfinishing.com/
Przemysł jutra	Ditoma SRL	https://www.ditoma.net/
Rozwój oparty na ICT	Yard Sale Computación	https://yard-sale-computacion.negocio.site/
Rozwój oparty na ICT	NEXTSALE	https://www.nextsale.com.ar/
Rozwój oparty na ICT	PC CENTER COMPUTERS	https://pccenter.com.ar/

INSTYTUCJE OTOCZENIA BIZNESU		
RIS	NAZWA IOB	STRONA INTERNETOWA
Przemysł jutra	Espacio Idearte	https://espacio-idearte.negocio.site
Rozwój oparty na ICT	Unidigital	https://unidigital.com/en/
Rozwój oparty na ICT	NorthROBOTICS	https://www.roboticaparachicos.com/

Źródło: opracowanie własne na podstawie analizy desk research

2 Boliwia

Rekomenduje się podjęcie współpracy w ramach Wielkopolskich Inteligentnych Specjalizacji:

- przemysł jutra:
 - w sektorze energetycznym: dostarczanie maszyn i urządzeń,
 - w sektorze maszynowym: dostarczanie maszyn i urządzeń,
 - w sektorze samochodowym: dostarczanie rozwiązań do automatyzacji linii produkcyjnej,
 - w sektorze rolniczym: dostarczenie infrastruktury nawadniającej wraz z jej automatyzacją, dostarczanie maszyn i urządzeń rolniczych,
- rozwój oparty na ICT:
 - w sektorze energetycznym: dostarczanie rozwiązań informatycznych,
 - w sektorze maszynowym: dostarczanie technologii modernizujących kopalnie.

Rekomenduje się nawiązanie współpracy z następującymi podmiotami:

Tabela 61. Potencjalni partnerzy handlowi z Boliwii

KONTRAHENCI / PARTNERZY		
RIS	NAZWA PARTNERA	STRONA INTERNETOWA
Przemysł jutra	AutoStar S.R.L. Showroom	http://www.autostar.com.bo/
Przemysł jutra	AUTOKORP	https://www.autokorp.com/
Przemysł jutra	Bolivian Auto Motors	https://bolivianautomotors.com.bo/
Rozwój oparty na ICT	PC.COM	https://www.pc.com.bo/
Rozwój oparty na ICT	Big Gates Solutions - Computación & Sistemas	https://bgsbolivia.com/
Rozwój oparty na ICT	Big Gates Solutions - Computación & Sistemas	https://bgsbolivia.com/

INSTYTUCJE OTOCZENIA BIZNESU		
RIS	NAZWA IOB	STRONA INTERNETOWA
Przemysł jutra	Instituto de Estudios Avanzados en Desarrollo - INESAD	https://www.inesad.edu.bo/
Rozwój oparty na ICT	Business Competitive Academic	https://www.facebook.com/Businesscompetitiveacademic/
Rozwój oparty na ICT	Smart Design Business Akademikorp	https://www.facebook.com/SmartDesignBusiness

Źródło: opracowanie własne na podstawie analizy desk research

3 Brazylia

Rekomenduje się podjęcie współpracy w ramach Wielkopolskich Inteligentnych Specjalizacji:

- rozwój oparty na ICT:
 - w sektorze medycznym: telemedycyna, big data, sztuczna inteligencja,
 - w sektorze technologii informacyjnych: sztuczna inteligencja, cyberbezpieczeństwo, przetwarzanie brzegowe (Edge computing),
- przemysł jutra:
 - w sektorze energetycznym: dostarczanie maszyn i urządzeń,
 - w sektorze medycznym: dostarczanie sprzętu medycznego, części do aparatury medycznej.

Rekomenduje się nawiązanie współpracy z następującymi podmiotami:

Tabela 62. Potencjalni partnerzy handlowi z Brazylii

KONTRAHENCI / PARTNERZY		
RIS	NAZWA PARTNERA	STRONA INTERNETOWA
Rozwój oparty na ICT	Aqui Tem Informática	https://www.aquiteminformatica.com.br
Rozwój oparty na ICT	UTI da Informática	https://www.utidainformatica.net/
Rozwój oparty na ICT	INFORMAT S.T	https://informatst.com.br/
Przemysł jutra	MC Brazil	http://www.mcelbrasil.com/
Przemysł jutra	Edson of Screws	https://www.edsondosparafusos.com.br/
Przemysł jutra	Hardware Roma Ltda.	https://www.ferragensroma.com.br/

INSTYTUCJE OTOCZENIA BIZNESU		
RIS	NAZWA IOB	STRONA INTERNETOWA
Rozwój oparty na ICT	FBN Brazil	http://www.fbn-br.org.br/
Rozwój oparty na ICT	Fulbright Commission Brazil	https://fulbright.org.br/
Przemysł jutra	Social Observatory of Brazil	https://osbrasil.org.br/

Źródło: opracowanie własne na podstawie analizy desk research

4 Kolumbia

Rekomenduje się podjęcie współpracy w ramach Wielkopolskich Inteligentnych Specjalizacji:

- rozwój oparty na ICT:
 - w sektorze technologii informacyjnych: cyfryzacja, cyberbezpieczeństwo, rozwiązania blockchain, szkolenie kadr, usługi hostingu i przetwarzania danych,
 - w sektorze medycznym: technologie e-zdrowia, e-commerce,
- przemysł jutra:
 - w sektorze energetycznym, w tym energii odnawialnej: dostarczanie maszyn i urządzeń, sterowanie przemysłowe, magazynowanie energii, baterie litowe, rozwiązania do energii wiatrowej i słonecznej,
 - w sektorze medycznym: dostarczanie specjalistycznego sprzętu medycznego.

Rekomenduje się nawiązanie współpracy z następującymi podmiotami:

Tabela 63. Potencjalni partnerzy handlowi z Kolumbii

KONTRAHENCI / PARTNERZY		
RIS	NAZWA PARTNERA	STRONA INTERNETOWA
Przemysł jutra	AA Metals Colombia	https://aametals.com/locations/colombia
Rozwój oparty na ICT	Docuxer S.A.S	https://www.docuxer.com/
INSTYTUCJE OTOCZENIA BIZNESU		
RIS	NAZWA IOB	STRONA INTERNETOWA
Przemysł jutra	Gfo	https://www.latamtradecapital.com.co/
Rozwój oparty na ICT	GPM Business Center	https://gpmcolombia.com.co/

Źródło: opracowanie własne na podstawie analizy desk research

5 Peru

Rekomenduje się podjęcie współpracy w ramach Wielkopolskich Inteligentnych Specjalizacji:

- przemysł jutra:
 - w sektorze spożywczym: dostarczanie maszyn do pakowania i przetwarzania żywności,
 - w sektorze rolniczym: dostarczanie części i komponentów do maszyn rolniczych,
 - w sektorze medycznym: instalacja infrastruktury technologicznej,
- biosurowce i żywność dla świadomych konsumentów:
 - w sektorze rolniczym: wsparcie przy procesie produkcyjnym nawozów.
 - w sektorze medycznym: technologie e-zdrowia, e-commerce.

Rekomenduje się nawiązanie współpracy z następującymi podmiotami:

Tabela 64. Potencjalni partnerzy handlowi z Peru

KONTRAHENCI / PARTNERZY		
RIS	NAZWA PARTNERA	STRONA INTERNETOWA
Przemysł jutra	Steel Peru Ingenieros SAC	http://steelperu.com/
Biosurowce i żywność dla świadomych konsumentów	All Food Selected S.A.C.	http://allfoodselected.com/
INSTYTUCJE OTOCZENIA BIZNESU		
RIS	NAZWA IOB	STRONA INTERNETOWA
Przemysł jutra	Schreiber Business Center	Strona internetowa: https://www.sbcenter.pe/
Biosurowce i żywność dla świadomych konsumentów	Agroindustrial Technological Innovation Center	http://citeagroindustrial.com.pe/es/

Źródło: opracowanie własne na podstawie analizy desk research

6 Urugwaj

Rekomenduje się podjęcie współpracy w ramach Wielkopolskich Inteligentnych Specjalizacji:

- przemysł jutra:
 - w sektorze energetycznym: rozwój sektora wodorowego i hydroelektrycznego,
 - w sektorze rolniczym: dostarczanie nowoczesnego sprzętu rolniczego, sterowanie laserowo maszyny, inteligentne szklarnie, sprzęt nawadniający,
 - w sektorze medycznym: dostarczanie specjalistycznego sprzętu medycznego, produkty technologiczne,
- rozwój oparty na ICT:
 - w sektorze technologii informacyjnych: bezpieczeństwo cybernetyczne,
 - w sektorze infrastruktury telekomunikacyjnej: wdrożenie i rozbudowa sieci 4G i LTE; rozbudowa szerokopasmowego dostępu do Internetu; rozszerzenie transmisji danych/szerokopasmowych i treści w sieciach komórkowych; usługi satelitarne,
 - w sektorze energetycznym: rozwój sektora wodorowego i hydroelektrycznego
 - w sektorze rolniczym: automatyzacja procesów, sprzęt do gromadzenia danych,
 - w sektorze medycznym: wdrożenie elektronicznych systemów medycznych.

Rekomenduje się nawiązanie współpracy z następującymi podmiotami:

Tabela 65. Potencjalni partnerzy handlowi z Urugwaju

KONTRAHENCI / PARTNERZY		
RIS	NAZWA PARTNERA	STRONA INTERNETOWA
Przemysł jutra	Fullmetal	http://www.fullmetal.com.uy/
Rozwój oparty na ICT	Digital Sense	https://www.digitalsense.ai/
INSTYTUCJE OTOCZENIA BIZNESU		
RIS	NAZWA IOB	STRONA INTERNETOWA
Przemysł jutra	Consortio del Uruguay	https://consorcio.uy/
Rozwój oparty na ICT	Bankingly	https://www.bankingly.com/

Źródło: opracowanie własne na podstawie analizy desk research

PODSUMOWANIE

Rynek Ameryki Południowej charakteryzuje się średnim poziomem rozwoju i zróżnicowanym poziomem zaawansowania technicznego.

Analizowany rynek Ameryki Południowej to zdecydowanie interesujący kierunek inwestycyjny dla przedsiębiorstw z powiatu pilskiego oraz województwa wielkopolskiego. Zauważyć można wysoką korelację między gospodarkami badanych krajów a Regionalnymi Inteligentnymi Specjalizacjami Województwa Wielkopolskiego. Największe powodzenie, wynikające z stopnia rozwoju danych obszarów, mają niewątpliwie cztery główne sektory:

- rolniczy,
- technologii medycznych,
- energetyczny,
- technologii informacyjno-komunikacyjnych (ICT).

Główne sektory gospodarki wybranych krajów są powiązane z następującymi Regionalnymi Inteligentnymi Specjalizacjami Województwa Wielkopolskiego:

- przemysł jutra,
- rozwój oparty na ICT,
- nowoczesne technologie medyczne.

Biorąc pod uwagę czynniki takie jak:

- poziom rozwoju poszczególnych rynków,
- bariery i utrudnienia administracyjne,
- wymagania dostępu do rynku,
- obowiązujące regulacje celne,
- funkcjonujące systemy podatkowe,
- dostęp do rynku pracy,
- poziom konkurencji oraz możliwość nawiązania partnerstwa z krajowymi przedstawicielami handlowymi

wybrano inteligentne specjalizacje województwa wielkopolskiego, których przedstawiciele będą mieli najlepsze warunki rozwoju na danym rynku.

Ustalono, że największe szanse na poszerzenie działalności na rynkach krajów Ameryki Południowej dla przedsiębiorstw prowadzących działalność w obszarach Inteligentnych Specjalizacji dla Wielkopolski zgodnie z Regionalną Strategią Innowacji dla Wielkopolski 2030 (RIS2030) są:

- RIS: Przemysł jutra,
- RIS: rozwój oparty na ICT,
- RIS: Nowoczesne technologie medyczne.

Należy mieć na uwadze, że planując wejście wybrany rynek Ameryki Południowej należy wcześniej przygotować odpowiednią strategię biznesową opartą o:

- wcześniejszą skrupulatną analizę rynku,
- zgromadzenie informacji handlowych,
- zaplanowanie procesu sprzedaży oraz wybór zespołu sprzedażowego,
- zaplanowanie planu logistyki i transportu,
- ustalenie ram prawnych i podatkowych oraz dostosowanie działalności przedsiębiorstwa do nowych typów transakcji,
- stworzenie bazy potencjalnych kontrahentów,
- przeprowadzenie kampanii reklamowej (direct marketing) i nawiązanie kontaktów handlowych,
- dopasowanie struktur, koordynacji działań i odpowiedniej alokacji zasobów;
- przygotowanie do spotkań z zagranicznymi kontrahentami i odpowiednie przeprowadzenie potencjalnej misji gospodarczej w celu finalizacji kontraktów.

Polskie przedsiębiorstwa zainteresowane wejściem na rynki regionu mogą korzystać z pomocy ambasad RP. Wspieranie przedsiębiorców i promocja polskiej gospodarki są kluczowymi zadaniami polskiej dyplomacji. Placówki ułatwiają polskim przedsiębiorcom udział w targach handlowych, wspierają organizację misji gospodarczych i organizują seminaria gospodarcze. Angażują się również w ochronę interesów przedsiębiorców poprzez sygnalizowanie potencjalnych utrudnień w dostępie do rynku i interwencje w przypadkach dyskryminacji lub naruszania obowiązujących porozumień.